

Ketabton.com

فيسبوك غلام حضرت غلام

فيسبوك Haji Ajab Khan

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتوح الغیب

شروع د کتاب

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ وَهَدَانِي وَاحْتَارَ مِنِّي عِبَادًا مِّنْ بَيْنِكَ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى رَسُولِ الْمَجْتَبَى وَرَبِّهِ الْمُسْتَلْطَنِ وَعَلَى آلِهِ وَأَمْحَا بِوَالَّذِينَ كَفَرُوا خَيْرُ الْعُقُوبِ وَعَزَّ وَجَلَّ عَلَى مَلَكِ الْجِبْتِ وَالْمَلَأَ الْعَمُوسَى دَقَارًا قَوْرًا عُلْمِي.

اگر بعد : حضرت محبوب سبحانی ، عالم ربانی ، عارف کامل ، پیران پیر ، محمد الیدین ابو محمد عبدالقادر حسی حسینی رحمة الله علیه فرمائی :۔۔۔ قول شامست الله پاك لره چه پروردگار دجهانونو دے . هم اول دے ، هم آخر دے ، هم ظاهر دے ، هم باطن دے . قول مخلوقات عرش ، هرة جودیه او یو وزیرے ، هروج اولوند خیز او هغه قول اشیا چه خجوند پروردگار پیدا اکری دی . او وجود کتبے دے راویستے دی . او خوابه کپه دے دی . دا قول دانته پاك شناخون دی .

تل صفت الله پاك لره ، چه بنی آدم دے پیدا آکے . بیله درست گه او په اندازه دے گه . بیله ورته هدایت اړکه .

او دے وژنه او ژوند دے دے گه . دے خندوؤ . او وژنه په بعضو دے زیات رحم او کله او بعضو دے رسواکله چه هم خور و وگه دے ، هم غنپو وگه دے . خوک دے نیک بخت گه او خوک دے بد بخت . د بعضو دے بخشش لرے گه او بعضو دے پرېه بناد کول . هغه الله چه د هغه په حکم غرونه که میخونه کلک دی . او دیکه پرېه قرار بیا موند دے دے . او غور بید لے فریش دے .

هغوک دانته درحمت نه نا امیدانه دے . او هغوک د هغه دستخی فعل او امر نه دے پرېه دے . هیهاله د هغه د بندگی نه عارت ورنه او هغوک د هغه درحمت د دائره نه بهرنه دے . هغه په هغه اولو غیزونو موصوف دے چه د هغه دے به مخلوقات مهربانی کپه دی . او هغه له شکر دے چه دهر آفت لرے کوکله دے .

بیا د هغه په نبی صلی الله علیه وسلم و رحمتونه دی ، چه به مخلوقاتو کنبی پرگزیدنه او موجوداتو کنبی چپاله دے . دا معنی دے چه چا دے پیروی او کړه نو هدایت دے بیا موند او چا چه تره مخ داوړلو ، نو کمراه او مرتد شو . دا معنی پیغمبر دے چه هم صادق وو هم مصدوق وو . او دنیا کنبی زاهد ، او رفیق اعلی ته راغب وو . دا معنی رسول چه د هغه په تشریف اوړی حق راغی او باطل فنا شو او د هغه د نور په برکت زمکه رویشان شو . قول سلامونه ، رحمتونه

او برکتونه د په بیا بیا په نبی علیه السلام ، د هغه په آل ، اصحابو ، تابعینو ، تبع تابعینو او قول اولینو او آخرینو مؤمنینو او مسلمینو دی ، چه قول او فعل کنبی دے د قال الله او قال الرسول د اطاعت سعادت نصیب دے .

موندی الله پاك ته په عاجزی سره رجوع کړو ، چه مجرب رتب ، خالق ، رازق ، نافع ، ساندوگه ، ژوند دے کوکله او هر کوکله او خجوند نه د تکلیف لرے کوکله دے . دا قول نعمتونه دانته پاك د مهربانی ، بخشش ، فضل او احسان په وجه دی . چه قول ، فعل ، په پته ، خرگنده ، سختی او نرمی کنبی همیشه خجوند حفاظت کوی .

الله تعالی فقال لیا یزید (چه هغه غواری هغه کوکله دے . په هر هغه علم دے . هغه چه د خلقونه پتیا دی هغه ته خرگند دی . دلغز شونو او عباداتو په احوالو خبردار دے . د حاجاتو اوریدوگه او قبولوگه دے .

د حمد و صلوة نه پس د خدای تعالی نعمتونه په بنده یا نو فراوانه دی . الله پاك فرمائی ، که تاسو الله تعالی نعمتونه شمیرل او غواری نو شمار به دے نه کپه شی . او الله پاك فرمائی : « هغه چه تاسو سره د نعمتونو نه دی هغه دانته پاك درکړی دی ؛ نو نه زه ، نه هماغا زړه ، او هماغا ژبه دا توان لری چه دانته تعالی نعمتونه شمار کپه شی . او نه پرېه عقل ، ذهن او زړه احاطه کولے شی . او نه د ژبه

د بیان طاقت لرے شی .
مجموله د هغه خیزونو نه ، چه د هغه د اظهار د پاره الله پاك هماغا دے ته قوت ورکله ، او د شپه نه خبری له ، او د هغه د لیک د پاره کویتو له ، او د کویتو نه قلم له ، او د قلم نه کاغذ له ، دا هغو مقالے د عالم غیب د فتوحاتو نه هماغا په زړه کنبی راغله ، چه زه دے دانته پاك په فضل و کرم د حق د طلبکارو د رهبری د پاره د زړه د قالب نه بهرته راوکاریم .

مقاله (۱) تسلیم ، قضا او قدر

د مؤمن د پاره هر حال کنبی داد دے خیزونه لازمی دی . یو دا چه داوامر الهی تعمیل کوی ، دویم دا چه د منتهیاتو نه بچ اویسی . او دریم دا چه په قضا و قدر راغی وی . نو د مؤمن د پاره کم مرتبه دادا چه په هغه حالت کنبی هغه د دے خیزونو نه خالی نه وی نو پکار دی چه سره زړه کنبی د دے خبر و کلکه اراده لری . او نفس ته همیشه د دے تسلیم و رکوی او د بدن قول اعضا و هرجالت کنبی دے خیزونو سره مشغول ساتی .

مقاله (۲) اتباع سنت او رد بدعت

د سنت پیروی کوی . او د بدعت لارمه اختیار وکلی . د

خله د خدای تعالی دا حکامو تقبیل .
عنه حرام کارونه چه د هغه د شریعت مع راو پدے دے .

اللہ اور ہفتہ دروسوں کو حکم مئی۔ اور ہفتویٰ نافرمانی سے کوئی۔ اللہ پاک یوگنہی اور ہفتوں کے ہفتہ سوا شریک نہ جوئی اور ہر عیب نہ ہے یا کفری۔ اسلام رشتیہ مذہب دے۔ ہیو شک پکین مہ کوئی۔ اللہ پاک چہ خہ خواہی پخپل مشیت اور ارادہ سے کوئی۔ یہ ہفتہ اعتماد اوساق او شک او گمان کین مہ پریمی۔ د صبر نہ کاراخی۔ د حق بہ اطاعت جمع کیری۔ اور دلہ بازی مہ کوئی۔

د اللہ تعالیٰ نہ د فضل سوال کوئی۔ اور لکیر کیری مہ۔ د خدائی نہ د رحمت امید لری۔ نا امید کیری مہ۔ یوں سوا د دوستی، محبت اور اوراداری سلوک کوئی۔ خپلو کین دشمنی اور عداوت مہ ساقی۔ د گنا ہونو نہ خان پاک ساقی۔ د کین بے پروائی مہ کوئی۔ گئی بہ دے بہ ککری۔ د خپل پروککار د ذکر اور عبادت بہ کالی خان بنا شتہ کیری۔ بے اتفاق مہ کوئی۔ د خپل خالق د بارگاہ نہ لری مہ اوسے او ہفتہ پہ د توجہ کولونہ مہ اری۔ بہ توبہ و توبہ کونہ ہفتہ تاخیر مہ کوئی۔ لکھ چہ د ہفتہ د مغفرت دروازہ ہر وقت پیا شتہ دے۔

کہ دے نہ نصیحتوں عمل او کیری نو امید دے چہ اللہ تعالیٰ بہ دربان دے رحم او کیری۔ اونیک بخت شی۔ د دوزخ د عذاب نہ چر شی۔ د اللہ تعالیٰ د دیدار او قرب مونسب شی۔ اور د جنت پہ تولو نعمتوں بناد شی۔ او پہ دے ناز و نعمت

کین ہمیشہ د پارہ پاتے شی۔ ہلتہ بہ بہ نبونو آسونو سورنی وی۔ او حورے بہ وی۔ او قسم قسم خوشبوئی، او خوش آواز، حد شکارے بہ وی۔ او د تولو نہ زیادتہ خوبیدہ خبر د دادہ چہ پیغمبرانہ۔ صدیقانو۔ شہداؤ اور صالحانوسوا بہ علیین کین عزت او بزرگی بیاموی۔

مقالہ (۳) د ابتلاء او آزمائش شمرہ

ہر کھ چہ سختی کین بہ بندہ د آزمائش و خست رانی نو اول پہ خپل قوت دھے د علاج کوشش کوئی۔ خود کھل کوشش کین کامیاب نہ شی۔ نو بیا دشمنانہ نہ پکین مرد خواہی، لکھ دنیوی معاملات کین دبا د شانہ منصبدارو، او مالدارو نہ، او بہ امراض کین د طبیبانو نہ۔ خود کہ دغہ ذریعے ہم بیکار شی۔ نو بیا دغا، زاری او شاہ صفت سوا خپل خدائے تے راجع شی۔ خود ترو مہ چہ دے خان کین طاقت دینی مصیبت پخیلہ رفع کوئی۔ بیا د مخلوقاتو نہ مدد خواہی کہ ہفتویٰ کین د حاجت روا بی خہ درک موی او خدائے تعالیٰ تہ رجوع نہ کوئی۔ خود کہ چہ دے دھر طرف نہ نائی۔ شی نو بیا بے اختیار خدائی تعالیٰ تہ د خپل حاجتوں دیاہی پہ عاجزی شی اور خوف و رجا کیفیت پرے خویشی او چہ اللہ تعالیٰ تہ ہم دعا زہ قبول نہ کری۔ نو دے د تولو ظاہری او مادی اسبابو نہ نا امید شی۔

دے حالت کین بندہ تہ د قضا و قدر اور د توحید

اسرار پہ کشف سوا ظاہر شی چہ دے د دنیوی علاقوار اسبابو نہ لاس پہ سرشی اور فنا فی التوحید درجے نہیں محض دیو روح پہ شان باقی پاتے شی۔ دے وخت کین د دے نظر تسلیم اور رضا کین پہ خدائی افعالو وی۔ او صاحب یقین موحد شی۔ د یقین پہ دے درجہ دد ایمان دے حد تہ اور سی، چہ دانہ تعالیٰ نہ سوا بل خود خالق حقیقی نہ وی شی اور ہفتہ د ذات نہ علاوہ ہیو بودا سے ہستی تے پہ نظر کین نہ راجی چہ ہفتہ د حرکت، سکون، بنو بدو، نفع نقصان، و کرب و اختلاو، پرانستلو بندولو، مرگ او ژوند عزت او ذلت، مالداری او محتاجی، د صحت او بیماری عجاز او محتاروی۔

د اسے حالت کین بندہ د قضا و قدر چکین دے وی لکھ پے رودونکے بچے چہ ددائی پہ غیر کین۔ یا مرے د غاسل پہ لاس کین۔ یا غونہوسکے د چوکان سوار پہ چکین وی۔ اوس د خپل ژوند د تولو معاملاتو محتار کل صرف اللہ پاک گنہی۔ دے د یوحال نہ بل تہ، د بوسے وضع نہ پاتے تہ اور د یوفعل نہ بل تہ اہولے راوے شی۔ خود د خان یا غیر پہ حق کین د خہ حکم او حرکت قدرت نہ لری۔ اوس د خپل پروردگار پہ ارادہ او فعل کین د خپل خان نہ غائب دے۔ کہ لیدہ کوئی۔ کہ اوریدہ، او کہ پہ خہ خبر پوہیدلا، ہر خہ د خدائی پہ ارادہ کوئی۔

اوس دد علم د خدائے د علم نہ دے اور دد کلام د خدائے د کلام نہ۔ دے د خدائے د نعمت نہ نعمت یافتہ۔ دہفتہ د قرب نہ نیک بخت اور ہفتہ د معنوی جمال نہ اراستہ دے۔ د ہفتہ ذکر سوا مطہن دے۔ دہفتہ فکر سوا صاحب فہم دے۔ او دنیا او عقل کین دہفتہ پہ دہد و کوشش۔ د تسلیم اور رضا مقام کین دے صرف اللہ سوا دے اور غیر اللہ نہ لاس پہ سر دے۔ دے د خدائے د قرب او وصل اور وسند دے۔ دہفتہ پنا لہوی اور عشق او محبت رشتہ تے خدائے تعالیٰ سوا مضبوطہ او محکم دے۔ پہ ہر معاملہ کین دد تکل پہ خدائے دے اور ہفتہ د معرفت د نور نہ ہدایت حاصلوی۔ اوس کہ دے تمہیں اغرنی او کہہ پر تلو بہ دے کین د خدائے تعالیٰ پہ عجیب وغریب علمونو واقفیت بیاموی۔ اور دہفتہ قدرت د نا اشنا رازونو نہ آگاہی حاصلوی۔ او خہ چہ د خدائے تعالیٰ نہ اوری۔ ہفتہ پہ سینہ کین محفوظ کوئی۔ بیا دہفتہ پہ نعمتوں شکر اویاسی۔ دہفتہ ثنا صفت کوئی۔ او دعا ترے خواہی۔

مقالہ (۴) فنا فی اللہ او حقیقی ژوند

د غیر اللہ نہ چہ بیزار شی نو بہ تا بہ اللہ تعالیٰ رحمت و پریمی۔ او چہ خواہشاونہ کنا رکش شی۔ نو ستاد پارہ بہ د اللہ تعالیٰ نہ رحم غنیتے شی۔ او چہ د خپل ارادہ

فتوح ۶۵ العیب

نہ لاس پہ سرے۔ اور رضا بقضا ہے۔ نوستا د تقدیر پر یک
 کہیں بہ دخداے تعالیٰ نہ د خیر اور برکت سوال کو لے شی۔
 دغہ وخت بہ اللہ پاک تا پہ حقیقی معزکین ژوندے کری
 اور اے ژوندون بہ بیاموے۔ چه دھے نہ پس سرک
 نشته۔ اور اے غنی بهے چه دھے نہ پس محتاجی نشته
 اوپہ دے نعمتون بہ بنادے چه دھے نہ پس نکندستی
 نشته۔ اوپہ دے راحت به محفوظ ہے چه دھے نہ پس
 پریسانی نشته۔ اوپہ دے خوشحالی بہ خوشحاله ہے چه د
 هھے نہ پس غم نشته اوپہ دے علم به موصوف ہے
 چه دھے نہ پس جهل نشته اوپہ دے امن کنیں به ہے
 چه دھے نہ پس خوف نشته اوپہ دے عزت به عزتمند
 ہے۔ چه دھے نہ پس ذلت نشته اوپہ بارک الوالی کنیں
 به دے قرب حاصل کرے چه دھے نہ پس بعد اریے ولے
 نشته او دے ترقی به اوکرے چه دھے نہ پس تزل نشته
 اور اے به ژوندے چه دھے نہ پس سپکاوے نشته۔ او
 دے به پاک ہے چه بیابگنا هونو کنیں ککر نشته۔
 چه دے مرتبه بیاموے، نو دغہ وخت به د الله تعالیٰ
 محبوب اوکرے او چه خلق د ثنا صفت کوی۔ نو ته به په
 رینتیا د هھے جوگه ے۔ ته به دروحانی امراضود پار هخپ
 بود لے لوئے اکسیر ہے، چه خلق به ستاد باطنی صفا تواد
 اوچے مرتبه پیژندون نه عاجز وی۔ او دے یوسه مشله

فتوح ۶۶ العیب

بزرگ به ہے چه خوک به دے سیال نه وی۔ دھے حالت
 کنیں به ته دهر رسول، نبی اوصدیق وارث ہے۔ په تا به
 د ولایت انتها وی او د فیض حاصلود پار ه به تاله ابدال
 راخی۔ په تا به دخداے د مخلوق مشکلات حل کیبری۔ ستا
 په دغا به درحمت باران کیبری۔ ستا په برکت به پتی شته
 کیبری۔ او یوتی به زرخو نیبری اوستا په دغا به خاص وعام
 بادشاه اور عیبت، حاکم و محکوم، امامان و امتیان او
 بول مخلوق مصیبتون رفع کیبری۔ اوستا د احکامو او
 ارشادا تو د اطاعت نه به ے بله چاره نه وی۔
 خلق به دلرے لے خایونو نه تاله راخی او دخالق کائنا
 په حکم دهر حاکمے نه ستا په خدمت کنیں هھے محتات،
 تقدی او غله راوری۔ هر حاکمے به ستا د بنوصفا تو او اوچتو
 اخلاقو چرچے وی او بول خلق به ستا په تعریف نه میری
 ستا د لوبی اوشان متعلق به په دو ایماندارو کنیں هم
 اختلاف نه وی۔ لے پاک صنته! لسه نیک بخته! لے په
 بارگاہ خداوندی کنیں مقبوله او لے د نوع انسانی سرتاجه
 د بنارونو او حاکمانو بولو خلقو کنیں په تا د الله فضل د
 او الله پاک دلرے فضل خاوند دے۔
مقاله (۵) د دنیا د فتونه کناره کشی
 هرکله چه ته د دنیا زیب و زیست، مکرو فریب، هلاکتی
 لذات په ظاهره بنه او په باطنه خراب ترغیبات د دنیا

فتوح ۶۷ العیب

په وفائی، عهد شکنی، او غافل او دنیا پرست خلق او و
 نو د لے اوگزیه لکه چه خوک صحر کنیں اودس مانے ته
 بریند ناست وی۔ چه بول بنکاری او بد بوئی ے خوره شوک
 وی۔ نو ته د هغه دشوم گلا نه سترگه پته کرے۔ او بد بوئی
 نه ے پوزه بند کرے۔ دغه رنگ ته د دنیا دار و خلاقو، دهونو
 دگناه د ککر ماحول نه او د هغوی د خواهشا تو بد بوئی
 نه حان محفوظ کره۔ دپاره ددے چه ستا د روح فطری
 پاکیزگی منانغ نشی او ته د دنیاوی افاتو نه خلاصی بیامو
 د نیا چه هر خوبه ستا قسم کنیں وی۔ هغه به ضرور
 تاته درسی۔ او ته به ضرور د هھے نه فائد ه موے۔ په
 دے وجه ستا د دنیاوی ضروریا تو نشویش بالکل فضول
 دے۔ الله پاک خیل برگزید پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته
 فرمای: «وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
 زُخْرًا أَلْبُوسًا أَلْبَسْنَا لِتَفْتَنَهُمْ فَيُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
 أَكْثَرُ» (د دنیا ظاهری مال و اسباب چه مونز کهارونه
 هر کرے دے، په هھے نظرمه اچوه حکم چه دے خیزونو
 نه مقصد کنار په فتنه کنیں اچول دی۔ اوستا دپاره دپوره
 درک په رزق بهتر او پاند ار دے)۔
مقاله (۶) د توحید رائی
 د الله تعالیٰ د احکامو او افعالو په احترام کنیں خپل
 خواهشات اولذات فنا کهر حکم چه دے منل سوره پستا

فتوح ۶۸ العیب

په زړه کنیں د عام الہی صلاحیت پیدا شی۔ د تعلق با الله
 د مضبوطو دپاره فاسق او غافل خلقو سوره قطع تعلق ویر
 ضروری دے او د خپلو خواهشا تو د فنا کو یو علامت دا
 دے۔ چه دفع نقصان، شر او ضرر، د نیازی اسپا بود
 جد و جهد بولو معاملاتو کنیں په خپل ذات د تکیه په لمانے دا
 بول امور کلی طور سره الله تعالیٰ ته سپرد کرے شی او قاضی
 المعاجات او کتمه شی۔ خداے تعالیٰ مختار کن نه کنول او په
 نفس اعتماد کول شوک دے۔ صرف خداے تعالیٰ په ماضی
 حال او مستقبل کنیں دخپل بنده دامور او معاملاتو کپیل دے۔
 د هغه د انگریزی او ذمه داری هغه وخت هم وچه ته د مور
 په خبیثه کنیں وے او بیا چه د مور په غیره کنیں دے پے
 رودل۔
 دخداے تعالیٰ د ارادے په خاطر د خپله ارادے د فنا
 کولو یو علامت دا دے، چه ته د هجو خواهش قصد نه کوے
 حکم چه خدائی اراده کنیں سراسر خیر او بهتری ده او په دے
 کنیں ستا قصد کول هم شوک اوگزیه۔ د نفسانی خواهشا تو د
 نفی نه په د الله تعالیٰ فعل په تاجاری شی او د افعال الہی
 نافذ کیدوسره به ستا اعضاء ساکن او غیر متحرک شی۔ زړه
 به دے مطیع شی۔ سینه به دے فراخه او کشاده شی۔ غز
 به دے روپنانه او پر نور شی۔ او چه د تعلق با الله روحانی
 توانائی بیاموے نو دکائنات د بولو خیزونو نه به ے تیاره

شے۔ ستا نقل و حرکت بہ قدرت بہ ارادہ وی اور قدرت بہ تہ بہ ہدایت بیاموے۔ تجلیات الہی بہ تاتہ اشیاء ماہیت بنائی۔ او اللہ بہ درتہ د نور خلعت اغوند وی۔ پروکار عالم بہ خیلہ تاتہ علم بنائی۔ اود دے علم اور عرفان بہ برکت بہ دہ سلف صالحین اور برگزیدہ عارفانہ مقاماتو تہ رسوی۔ بیا بہ تہ د مخلوقاتو تہ کنارہ کش شے۔ تا کیں بہ ذاتی خواہش او ارادہ پاتے شے۔ د بشریت در ذالیو تہ بہ پاک شے۔ ستا زبہ بہ توحید کیں داسے فنا شے، چہ د خدائے د ارادے نہ یوا بہ ہرگز خہ خیر نہ قبولے۔ چہ دے مرتبے تہ اورے نواتہ بہ دکراماتو نسبت کو لے شے۔ یہ ظاہر بہ دا کرامات ستانہ بنکاری، خو حقیقت کیں بہ دا خدائے تقالی افعال او احکام وی۔ بیا بہ تہ د ہفت شکستہ دل اولیاء پہ دل کیں شامل شے۔ چہ د ہفتوی نفسانی خواہشات او بشرے ارادے بالکل فنا شوے دی او بہ زور تو کیں د ربانی ارادو دکامل اطاعت جذبہ پیدا شوے وی۔ نکہ چہ اللہ پاک فرما بیلی دی د خبا مخلص بندیاں ہیج نہ غوازی مگر ہفتہ چہ اللہ او غوازی! اور فرمایا دی اللہ پاک زہ ہفت خلقو تہ دیر قریب یم چہ د ہفتوی زور نہ خما بہ وجہ شکستہ دی: نو تہ بہ دا اللہ تقالی قرب تر ہفتے حاصل تہ کرے ترخو چہ ستا بزل خواہشات او ارادے د ہفتہ پہ رضنا قربان شے۔

کلہ چہ تہ خیلے ارادے د خدائے پہ ارادو کیں فنا کرے او ذات باری نہ بل ہیج خیر تہ توجہ اونہ کرے نو بیا بہ تا اللہ تعالیٰ د توجے سرہ زرعون کری او تہ بہ د نوسے باطنی صفاتو حاصل شے۔ ستا پہ نفس کیں بہ د شرک محرکات ہو شے او توحید بہ دے قلب او دماغ کیں راسخ شے۔ بیا بہ تاتہ دیدار الہی حاصل وی۔ د "اَنَّا صُنُّكَ مُنْكَسِرَةً الْقُلُوبِ" (زہہ شکستہ دلو تہ دیر قریب یم) ہم دغہ معنی دی۔ حدیث قدسی کیں راجی "خما مومن بندہ د ذکر اوصادت پہ کثرت خما قرب غوازی، حتیٰ چہ ہفتہ

بلہ دے حدیث نہ مطلب د ارادے چہ بندہ عبادت کو او کیں د قرب الہی داسے درجہ حاصل کری، چہ خلقو او عارفو علاقو۔ منقطع شے۔ اور ہمتن خدائے تہ داسے توجہ شے چہ بزل حرکتو سکنا تو، حواس ظاہرہ او باطنہ نہ بغیر خدائے تقالی د اطاعت نہ بل خہ کار تہ اسی۔ د ہفتہ ایدل او بول، پوہیدل، کلن صرف د خدائے پارہ دی۔ اور ہرگز د مطلب ترے نہ دے چہ معاذ اللہ حالہ تہ خدا ہی او وی نہیں اتحاد او حول لوشے۔ ایسے عقیدہ سرچھا کرے۔ اور کتابت اور تولو چوانو امتون اختلاف غیزوے۔ پیرانو پیر صاحب قدس سرہ چہ فرمایا دی چہ دا حالت بہ حالت فنا کیں وی نو دے نہ مطلب د خدائے پہ لار کیں فنا کیدل دی۔ دا چہ مایوا اللہ علاقی ختے شے۔ نہ دا چہ خدا ہی او وی سو پو شے۔ حضرت پیرانو پیر صاحب دیر لہ فاضل عالم ربانی وف۔ د ہفتوی نشان نہ دا خبرہ دیر او چتہ دہ چہ ایسے خبرہ ہفتوی تہ مشوب کرے شے نو کوم کوم ملانے چہ دے کتاب کیں دا شان مقامین دی د ہفت نہ مطلب دغہ دے۔ کوم چہ مستوح بیات ۵۰

مانتہ دیر محبوب شے۔ او دکامل ربط پہ وجہ زہہ د ہفتوی و شہ چہ پہ ہفت ہفتہ اوری۔ زہہ د ہفت ستر کے شہ چہ پہ ہفت لیدتہ کوی۔ زہہ د ہفتہ ژ بہ شہ چہ پہ ہفت خیرے کوی۔ زہہ ہفتہ لاس شہ چہ پہ ہفت ہفتہ بزل کوی۔ زہہ د ہفتے پینے شہ چہ پہ ہفت ہفتہ کرچی۔ نو فنا ہیجہ حالت درے نہ بل نہ دے چہ تہ د خیل خان او مخلوق نہ فانی شے۔ خلق یا نیک وی یا بد، دغہ نشان تہ بہ ہم یا نیک شے یا بد ہر کلاہ چہ تہ خیل فطری او ازلی صفات قابو کرے، نو د مخلوق خلاف شریعت تأثرات بہ نہ قبولے۔ او خپل امید و نہ بہ ہفتوی سرہ نہ تہے۔ او د ہفتوی د شہ نہ بہ خوف نہ کرے۔ بیا بہ ستا پہ نفس کیں یوازے اللہ تقالی باقی پاتے شے، لکہ چہ ستا دیدار شہ نہ ممکن و۔ چہ دا حقیقت ہیر نہ کرے چہ خیر او شہ د اللہ پہ اختیار کیں دے او چہ کلہ پہ خدائے ستا کامل یقین پیدا شے نو ہفتہ بہ تا د قضا او قدر د شہ نہ بے خوفہ کری۔ او خیر او برکا تو کیں بہ ستا د پارہ وسعت پیدا کرے شے۔ بیا بہ تہ د ہر خیر محل، د ہر نعمت مرجع، د ہر نور سرگز او دھرامن سرچہ شے او د حق د عاشقانو مطلوب او منتہا ہم دغہ فنا دہ او ہم دغہ د سیراوسلوگ نہ بے اولیا اللہ خیل منزل بیا موی۔ خیلہ ارادہ د اللہ پہ ارادہ کیں فنا کول د تولو تیرو اولیاء او ابدال او مقصود و۔ دین

تر آخری ساہ خیلہ ارادہ د خدائی پہ ارادے بدلہ کرے دہ۔ د دے وجہ نہ د دوئی نوم ابدال شو۔ د دوئی پہ نزد حق پہ ارادہ کیں خیلہ ارادہ شریکول گناہ دہ۔ ہاں کہ پہ ہریرہ مجددیت یا د حال او خوف د خیلے پہ صورت کیں ترے خہ بے اعتدالی اوشی، یا د کیدو احتمال وی نو اللہ تعالیٰ پرے دوی خبردار کری او دوئی ترے منع شے او توبہ او استغفار شے۔ د فرشتونہ علاوہ د خواہش او ارادے نہ ہیجوںک معصوم نہ دے۔ فرشتے دارادے نہ پاکے او انبیائے کرام د خواہشات نفس نہ پاک دی۔ لیکن د باقی مکلف مخلوق لکہ جن او انس ارادہ د خواہش نفس نہ خالی نہ دی۔ پہ نوح انسانی کیں د خدائے برگزیدہ بندیاں، مثلاً اولیاء او ابدال د ارادے او خواہش نفس نہ خوینتہ محفوظ دی۔ لیکن کیدو شے چہ ہفتوی خہ وخت ارادے او خواہش نہ مائل شے۔ خوا اللہ پاک پہ خیل رحمت خاصہ پہ بیداری کیں ہفتوی د دغہ لغزش نہ آگاہ کری او ہفتوی لے ہفتہ وخت پہہ شجافی او استغفار تلافی او کری۔

مقالہ (۷) توبہ او استغفار
د نفس د یا بد و نہ آزاد شہ۔ او د دے پہ متابعت کیں د خلیہ حسنی د سرارو نہ بیگانہ شہ۔ خیلہ ہرہ معاملہ ہی خورسوسہ سپاں پروردگار تہ اوسپارہ او خیل زہہ پہ

فتوح ۴۳ الغیب

دروازہ د اللہ تعالیٰ دربان شہ۔ چہ شیطان و سوسے بکیر داخلے نشی۔ دکوم خیز چہ خدا کے تعالیٰ ذرہ کینی درتہ د اچولوحکم کوی، ہنہ پکین اچوہ۔ اودخٹ نہ چہ منع راوی، ہنہ لہ جائے مہ و رکوی۔ دحق دارادے نہ علاوہ د بے ارادے خواہش مہ کوی۔ اودحق ارادہ د شریعت اسلامی مکملہ اتباع دہ۔ د خواہشاتو کثرت د بندہ د پارہ د پریشانی اور بادی یومہنٹ کھل دے اوددے خلاصے ذات حق کین د جذب کیدو نہ بغیر نامکنہ دہ۔ ہمیشہ و احکام الہی اتباع کوی۔ اودہنہ دمنہیا تونہ پریہر کوی۔ د خدا کے مقدرات دہنہ اختیار اور صا تہ پریہر دہ۔ او مخلوقا تو کین ہنہنک دہنہ شریک مہ جو پودہ۔ ستا ارادے اور امانونہ ہول دہنہ مخلوق دی۔ کہ تہ خیلہ ارادہ د خالق ارادے سرہ شریکوی۔ نو پہ دے حالت کین تہ مشرک ہے۔

قرآن وائی خوک چہ د اللہ تعالیٰ د دیدار پہ طبع دی ہنہنہ پکار دی چہ نیک کارونہ کوی۔ او مخلوقا تو کین ہنہنک ہنہ سرہ عبادت کین شریک جو پ نہ کوی۔ یوانے بستی شریک نہ دے۔ بلکہ دخواہشا تو پہ پتو سترگو پیروی کول اوفانی دنیا کین پوہستی یا یو خیز سرہ ذرہ اور ماخ د مشق د بچے پورے ترل سرچیا شریک دے۔ اللہ پاک ذی - ۱۱ اے نبی! تا ہنہ سوسے نہ دے لیدے، چہ مہ جس

فتوح ۴۵ الغیب

تہ پیر او تقدیر کین عاجز مہ کترہ۔ دہنہ پہ وعدہ کین ہیٹ شک مہ کوی۔ اودہنہ درحمت او بخشش نہ ہیٹکے۔ نا امیدہ کیرہ مہ۔ دہنہ د رسول برحق اسوہ حسستہ اختیار کہ۔ او پوہ شہ چہ پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نازل شوے بعض آیاتونہ وروستو منسوخ شوے دی اود ہنہ پہ جائے نور آیاتونہ راغٹ دی۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم دہنہ نو آیا تونہ تعیل کیرے دے۔ داخو دظاہر شریعت حال شو۔

باطنی علم او نور احوال چہ دی نو دا د خدائے اودہنہ د رسول پہ میفر کین دیوراز حیثیت لری۔ دوسے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "خما پہ ذرہ پہ بعضے اوقات پوہ پردہ راتلہ اودہنہ دلرے کولو د پارہ بہ ما ورخ کین اوترا خلہ د خدائی نہ مغفرت خوہنتلو: او خیز روایتونہ کین دسل خلہ مغفرت ذکر دے، نور رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ دیو حالت نہ بل حالت تہ منتقل کولے شو۔ اودشہ رنگ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قرب پہ منازل عبودیا موند لو۔ نورانی: خلعتونہ بہ ورتہ اغوستولے او بدلولے شو۔ اودکشف او معرفت ہر دو م حالت بہ اول حالت نہ ارفع او اعلیٰ وو۔ پہ دے دوران کین چہ برکے حجاب واقع شو، نکہ چہ احادیثو کین راخی۔ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ پہ کثرت سرہ استغفار و تیلو کھکے چہ

فتوح ۴۴ الغیب

نفسانی خواہشات خیل معبود گرو کولے دی، نو د اللہ تعالیٰ نہ سوا نورہر خٹہ چہ دی، ہنہ غیر اللہ دی۔ او ہر کھ چہ تہ غیر اللہ کین مشغول شوے۔ نو بلا شیے تا اللہ تعالیٰ سرہ شریک جو پکے او خیلہ مشرک شوے۔ نو ذکر حق کین جد و جہد کوی۔ پہ ارام مہ کینہ۔ د خدائے نہ ویرہ او کترہ۔ بے خوفہ کیرہ مہ۔ اود حق پہ تلاش کین صداقت اختیار کیرہ۔ غافلہ کیرہ مہ۔

سلوک کین چہ کوم مقامات تا تہ حاصل شی۔ ہنہ خیل ذات سرہ مہ منسوب کوی۔ بلکہ ہنہ عطائے ایزدی او کترہ بیا کہ تا تہ خٹہ حال یا مقام حاصل شی نو ہنہ پتہ ساتہ۔ او نا اہلو سرہ دہنہ ذکر مہ کوی۔ پہ دے طریقہ بہ تا تہم نورہ ہم روحانی ترقی حاصلہ شی حکمہ چہ ستا اہل بیت براہ راست اللہ تعالیٰ سرہ دے اود کلام اللہ موافق ہرہ صریح د اللہ تعالیٰ یونے شان دے۔ نو د احوالو مخلوق سز تذاکرہ بنہ نہ دہ۔ کہ ستا احوال برقرار وی، نو د اللہ پاک بخشش او کترہ۔ اود خدائے نہ د شکر د توفیق اود زیاتی سوال کوی۔ کہ ستا حال د غصے باقی پلے شی۔ نو پہ دے کین ستا د پارہ د علم معرفت ترقی او د ادب اضافہ دہ۔ اللہ پاک فرمائی: چہ مونہر یو آیت منسوخ کوی یا ہیرو، نو بیا دہنہ نہ بہتر یا دہنہ پہ مثل بل آیت راویو۔ او اللہ پاک پہ ہر خیز قادر دے: نو اللہ پاک پہ خیل قدرت، اختیار

فتوح ۴۶ الغیب

استغفار درج تزکیہ اود قلب صفائی دہ۔ اود ہر مؤمن د پارہ اکسیر دے۔

توبہ او استغفار ہر حالت کین د بندہ د وہ لازمی صفات دی۔ اودا دوارہ د حضرت ابوالشیر آدم علیہ السلام نہ مؤمنانوتہ یومقدس مبراث پلے شوے دے۔ د آدم علیہ السلام پہ باطنی احوالو چہ دسہو او نسیان اود عہد د خلاف ورنہ د تاریکی پردہ راغلہ، نو ہنہ د خیلے ارادے او خواہش پہ پیروی کین را کیر شو۔ اود دغہ وخت د آدم علیہ السلام ارادہ کول د خدائے ارادے سرہ شریک کول دو۔ نو دہنہ دغہ ارادہ چہ پہ شریک صبی وہ، ما تہ کپے شوے۔ روہیہ باطنی حالت کے زائل شو۔ او انوار پیرے تاریک شول۔

بیا آدم علیہ السلام پہ خپلو لغزشونہ اگاہ کیرے شو۔ او د نسیان او حکم عدولی پہ اعتراف کین د توبے او استغفار توفیق کے بیا موند۔ نو بیا آدم علیہ السلام پہ دیرہ زاری پہ بل کراہی الہی کین انصاف او کترہ۔ " رَبَّنَا عَلَّمْنَا مَا لَا نُحْفِزُ لَنَا وَ تَزَكُّنَا لَنُكَلِّمَنَّكَ مِنَّا مِنَ الْمُجُوبِينَ (اے ربہ حمد توبہ مونہر پہ خیل خاں ظلم او کہ۔ کہ تہ مو اونہ بخینے اور رحم ربابا ندے اونہ کپے نومونہر بہ د زیان کارانو نہ شو)۔ نو د توبے او استغفار پہ برکت پہ ہنہنہ د اللہ تعالیٰ دہنہ اسرارو او علوم و کشف اود د اے تجلیا تو پیرنوتہ او شوک چہ دے

نہ ممکن ہونے سے کہ وہ بھروسہ نہ کرے۔ دوسرے نہ پسند ہونے سے کہ وہ اللہ تعالیٰ سے ارادے سے ہونے سے کہ وہ ہر دو حالتوں میں بھی حالت نہ بہتر اور حق ہے۔ اور ہونے سے کہ وہ ولایت کی ہے، قبولیت حق اور دنیا اور عقبی کتب سرفرازی نصیب شہ اوہ ہونے سے کہ وہ اولاد کے لیے ہے حق ہے اور خاتم النبیین ہے۔ اور یہ ہونے سے کہ وہ جلیل القدر انبیاء اور برگزیدہ اولیاء اللہ پیدا ہوں۔ بیا دنیا میں ہونے سے کہ وہ ہونے سے کہ وہ دنیا اور حیات ابدی قرار کا ہے۔

نو تالہ ہم تو بہ او استغفار باید۔ اور رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اسوہ حسنہ اور نوع انسانی دیار حضرت آدم علیہ السلام خصائل اختیارول پکار دی۔ اور ہم داخیزونہ د خداے و رشتینو عاشقانو اور دوستانو سنت دی ہے و نجات ضامن دی۔

مقالہ (۸) د قریب الہی منزلونہ
 دخدیے د طرفہ ہے تہ کوم روحانی اور باطنی حالت کیں ہے۔ د ہفے نہ سوا داوجت یا دلاندے حالت آرزو مہ کوہ۔ ہر کلمہ ہے تہ د شامی محل (عالم لاہوت) ہے دروازہ ہے تہ ہر محل کیں د داخلید و خیل خواہش مہ کوہ۔ تریخچہ شامی حکم (امروقی) سورت تہ بہ زور کیں داخل نہ کرے۔ د زور نہ مراد ہفہ حکم دے کہ ازلی تاکید دی اور بارباروی۔ محض د نفس پہ ترغیب پہ داخلہ

۱۵۔ مہ کوہ۔ کیدے شی، چہ دا د ہفے بادشاہ (اللہ تعالیٰ) طرفہ امتحان وی۔ خو تر ہفے دختہ د صبر اور تحمل نہ کار اخلہ۔ چہ تہ پہ داخلہ مجبور کپے شی۔ اوستا داخلہ سراسر د شامی اذن ماتحت وی۔

چہ تہ جبر اور شامی حکم سرہ محل (قریب خداوندی) کیں داخل کپے ہے۔ نو تالہ بہ بادشاہ دخیل ارادے اور فعل پہ وجہ خہ عذاب نہ درکوی۔ حکمچہ دہفہ قہر اور عذاب خود بندہ پہ ہے صبری، نفسانی خواہش تو ہے ادبی اور تسلیم رضا پہ ترک کولورائی۔ نیچہ تہ جبر اور شامی محل کیں داخل کپے ہے۔ نو داخلہ خوش نصیبی اور سعادت آرتیہ اور دہفہ پہ دربار کیں خاموشہ، سرتیجہ، اور مؤدب دلاپاروسہ۔ اور یہ کوم خدمت چہ تہ مامورہ کرے ہے، یہ سرستگو دہفے پیروی کوہ۔ اور حیلہ حجت تہ مرکز ہفے کیں دخل مہ ورکوہ۔

اللہ تعالیٰ خیل نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ارشاد فرمائی ہے: د دنیا دظاہری مال و اسباب کوم خیزونہ چہ مونز کفاروتہ وں کپے دی۔ تہ پہ ہفے نظرمہ کوہ، حکمچہ دہک اشیاؤ مقصد خاکلار پہ فتنہ اور امتحان کیں اچولی دی۔ اوستا د پرور۔ دکا درکپے ربیق ستاد پارہ دیر بہتر اور پائندار کپے نو اللہ تعالیٰ پہ دے قول کیں "وَسَيُجَنَّبُكَ الَّذِينَ اتَّخَذْتَهُمْ دُورًا" (خداے درکپے ربیق دیر بہتر اور پائندار دے)۔ حضور صلی

احوال اور تسلیم اور رضا کیں دے۔

شامی محل دہ داخلیدونہ پس چہ تہ بالادخانے (اوج روحانی) اور دہفے نہ چھت (منزل مقصود علیین) تہ اور خیزولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر اوکے۔ تہ بالکل خاموش، سرکشتہ اور مؤدب اوسہ۔ بلکہ دے امور کیں د ربوبی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ حکمچہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریب ہے۔ نو خطر تہ ہم قریب ہے۔ چہ دلشہ را اور سے نو دہفہ نہ داحوال اور مقاماتو دھی حال سیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ حکمچہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ اور ناشکری یونا شکر گزارہ سہ پہ دنیا اور عقبی دوارو کیں ذلیل کوی۔

خنگہ چہ ممکن ذکر اوشو تہ ذکر فکر اور عمل صالحہ جد و جہد کیں مشغول اوسہ چہ دا سے بلند مقام تہ اور چہ دائمی اور ابدی وی۔ اور یاد سائے چہ ہنہ مقام د اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات اور کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول اوجل نہ ظاہر ربی۔ دے مقام نہ غفلت اوسہ پروائی ہوکڑمہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ اور ثبات اور استقلال سرہ دغلنت قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی اور مقامات د ابد اور پارہ۔

مقالہ (۹) د اللہ تعالیٰ جلالی اور جمالی صفات اور کشفہ مشاہدہ
 د اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کیں دہفہ دجلالی اور جمالی

اللہ علیہ وسلم تہ پہ باطنی احوالو، صبر و شکر اور پہ عطا شوسے نعمتونو د راضی کیدو تعلیم ورکپے شوسے دے۔ یعنی مونز چہ پہ تا کومے لوکے پیرن کرے کپے دی، نگہ نبوت، علم راسخ، حکمت و فہم، دین اسلام، توحید اور معرفت، جہاد فی سبیل اللہ اور فتوحات غیبی، داخیزونہ د دنیا نور مال و جان داند اور عیش و عشرت د سامان نہ دیر بہتر اور دائمی دی۔ نو د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو شکر اور رضا مندی کول اور نوروفانی اور راضی خیزونو ترک کول، د تولو نیکو اور برکتو نو اصل دے۔

تول د دنیاوی اشیا اللہ تعالیٰ د بند یا نو آزمائش د پارہ پیدا کر دی۔ کوم خیز چہ ستا پہ قسمت کیں وی، یا د غیر، ہفہ بل دھچک پارہ نہ دی، ہفہ د قدرت لاس کیں محفوظ وی۔ نو کہ ہفہ مشیتا ایزدی کیں ستا پہ حصہ کیں وی۔ کہ تہ غواپے، او کہ نہ، ہفہ بہ ضرورتا تہ رسی۔ دہفہ پہ طلب کیں ستا د طرف نہ دگستاخی یاد ہے ادبی اظہار مناسب نہ دے۔ او کہ ہفہ خیز د بل چاقمت کیں وی۔ نو تہ ہفہ نشہ حاصلوے۔ او کہ ہفہ پہ خیر و عافیت اور سلامتی سرہ د چا ہر د بشو قسمت کیں نہ وی، اور محض فتنہ اور امتحان وی۔ نو بیا د بر عقل اور شعور خاوند کے دیدہ دانستہ خان پہ فتنو اور پریشانو کیں کینیا سی۔ مراد داشو، چہ خیر اور سلامتی اور ذرہ طمیان پہ باطنی

صفا تو ذکر پہ وضاحت سرا موجود ہے۔ اور ہفتہ دخیلو بند یا نو پہ غیاث کو کیں دے صفا تو ظہور فرمائی۔ دا اولیاؤ او ابدالو پہ کشف اور مشاہدہ او افعال کو کیں دا اللہ تعالیٰ داصفات دایسے عجایب راخرگند کری چہ عقل او فہم مغلوب کری، رسومات او عادات فنا کری۔ او انسانی حواس کو کیں دہشت او ضعف یا دلطف او محبت تاثرات پیدا کری۔ دا اللہ تعالیٰ دا افعال پہ دورہ قسمہ دی۔ یوحنا لانی او بل جمالی۔

خدائے تعالیٰ دجلال ظہور داسے، چہ پہ خوف او ہیبت غلبہ راشی۔ او دجسم پہ اعضاؤ دویسے آثار راخرگند شی۔ لکہ چہ د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم احادیث کو کیں روایت دے چہ دویں دبیٹے مبارکے نہ بہ مانخہ پر وخت کیں ددیگ دیشید، وہ شان آواز راختلو جگہ چہ صواغیب زکریا کا ننگ ترازو (دخیل رب عبادت داسے کوہ، لکہ چہ تہے ویسے) مطابق بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دانہ تعالیٰ دجلال او جبروت مشاہدہ کولہ۔ او دا اللہ پاک د عظمت او ہیبت انکشاف بہ ورتہ کیدلو۔ دغہ رنگ دحضر موسیٰ علیہ السلام دجلال ہم مشہور دے چہ د توحید او دینی غیرت پہ جذبہ کیں دے دخیل ورور ہارون علیہ السلام زبیرے لاس وردا چولو۔ او دا دھونی معمول او مزاج وو۔ چہ قرآن پرے شاہد دے۔ دغہ شان دجلال او جبروت دحضرت ابراہیم خلیل اللہ او حضرت عرفا روق

اللہ تعالیٰ حکیم او دانا دے۔ رحیم او کریم دے۔ او دجمال دتہ و پہ اضطراب بنہ خبردار دے۔ دغہ وجہ دہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ دحضر بلال رضی اللہ عنہ مؤذن تہ فرمائیل۔ اے بلالہ! اذان او کہہ چہ ذکر او مانخہ کیں راحت بیاموو۔ دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دپارہ موغی پہ دے بنا دقبا او درج راحت وڈ۔ چہ دکامل استغراق پہ وجہ بہ نبی علیہ السلام تہ دمانخہ پہ دوران کیں دجمال الہی مشاہدہ حاصلید۔ پہ دے وجہ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیل چہ خما دسترگو او زرق آرام پہ مانخہ کیں دے:

مقالہ (۱۰) د نفس مخالفت او اخلاص

دے کیں شک نشتہ، چہ ستا نفس دا اللہ تعالیٰ مخلوق او ملکیت دے خود ادنیٰ خواہتاو، لڈا تو، اسپا بو، ضرور او تکبر دے لارے نہ بدراہہ کرے دے۔ جگہ چہ دا خیزونہ دانسان مزاج سرا اخیلے شوے دی۔ نو کہ تہ دا اللہ د اطاعت او فرمانبرداری دپارہ د نفس مخالفت تہ تیار شے۔ نو دا بہ ستا طرف تہ یوجہاد د فلاح او بھبود یوہ ذریعہ وی۔

د نفس دجہاد نہ پس بہ ستا دوستی او بندگی دتہوت مقام تہ اوریسی او پہ تابہ د پاک، صاف، او خوشگوار و بختونو پیور دے اوشی۔ دکاشتاو پول اشیابہ ستا تابع شی اوستا

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔ شاہی محل دد اخلید ونہ پس چہ تہ بالاخانہ (اوج روحانی) او دھے خائے نہ چہت (منزل مقصود علیین) تہ او خیر ولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہہ تہ بالکل خاموش، سرکینتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور کو کیں د رومی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ جگہ چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریبے۔ نو خظرو تہ ہم قریبے۔ چہ دلستہ را اوریسے بڈ ہڈہ نہ دالحوال او مقاماتو دھیغ حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ جگہ چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سپے پہ دنیا او عقلی دواپرو کیں ذیل کو ی۔

جنگہ چہ محکین ذکر اوشو تہ ذکر فکر او عمل صالحہ جد وجد کیں مشغول اوسہ۔ چہ دایسے بلند مقام تہ اوریسے چہ دانہی او ابدی وی۔ او یاد سائے چہ ہفتہ مقام دا اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول او فعل نہ ظاہرین۔ دے مقام نہ غفلت اوسے پروائی ہرگز مہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرا دغلنت قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات دابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) دا اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہدہ دا اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کیں دہفتہ دجلالی او جمالی

د حالاتو تہ ہم متقول دے۔ چہ دخیل ذات دپارہ نہ تو بلکہ دحق او توحید دپارہ۔

ہرچہ دجمال مشاہدہ دہ نو دا پہ زہور نو او مزاجونو کیں دخدائے رحمت، رحیم، کرم، بخشش، لطف، محبت، عفو او دسخا د صفا تو ظہور دے۔ چہ د قریب خدا وندی پہ دوجہ پہ بندہ تجبی غور کو ی۔ دا اللہ تعالیٰ دصفت جمالی عظیم ترین مظہر دحضور صلی اللہ علیہ وسلم ہستی مبارکہ دے۔ چہ ہمیشہ تہ ہرید خواہ سرا بنہ کرے وی۔ ہر ضرر رسوئی تہ تہے راحت رسوے دے۔ ہر بد کو سرے تہ دعبت سلوک کہے دے۔ او استھائے دا چہ دیکے معظیہ دفتح پہ وخت تہ خپلو بدترین دشمنانو تہ پہ دے الفاظو معافی و سر کرے۔ "لَا تَدْرُؤِبْ عَلَیْکُمْ اَلْیَوْمَ (نن درخ پہ تاسوھیغ گرفت نشتہ۔ یعنی ما بخینلی بیی) دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دا جمالی صفت، او خلق عظیم، دامت پہ دیرو اولیاؤ ابدالو کیں ہم باحسن الوجوہ موجود دے۔

اللہ تعالیٰ دخیل جمال دمشاہدے نعمت دامت پہ خاص خاص افرادو پیور وکرے دے) او قول عمر تہ ہونے پہ دے نعمت پناہ کرے دی۔ دپارہ دے چہ زیات شوق پہ سبب د محبت پہ جذب او ہستی کیں ددوکی روحانی قوی سست او کمزوری نشی۔ او دجہی او فراق پہ خفگان کیں د حقوق عبودیت د تعمیل نہ پاتے راشی۔ نو

خدمت اور تقظیم تہ یہ غاریہ بستہ دی۔ اور ایڑھٹے شوے
 اصول دے۔ چہ کوم سرے د خدا ئے تعالیٰ فرمانبرداری
 نو دنیا دهنه فرمانبرداری وی۔ الله پاک فرمائی۔ کائنا تو کین
 ہیچ چیز دا سے نشته چہ د خدا ئے ثنا صفت نہ کوی۔ خو
 تاسو د هغوئی په ثنا پوهیږئئ نه! او الله پاک فرمائی:
 « ما آسمانوں او زمکه ته اووے، چه تاسو حُما فرماږئئ
 قبوله کرئئ۔ که خوبه مووی او که مونہ وی خوبه۔ نو
 هغوئی اووے اچه اے خالق کائنا ته! مونږ ستا فرمانبرداری
 په سر سترگو قبولو۔

مکمله بدنگی، د نفس دنا کاره خواہشاتو په مخالفت
 حاصلیږی۔ په قرآن کریم کین د پرمخامیه راغله دی چه نفس
 اثاره (هغه نفس چه انسان ته د بدو کارونو ترغیب ورکوی)
 پیروی انسان د صراط مستقیم نه کمر اړ کوی، حدیثا قدسی
 دے۔ چه حضرت داود علیه السلام ته الله پاک او فرمائیل
 « چه د نفس د خواہشاتو پیروی هیږے اونہ کرے۔ حکم چه
 زیما په زمکه کین د نفس د پیروی نه زیات دفساد خیز بل
 نشته» او د حضرت با یزید بسطامی ؒ متعلق یوحنا یثهور
 دے چه هغوئی الله پاک خوب کین اولید، نو عرضے او که
 چه یا الله! تا ته د رسیدو کومه لاره ده؟ نو الله تعالیٰ
 ورته او فرمائیل: « د خپل نفس اطاعت پریدو او مات راځه»
 حضرت با یزید فرمائی: د دے پس مانکه د مار د پوت خپل

نفس په خائے پرینود؟
 غرض دا چه هر حال کین د خواہشات نسان نه هیږ
 د خلاصی باعث دے۔ نو که ته متقی او پر هیږ گارے۔ نو د
 حرام مال نه اور مخلوقاتو د خوف او خدے نه د پوه او کره
 او د مخلوقاتو په خائے خپل امید ونه خپل خالق سره اوتړه۔
 او د زکوة، صدقے او نذرانے په طور هم د مخلوق نظر
 مه کوه۔ بنه پوه شه چه د رزق او روزگاری ټول امور د فاعل
 فعل اوتدبیر سره په ظهور کین راځی۔ او فاعل اوتدبیر
 الله تعالی دے۔ خو سره د دے د مخلوق د طرفه د سعی،
 محنت او کوشش اصول هرگز هیږول نه دی پکار۔ د پاره د
 دے چه ته د جبریه فریقه (دوی د دے خبرے قائل دی)
 چه فعل کین د بندہ مطلقاً دخل نشته) د عقائدو سته
 خلاصے بیا موے۔ او دا هم مه وایه چه د مخلوق په افعالو کین
 د خدا ئے قدرت او اختیار هیچ دخل نشته او بند د دهر
 فعل او ارادے خپله مختار او مجاز دے کفی دے عقیدے
 به ته کار شے۔ او قدریه فرقه کین به را شے۔ بلکه عقیدے
 درستہ کره۔ او دا اووایه، چه د مخلوق افعال او اعمال د
 مشیت خداوندی نه دی چه د هغه د تحصیل حکم د پاره
 « کین یللا نسان ماسعی » یعنی د مخلوق د طرفه سعی او محنت
 لازمی خیر دے۔ او قرآن او حدیث کین د دے مثالونه
 وارد دی۔

احکام خداوندی نه تجاوز مه کوه۔ حکم چه د هغه
 احکام په ټول مخلوقات طوعاً و کرهاً ز په خوبه او ناخوبه
 یعنی هر حالت کین) حاوی دی۔ دا حکم الحاکمین په موجود
 کین په هیچ یو امر کین حاکم مه جوړیږه۔ ستا حکم کتاب
 الله او سنت رسول الله دے۔ که ستا زړه کین خه خیال یا
 وسوسه تیره شی۔ یا د الهام کیفیت محسوس کرے نو هغه د
 قرآن او حدیث په معیار او سنجوے۔ که قرآن او حدیث کین
 د هغه حرمت او ممانعت موجود وی۔ مثلاً وسوسه، سود
 غلا، غضب، ظلم، زنیاتی، دروغ فریب او د هغه نور د
 فسق و فجور اعمال نو دا سے خبرے د خپل قلب او دماغ
 نه لرے که او مخر ته و اړوه۔ حکم چه دا سے ونبوے د
 شیطان د طرفه وی چه په قسم قسم بیکل صورتونو کین
 ئے انسان ته را وپانده کوی۔

که ستا خیال او وسوسه د قرآن او حدیث تر مخه جائز
 او مباح وی او د حرمت پکین هیچ شبه نه وی۔ نو بیا ئے
 بلا تامل تعبیل او کره حکم چه دے کین دگناه خدا شه
 نشته۔ بلکه د حلاوتو غیزونو خوړل، خنبل، نکاح، بنه
 لباس، چا صالح سره ناسته پاسته، د بیت الله شریف
 حج، دگنډو، یستیمانو او غزیبانو امداد او دعوا مو فائدے
 کارونه واخله۔ په دا سے الهام زړه سکون او اطمینان
 بیا مووی۔ او فطرت د دے تأیید او تصدیق کوی۔ د افعال

الهی او امر الہی د تعبیل د پاره الله تعالی خپله د بندہ
 فاعل شی او د هغه مدد او نصرت کوی او هر که چه فعل
 خالصه د حق د پاره پالے شی او تاته د تأیید حق مقام
 حاصل شی نو بیا که تاته خه فتنه پیننه هم شی، نو د هغه
 د شر نه به د خدا ئے په امان ساتی حکم چه الله تعالی
 په خپل مشیت او فعل چالرا سزا نه ورکوی بندہ ته عذاب
 په امور الہی کین د دخل ورکولو په وجه ورکولے شی۔
 که ته د ولایت خواهان ئے (خدا ئے د په مونږ ټولو
 د دے نعمت پیر، ونه او کړی۔ آمین)۔ نو د نفس مخالفت
 شروع کره۔ او دا مریخ په پوره طریقه تابع شه۔ او دا مری
 حق پیروی په دوه قسمه ده۔ روے قسم دا چه د نفس
 لذاتو د پیروی نه منع شے۔ فرائض ادا کره او خپل ظاهر
 او باطن دگناهونو نه محفوظ کرے۔ او دوئم قسم دا چه
 د خدا ئے کوم احکام د الهام یا القاء په طور ستا په زړه
 وارد کیږی۔ د هغه اطاعت په پوره احترام سره او کسبه
 او د خدا ئے تعالی د وقتاً فوقتاً مشورونه غفلت او ذکر کم
 د باطنی امر په هغه مباح کارونو کین هم بیا موندے شی
 چه د هغه متعلق شریعت کین خه حکم موجود نه وی۔
 په داشان چه نه خو هغه ممنوع وی۔ او نه د وجوب حکم
 لری۔ او دے کین بندہ ته اختیار ورکړه شوے دے۔
 خواه که دا په تصرف کین راوی، او که نه ئے راوی۔

دوسے نوم صباح دے زیور متقی او خدائی سربلہ پکاری
 چہ ہنہ دھردا سے خیر متعلق استخارہ اوکری او حکم
 رتی پہ انتظار کین شی۔ او هرکله چه حکم بیاموی، نو
 د هغه مطابق و تصرف کوی۔ او په داسے حالت کین و
 د بندگ قول اعمال، حرکات اوسکانت د الله تعالی د
 طرفه نه وی۔

د کومو خیر و نوحکم چه شریعت کین موجود دے
 هغه و د شرح په رو سرکه، او د کومو خیر و نوحکم چه
 شریعت کین موجود نه دے، هغه و داستقارے په
 ذریعه به خاکے راوړلے شی۔ دلته بندگ بیا و اهل حقیقت
 د مقام نه شی۔ او هغه په اولیا و کین شیعک شی او که
 ته د حق الحق په حالت کین شی چه په ذات خداوند
 کین دفنا کید و حالت دے نو دا د الله تعالی غوښتنه
 او گنډه، حکه چه دا د هغه ابد الوحالات دے، چه دهنوی
 زهوند د عشق و محبت ندمات دی۔ هغه موجدین دی
 عارفان دی، صاحب علم او عقل دی۔ دوی دامیران آقا
 د خلیق خدا پیشوا او نگهبان، د حق ناشین، خاصان او
 محبان الهی دی، نو په دے مقام دامریوری داده چه ته
 د نفس اماره مخالف شی او دنیا او احیت هیڅ خیر ته ستا
 رغبت او توجه پاتے نه شی۔ دغه وخت ته د مالک الکلیک
 بنده شی، نه چه د ملک بند۔ ته به دامحق غلام شی، نه

چه د خواهش او په ظاهرا و باطن به کلی طور داسے دخدا
 په خدایه نکه د دای په لاس کین چه بیخه رود ویکه
 بیخه یا طبیب په مخکین به هوشه بیماری نو د الله تعالی
 دامراو نهی دشناخت او پیروی نه علاوه د نور و اولوکارو
 نه به ته به هوشه او په خبره شی۔

مقاله (۱۱) صبر او توکل

د غیبت او ناداری په حالت کین چه ستا په زیور کین
 د نکاح خواهش پیدا شی او ته د دے ذمه داری سرتنه شی
 رسولک۔ نو د الله تعالی نه د رزق د فراخی او اسوده حالی
 سوال کوی۔ او د هغه د دحم امید و اروسه۔ دنیا کین شی د
 انسان د پاره نکاح لازمه کیر، دلا۔ او د دے خواهش شی
 بنی آدم له ورکیر دے، نو هغه د دے داسپ او ذرا غو
 هم پیدا کوک دے۔ دغه مشکل کشا او قاضی العاجات به
 بغیر ستا د پریشانی نه د بخشش په طور ستا د نکاح اسباب
 برابر کوی۔ چه ستا د پاره به د اطمینان او برکت باعث وی۔
 اوس به ستا صبر او استقار په ثنا او شکر کین بدل شی
 او الله پاک شکر گزاره سوه په سلام پاک کین د نعمت د زیانی
 د وعدو کیر دے۔ فرمائی: **كَيْفَ تَشْكُرُونَ كَذَلِكَ نَكْفِمْ وَ كَيْفَ
 نَكْفُرْنَمْ اِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ** (که تاسو شکر کوی نو زه به
 در باند شی خپله پیرس و نه لازیا تویم، او که ناشکر کوی
 نو یا د ساقی چه خا عذاب دیر سخت دے) او که د پروخته

په ربه د نکاح ضروریات و برابر شی۔ نو صبر او انتظار کوی،
 الله پاک فرمائی: **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (د خدا په د
 رحمت نه مه نا امیدو کیرئ)۔** خو په دے اثنا کین د الله تعالی
 په اراده او فعل کین بالکل دخل مه وړکوی، د خواهشات
 نفسانی نه خان سات او ذکر الهی سوه د صبر او تحمل د کار
 اخله۔

د قضا و قدر دستور سوه با وفا اوسه۔ او د امر کوی
 اطاعت کوی۔ او یقین لره چه ستا پروردگار به اخر په تافضل
 و کرم کوی، رزق به و فراخه کوی، او گننا هونو نه د پچ کید
 په ربه صراط مستقیم د قائم پاتے کید و به قوت او توفیق
 در کوی، الله پاک فرمائی: **اِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِحَسَبِ
 جِسَابٍ** (د صابرانو د پاره به حساب به اجر دے)۔

مقاله (۱۲) د منعم اطاعت که د نعمت؟
 چه تا الله تعالی د مال او جاشا د خداوند کوی، او ته د
 دے مال په وجه دخدا د عبادت او اطاعت ندر و گوراند
 شی، نو خدا شی تعالی به تاهم دنیا او هم آخرت کین دخپل
 نزدیکته نه لرے کوی او ممکنه ده چه د غفلت او معصیت
 په وجه دغه مال او دولت هم در نه ولخی، او محتاج او پیشا
 حال و کوی۔
 د منعم (نعمت ورکونکی) نه غافل کیدل اوسراسر
 نعمت کین محو کیدل شرک دے، او شرک دخدا په نزد

په ناقابل معافی جرم دے، خو که ته مال و دولت خپل معبود
 او مقصود جوړ نه کیر چه او په ثنا او ذکر کین مشغول شی نو
 الله تعالی به دا مال ستا د پاره برکت او راحت او گورخوی
 او دے کین به ورخ تر ورخه زیاتے راخی۔
 مال به ستا خادم وی، او ته به دخپل رازق او پروردگار
 خادم، بیا به ته دنیا کین د تقیم تقیم نعمتونو نه فیض یاب
 شی، او معنی کین به دخدا په نزد معزز او مجتبر
 شی، او جنت الماوی کین به صدیقینو، شهداؤ و صالحینو
 سره هم مجلس او هم پایر شی۔

مقاله (۱۳) قضا او قدر ته گردن کیر ده

که ستا په قسمت کین نعمت وی، خو که ته د هغه
 خوا هشمند شی یا نه شی، هغه به ضرور تاته دررسی، دغه
 نشان که ستا په قسمت کین مصیبت وی اوستا د پاره د هغه
 حکم شوے وی، نو خواه ته هغه ناخوښه وے، او که د دعا
 په ذریعه دے دفع کوے، خو هغه به په تاریخی، نو تاله پکار
 دی چه په هرے معامله کین د الله تعالی مخکین د فرمانبرداری
 گردن کیر دے چه د هغه فاعل حقیقی فعل ستا د پاره جاری
 شی۔
 که دخدا دے د طرفه په تاد نعمت پیرس و نه اوشی، نو
 شکر او باسه، او که مصیبت راشی، نو صبر او تحمل اختیار
 کوی، ته د بخشش او عطا د حالالاتو بالکل مطابق اوسه، چه

د حق دلارے منزلوں اور وہی بوند تسلیم اور رضا پہ دے طریقہ بہ
ذکر و صلوات جینو، شہداء و اوصد یقینو مقام تہ اورے۔ اور قریب
خداوندی بہ حاصل کرے بیابہ تہ دھے خلقو منکرے نے
چہ دھنوی ذکر او فکر پہ برکت و کرامت، نعمت، عزت
مسرت او نفس دا طیبیان خاوندان شوے وی۔ نو پہ
آفا تو او معیار بوی کین کین د صبر و استقامت نہ کار اخذ۔ اور
مؤمن د بولو نہ اہم اور مقدم صفت ہم دھے دے۔

د رحمة لعلامین ارشاد دے : "دوزخ اور بہ مؤمن
تہ وائی اے مؤمنہ! حُما د علاقہ نہ ذرتیریبہ جگہ چہ ستا
نور، حُما اور مر کوی۔ داہفہ نور دے، چہ محکم یقین او
کامل ایمان سرچہ دنیا کین دوسرے دو۔ او پہ دے نور پہ
مؤمن او کافر کین تمیز کیدلے شی۔ اور دغہ نور پہ دنیا او
عقبی ادوار و کین دھرے بلا مدافعت کوی۔ نو پکار دی چہ
ستا د صبر او ایمان قوت تانہ ہرمصیبت او بلا لڑے کوی۔
یقین لڑے، چہ ہیچ بلا ستاد بریادولو دپارے نہ، بلکہ ستا
د ازیمیت د پارے، ستاد ایمانی طاقت قوی کولو دپارے، ستا
د یقین زیاتو د پارے، ستاد فلاح او ترقی دپارے اور رضائے
حق د بشارت در کولو دپارے تانہ راجی۔ اللہ پاک فرمائی اے
سلمانا نو! موہن تا سوا زمانو۔ چہ تاسو کین د فی سبیل اللہ
جہاد کو نکو اوصار و خلقو پتہ اونکی۔ بیابہ د اللہ تعالیٰ پہ
ذات و صفات او امداد و نصرت ستا ایمان محکم شی اور تہ

یقین سرچہ دھنہ افعالو سرچہ موافقت او کرے۔ نو ہفہ بہ
پہ ہرمصیبت کین ستا مشکل کشائی کوی۔ او دھنہ امداد
بہ ستا شامل حال وی۔ نو دجان ہا دغیر پہ حق کین دے،
تانہ ہیچ یوقول او فعل داسے بنکارے نشی چہ د اللہ تعالیٰ د
امرو نہی نہ بھروکی۔

کلمہ چہ تانہ یو امر خداوندی اوشی۔ نو دھنہ تعمیل پہ
تادی کوی۔ او قوت او حرکت سرچہ ہنہ سرتہ رسوخ۔ د تقدیر
او فعل الہی پہ تکیہ محض پہ تسلیم او توکل مہ اوسہ، بلکہ
سعی کوشش، فکر تدبیر او خیل و بھی او فطری قوتونہ ہم
پکار راولہ۔ چہ تانہ امر الہی عملی طور سرچہ ظاہر شی۔ او
کہ د خیلو عزائمو پہ تعمیل کین پاتے داغے نے، نو د
خیل پروردگار پناہ اونیسہ ہفہ تہ التیجا کوی۔ ہفتہ
تہ زاری کوی او امر الہی کین د غفلت کولو اسباب معلوم
کری۔ ممکنہ دے چہ د اپریشان کن صورت حال ستاد فریاد
تکبر، مطاعت او عبادت کین د سوو ادب، بہ خیل قوت
او صلاحیت د تکیہ پہ ختہ بنہ عمل د ناز کو یا دھلوکا
خالق سرچہ د شریک کولو پہ وجہ وی، یا ممکنہ دے چہ اللہ
تعالیٰ د ختہ لغزش پہ وجہ د خیل قرب نہ معزول کرے
نے۔ اوستانہ ناراضہ وی اور تہ پہ خیل ہوا او ہوس
کین اختہ کرے نے۔ تہ نہ پوہیرے چہ دنیا کین د
شرک او غفلت جراثیم لٹائے پہ حُماے خوارے شوی دی

چہ ہفہ مؤمن د خیل حقیقی محبوب او مطلوب یعنی اللہ
تعالیٰ تہ لیرے او بے تعلقہ کوی۔ نو د شرک د اسبابونہ
پرہیزگار شہ۔ چہ د اللہ تہ غیر اللہ تہ راجب نہ شہ۔

کوم خیر چہ د اللہ تہ سوادے ہفہ دغیر اللہ حکم لری
نو تہ د خیل مولانہ سوا غیر تہ رجوع مہ کوی، او پہ خیل
نفس داسے ظلم مہ کوی چہ دغیر اللہ پہ سبب د اللہ دواسر
نہ غافل او بے خبرہ شہ۔ کئی ہفہ بہ د پہ داسے اور کین
درود بکی، چہ دھے خیشاک سرپی او کانزی دی، او چہ د
کنارو د پارے تیار شوے دے (آیت شریف دے) بیا کہ نہ
ختہ ہزار یا فریاد کرے، نو لٹائے بہ نہ نیسی۔ او کہ د اللہ
رضا لیرے نو ہنہ رضا بہ حاصلہ نہ کرے۔ او کہ د ایمان
او عمل صالح د ضائع کولو پہ حقلہ دنیا تہ بیا دیکھی دپارے
رائل او غواہی، نو دویارہ بہ دنیا تہ و رائل نصیب نشی۔
نو خیل نفس رحم او کرے او علم، عقل ایمان او معرفت
عونندے نعمتونہ چہ خدا نے در کوی دی، ہفہ د خدا نے
پہ عبادت، رضا او خوشنودی کین صرف کہ۔ او ددے پہ
پاکو انوار و دجھل او شرک تاریکی د خیل قلب او دماغ نہ
ھو کرے۔

— د اللہ پاک د اوامرو مطابق پہ صراط مستقیم روان شہ
او خیل ہرے معاملہ ہفے قاضی الحاجات تہ اوسپارے۔ چہ تہ
نے پیدا کرے نے۔ اوستا پرورش نے کرے دے۔ تہ

یو بیکارہ نطفہ وے۔ د ہفے تہ تانہ انسانی صورت
دیکھ۔ او زمکہ کین نے د خیل خلافت او نبیبت پہ منصب
سوفراز کرے۔ نو ستا ہر خواہش او مراد دھنہ د مراد تابع
پکار دے، اوستا ہرے ناخوبی دھنہ د ناخوبی مطیع
پکار دے۔ ہر گزہ چہ تہ د احکام الہی تا بعد ار شوے۔ نو د
کائنات یوقول خیزونہ بہ ستا تابع داریشی۔ (خدا ہی تعالیٰ
و موہن بول پہ دے نعمت بنا د کری۔ آمین)۔

ہر گزہ چہ تہ د اللہ تعالیٰ د منہیا تو نہ پرہیزگار شہ، نو
بیا کہہ دنیا کین تہ ہر لٹائے نے یوقول مصیبتونہ او تکلیفونہ
بہ تانہ پہ د وی۔ اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابون کین
فرمائیلے دی "اے بنی آدمہ! زہ اللہ یم۔ خالق کائنات
نم۔ حُما نہ سوا بل معبود نشہ۔ زہ چہ کائناتو کین کوم
خیز تہ حکم و کریم، چہ شہ، نو ہفہ فوراً شی۔ او دعدم
نہ عالم وجود تہ راشی۔ نو تہ خالصہ حُما عبادت کوی۔
چہ زہ درتہ د توحید پہ برکت ہفہ روحانی قوت در کریم
چہ تہ ہم پو خیز تہ اووائے چہ شہ۔ نو ہنہ شی۔ او چہ
او ظہور کین راشی۔ او د اہم اللہ پاک فرمائیلے دی: اے
دنیا اکوم سپے چہ حُما خدمت او اطاعت کوی۔ نو تہ دھنہ
خدمت او اطاعت کوی۔ او کوم سپے چہ محض ستا خدمت
او پرستش کوی نو ہفہ پہ مصیبتونہ او تکلیفونہ کین
گرفتار کرے۔"

کوم خیر نہ ہے ہفتہ نہ خدائے تعالیٰ مع راویہ دہ دہے
نہ تہ پورہ پھرہز اوکریہ کاملہ عاجزی اختیار کریہ او تسلیم
اورضا خیل شعار چور کریہ ستا حواریں خمسه اوستا اول
اعضاہ روضتہ احکام الہی پابند کیدال پکار دی اور
ہفتہ یہ تمہیل کیں ہیہ کزہ دتا خیر نہ کارمہ اخلہ قضا
وقدر کیں خفگان ، تادی ، شکایت اور مخالفت لہ دخل
مہ وریکویہ اوہم دا ربانی نسخہ اور روحانی شفا دہ چہ تاپہ د
گناہونو دا مرضو اور خواہشات نفسانی دقتونہ جمونہ کوی
اور قرب خداوندی بہ و نصیب کریہ۔

مقالہ (۱۳۶) دنیا پرستار کدہ دعقیہ؟

اے دلفن بندہ! تہ عاشقان حق اور پومعیبو د
پرستار اور د برابر ہی دھوی مہ کویہ حکمہ چہ تہ دخیل
ہوا و ہوس غلام تہ اوہنوی دخیل خالق اور مولیٰ قدامتاً
دی تہ د دنیا بہ رغبت کیں مہوئے اوہنوی ہمہ تن متعلی
بہ رغبت کیں سرگرم دی دوی زبونہ صرف یورپ سوریہ
نہ تہ دی اوستازیہ د دنیا وی بتانویختانہ دہ دوی ہفتہ
خیر دینہ نہ گوریہ بہ کوم چہ ستانظر چہ دوی دکا ناناو
بہ اشیاؤ نہ بلکہ د اشیاؤ بہ خالق اور صانع نظر لری چہ
ہفتہ بہ ظاہری سترگونہ بلکہ ذریعہ بہ سترگو لیدلے
شیہ۔

دعہ عاشقان حق د عشق نہمت حاصل کدہ اوخلایعہ

کے بیامونہ او تہ تراویسہ د نفس بہ خواہشا توکین راگیر کدہ
دعہ اہل اللہ دخیل پرور دکار د ارادہ احترام اوکدہ او خیلے
ارادے اور مانونہ تہ پرینودل او بہ دعہ طریقے تہ قرب
الہی حاصل کدہ او تہ دخیل ارادہ او خواہشونو بندہ شوے
اور خیل خالق نہ پہ پراؤنو لریہ شوے دعہ خلقتہ اتہ
تعالیٰ آدم علیہ السلام او دکا ناناو د تخلیق حقیقی مقصد
اور ہودہ یعنی د خدائے ثنا صفت او ذکر اور عبادت کیں
مشغولہ شو او تہ دنیا بہ عیشیا تو اور ہزلیا تو کیں کستینو
دعہ دحق عاشقان د تا ئید الہی بہ وجہ طاعت اور عبادت
کیں ہمیشہ د عم اور یثبات نہ لاپرواہی مصیبت اور تکلیف
کیں ختہ جبر او آکراہ نہ محسوسی نو ذکر اور عبادت دوی
د پارہ جنت الماوی شو حکمہ چہ دوی کاشا توکین د یو خیر
دکتونہ محکمن د ہفتہ خیر صانع اور ہفتہ فعل تہ گورک
دغیبے برکزی دہ خلقتو سرور د زیکے او آسمانونو قیام او
استقام اور د بزد مجرد مخلوقانو سرور اور اطیبتان وابستہ
وی حکمہ چہ د باطنی صفاتو بہ وجہ اللہ پاک دوی دخیلے
ذیکے او تاد یعنی میخونہ گرجولے دی چہ بہ ہفتہ زمکہ
قائم اور محکم دہ ہنوی دخیل روحانی قوت بہ وجہ دضر و
بہ شان خود دار سخت اور ناقابل تسخیر دی او تہ بعض
د نفس بندہ تہ نوددعہ صاحب عزم اور صاحب ایمان
خلقتو بہ لاری کیں مہ خنداکبریہ حکمہ چہ ہنوی دحق بہ

لاریہ کیں د مورد پلار اور اہل وعیال نہ بیزارہ شو خود
حق نہ بیزارہ نہ شو۔
دوی بہ کاشا توکین خدائے بہترین پیدا کرے دی
اور دیکے بہ سرے نوح انسانی د دوی دامامت اور قیادت
نہ فیض یاب کرے دی ترخو چہ زمکہ او اسمانونہ قائم
دی دوی بہ پاکور و حونو دحق تعالیٰ بہ نکو نوسلامو
وی (سورہ حونو: آمین)۔

مقالہ (۱۵) خوف اور رجاء

ما خوب اولید نیچہ زہ یو دایے خائے کیں ہم چہ د
ہفتہ شکل اور ہیبت د جماعت بہ شان دے او بہ ہفتہ کیں
دیو دایے خلقتو لہ دہ چہ د دنیا اور دنیا د خلقتونہ عقلتہ
دی ما بہ لریہ کیں فکر اوکدہ کہ فلائے سرے بہ اولیاؤ کیں
دلنہ موجود وے نو دے خلقتہ بہ تہ دشریعت آداب
بہودلی و اور تبلیغ ارشاد بہ تہ ورتہ کرے و۔

پہ دے کیں دا خلق ماتہ راجع شول او پوکیں ماتہ
اور ویل : ستا ختہ حال دے ؟ تہ کلام او خطاب ولے نہ
فرمائے : ما ورتہ اور ویل ہرکھ چہ تاسود مخلوق نہ تلقن
قلع کرے دے او خالق سرور موخان تہ وے نو بیاد خلقتو
نہ تہ سرے ہیچہ مہ غواری اوچہ تہے سرے سوال پیریہ

لہ ویرہ او امید ما اہل اللہ صفات وی چہ د اللہ تعالیٰ دضر اور
عذاب نہ خوف کوی اور ہفتہ رحمت اور بخشش امید لری۔

نو بیار زبونہ سرور ہم د ہنوی نہ سوال مہ کوی حکمہ چہ د
ذریعہ سوال د تہے بہ شان دے۔
بہ پوکہ شی چہ ہرآن کیں د اللہ پاک یونوے شان
دے د خلقتو حالات بدلی رابدلی یعنی د امیر نہ عزیز
اور عزیز نہ امیر د گدا نہ بادشاہ اور بادشاہ نہ گدا اور پکی
د چامرتیہ او چستی اور چا راغورخوی یوقوم علیین تہ سکی
ادیل اسفل السافلین تہ کوم خائے چہ د علیین خاوندان
سرچہ حفاظت اور نصرت وعدہ دہ ہلتہ ہنوی سرے تہ
د غفلت اور معصیت بہ وجہ بہ اسفل السافلین کیں د
ور غورخولو ہم ویرہ پیدا کرے دہ۔
کوم خلق چہ اسفل السافلین کیں دی ہنوی سرور
تہ د توبہ استغفار اور رجوع الی اللہ بہ سبب د ہدایت او
علیین کیں د داخلولو ہم وعدہ فرمائیلے دہ بہ دے کیں
زہ د خوب نہ راویسہ شوم۔

مقالہ (۱۶) توکل بہ خدائے کدہ بہ اسبابو؟

تہ د اللہ پاک د فضل او دہفتہ د نعمتونہ بہ دے
محرورم تہ چہ تا محض بہ مخلوقانو اسبابو اور ذریعو
بانڈے تکیہ اوکدہ او د اللہ تعالیٰ بہ ذات دکامل توکل
اور نہ کدہ نو د حلال رزاق بہ حاصلو لوکین مخلوقات

لہ داوچتہ درجہ جنت
تہ د دوزخ د تولو نہ لاندہ طبقہ۔

فتوح ۱۰۰ الغیب

ستا دیارے حجاب شول او ترخو چه ته د مخلوقاتو د بخشش اومید وارے . او د هغوی طرف ته لکه دیو سوداگریستا تک راتگ دے . نو تر هغه خپل خالق سره د مخلوق شریک کوونکے مشرک ے .

د دے شرک په وجه به الله تعالی تا په عذاب کښی اچوی . او د هغه ادبی صورت دادے چه ته به د حلال رزق نه محروم ے لکه چه حلال رزق هغه دے ، چه هغه د جسمانی اود مادی قوتونو په کوشش حاصل کړے شی بیا تا الله تعالی سره د مخلوق د شریک کولو نه توبه کړه او سعی او محنت ته د رجوع او کړه . او هغی په خپل محنت اوصلاحت وکتی او کړه نو بیا هم نه مشرک ے لیکن دا شرک د هومی نه زیات خفی (پټ) دے . او په دے شرک به د الله تعالی داسه اونیسی چه بغیر د سبب نه رغزئ درکولو نه به و هم دم کړے ، او د رزق په حاصلولو کښی به د باطنی ذرائعونه په بهره شے .

بیا چه ته د دے خفی شرک ندم توبه کړے او محض په خپل محنت اوصلاحت و اعتماد پاتے شی اود ایتین وینا شی چه یوازے الله تعالی حقیقی رازق اومسبب الاسباب دے . هغه آسانی پیدا کوونک دے ، هغه د محنت او کسب توفیق ورکونک دے . او هغه د مشکلاتو رفع کوونک دے او دغه شان چه ته د ذرائعواو اسبابو نه روگردانی اختیار

فتوح ۱۰۱ الغیب

کړے . او د رزق او محنت منبع او مخزن یعنی الله پاک ته رجوع او کړے او خپل ټول حاجات اوضوریات فقط د هغه حضور ته اوسیا ے نو بیا به هغه خپل اوستامیخ کښی حجاب او چت کړی . بیکانگی او په التفاتی به دفع کړی او دخپل لوئے رحمت په برکت به ستا د هر حاجت او ضرورت په وخت کښی ستا د طلب او توقع نه هم زیات رزق ددا ے ذریعونه درکړی چه ستا هم اوکمان کښی به هم نه راخی . او دا ستا دیار د الله تعالی یو خاص نصرت او حمایت دے چه تا د شرک او غیر الله ته د مائل کیدو نه محفوظ ساتی .

هرکله چه ستا د قلب اودماغ نه ذاتی ارادے او خواهشو لیرے شی او ته کفی طور متوکل علی الله شے او خپل ارادے د الله په ارادے کښی فنا کړے نو بیا به ستا لیکل رزق الله تعالی یقینا تا ته دررسوی اوستا نه یوا به هغه دبل چا د پاره نه وی ستا د سخت حاجت اوضرورت په وخت به ستا دستگیری کوی او ورسره ورسره به د رزق دادکے فکر توفیق درکوی او په دے به پوهیږے چه داسه حالاتو کښی دا بقی د الله تعالی خاص نصرت اومعد دے . او دغه شان به ته د هر مسبب الاسباب هغه خاصه رحمت او پیژنکے او د هغه به شکر په ځانکے راپړے . او دا معامل به ستا د مخلوقاتو او غیر الله نه د لیرے کیدو په وجه وی .

فتوح ۱۰۲ الغیب

او دے سره به تا ته د توحید مصحیح فهم او ادراک هم حاصل شی .

هرکله چه د الله تعالی د ذات اوصفات متعلق ستاعلم او یقین پوخ او محکم شی نو بیا به قدرتی طور تا ته شرح مسکا (د حق د پیژندلو او قبولولو دیار د وسیع د پراستیدو) مقام حاصل شی . ستا قلب او دماغ به د معرفت په انوارونمو ، او ستا روح به په اسرار خداوندی توانا شی . دے حالاتو کښی به همیشه تانته په باطنی کشف او نور کوامت د اېنودلے شی ، چه د الله د طرف نه ستا حاجت روائی او مشکل کشائی کیدونکے دے .

الله پاک فرمائی : *مومنون په بنی اسرائیلو کښی داسه رهبر پیداکړل چه به خلقو کښی به ے څو بنود احکامو تبلیغ کولو . او دا قیادت هغوی ته په دے حاصل شو چه هغوی د صورت کار و اخست او څومونږ په آیا نو نو ے ایمان راورول بل ځانکے فرمائی : *وَالَّذِينَ جَاهِدُوا مِنَّا نَنْهَوْنَهُمْ سُبْحَانَ (کوم خلق چه څومونږ دیار د ریاضت او مجاهدت کوی . نومونږ یتیمنا هغوی ته دخپلو سمولارو هدایت کور) . او الله عز و جل فرمائی : تا سود الله نه ویرة کوی چه دخپل قدرت او اسرارو نه ویر څه هرت او بشائی . او د معرفت په نور مو بناد کړی .**

بیا به درو حانیتا داسه او چت مقام حاصل کړے ، چه

فتوح ۱۰۳ الغیب

اشیاء او کائناتو کښی به د تصرف کولو اختیار درکړے شو . او دا به داسه ظاهری امر او اجازت دتی سره وی چه هغه کښی به د شک شپه هیز کښه نشی نه وی اوداسه دلیل سره چه د نمر نه به زیات روښانه وی او داسه کلام سره چه د هغه رد به د مخلوقاتو دیار ناممکن وی اودا اختیار به داسه الهام سره وی چه هغه کښی به هیز دروغ نه وی او د نفسانی او شیطانی وسوسونه به بالکل پاک اومحفوظ وی . الله پاک خپل بعضے کتا بونو کښی فرمایلی دی : *اے بنی آدم زه الله یم . ځما نه یوا هیڅوک معبود نشته . زه چه کوم څیز ته حکم ورکړم چه شه نو یقینا هغه شی . نو ته ځما اطاعت اختیار کړه بیا به زه تا ته هم داسه اختیار درکړم ، چه تر څه څیز ته حکم او کړے ، چه شه نو هغه به شی او اذن الهی سره به عالم وجود کښی راشی . او دے کښی شک نشته چه الله تعالی په خپلو انبیاء و صدیقینو اولیاء او خاص بنی آدمو داسه روحانی قوتونو پیرن ورسه کړے دے .*

مقاله (۱۷) وصول الی الله

هرکله چه تا ته د وصل الی الله (خدیکے ته درسی) مقام حاصل شو نو یوه شه چه اوس د توفیق الهی په وجه قرب خداوندی نصیب شو . او د وصل الی الله دا معنی کي چه ته د مخلوقاتو د علاقو او ذاتی خواهشاتو اوارادو د

نہ آزاد ہے اود اللہ د فعل اورادے ماتحت ہے اوستا
هر قول او فعل دامرالہی مطابق شی۔ نو دا حالت دعوت
اود فنا فی اللہ کیدو حالت دے چہ پہ وصل الی اللہ تعبیر
کولے شی۔

اللہ تہ رسائی د مخلوق درسامیٰ پہ شان مادی حیثیت
نہ لری بلکہ د ہف نوعیت بالکل مختلف دے۔ حکمہ چہ
بکس گویہ شی (ھیچ چیز دہفہ پہ مثل نشہ)۔ ہفہ
داسے سمیع بصیر او خالق (اورید ویکے او پید اکونکے) دے
چہ مخلوقا تو کین ہیچ چیز نہ ہفہ سرے تشبیہ نشی ویکدی
او وصل الی اللہ د کیفیت نہ صرف واصل با اللہ خیرداریک
چا چہ دامرتبہ حاصلہ کرے نہ وہ اود عشق اوقرب کے
نصیب شوے نہ دے نو ہفہ دے روحانی کیفیاتو نہ
عاجزہ دے۔

بیا هر واصل با اللہ پہ قرب کین دنورونہ پہ درجہ کین
مختلف وی اود ہفہ شان د اللہ تعالیٰ اسرار تولاو نیاوا اولیاء
سورہ پہ جدا جدا رنگ دی چہ دیوراز نہ بل بغیر د خدا کے
نہ خبر نہ وی۔ حتیٰ چہ عالم روحانیا تو کین کلہ داسے ہم
کیربی چہ یومرید چہ ذات حق سورہ کوم راز لری، ہفہ
جرح ہفہ سہ عہ خبرہ وی۔ اوکلہ دیور د راز نہ ہفہ مرید
ہم گکار نہ وی کوم چہ روحانی او باطنی لحاظ سورہ دیور
مقام تہ رسیدے وی۔ اوکلہ چہ مرید د پیر حالت اکییت

تہ اورسی۔ نو بیا ہفہ د پیر نہ جدا کرے شی۔ او خپلہ اللہ
تعالیٰ د ہفہ نگہبان جو رہی۔

د مرید د پیر نہ جدا کول داسے دی تکمیلے رودیکے
پچہ چہ د فی رودو دیعاد نہ پس ددائی نہ جدا کرے شی،
اود مہ شان د ہفہ تعلق دنور وخلقو نہ ہم پرکیتے شی۔
نو ترخوچہ مرید خام وی اود ہفہ کین خواہش اورادہ سورہ
وی۔ نو ہفہ د نفسانی عیبونو دلرے کولو د پارہ متازہ دے جز
د خواہش اورادے د فنا کیدو نہ پس د پیر حاجت پاتے
نشی۔ اودا حکمہ چہ اوس مرید کین نفسانی اوسفلی کرد
پاتے نشو۔ چہ د ہفہ دلرے کولو د پارہ تکبیر پہ دہ د خدا کے
د طرفہ پیر مامورے و۔

اوس ددہ ہادی، رہنما، حافظ اونا صرا اللہ پاک دے
چہ د ہفہ د تجلیاتو اوارے د جہل تیرو تہ نہ پیردی
نوریکہ چہ تہ واصل با اللہ ہے، نو د غیر اللہ نہ ہمیشہ
د پارہ بے غرضہ او بے خوفہ شہ۔ اود ہفہ نہ سوا پہ خوف
اورجا یا نفع اورتقصان کین ہیچک موجودہ مکہ۔ بلکہ
ہمیشہ د ہفہ نہ خوف کورہ۔ د ہفہ نہ خپل حاجات غوارے
د ہفہ نہ د مغفرت امید لری۔ او ہر دم د ہفہ پہ ذات
تکیہ کورہ۔ ہرکلمہ چہ تہ داسے ہے۔ نو ہمیشہ د اللہ تعالیٰ
پہ امر او فعل نظر لری۔ او ہر حالت کین د مخلوق، بیزارا
شہ۔ ستا د قلب اودماغ د توجہ مرکوزے صرف ہیشہ

ذات واحد وک۔ او بول مخلوق د خدا کے تعالیٰ پہ حضور
کین داسے عاجزہ او گنہہ لکھ یو غلام چہ دیولوے وسیع
السلطنت، صاحب عظمت اوقہر ناک بادشاہ پہ تجویل
کین وک۔

دخالق اختیارات مخلوق تہ مہ سپارے۔ او مخلوق سورہ ہذا
توقعات مہ وابستہ کورہ کوم چہ صرف خالق سورہ زیب لری۔
اود اللہ تعالیٰ نہ پناہ غوارے، د توحید نہ پس د مشرک کیدو
نہ د زبرے درنیا نہ پس د تیرے نہ د وصل نہ پس د قطع نہ
د قرب نہ پس د بعد نہ، د ہدایت نہ پس د ضلالت نہ، او
د ایمان نہ پس د کفر نہ۔

دنیا د اوبو دیولوے نھر پہ مثل دکا چہ دے کین وریج
پہ وریج اضافہ کیربی۔ او اوبہ کے د بنی آدمو نفسانی شہوات
دی، چہ د ہنویٰ پہ طبا شو مسلط دی۔ خودا شہوات
داکتونو نہ وک دی۔ ہرکلمہ چہ یو صاحب بصیرت د
آخرت د نعمتونو پہ مقابلہ کین د دنیا لذتونو نہ دعبرت
پہ نظر اوگوری، نوکہ ہفہ د ایمان نور لری۔ نو پوزہ پہ
شی۔ چہ حقیقی او قابل اعتماد ژوند د آخرت ژوند دے۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمایکے دی۔ «لَا عِشَىٰ اٰخِرَتِشْ
اٰخِرَتِی» (کہ عیش دے نو ہفہ د آخرت عیش دے) اود ہفہ
د مؤمنانو امتیانیو خلقو د پارہ خاص دے۔ او حضور صلی اللہ
علیہ وسلم فرمایکے دی چہ دنیا د مؤمن د پارہ جیل خانہ دے،

اوکا فرد پارہ جنت۔ اوبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم
فرمایکے دی: «چہ متقی او پیرہیزگار تہ خدا کے تعالیٰ
د طرفہ قیزے لکیدے وک۔ یعنی د شریعت د حدودو
پابندی ہفہ غیر اللہ تہ نہ پیردی۔ نو ددے دلائلو
با وجود دے د نیوی لذا سورہ زبرہ کے اوتلے شی۔
د بندہ د پارہ پہ بولو راحونو کین بہترین راحت دا
دے۔ چہ ہفہ د مخلوقا تو نہ قطع شی، او اللہ تہ رجوع
اوکری، ہفہ سورہ ربط او عشق اوساتی۔ اود ہفہ د ادا دویہ
تکبیر خپل حان عاجز کری۔ پہ داسے کولو بہ تہ د دنیا
د شرک د بندونو نہ آزاد ہے۔ اود ہفہ وخت پہ ستا ہستی
کین د محبوب حقیقی فضل و کرم او عظمت او جلال د آ
وقر او اثر پید اکری چہ د نفس پہ بند یا تو کین پہ ہفہ
مثال نشی بیاموندے۔

مقالہ (۱۸) رضا پہ قضا

د ہفہ مصیبت او تکلیف چا تہ شکایت مہ کورہ کوم
کین چہ تہ پروت ہے۔ اومہ پہ اللہ پاک تہمت لکوا کہ
یو دخت کین تہ پہ مصیبتونو او تکلیفونو کین راکر
شے نو پہ دے ہم تہ پوزا شہ۔ چہ د مصیبت نہ پس
راحت اود ہم تہ پس خوشحالی ہم د اللہ پاک د عداد د
قرآن پاک کین راجی: «د مصیبت نہ پس راحت وک»
د اللہ پاک تہمتونو دشمار نہ بھردی۔ حتیٰ تعالیٰ فرمای:

کہ تاسو د الله تعالیٰ نعمتوںہ شمار نہ کروں اوظوار کریں۔ نو ہرگز بے شمار نہ کرے شی۔ نو ہرگز کہہ چہ د الله تعالیٰ درمہ نعمتوںہ د نوح انسانی دیارہ مقدار دی چہ تہ یہ ہفتہ احاطہ ہم فتنہ گوئے نو دہفتہ د بخشش اور رحمت نہ ہم ہرگز تا امیدہ کرہ مہ۔ اود خالق نہ علاوہ مخلوق سرور باطنی ربط اوتعلق مہ ساتہ۔ ستا محبت و خالص دہفتہ دیارہ وی۔ کہ خہ حاجت و وی نو دہفتہ پہ حضور کنیں و وی۔ او کہ و لغہ تم کلمہ اوشکایت وی، نو صرف دہفتہ پہ ممکن و وی حکم چہ دنیا کیں خورمہ اود کوم نوعیت کار کوئی اوارہ چہ دی، ہفتہ قول دہفتہ پہ حکم ظاہر اوجاری۔ دی کوم غریبہ اللہ تعالیٰ مقدم کرے دے۔ ہفتہ خوک مؤخر کولے شی اوکوم لے چہ مؤخر کرے دے ہفتہ خوک مقدم کولے نشی۔

اللہ پاک فرمائی: کہ د الله د جانب نہ تانہ خہ نقصان اورسی۔ نو دہفتہ د ذات نہ علاوہ بل خوک دہفتہ لریے کوئے نشہ۔ او کہ ہفتہ درتہ د خہ بشکیوئے اوقائلے ارادہ او کرے نو ہیوٹک درتہ دہفتہ فضل و کرم منع کولے نشی: او کہ دہفتہ د نعمتوںہ باوجود ناشکری و کرے اود د الله مکمل اوشکایت کولے نو ظاہرہ دہ چہ تہ پہ نعمت شکر نہ اوباعے۔ اود ہفتہ نعمتوںہ تہ و سپک او کنل۔ یہ داسے حالت کنیں بہ الله پاک پہ تا غضب ناک شی (استغفرالله)

اوسزا بہ اوحورے۔ نو دقتدیر نہ کلمہ اوشکایت مہ کورہ۔ او د مشیت اللہی خلاف شورا و خوفا مہ کورہ۔ حکمہ چہ دیر مصیبتوںہ داسے دی، چہ ہفتہ پہ انسان د پروردگار نہ د شکایت کولو پہ وجہ نازیبری۔

زہ حیران ہم چہ تہ دہفتہ پروردگار نہ شکایت ختکہ کورہ چہ ہفتہ ارحم الراحمین دے۔ خیر الحاکمین دے۔ فیاض او کریم دے۔ یہ بندیا نوئے رحمتوںہ اوبخششونہ دی۔ او پہ ہفتوی د مورد پلار نہ ہم زیات مشفق اومہربان دے۔ لکہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: اللہ تعالیٰ پہ خپلو بندیا نو ددے نہ ہم زیات مہربان دے خورمہ چہ مورد پلار پہ اولاد مہربانہ وی۔ نو تہ ہم د ہر لحاظ نہ د الله پاک احکاموتہ سرکیر دے۔ او پہ ژوند کیں چہ کوم مصیبتوںہ در پیگیری پہ ہفتہ صبر اوتحمل کورہ اود الله تعالیٰ نہ د عفو او کرم سوال کورہ۔ لکہ چہ پہ توبہ کولو اود عفو غوشتلو اللہ پاک معافی کوئے اود مشکل تو رفع کوئے دے۔

خپلہ رضا د الله تعالیٰ پہ رضا کیں فنا کورہ۔ او کوم واقعا چہ تہ پہ ظاہرہ بنہ نہ محسوس دہفتہ متعلق ہم انسی اوشکایت مہ کورہ تا د الله تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید۔ لے۔ اے مؤمنان! پہ تاسوجہاد فرض کرے شوے دے۔ او کہ تاسو تہ ہفتہ بنہ نہ بشکری۔ کیدے شی، چہ پوئے تاسو

نہ خوبی۔ جو حقیقت کیں ہفتہ ستا سود پارہ فائدہ مست وی اورین ممکنہ دہ چہ پوئے تاسو خوبی اوجہ کیں ستا سود پارہ نقصان وی۔ نو یہ حقیقت حال صرف اللہ بنہ پوہیبری: نو دہفتہ اوشکایت پہ وجہ بہ دانی اوحقیقت۔

اللہ تعالیٰ تاسو نہ پہ جہاب کیں کرے۔ پہ دے وجہ تہ ہیچ چیز تہ بد مہ واپہ اود ہیچ واقعہ شکایت مہ کورہ۔ بلکہ د شرع پیروی اختیار کورہ۔

دسلوک پہ لاریں روئے قدم تقویٰ دہ اود دم قدم ولایت دے اورتخو چہ مکمل تقویٰ اختیار نہ کرے شی نوک و ولایت درجہ حاصلول ناشوی دی۔ پہ دے درجہ کیں د امرباطن متابعت اود خواہشات نفسانی رے لازمی دے۔ بیا تہ ہمیشہ افعال الہیہ سرور رضامند اوسے اود تسلیم رضی دحالت نہ بدالیت، غوثیت اوسدیقت کیں فنا شہ۔ لکہ چہ دا د طریقت اوحقیقت انتہا دہ۔ ہرگز چہ تہ داسلک اختیار کرے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ ستا زوند مطمئن اوبارور کرے۔ او کہ پوشتا پہ مقدر کیں وی۔ نو پہ خپل خاص رحمت بہ دہفتہ اثر تانہ لریے کرے اوستا حافظ اومدکار بہ شی۔

لکہ د تیرے شیپ نہ پس چہ رزوا ورخ راجی۔ اود دنیا ہر تاریک گتہ د نر پہ نور روینانہ شی۔ دہفتہ نفس انسانی پہ قسم قسم گناہوں کوئی ککر دے۔ اود الله تعالیٰ د مقدس

قرب صلاحیت نہ لری، تہ خو چہ دمشق اوجہور اود شریک د غلاظت نہ پاک نشی۔ نو د شریعت درونہ مصیبتوںہ ہم د انسان د گناہوں کفارہ دہ چہ د انسان باطن صفا کوی او قلب اود ماغ کیں د توحید اومعرفت تجلیات پیدا کوی۔ حنفی صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی: "د مؤمن دیو وچ نازیبیا دہفتہ د بول کال د گناہوں کفارہ دہ:

مقالہ (۱۱) د ایمان درجے

کہ تہ د الله د رحمت نہ نا امیدہ کیرے نو پوہ شہ چہ ستا یقین اوا ایمان ویکم زور دے۔ کنی اللہ تعالیٰ چہ د خپل اطاعت شرط سرور کوم وعدے کرے دی۔ ہفتہ ہیچے دہفتہ خلاف ورزی نہ کوی او کلمہ چہ ستا پہ زہ کیں یقین اوا ایمان محکم شی، نو اللہ تعالیٰ بہ تا پہ دے خطاب سرور اکرے۔ د دن ریختہ تہ تہ خونچ محبوب اومقرب شوے اوجو سچہ رحمتوںہ بہ ستا استقبال تہ راجی۔ دا خطاب بہ تانہ پار بار کیرے۔

بیا بہ تہ د خدا دے د برگزیدہ بندیا نو نہ شے۔ د ایمان دے دے تہ چہ نہ لا اورے، نو بیا بہ ستا ہیچ ذاتی ارادہ اومطلب باقی پاتے نہ شی۔ اود د الله د ارادے پہ موافقت کیں بہ روحانی نور اوسور محسوسے اوس تہ د الله نہ سوا د بولو نور و خیر و نور نہ ہے نیازہ اوسے رغبتہ شوے اود شریک د بولو فتوںہ محفوظ۔ اوس بہ تا د الله د طرفہ د

تسلیم اور رضا و مرجع پر عرض فرمائی گئی۔ اور ہفتہ نہایت
 او خوشنودی بہ درستی و ہمدردی اور اللہ تعالیٰ ظاہری
 اور باطنی نعمتوں بہ ستا و پارہ بس بسیار شی۔
 دے نہ پس بہ دکلام اللہ علوم او معارف ستا پہ
 چشم بصیرت ہے نقابہ شی اور ہفتہ پہ رزق کیں بہ تہ
 د اللہ ذات او صفات مشاہدہ کرے۔ بیا اللہ و رومی
 وعدے نہ ستا مستقل کید و تہ کوم مدارج او منازل
 د ہفتہ نہ بہ تہ اکا کہے تھے او ستا پہ باطنی تجلیا تو کیں
 بہ اضافہ او کہے شی۔ د خدا نے طرفہ بہ تہ شرح صفا
 (د حق اوریدلو او قبولو د پارہ د سینے پر لاشدیل) حاصل
 شی۔ او ستا کوم بہ حکمت نہ معبر کرے شی۔
 بیا بہ دنیا او حق کیں جن او اس پر لو علمو تو کیں
 تہ محبوب او محترم کہے تھے۔ حکمہ چہ د اللہ تعالیٰ اتباع سوا
 تا مخلوق تابع کرل۔ اور اللہ محبت د مخلوق د محبت او د
 ہفتہ بغض د مخلوق د بغض ضامن دے۔ بیا چہ دنیا کیں
 تا د کوم حقیر و نوازش کہے دے۔ او تا تہ پہ گوتو نہ
 وی درغلی نو دہتہ دے نہ سبب معاوضے بہ تہ پہ آخر
 کیں در کرے شی۔ د اللہ تعالیٰ قرب بہ ستا نمیب شی
 او د جنت المآزک پہ پر لو اصلی نعمتو نو بہ بنا د
 تھے۔
 کہ دے فانی دنیا کیں تا نفس د لذت او خواہشات

نہ دودہ او کرے۔ او خپل مقصود د خالصتہ خپل معبود برحق
 او کجولو نو توحید دے۔ جدے پہ برکت بہ اللہ تعالیٰ تا
 پہ دنیا کیں د خپلو فراوانہ خلال نعمتو نو فیض یاب کرے۔
 او حق کیں بہ د مؤخدیو او صالحینو سوا اوچے درجے
 نصیب کرے۔
مقالہ (۲۰) مشکوک او مشتبہ خیز و نہ ترک کرے
 حدیث شریف دے: «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ کوم خیز
 شک راضی ہفتہ ترک کرے) نو د اصول یقینی طور سوا د حلال
 رزق د حاصلولو او د حرامونہ د پیکریدو د پارہ د براہم او
 د عمل قابل دی۔ او پہ کار دی، چہ ہر ہفتہ خیز چہ د ہفتہ
 حرام او حلالو متعلق ستا پہ زرق کیں خفتہ تذبذب او بے
 اطمینانی پیدا شی نو ہفتہ د اسے او کترے چہ ہلا و شتہ نہ۔
 پہ د اسے حالاتو کیں تہ بارگاہ خداوندی تہ رجوع کوہ۔ او
 د خپل پرور کار نہ د حلال رزق طلب کوہ۔
 د اللہ پاک وعدہ دے: «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (د تکلیف نہ
 پس راحت دے)۔ او ہفتہ د دے محتاج نہ دے، چہ ہفتہ
 تہ وعدہ و زیادہ کرے شی۔ ہفتہ ستا او ستا د حوالو نہ بے
 خبر نہ دے۔ ہفتہ خود اسے پرور کار عالم دے چہ کفارو
 منافقینو او فاسقانو تہ ہم رزق و رزقو۔ نو بیا اسے مؤمنہ او
 اسے موحدہ او اسے د خدا نے عبادت کو کیکہ! ہفتہ بہ تا
 خٹکہ ہیر کرے۔ اور دے حدیث: «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ

کوم خیز ستا شک راضی، ہفتہ ترک کرے)۔ د معنی دی چہ
 د مخلوقاتو د صدقاتو او عملیاتو خواہش مہ ساتہ او مہ د
 ہفتو نہ خوف کوہ حکمہ چہ د اہم شرک دے او د شرک
 نہ بہ زبات مکروہ او مشتبہ بل کوم خیز وی۔ نو د اللہ پہ
 فضل و کرم کیکہ لہ او د ہفتہ در کہے رزق بہ ضرور تا
 تہ درسی۔ نو پکار دی چہ ستا د طلب او توجہ مرکز بیوی
 او ہفتہ ستا ہفتہ خالق او پروردگار دے چہ د ہفتہ و قدر
 پہ لاس کیں د با دشاہانو سلطنتونہ او د پرول مخلوق
 بد نونہ او نہونہ پر لانتہ دی۔
 مخلوق سوا چہ خفتہ دی د ہفتہ دی او تا د رزق او
 عطیات ہم د ہفتہ پہ اذن، حکم او تحریک در کہے شی۔ اللہ
 پاک پہ خپل مقدس کتاب کیں فرمائی: «وَأَشْكُو الْبُؤْسَ
 مِنْ قَلْبِي» (د اللہ نہ د ہفتہ د فضل طلب کوہ)؛ او اللہ
 سبحانہ فرمائی: «د اللہ نہ بیا چہ خوک تاسو بلی، ہفتو
 ستا سو د رزق مالکان نہ دی۔ نو دیو اللہ نہ د رزق طلب
 کوہی۔ د ہفتہ عبادت کوہی۔ اور د ہفتہ شکر او پائی۔
 اللہ پاک فرمائی: «اے نبی! چہ زمانہ بدیان حما متعلق
 تانہ تپوس او کرے نو ورتہ اولیہ، چہ زہ ہفتو نہ د پر
 قریب ہم، او کوم وخت چہ خوک ماہلی نو زہ د ہفتو نہ
 قیلوم۔ او اللہ تبارک و تعالیٰ فرمائی حمانہ د غاوارتی زہ
 ستاسو د غا قبولیکہ ہم او اللہ جل و شانہ فرمائی: «ستاسو

حقیقی رازق اللہ تعالیٰ دے، چہ د قوت و طاقت خاوند دے
 او بل آیت شریف دے: «إِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَيُذَلِّئُ
 مَن يَشَاءُ» (د اللہ چہ چاہتہ خوبہ وی ہفتہ تہ بے حساب رزق
 ویر کوہ)۔
مقالہ (۲۱) خوب کیں ابلیس سوا خیر
 یوحنا ما ابلیس علیہ اللعنات پہ خوب کیں اولید او د
 ہفتہ دوزلو ارادہ م او کرے۔ ہفتہ راتہ او وے، چہ تہ ما پہ
 خفتہ ورتہ۔ او حمانہ خفتہ دے؟ کہ د اللہ تعالیٰ ارادے
 مطابق حمانہ پہ تقدیر کیں شر لیکے دے نو حمانہ طاقت
 نشتہ، چہ ہفتہ پہ خیر کیں بدل کوم، او کہ حمانہ تقدیر
 کیں خیر لیکے وے نو د حمانہ اختیار نہ بھرو چہ ہفتہ
 ما پہ شر کیں بدل کرے وے۔ نو ہر گز چہ زہ د اللہ تعالیٰ
 ارادے مخکیش عاجز او معذور ہم۔ نو ما پہ لعنت ملامت
 کول خٹکہ جائز کیدے شی۔
 د ہفتہ (ابلیس) شکل د ہجر اکانو پہ شان وور۔ او
 پہ خیر کیں نے نرمی اوستی وے۔ او بد د خڑے وور۔ او
 پر زہ نے خوک ویتہ وور۔ شر مندک شکل او ملامت
 د دہ د ابلیس خبیث، د جان خلاصی یوہ بے بنیادہ او چوتہ بہانہ
 دے۔ چہ صرف مام خلق پہے تیرا ہی، شکہ چہ د عوامو د گواہ کولو اصل
 ہم ہم دے دے۔ او کہ خٹکہ چہ نور مغسدان او ضرر د سو کیکہ خلق
 د سوا مستحق وی دہے شان د املون ہم د سوا مستحق نہ۔

صورتہ ہو۔ او دیوے ویریدوں کی او ذلیل سری پہ شان نما
تختیں ولا پرو۔

دا خوب ما ذی الحجہ پہ یولسم تاریخ پہ سنگھ
کین دتوار پہ ورخ لیدے وو۔

مقالہ (۲۲) دل پو خلق تو از ماشن ہم لوئے کی

دا د الله پاك معمول دے چه هغه خيل مؤمن بنده
دهغه دایمان مطابق په آزمائش کین اچوی۔ دچاچه ایمان
زیات وی هومره به پیسه آزمائش هم زیات راتی۔ دایمان
په درجوچه غور او کرے، نو د رسول ابتلا او آزمائش دمی
د ابتلاء نه زیات وی حکه چه د رسول ایمان دینی دایمان
نه زیات قوی وی بیا دهرنی آزمائش د ابدال نه او دهر
ابدال آزمائش دینی نه زیات وی۔

دغه شان درجه په درجه په آزمائش کین کمی راتی
او مؤمن دایمان مطابق په ابتلاء کین اچولے شی۔ او
په دے خبره د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ارشاد
سنه دے چه دتولو نه زیات آفت او ابتلاء دنیانو په وله
نازیبری او دانیان نه پس درجه په درجه په نور مخلوق۔

۱۔ رسول هغه پیغمبر وی چه د خدای مذهب کتاب پرے نازل شوه
وی۔ که محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم موسی علی السلام او نور محمد
صلی الله علیه و آله پیغمبر وی چه کتاب پرے نه نازل لیری، یا هغه دتی وده
کیری، دینی لفظ د رسول دپاره هم استعمال لیری۔

دغه وجه دوه، چه الله تعالی سادات کرام همیشه په ابتلا
کین ساتی۔ دپاره ددے، چه دوی همیشه دالله تعالی
په قرب او حضور کین وک۔ او دحق دمشاهدے نه لرے
نوی۔ حکه چه دوی دالله جل جلاله محبوب او
پسندیده دی۔ او محب دچهل محبوب جدائی هرگز براهت
کولے شی۔ ابتلاء همیشه دوی زب و دحق ته مائل ساتی۔
او دوی دحق تعالی نه لرے کیدو ته نه پریږدی۔

دے کیفیت سوح ددوی نفسانی خواهشات محوشی، او
غیر الله نه ددوی رغبت او توجیه او پرک۔ دوی حق او
باطل واضح پیژنی۔ او د نفس په آقا تو کین نه کینوژی
د حق په وعدے دوی ته اطمینان حاصل وی۔ او هروخت
صبر او شکر سوح د خدای په رضای راتی وی۔ او د خلق خدا
د شر نه محفوظ وی۔ ددوی قلب د تعلق بالله په وجه
حکم او توانا وک۔ او په بولو اعضا ورتد حکومت اوتسلط
حاصل وی۔

د تسلیم اورضا په وجه دوی ته دزیات عمل توفیق
وسکولے شی۔ او دزیاتو درجو پیرن ونه پرکولے شی۔ الله
پاک فرمائی که تا سوحاً شکر اویاسی نوزه به زیات
نعمتونه درکوم ر لے هرکله چه نفس انسانی همین دها
وهوس اتباع اختیار کری۔ او لذت پرستاری شی۔ نو
دا امری الهی د اتباع نه په منزلونو لرے شی، او غفلت

او معصیت کین کینوژی۔ په دایمے حالت کین خان ته
مائل کولو او په سمه کار کولو دپاره الله تعالی په دده آفات
او بیایات نازل کیری چه هغه سره د قلب او باطن فوری
اصلاح اوشی۔ بعضه اوقات د ارهمنائی د الهام او القای په
ذریعه هم چه د هغه په وجه الله تعالی په خیلونو او
تجلیاتو د مؤمن زبانه روپنا کوی۔ د نفس دفتنونه به لے
پچ کوی۔ او دخیل قرب او معرفت نه لے فیض یاب
کوی۔

زه تا سوته دانصیحت کوم، چه د نفس په اتباع کین
کمانه د مصیبتونو او آفتونو سامان مه تیار وک بلکه د امر
الهی پیروی اختیار کری۔ او د الله پاک په ذکر اوتسبیح کین
هیبتگی کوی۔ چه د هغه تائید او نصرت حاصل کیرے۔ او
دنیا او عقلی کین پرے خلاصه بیاموی۔

مقاله (۲۳) په نعمتونو شکر ایستل

الله تعالی چه دکومو غیزونو په تا پیرن ونه کیرے ده۔
په هغه صبر او شکر کوه۔ او ناشکری مه کوه چه د خدای
په غضب کین راگیر نشے۔ د شکر ادا کولو یوه ادنی فائده
دا ده چه په دے رتقی زیاتیری صحت او عافیت پرے
حاصل لیری۔ او د دنیا او عقلی صحتی پرے دانسان نه
لرے کیری۔

یاد ساته، چه په خدای تعالی و توکل کوی، نوبیرو

د طلب نه به الله تعالی تاته رتقی درکوی۔ او ستا فریاد
به پوره کوی۔ نو صبر او شکر اختیار کری۔ او خپل حال او
اطمینان په هیچ وجه مه بر بادوه۔ ستا هر حرکت، سکون
او فعل و د الله د حکم ماتحت وی کینی ته به په فاسقانو
او نفس پرست بندایانو کین شامل کیرے شه کوم چه
په خپل خان او په نورو خلقو هیچ لے همیشه ظلم کوی۔
الله پاک فرمائی « دغه رنگ دنا فرمائی
په وجه مونږ بعضه ظالمات بعضه نورو ظالمانو
ته حواله کوه »۔

طاعت او عبادت په دے لازمی ده چه ته دیو دایمے
شهنشاه په محل کین دهغه په حضور کین ولاړے چه
هغه د حکم شان وشوکت، هیبت او جرار لیکر خاوند دے
دهغه حکم جاری اویقینی دے۔ دهغه ملک باقی او غیر فانی
دے۔ دهغه فرمان دایمی دے۔ دهغه علم دقیق او کامل
دے۔ دهغه حکمت لوئے دے او عدل لے لاثانی او دهغه
دند بیر او تنظیم نه د زبک او آسمانونو هیچ وړوکه نه وړوکه
اولوئے نه لوئے غیزهم د خلاف ورسرئی کولو جبرأت
نشی کولے۔

هرکله چه ته شکر شروع کیرے نوبتین او کره چه
ته دظالمانو نه هم زیات خراب شوه حکه چه قرآن پاک
کین ستا رتقی دی چه « شکر دتولو نه لوئے ظلم دے

اوپر دے بناے شریک یونہ معاف کیوں کہ گناہ کار کو کولہ
 دے۔ اللہ سبحانہ فرمائی: "اللہ بہ شریک گناہ ہرگز معاف نہ
 کری۔ اور شریک نہ علاوہ چہ کوم گناہوں معاف کول اوغوازی
 ہنہ بہ معاف کری۔" نوتالہ پکار دی، چہ دیوا احتیاط
 سرہ دیچہ او بنکارہ شریک نہ خان اوساے۔
 پہ پتہ اوپہ شریکندہ ہر حالے کیں اوصیغہ قول او
 فعل کیں دشرک نہ پڑھیز او کویہ دظاہر او باطن گناہوں
 نہ لاس پہ سرشہ۔ او اللہ تعالیٰ تہ پہ عاجزی
 سرہ رجوع او کسرا۔ اودھنہ نہ تہنتہ مہ کورہ۔
 اودھنہ پہ احکام کیں بحث، جدل او تصرف مہ کویہ
 کئی سزا بہ اوخوریے۔ ہنہ مہ ہیروہ کئی ہمہ بہ ہم
 ہی پیکری۔ دھنہ پہ دین کیں نوسے اودخان نہ خبرہ
 مہ پیدا کویہ کئی دھنہ پہ عذاب کیں بہ واچولہ شہ
 د نفس تاہمداری پیریدہ کئی نپہ بہ دسے توریہ
 او ایمان بہ دسے سلب شی۔ پہ دسے وجہ د نفس اتباع
 خپلہ شریک دسے اودھنہ نتیجہ پہ دیوارہ جہانہ ذلت او
 رسوائی دہ۔ اللہ پاک خپل پیغمبر تہ فرمائی: "تا دھنہ
 سرکے انجام اونہ کتہ۔ چہ خپل نفس لے معبود جو کویہ
 (یعنی کوم سرکے چہ د خپل نفس د خواہشات پیریوی
 راواختہ۔ نودنیائے ہم تباہ شو اواخرت لے ہم تباہ
 شو۔)

مقالہ (۲۳) ماسو اللہ فتحے دی

د اللہ تعالیٰ د ناظر مائی نہ ویرہ او کویہ۔ او صدق او
 اخلاص سرہ دھنہ اطاعت گزارشہ۔ دخپل پیروی دکا سر
 محکمیں عاجزی اختیار کویہ۔ اود اللہ تعالیٰ پہ عبادت کیں
 دھنہ خیز غرض او آرزو مہ شاملوہ کئی دغہ عبادت بہ
 دخالص د اللہ پاک دیارہ نہ وی۔
 پہ دسے خیرہ یقین اوساے۔ چہ تہ پہ ظاہرہ اویاطنہ
 د اللہ تعالیٰ بندہ لے۔ او بندہ دھر جہت نہ دخپل خالق
 او پیروی دکا مکیت دسے۔ نوہر وخت دخپل معبود پہ
 حضور کیں مؤدب او فرمانبردار اوسہ۔ دنیا کیں چہ
 اللہ تعالیٰ د مخلوقا تو دیارہ کومہ اندازہ مقبر کپہ دہ۔
 ہنہ کمی بیشی یا تقدیم تاخیر نشی کپدسے۔ ہر خہ چہ
 اللہ تعالیٰ ستا دیارہ مقبر کپہ دی۔ خواہ تہ ہنہ خواہ
 یا نہ خواہے ہنہ بہ پہ خپلہ اندازہ او مقبر وخت تاتہ
 دررسی۔ نو کوم خیز چہ تاتہ پہ کونو در نشی پہ ہنہ
 افسوس مہ کویہ۔ او کوم خیز چہ در سرہ موجود دسے۔ پہ
 ہنہ د اللہ پاک د ذکر نہ غافل کپہ مہ۔ کوم خیزونہ چہ
 علم الہی کیں ستا دیارہ مقبر شوی دی۔ ہنہ بل جاتہ
 نشی ور کپدسے۔ نود زرق پہ معاملہ کیں پیریشانی خہ
 محفی نہ لری۔
 حاضر وخت پہ ذکر او عبادت کیں کامل محویت

اویکسوی سرہ مشغول اوسہ۔ او غیر اللہ تہ دومہ توجہ
 مہ کویہ چہ دشرک کمان دیباندسے اوشی۔ اللہ پاک خپل
 کلام مقنن کیں فرمائی: "انہ پیغمبر! تہ ہنہ خیزونو تہ
 دومہ رغبت سرہ مہ گویہ کوم چہ مونہ کفارولہ در کپہ
 دی۔ ہنہ خود دسے دیارہ ور کپہ شوسے دی چہ ہنوی پہ
 فتوکیں واچولہ شی۔ اوستا دیروہ دکا زرق دیر بہ تراو
 پائید اوسے۔ نوتالہ پاک چہ دشریت اوروحانیت کوم
 ظاہری او باطنی نعمتونہ تاتہ در کپہ دی۔ پہ ہنہ شاکر
 شہ۔ او غیر اللہ تہ د مقرب کپد ونہ منع شہ۔ حکمہ چہ
 غیر اللہ کیں سراسر فتحے دی۔ اوپہ دسے بنا اللہ پاک کفار او
 منافقین پہ قسم قسم فتوکیں اچولہ دی۔
 د اللہ پہ نعمتونو قانع کپد لو کیں ستا دیارہ برکت
 اوسعدا ت دسے۔ تہ بہ خپل مقصود او مطلوب صرف د
 خپل معبود واحد پہ اطاعت بیاموسے۔ اوپہ دسے بہ دنیا
 او عقبی کیں عزت حاصل کپہ۔ اودرجات بہ د اجت
 کپہ شی۔ نوتالہ پکار دی۔ چہ پخلہ فرائض یعنی کلمتہ
 طیبہ "أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 مُحَمَّدٌ زَكَاةٌ رَوَّحًا" ہر پہ مکملہ طریقہ ادا کپہ او
 د ممنوعاتو نہ پڑھیز او کپہ۔ د اللہ پاک پہ نزد دینے
 طریق عمل نہ زیات بل محبوب او غوریز خیز نشتہ۔
 اللہ پاک د مونہ بقولہ دخپل تابید اونسرت پہ

برکت دھنہ اعمالو توفیق را کپہ کوم چہ دھنہ پہ سزود
 محبوب او مقبول دی۔ اود دنیا او عقبی کیں پیسے خلا بیاموسد
 شی۔ آمین۔
مقالہ (۲۵) ایمان دھر خہ تہ لوکے نعت دسے
 کہ پہ ژوند کیں حالات تاسرہ موافقت اونہ کپہ او د
 مصیبتونو پہ وجہ تہ دے اطمینان او پیریشانی بنکار شہ۔ نو
 پہ بے صبری دکا کلاہ او شکایت مہ کویہ۔ چہ نہ اللہ تعالیٰ
 نادارہ او محتاجہ پیدا کپہ یم۔ پہ مانے مصیبتونہ راوستہ
 ہی، او اضیار پہ عیش او آرام کیں دی۔ اودھر کہ چہ مونہ
 قول دبا با آدم اودی بی حوا اولاد یو۔ اوپہ خدائی حقوق
 کیں برابر یونو بیازہ دسے دنور و نہ لاندسے یم۔ نوعین
 ممکنہ دہ چہ دا ابتلاء او مصیبت د اللہ تعالیٰ طرف نہ
 ستا درجے دہلندی خوشحالی سکون او اطمینان قلب دیارہ
 وی او ہم دسے پہ ذریعہ ہنہ تاتہ ظاہری او باطنی
 ترقی در کول خواہی۔
 تہ ابتلاء کیں پہ دسے واچولہ شوسے چہ ستا سرت
 بنہ دسے او خدائے تعالیٰ دسے دسبر اورضا پہ وجہ
 مشکلات او پیریشانی لرے کول خواہی۔ ستا محکم ایمان
 ونہ داسے دہ چہ دھنہ جر مضبوط دسے۔ ہنہ پہ ترکیبہ
 دہ۔ اوپہ صیوہ راتلونکے دہ۔ دھنہ خاتکے اوچتیدونکے دی
 او سورسے خوریدونکے دسے۔ ستا ایمان دا اونہ د

اللہ تعالیٰ دو وسیع رحمت پہ وجہ وسخ پہ ورجح پہ ترقی پہ ترقی دے۔ ستا موجودہ حالت اللہ پاک پہ دنیا اور عقبی کیں ستاد فلاح و بہبود باعث جو رکھے دے۔ او پہ تائے د ہفت نعمتوں پر زور نہ کرے دے، چہ نہ بیسے سترگے لید لے دی او نہ یو عیب او بید لے دی اللہ پاک فرمائی: "پوسری تہ ہم دانہ دہ معلومہ چہ دہنہ د نیک اہما او پہ بدل کیں دہنہ د پارے کوم کوم زبک خویر و نکی خویر و نہ پست او محفوظ این بودے شوے دی۔"

کوم خلق چہ دخدا لے تعالیٰ احکام پہ خائے راوی۔ دگنا ہونہ نہ دے کوئی۔ او پہ تولو امور و کیں د اللہ تعالیٰ رضا اختیار و کیں بود دنیا او آخرت تول سعادت و نہ ہم ددوی تیار دی۔ ددوی اطمینان قلب بہ ہیچے فنا نہ شی۔ ددے برعکس چہ کوم خلق د خیل خالق او معبود نہ روگردانی کوئی۔ او یوازے دنیا خیل معبود او مسجود گرجی۔ دہنہ مثال دہنہ نبورے زبک دے چہ او بہ خور ہیچے تہ ہیچے فائدہ نہ شی و کورے۔ ہفت کیں ہیچے ونہ نشی نہ عیب دے۔ او دہیچے میوے ترے امید نشی کیدے۔ او ہیچے کرکیلہ پکین نشی کیدے۔ دا صوبت حال د انسان د خیل غفلت او مصیبت دوجے نہ دے۔ گئی اللہ تعالیٰ خو پہ خیل بندہ او مہربان دے۔ او دہنہ ترقی او شہرازی خواری۔

ایمان محکم د بندہ د پارے د یقولو دنیوی او آخری سعادت سرچشمہ دے نو اے د حق بندہ پوے شہ چہ دنیا پرستو یہ ایمان کیں ہفتے تازگی او توانائی نشستہ پہ کومے چہ اللہ تعالیٰ ستاد ایمان او نہ بناستہ کپے دے۔ دا یومستقل او لافانی قوت دے۔ چہ د زملے تغیرات لے ہرگز متا شہ کولے نشی۔ کہہ د انسان د ژوند د او نے نہ د ایمان عنصر ویرک شی۔ نو دا بہ بالکل خشکے او پر بادے پاتے شی۔ نو یہ دنیا کیں چہ غور و اجتماعی ترقی او برکتونہ دی دا تول د ایمان د نعمت شہرات دی۔ او کوم خلق چہ د ایمان نہ خالی دی۔ ہنوی د قرآن کریم د دنیا مطابق کافر، مرتدا مقہور او مغضوب دی۔ او دنیا او آخرت د وار و کیں ذلیل او خواری۔

داسے ہم کیری۔ چہ اللہ تعالیٰ او خواری نو پہ خیل ہدایت مدد او نصرت دنیا پرست اغیار ہم پہ محکم ایما او د صبر اورضا پہ نعمتوں بنا د کری۔ ہنوی خیل مقربان کری۔ او اولیاء اللہ کیں لے شامل کری۔ تاریخ پہ دے گواہ دے چہ ہفتے خلق چہ ہر وخت بہ پہ غیر اللہ کیں ہو او ویرک و۔ د توحید د عرفان نہ پس داسے فنلف اللہ شوچہ بیا دیوے لمحے د پارے ہم غیر اللہ تہ متوجہ نشو۔ اللہ پاک د یہ فضل و کرم کھونہ ایمان محکم او توانا کری۔ او موثر و یہ صراط مستقیم روان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۶) قرب الہی پندہ و رضا کیں دے

خیل خالق سرے د کامل ربط او عشق پید اکو لو د پارے د مخلوق تو نہ تعلق قطع کریا او خیل معبود حقیقی د خیلو حاجا تو او ضروری یا تو مرجع او کھوے چہ ستا پارے صرف د پرور د کار ارادہ او اطاعت باقی پاتے شی۔ او د شکر د اسبابو نہ ویر کار شہ داسے حالت کیں بہ ستازی د نور نہ معبود شی او د خیر اللہ د پارے بہ ہیچے کفایت کیں پاتے نشی۔ دہنہ وخت بہ تہ د توحید د عقیدے خیل نگہیا شہ۔ او پہ کائنات کیں چہ کوم خیر ستا د توحید پہ عقیدے کیں دخل انداز کیری ہفتے بہ نیست و نا بود کرے۔

بیا بہ ستا خواہشات نفس ہم ستا خلاف بقاوت نشی کولے۔ او تہ بہ پہ کامل سکون او اطمینان سرہ ژوند تیروے۔ دہنہ وخت بہ د کلام اللہ نہ میوا بل ہیچے کلام تہ او بیدل نہ خواریے۔ او ذات الہی د مشاہدے نہ علاو بہ دبل ہیچے خیر مشاہدہ نہ خواریے۔ ستا پیروی بہ صرف د احکام الہی پیروی وی۔ او ہر فعل بہ دہنہ د رضا ماتحت وی۔ او دہنہ پہ تعمیل کیں بہ تہ د صبر او استقامت نہ کارا خستونگے لے۔ ہر کلمہ چہ تانہ د امریہ حاصلہ شی۔ نو ستا قلب کیں بہ خیلہ اللہ پاک د یقین او اطمینان محافظ شی۔ پہ تا بہ د حقیقت او توحید معارف راخر گئی کری۔ او د شیطان او نفس امارے وسوسے او غیوہ

بہ تا تہ ہیچے ضرر نشی د رسولے۔

کہہ پرور د کار داسے او خواری چہ مخلوق خدا ستاعلی او روحانی فیوضات او برکتوں اخستود پارے تا تہ راجع شی۔ او ستا تعظیم او تکریم او کری۔ نو پہ ہنوی د اللہ، روح او مقبولیت باوجود بہ اللہ تعالیٰ تاد فخر او تکبر نہ پہ امان ساتی۔ کہہ داسے حالت کیں تہ دیوے نیکے نیچے خاوند شہ۔ نو دا بہ د اللہ پاک د جانب نہ پرتابیز و وی چہ د ژوند تول ضروریات بہ ہفتے پہ خیلہ برابر وی او تاتہ بہ دہنہ نہ او دہنہ د خیلو خیلو نو نہ ہیچے ضرر نہ رسی۔ دا بہ ستا د طبع موافق او فرمانبرداری وی۔

اوستا پہ حق کیں دخدا لے پہ مدد د مکر و فریب، بغض کیے، غیض و غضب او خیانت نہ بالکل پاکہ وی۔ او دہنہ خیلوان بہ ستا فرمانبرداری وی۔

د دہنہ نیچے نہ کہہ و فون نہ پیداشی۔ نو ہنہ بہ نیک راستباز، اطاعت شہار او ستاد زبک د خویر یدو وی۔ جگہ چہ د نیچے او اولاد متقی کیدل د اللہ تعالیٰ د پرلویے نعمت دے۔ اللہ پاک د حضرت زکریا علیہ السلام متعلق فرمائی: "مونیہ د زکریا علیہ السلام نیچہ د ہفتے د پارے نیکہ کریا۔ او پہ کلام اللہ کیں د صالحینو د دعا داسے راغلہ دے: "اے خدا یہ کھونہ سترگے کھونہ: پہ بنجو او اولاد کیجے کرے۔ او مونیہ د متقیانو پیشوا یان کرے۔" او د حضرت زکریا علیہ السلام

فتح ۱۲۸ الغیب

دعا دہ ۱۰ سے پروردگار! خدا دا خوںے خپل محبوب او مقبول اوگرخوںے ۽ نودا سے دعا گلے به ستا په حق کین مقبولے گرنی حکم که چه اهل خلقوته ددے دعاگیا نو برکت ضرور رسی۔

دانیاء علیهم السلام نه پس دینو بنجو اومتی اولاد مستحق هغه خلق دی چه علم الهی کین ددے درج اهل دی۔ ددے نه علاوه چه کوم خیزونه ستا مقدر کین دی۔ هغه به ضرور تاته درسی۔ دهنے دپاره ستا پریشانی خه معنی نه لری حکم که چه هغه خردی هم ستا دپاره۔ دے حال کین به ته د حکم الهی په خله داوریکنے۔ او په دے طریقہ د نعمت په موند به هم تا ته لوسے شواب حاصلیری۔ او کوم نعمتونه چه تاته الله تعالی درکوی۔ په هغه کین به غریبانو، محتاجانو او نورو مستحقینو ته د خپله حصے ورکولو تاته حکم درکولے شی۔ او دانی سبیل الله خرج به هم ستا دپاره د نعمت دزیاتی باعث وی۔ بیا به ستا ټول ظاهری او باطنی معاملات بالکل پاک او روپانه وی۔

ددے ټولو نعمتونو په حاصلولو کین صبر، رضا، مجز او انکساری خپل شعار جوړ کړه۔ د الله تعالی دا حکامو پیروی کوه او دمنهیا تو نه دوه اوکړه ددے په برکت به ته د ټولو مصیبتونو نه په امن شه او د زړه دا طمینان۔

فتح ۱۲۹ الغیب

ټولے ذریعے به درته حاصلے شی۔ د الله پاک رحمت به په تا خور شی۔ او جهل او باطل تاریکی به درن لرے شی۔ او اسرار الهی به تاته څرگند شی او ستا سینه به د علم لدنی نه معموره، او پر نور شی۔ تاسره به غالبان او الدعام په ژبه خبرے کیری او ټولو حق امور کین به زبور او تکره شه۔ او په دے الفاظو به مخاطب کولے شه ۽ نن ورځ ته ځویو په دربار کین د خاص قدر او عزت خاوند لے او ځموسر د ظاهری او باطنی نعمتونو امانت دار به دے وخت کین ته د حضرت یوسف علیه السلام هغه دشتیبه حال ته راوپانده کړه۔ د شاع مصر په ژبه یوسف علیه السلام هم په دے الفاظو مخاطب کړے شوه۔ وه یکن حقیقت کین د صدق او معرفت خاوند یوسف علیه السلام سوه خطاب کونکے الله پاک وو۔ چه په ظاهر لے حضرت یوسف علیه السلام ته د صد اقت، دیانت او تقوی په وجه د ممبر سلطنت حواله کړه۔ او په باطن لے پر دے د علم او معرفت دسیا دت او قیادت پیروونه اوکړه۔ الله پاک فرمائی: ۽ دغه رنگ مونږ یوسف علیه السلام ته په زمکه حکومت ورکړه۔ چه چرت به غوښتل، هلت به لے قیام کولو او د هغه د باطنی صفاتو متعلق فرمائی: ۽ مونږ یوسف علیه السلام په صراط مستقیم ثابت قدم اوسانده چه دکنا هونو او فاحشاونو بچ شی۔ بیشکه چه یوسف علیه السلام ځویو: د مخلصانو

فتح ۱۳۰ الغیب

بندگانونه وو۔

نوسه د صدق او ایمان خاوند۔ هرکله چه ته په ټول الفاظو مخاطب کړے شی نو په تابه د لوسه علم یعنی د علم توحید، علم ذات او علم صفات پیروونه اوکړے شی، او په دے لوسه نعمت به ملائکه او بنیاد ټول تاته مبارکی درکوی او بیا به د خدا لے شافی په اذن کین د ځنو امورو د علم نه وجود کین دروستلو تاته توفیق او صلاحیت حاصل شی او د خدا لے په حضور کین به دنیا کین عزت او قیادت بیا هوسه۔ او په هغی کین به په دیدار الهی مشفق شی چه د هغه خوشحالی انتها نشته۔

مقاله (۲۷) دخیر اوشربیان

اکر که خیر اوشر په دنیا کین موجود دے، اود الله په کردلو او عمل کین ددے دوار و خیزونو ظهور بیا موندلے شی، خود اکثر آیات کریمه کړ پیش نظر دخیر ټول خیزونو د الله پاک د جانب نه دی اود شر ټول خیزونو د ابلیس اود نفس انسانی نه دی، نو خیر خوسراسر د الله پاک جانب ته منسوب کیدے شی۔ خوشر په هرڅو صورت کین د هغه پاک ذات ته منسوب کیدے نه شی۔ شرحونه د هغه په ذات کین اونه د هغه د جانب نه دے۔ بلکه دا د نفس اماره نه دے۔

الله پاک فرمائی: ۽ تاسوته چه کومه نیکی رسی، هغه د الله تعالی د جانب نه دے۔ او چه کومه بدی درسی، هغه

فتح ۱۳۱ الغیب

سوا سر ستاسو دخپل نفس نه دے۔ نو زک په تاسو ددے خبر نمانی کوم چه خیر یعنی د توحید او تقوی لار اختیار کړی اوشر یعنی د شرک اوفسق خیزونه پریردئ۔ او حق بعبان: فرمائی: ۽ خدا بندیاو! د اعمال صالحه په عوض کین تاسو جنت کین داخل شی۔ سبحان الله! د الله پاک خوسره لوسه رحمت دے۔ چه بندیان لے د نیک اعمالو په وجه د جنت مستحق کول۔ حالانکه دا نیک اعمال هم سراسر د الله تعالی د توفیق اونصرت په وجه دی۔

حضور صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: چه جنت کین به هیڅوک دخپلو اعمالو په سبب نه داخلیری: ۽ نود حضرت صلی الله علیه وسلم نه تپوس اوشلو بیا چه یا رسول الله تاسو به هم نه؟ نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته اوفرمائیله: چه هو، زک به هم نه، مگر د الله تعالی د رحمت واسعه په برکت دا حدیث د نبی عا لیه صدیق ۽ نه روایت دے، نو زک تاسو ته د شریعت د احترام کولو، او د راجه هدایت اختیارولو تاکید کوم۔

هرکله چه ته دا حکام الهی تعمیل او د دستور شریعت احترام اوکړے، نو الله تعالی به تا د شر او فساد نه محفوظ اوساتی۔ دخیر لارے چارے به تاته روپانه کړی۔ او شریعت به ددته آسان کړی۔ اود ټولو کنا هونو نه به د بچ کړی۔ الله پاک فرمائی: کوم خلق چه ځویو: د بختونو لور کوشی

کوی ، نو مونږ د هغوی دپاره صراط مستقیم روئیا نه کولو او د هغوی رهنمائی کوو۔ او په دے بنا د حضرت یوسف علیہ السلام متعلق الله پاك فرمائی : "مونږ د هر قسم بدی او فحش نه یوسف علیه السلام محفوظ کما . ځکه چه هغه ځما د مخلص بندگا نو نه وو۔ او الله پاك ارشاد فرمائی : "که تاسو ایمان راوړئ او شکر اویاستی نو الله به بیا وے تاسو له عذاب درکوی " د دے نه ظاهره شوه چه مؤمن اوشاکر بندیان دنیا کیں هم دمصبیتون او آفتونو نه بچو دی۔ او آخرت کیں به هم د ذلت اعذاب نه خلاص وی نو الله تعالی شکر گذری کوئی چه د نعمت دزیاتی باعث ده۔

الله پاك فرمائی : "که تاسو شکر اویاستی ، نو مونږ به موخوتونو لاریات کوو ۔ نو اے مؤمن بنده ؛ هر که چه ستا دایمان نور آخرت کیں ددوزخ اور هم مرکوه شی . نو دنیا کیں د آفاتو اوبلیاتو اور وے مرنه کری . هان د الله تعالی محبوب اویرگونی بندیانو ته چه دنیا کیں کوم مصیبتونه او آفتونه پینیري ، نو د هغه نه هم د الله تعالی د امتصدوی چه د هغوی یقین اویا لا محکم کری . او د خراب عمل او فاسدے عقیدے نه دے قلب او د مانع پاك کری۔ او د اے ابتلا سره سره په هغوی توحید الہی ، معرفه حق او سارا باطن واضحه او بے نقابہ کری۔

زیرک یود اے کور دے . چه هغه کیں دوه تنه نشی ځائے کیدے . حق سبحانه فرمائی : ! الله تعالی دیوسری سینه کیں

دوه زبون نه دی پیدا کری ؟ او الله جل جلاله فرمائی : " بادشاهان چه یو کلی ته ورنوی ، نو هغه تباہ کری۔ او د هغه عزت مند ذلیل کری " نو د عزت خادندان د بنو خلیفونو اونعمتونو نه هم ومه شی . ځکه چه د دے نه ځمکین په زیرک د شیطان او هو اے نفس حکومتوو او د هغوی حکم سره به اعضاء قسم قسم گناهونو او گمراهو کیں کپړوو۔ بیا چه د هغوی تصرف د زیرک نه په تلو شو . او اعضاء ادم بیاموند او دارالحکومت یعنی زیرک خالی شو . نو د توحید ، علم ابعثت مسکن شو . نو الله تعالی د علاقه بے هستی له پر زیرک کیں ځائے ویر کول یود اے شکر دے ، چه د ټولو اعتقادی اوعملی خباثتونو چر دے . د دے برعکس توحید د انسان قلب او ټول اعضاء د ذرات باری تعالی دپاره خاص کری۔ د هغه سینه د هر قسم خپرونه پاکه کری او کامل اطمینان ورته وری کری۔

دکوم سړی توحید چه څومره زیات محکم اوتوانا وی . هغومره د الله تعالی قرب هم هغه ته زیات حاصل وی . او هغومره هغه د ذات الہی اوصفات الہی په اسرارو زیات باخبره وی . په دے بنا حضور صلی الله علیه وسلم اوفرمائیل " زه ستا سونه الله پاك زیات پیژنم۔ او تاسو نه زیات د الله تعالی نه ویریریم " نو څومره چه یوسرے خپل خالق او پرورس دکارت زیات قریب وی . هغومره د

هغه نه زیات خوف او ویره کری . او د هغه د احکامو موصلح وک۔

د الله پاك د قریب یوه قضیه دا هم ده چه بندلا د هغه د نعمتونو پوره پوره احترام او کری . او هر دم د هغه شکر په ځائے راوړی . او غیر الله ته توجه اونه کری کینی د ابه د حق په اطاعت کیں څرگند کوناه وی . دینی علیه السلام بیبیا اے او اصحاب د فسق و فحور نه په دے محفوظ ووجه هغوی ته دیود اے مقدس اومتقی ذات قرب حاصل وو۔ چه د هغه د اثر دلانندے د فسق و فحور امکات نه وو۔ په دے بنا د هغه ذات روحانی اوباطنی درجه به څومره اوچته وی۔ چه د هغه د الله پاك قرب نصیب وی۔

الله تعالی د دے خبرے نه بالا او برتر دے چه مخلوقا کیں هغه سره چاته تشبیه ورکړے شی . الله پاك خپله فرمائی چه " د الله تعالی دپاره مثالونه هرگز مه بیانوی ۔ د الله په مثل هیڅ څیز نشته " نو د توحید واضحه تقاضا دا ده چه الله تعالی په ذات اوصفات دواړو کیں یکتا او بے مثل او گنځی . او مخلوق کیں هیڅ څوک هغه سره شریک نه کری ۔

مقاله (۲۸) موجد ته زیرک

دعوا ونصرت طلبکارے ۔ حالانکه د هغه د بخشش او حمایت دپاره توحید یو بنیادی څیز دے . الله پاك فرمائی " تا هغه سره اونه لید چه خپل نفس ځه خپل معبود جوړ کړے وو " نو د ايو واضحه حقیقت دے ، چه د الله تعالی دمدد او د نعمتونو د حاصلولو دپاره ستا مؤمن کیدل لازمی دی ترڅو چه ته د شرک ټول څیزونه ترک نه کړے . او په ظاهره او په باطنه د یو خدائے تابعدار نشه . نو نیا او عقلمی کیں به خلاصه بیا نه موه۔

ته د دنیاوی خواهشاتو عبادت کوے . او د دے برعکس د نفسانی خواهشاتو پرینودل او مشیت الہی کیں فنا کیدل توحید دے . د توحید اثرات دادی . چه هغه ستا عقیدے او عمل د ټولو خباثونو نه پاکه کری . او د یو مخلص هستی په طور د په بارگای الہی کیں په اوچت مقام کیں اودری چه هغله به په تا د ا بشارتونه . (زیرک) کبزی چه " من روح ته ځمونږ په نزد صاحب قدرت وتمکین او محبوب اوعقد " چه دا مرتبه بیا موه . نو د الله تعالی رحمتونه او نعمتونه به نور هم به تا زیات شی . په تا به د قریب الہی پیژنو ته او کړے شی . او د الله تعالی رضا او خوشنودی به ستا د اطمینان باعث شی .

ددنیا دستور دا بے راغله دے چه دلته ټول سادات خمل اصلی او خالص صورت کیں درانلو نه ځمکین په یو

ناقصہ کیفیت کبھی وی۔ بیاد کیمیاوی عمل پہ ذریعہ د خاویے اور کنگہ ذرات دھنے نہ جدا کرے شی اوتیجہ اے دا با اوچی چہ ہنہ جہادات بوخالص اوقابل استعمال صورت اختیار کری۔ اودھے نہ بہ بیادیر فائدہ مند کاروند اختیار شی۔ نودانسان ہستی ہد غیب دے۔ چہ ہر کل ہنہ دشرک اودبعث، ہونو اود خواہشا تو دیروی دخیرونہ پاکہ اوصافہ شی۔ نوانسان کامل شی۔ اویا دھنہ نہ، نہ صرف خپل جان تہ، بلکہ قول بنی نوع انسان تہ ترے بے اندازے فائدہ رمی۔ نوزگہ پہ تا دا تاکید کوم چہ تہ ہم دعبقیدے اوعمل دخیری نہ پاکہ شہ اودشرک اوفسق نہ پرہیز اوکرے۔ پہ دا سے کولو بہ تہ یقینا بہ بارگاہ الہی کبھی مقرب ہے۔ دحکمت اومعرفت پیرن وند سہ دریاندے اودکرے شی۔ اوعقبی کبھی بہ انبیاء اوصدیقاو سرا دعت اواحترام درجہ بیاموے۔

دا اللہ تعالی اطاعت اوفرمانبرداری اختیار کری۔ دھنے پہ برکت بہ دعالم اومعرفت خاوند ہے۔ اود اللہ تعالی عفو اومحشش پہ تالازیات شی۔ اوپہ دے حقیقت بننے بنہ بوشہ چہ کوم ظاہری اوباطنی نعمتوں تاند دنیا کبھی در کرے شی۔ اوکوم عزت اوابرو اوفلاح اوبہبود تہ تہ عقبی کبھی بیاموے۔ دا اول دتوحید ثمرات دی۔

مقالہ (۲۹) متوکل علی اللہ تہ خوشخبری
دحضور صلی اللہ علیہ وسلم حدیث ہے: دے کینے شی چہ فقرد انسان دیارے دکتبر باعث شی، نود زمانے دتغیر پہ سبب بہ ذات اوصفا رب الہی کبھی شک اوشیجہ لہ دخل ودرکول صرف دھے خلقو کار دے چہ دھنوی یقین اویمان بالکل کمزورے وی۔ اود توکل علی اللہ جد بہ نہ لری۔ دیوموحد اود پنجہ عقیدے دمؤمن یقین اویمان ہمیشہ محکم اوتواناوی اود زمانے تغیرات پہ ہیخو اثر نشی کوئے۔ اللہ پاک فرمائی: کوم سرے چہ پہ اللہ تعالی کامل توکل لری، نواللہ تعالی دھنہ دیارے کافی دے بہ بل جائے ارشاد دے: "د توکل خاوند اوندیکار دی چہ ہمیشہ پہ اللہ توکل کوئی: اویہ دے بنا د توکل خاوند اوتہ دا خوشخبری دے" چہ کوم سرے ددخانے تہ ویریری اود دھنہ اطاعت کوئی نواللہ تعالی بہ دھنہ دیارے رزق کشادہ کری۔ اودھنہ تہ بہ دد سے ذریعہ تہ رزق ویر کوئی چہ دھنہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی" کوم سرے سرے چہ اللہ تعالی خپل لطف اوکوم اود کرے د مصیبتوں اوتونوں نہ لے خلاص کری۔ او خپل نعمتوں پرے۔ وانہ کری۔ نولازی دے چہ دھنہ ایمان محکم دے اود اللہ تعالی دیسببہ نعمتوں شکر گزار دے۔ ددے برعکس بل ہنہ سرے دے چہ د

خپل ضعیف ایمان، تذبذب اوشک وشیجہ پہ وجہ مصیبتوں اوتونوں کبھی راگیر دے۔ کفر اوانکار کوئی۔ اود دنیا اوعقل پہ پریشانی اوبے عزتی کبھی پرہوتے وی۔ نودا سے سرے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی چہ دقیات پہ وسرچ بہ دیتونہ زیات عذاب اودنت کبھی ہنہ سرے دی چہ دخیل ضعیف یقین اویمان پہ وجہ دنیا کبھی ہم کافر شو۔ اودحشر وشر نہ ہم منکر شو۔ نوکفر، بغفلت اود خدائے ہیر ونگہ فقر ہنہ دے چہ دھنے نہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم پناہ غوینتے دے۔

زک تاسوتہ دا بنودل عوارم، چہ دھے خلقوصحبت اختیار کری، چہ علم اویمان کبھی راسخ دی۔ اوتل پہ اللہ تعالی متوکل دی۔ ہنوی بہ ستا سونظاہر اوباطن د ہرقسم کرد وغبار نہ پاکہ کری۔ اوزرے اودماغ کبھی بہ مو توحید مستقل طور سے کینوی۔ اودھنوی دیوحاف فیض پہ برکت بہ دنیا اواخرت دیارے فلاح اوبہبود بیاموئی۔

مقالہ (۳۰) دصبر اوتحمل فائدے
زک تعجب کبھی نم چہ تہ دناپوھی پہ وجہ وائے چہ پہ کوم تہ پیر اوسیلہ بہ زک خپل مقصد اومرادتہ اورسم، حالانکہ پہ قرآن پاک کبھی صفا رانے دی چہ اللہ تعالی ہنہ خلقو سرے دے۔ چہ دصبر اوتحمل نہ کار

اخلی او پہ ہنہ تکیہ کوئی۔ "واللہ پاک فرمائی: اے ایماندارو! صبر اوتحمل نہ کاراخلی۔ اواللہ سوہمنزی ربط پیدا کری۔ دھنہ تہ ویرے کوئی۔ اویک عملی کوئی چہ خلاص بیاموئی۔"

دکلام پاک دیور ایتونہ ثابتہ دے، چہ دنیا اوعقل کبھی دفلاح و بہبود بہترینہ ذریعہ صبر اوتحمل دے۔ اواللہ تعالی ہر مؤمن تہ حکما دصبر تلقین فرمائے دے، حکم چہ انسانی ژوند کبھی سلامتی اواخر وعافیت پہ صبر اوتحمل اوستقامت کبھی دے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی: دایمان دیارے صبر دے ضروری دے، نکہ دجسم دیارے روح دے اوحضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی: "دھر عمل ثواب دھے داندانے مطابق دے۔ لیکن دصبر ثواب بے حد اعلیہ اندازے دے، او اللہ پاک فرمائی: "ہر کلمہ چہ تاسود شریعت اوحود اللہ دحفاظت دیارے دصبر اوتحمل نہ کارواغے نواللہ تعالی بہ درنہ مصیبتوں لرے کری۔ اودومرہ فراوانہ رزق بہ در کری، خنگہ چہ لے دھے دیارے پہ خپل کتاب کبھی دا وعدہ فرمائے دے: کوم سرے چہ دا اللہ تعالی اطاعت اختیار کری نواللہ تعالی بہ پہ ہنہ خپل نعمتوں لازیات کری اودھنہ تہ بہ دد سے جائے نہ رزق ویر کری چہ دھنہ پکمان کبھی بہ ہم نہ راجی۔

تہ دخیل کشائشی رزق او خوشحالی دپارہ دصبر او توکل لارا اختیار کرے۔ جگہ چہ دنیسا نوملیم السلام او صالحان و صالحات و کتلونہ ہم معلومیہ، چہ دصبر او تحمل پہ وجہ اللہ تعالیٰ ہوتی تہ مصیبتونہ خلاصہ ورا کہے وو او دخیلوہ پناہ نعمتونہ پہ ہوتی بیرونہ کرے وہ قبول اولیا اللہ ہمیشہ پہ صبر او تحمل استقامت کرے دے۔ او خپلو مریدانو تہ دے ہم ددے تلقین کرے دے او تاکید کے فرمائیے دے۔ دصبر پہ اختیار اولیا اللہ تعالیٰ ستا دپارہ دنیا او عقبی کین دلوئے جزا و عذاب فرمائیے دے، اللہ پاک فرمائی: دغہ شان موئن صبر کو و کولتہ لویہ جزا و رکو بل حائے ارشاد دے: اللہ پاک صبر کو کینی او احسان کو کینی خپل محبوب گروئی:

تو کلام اللہ! حدیث نبوی ۳ او اللہ ددوستا دوستی نہ واضعہ دے چہ صبر دنیا او عقبی کین دھر سعادت او سلامتی اصل او بنیاد دے او مؤمن بندہ دصبر او تحمل پہ ذریعہ اللہ پاک درضا دخالصی او دجنت مستحق گروئی او ددے پہ وجہ روحانی عروج بیاموی، چہ ملائکہ و صراطے پیخیی۔ ددے ندیس ددہ دپارہ اللہ تعالیٰ قریب دے۔ او دعزت ہخہ مقام دے چہ ہخہ فنا نشتہ۔

مقالہ (۳۱) دوستی دشمنی داللہ دپارہ

مسلمان لہ پکاری، کہ چاسرہ محبت کوئی، نو ہم داللہ دپارہ، او کہ عداوت، نو ہم داللہ دپارہ دخیل نفس او ذاتی جذبات۔ پہ ہخہ کین دخل نہ وی۔ تہ د ہر سرگ سیرت، عقائد او اعمال پہ فور مطالعہ کرے، تہ ہخہ دتوحید اوست مطابقت وی نوستا دپارہ ہخہ سیرت محبت او دوستی سائل بالکل جائز او اللہ پہ نظر کین د ستائے جو کہ دی جو کہ دہخہ عقائد او اعمال دتوحید او سنت دقتضو خلاف وی۔ او ہخہ مشرک او فاسق وی۔ نو ہخہ سیرت بکسر او عداوت سائل ستا دپارہ لازمی دے۔ توتہ داللہ تعالیٰ درضا دپارہ دہخہ نہخ واپورہ۔ کہ تہ یوموحد او متقی سیرت محبت سائے، نو بھش داللہ د خوشنودی دپارہ۔ او کہ یومشرک او فاسق سیرت عداوت کوہے، نو ہخہ ہم صرف درضائے الہی دپارہ۔

دخیل نفس دخواہشات او ذاتی اغراض دپارہ ہمہ چا سیرت محبت سائے او ہمہ عداوت۔ جگہ چہ کوم محبت پہ نفسانی خواہشات و مبینی وی، ہخہ عارضی، فتنہ آنکیز او پریشانی پیدا کوئیکے وی۔ دغہ شان کوم عداوت چہ پہ ذاتی خواہشات وی۔ ہخہ دظلم او زیادتی او تباہی باعث وی۔ نو دخیل نفس پہ خاطر محبت او عداوت سائل دوارہ تباہ کن دی۔ او داللہ تعالیٰ پہ نزد پہ دنیا

نو ہم داللہ تعالیٰ دپارہ او کہ عداوت وی نو ہم داللہ تعالیٰ دپارہ۔

مقالہ (۳۲) غیر اللہ محبت شرک دے

حقیقی معنویں محبت اللہ پاک سوا خاص دے۔ او غیر اللہ لہ پہ دے کین دخل و رکول شرک دے جگہ چہ دانسان ذمہ فطری طور سیرت داللہ تعالیٰ مسکن دے۔ خو ہرکہ چہ غیر اللہ تہ دے کین اثر کول حاصل شی۔ نو دا دتوحید الہی خرگندہ خلاف و زری دے۔ اللہ پاک فرمائی: ہما مؤمن او مؤحد بندیان ماسرہ محبت سائل۔ او زک ہوتی سیرت محبت سائے: او حق سبحانہ فرمائی: کہ تاسو پہ اللہ تعالیٰ ایمان لری او دہخہ عبادت کوئی۔ نو صرف ہخہ سیرت محبت کوئی: او د مشرکین متعلق اللہ پاک فرمائی: مشرکین او کفار خپلو فرضی خدا یا تو او دنیوی ساز و سامان سیرت دومرہ زیات محبت سائی چہ دہخہ جو کہ صرف اللہ پاک دے۔ لیکن کوم خلق چہ مؤحد او ایمان دار دی ہوتی صرف اللہ پاک سیرت پہ پناہ محبت سائی۔ بل حائے ارشاد باری دے: ایس ایماندارو ستاسو مالونہ او اہل و عیال دتاسو اللہ دکر نہ غافل نہ کری۔ او کوم خلق چہ ددے خیزونو پہ محبت کین ددوب شی۔ او داللہ دکر نہ غافل شی، نو ہمدغہ خلق گمراہ او زیان کاری وی۔

او عقبی کین مقصوب۔

د دے برعکس بعض داللہ دپارہ چاسرہ محبت یا عداوت سائل دعزت او ایمان دسلامتی غنیمتہ دے۔ داے سرے اللہ تعالیٰ پہ دوارہ جہان محبوب او پرکرنیکہ گروئی۔ او دانیبا او صدیقانو پہ دل کینے شاملوی دغہ وجہ دچہ حصو رضی اللہ علیہ وسلم بہ ہمیشہ بعضی داللہ تعالیٰ درضا دپارہ خلقو سیرت محبت او عداوت سائلو۔ او خپل نفس لہ کے ہجھکل پہ ہخہ کین دخل نہ ورا کولو۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: کہ چاسرہ محبت کوہے، نو ہم داللہ دپارہ، او کہ عداوت نو ہم داللہ دپارہ دغہ دنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم معمول او اسوہ حسنہ دے۔ او دغہ دتولو اولیاء اللہ دستور العمل دے۔ ددے برخلاف بعض داتباع نفس پہ خاطر محبت یا عداوت سائل دکتاب اللہ اوست رسول اللہ نہ قطعی انحراف دے۔ او داے سیرت دخالقے تعالیٰ پہ نزد پہ دوارہ جہان کین مقصوب او مقرب دے۔

اللہ پاک فرمائی: د نفسانی خواہشات اتباع مہ کوئی جگہ چہ داخیز داللہ پاک دلاہے۔ گمراہ کوئیکے دے: بل حائے ارشاد دے: تا ہخہ سپے اونہ لید چہ تولو معاملاتو کین ہخہ خپل نفس خپل معبود او گروئی۔ نو سلامتی د نفس پہ مخالفت او داللہ پہ رضا کین دے۔ او ہخہ داچہ محبت وی۔

پہ احادیث کیں ہم دے خبرے تاکید را خلع دے۔
 چہ د مؤمن بندہ محبت صرف اللہ تعالیٰ سرے خاص کیدل
 پکاردی او مخلوقا تو کیں د مؤمن زبکہ اودماغ جو کیدل
 د اللہ ذکر او عبادت د تقاضونہ غافلہ نہ کری،
 نورۃ تانہ ددے خبرے نصیحت کوم چہ تہ خپل محبت
 او توجہ اللہ تعالیٰ تہ وقف کرے۔ اود غیر اللہ نہ چوہ
 اختیار کرے۔ اود عشق کومہ پاکہ جذبہ چہ فطری طور
 سرے د اللہ پاک ذات سرے تعلق لری ہفہ مرکز مخلوقا تو
 سرے مہ کدوہ کئی ستا زبکہ بہ دشرک پہ وجہ د توحید
 پہ معنوہ پوہیدلو اود ہفہ د عملی تقاضو د پورے کولونہ
 محروم پاتے شی۔
 د اللہ پاک غیرت دانشی برداشت کولے، چہ کومر
 زبکہ دہفہ د محبت او ذکر د پارے خاص وی ہفہ کیں د
 غیر اللہ ہم دخل او کری۔ ہرگہ چہ تہ د وحدانیت پہ دے
 تقاضا پورے لہفہ اود عارضی اوفانی غیروں نہ کتارے کش
 شے اود ازلی اوابدی ہستی محبت اختیار کپے نو سابر
 د اللہ پاک لطف و کرم ستا استقلال لہ راجی اود پورے
 پہ حیثیت بہ پہ دوارہ جہانہ ہفہ عزت حاصل کری چہ د
 غیر اللہ پرستار بہ ورا تکروتہ پہ خولہ پاتے شی۔
مقالہ (۳۳) د سر و خاور قسمونہ
 سری پہ خاور، قسمہ دی، پورہنہ سہ دے چہ

نہ کے ژبہ وی، چہ پہ ہفہ خہ بیان او کری۔ اونہ نہ زبکہ
 چہ ہفہ کیں خہ علم او معرفت پروت وی۔ نو د اے سپے
 عامی، غافل اواز مودو کار دے۔ چہ نہ پرے خہ اعتبار کید
 شی اونہ پکین خہ خیر شتہ۔ نو تہ دد اے خلقونہ مہ کیرے۔
 حکمہ چہ دوئی د خدا کے پہ عذاب کیں دی۔ د دوئی د مکتوبات
 نہ دے مونز خدا کے اوساقی۔ تہ د عالما زبکہ شہ اود دیرت
 دلایسے بنو دو کونہ شہ۔ اود مجلس بندگانو نہ شہ۔ اود
 خدا کے دنا فرمان نہ ویرے او کری۔ چہ د خدا کے نزدیکت
 اود پیغمبران و نواب پیاموس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 حضرت صلی کرم اللہ وجہہ تہ او فرمانیل دکہ ستا پہ ذریعہ
 خدا کے تعالیٰ دیوسری ہدایت ہم نصب کری، نو دے
 کیں ستا د پارے د تیلے دنیا نہ زیاتہ بہتری دہ؟
 دویم ہفہ سپے دے۔ چہ دہفہ ژبہ خوشتہ خو
 زبکہ نہ لری۔ دہفہ خبرے د حکمت نہ دے وی۔ او خلقو
 تہ نصیحت کوی۔ خو خیلہ پیسے عمل نہ کوی۔ خلق خدا
 تہ بلی خو خیلہ ترے تبتی۔ د خلقو عیبونہ خورگند وی
 خو خیل عیبونہ پت ساقی۔ خلقو تہ خان پریزگار بنکارے
 کوی خو پہ پتہ گناہونہ کوی۔ د ایسے سپے پہ مثل د شرح
 دے۔ اگر گہ پہ صورت دسری دے۔ ددہ نہ خان پچ
 کول پکار دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمانیلے دی۔
 د تلو نہ زیات خوف ماسرے دامت د خرابو عالما نو دے؟

خدا کے دے مونز ددا سے خلقونہ پہ امان کری۔ ددھے
 خلقونہ تبتتہ کورے۔ ہسے نہ چہ پہ خلو غرور و زبر و خبرو د
 دھوکہ کری۔ اود گناہونو پہ او رو اوسیری۔
 دریم ہفہ سپے دے، چہ دہفہ زبکہ خوشتہ ولے
 ژبہ نہ نشتہ۔ دے مؤمن دے۔ خود خلقونہ پتہ دے۔
 خدا کے پرے د خیلہ پناہ پردہ اچولے دے۔ دے دخیلو
 عیبونہ خبردار کپے شوے دے۔ زبکہ کے رو بنانہ دے۔
 دے ہودا اوپے فائدے خبرونہ دست بردارے دے اوپہ
 دے پورے دے۔ چہ سلامتی پہ خاموشی کیں دہ۔ حضور صلی
 اللہ علیہ وسلم فرمانیلے دی۔ "چا چہ خاموشی اختیار کرے،
 نو سلامتی کے پیاموندہ" اودا کے ہم فرمانیلے دی؟ د
 عبادت لس حصے دی۔ پہ دے کیں نہفہ د خاموشی دی؟
 نو د اے سپے ولی اللہ دے چہ د نفس اود خلقو د آقا تو
 نہ پچ دے۔ دے سلامتی او عقل خاوند دے۔ ددہ خت
 پہ خان لازم کرے۔ چہ د اللہ پاک پہ دوستا نو اوتیکہ بنگانو
 کیں داخل شے۔
 خلو سہ ہفہ سپے دے چہ د ملائکو پہ عالم
 کیں د عظیم (لئے) پہ نوم بلے شی۔ حدیث کیں راجی
 "چا چہ علم او کرم او پہ ہفہ کے عمل او کرم او خلقو تہ
 کے او بنودو نو عالم ملکوت کیں ہفہ پہ عظیم یادیریکہ
 او د ایسے سپے د خدا کے او دہفہ د آیتونو عالم دے۔

ددہ پہ زبکہ کیں نادرا معلونہ امانت اہنودے شوی دی۔
 او اللہ پاک دے پہ ہفہ علوم و اوقاف کرے دے۔ چہ پہ
 ہفہ کے غیر نہ دی آگاہ کری۔ ددہ سینہ کے داسرارو
 د قبولو د پارے پرا نقتے دے۔ دے کے بزبکہ پیداکرے دے
 چہ خلق نیکی تہ بلی۔ اود عذاب نہ کے ویری۔ دے
 ہم ہادی دے ہم مہدی دے۔ ہم شفیخ دے۔ ہم
 مشفق دے ہم صادق دے۔ ہم مسدوق دے۔ دے
 پیغمبران و نوا نشین دے۔ پہ ددہ دے اللہ تعالیٰ سلامونہ
 برکتونہ او رحمتونہ وی۔
 نو د اخلو سہ یا آخری سپے چہ ددہ تہ اللہ پاک ژبہ
 اوزرے دوارے عطا کرے دی۔ پہ بنیاد موکین ددہ مرتبہ
 دانتھا مرتبہ دے۔ د پیغمبرانو نہ پس ہیٹوک پہ مرتبہ کیں
 ددہ جوگہ نہ دی۔ ددہ د مخالفت نہ۔ ددہ د قول تہ او
 ددہ نصیحت تہ ددہ د رجوع نہ کولو ویرے او کریا حکمہ چہ
 ستا سلامتی پہ ہفہ کیں دے۔ چہ دے کے درتہ بنائی
 ہم دا سپے پہ زمکہ د خدا کے خلیفہ دے۔ ہم دے د
 سیرت نبوک تابع، د توحید الہی محافظ او نفس
 انسانی خیر خواہ دے نو ددہ صحبت او محبت پہ خان

۱۔ ہدایت یافتہ	۲۔ ہدایت کو تک
۳۔ معقول الشفاعتہ	۴۔ شفاعت کو تک
۵۔ رشتہ مند شوے	۶۔ رشتہ مند کو تک

لازم کرے۔ اوددہ دروحانی اور باطنی فیوض اور برکات تو نہ
استفادہ اور کبرہ حکمہ چہ ہم دے ستاد قلب اور مغز د
گروہ و فیوض صفا کوکے اور توحید پہ نورے روینا نہ کوکے
داللہ تعالیٰ دقرب دپارے چہ تہ دداسے سری صحبت اختیار
کرے۔ نو پہ تا دا خبرہ واجب کبری، چہ دشوک اوفاسق
دصحت نہ قطنی پرہیز اوکرے۔

ستاد فائدے دپارے ما نائے دخلقو قسمون بیان کرل
او مضر او مفید سیرکین م درت فرق واضعہ کہ۔ نو دے
پیروی کول اوس ستا کار دے۔ زہ درتہ دا بیا وانم چہ
داللہ دصحت دپارے داہل اللہ صحبت دیر منوری دے۔
اللہ پاک دے مونزلہ دھے اعمالو توفیق راکری، بہ کوزہ
چہ ہنہ خوشحالیری۔ آمین۔

مقالہ (۳۴) عبادت کیں اخلاص

داللہ تعالیٰ پہ ذکر اور عبادت کیں اخلاص یوبندی
خیز اور توحید روح دے۔ دخیل پروردگار اطاعت
کو۔ دھنہ دشربیت احترام کو۔ اودھنہ ذات سرہ
ہیز قسم ظلم اور زیاتے مہ منسوب کو۔ تہ داوائے
چہ روزی ما تہ بہ وخت نہ راری۔ اوغم او مصیبت
را نہ پہ وخت نہ لے کبری تہ پہ دے نہ پورہیے
پچہ دھر خیز دپارے خیل وخت مقرر دے۔ نو دھنہ پہ
کار نو دتہمت نکولو نہ توبہ اوکار دے حکمہ چہ دھنہ

وامر پہ خیل مناسب اوقا تو کیں وقوع بیا موی۔ اودھنہ
دمشیت لاندے دھے تمیل کیدی۔ اللہ پاک فرمائی۔
خما مخلص بندیاں خما دا طاعت نہ خ نہ اودی۔ اونہ
خما د احکامو نہ غفلت او روگردانی کوئی۔ داللہ پاک ہیز
کار عیث او بے مقصدہ نہ دے۔ نو تہ اخلاص او محویت
سورہ دھنہ عبادت کو۔ اودصراط مستقیم نہ بے روع
کیرہ مہ۔ کہ تہ دھنہ دا حکامو احترام کوے۔ نو دھنہ
بہ ہم ستا مدد او اعانت کوئی۔ او دنیا او عقی کیں بہ د
خلاصہ نصیب کوی۔

دھر تکلیف او مصیبت دپارے انتہا شتہ۔ نو تہ دصبر
او خاموشی نہ کار اخلہ۔ پہ قننا و قدر راضی شہ۔ او پہ
دے پورہ شہ چہ سختی پسہ خوشحالی راجی۔ تکہ چہ تورا
شہ تیرہ شی۔ نو ورپسہ نہ نصاب راضی۔ اللہ پاک فرمائی :-
ہاے پیغمبر! چہ خما بندیاں درنہ خما متعلق یوبنتنہ
او کرے چہ اللہ کوم خائے دے نو روتہ او پورہ چہ نہ ہنہ
تہ دیر قریب یم۔ او کوم وخت چہ خوک مانہ سوال او کرے
نو زائے سوال قبولم۔ خما بندیاں زلہ بکار دی چہ پما
کامل یقین اوساقی۔ چہ صراط مستقیم بیا موی۔ او اللہ پاک
فرمائی۔ تا سو خما پہ بارگاہ کیں سوال کوئی۔ زہ بہ ستا سو
خبروریات پورہ کوم۔ ددے نہ علاوہ ہم پہ دیر وایتونو
او حدیثون کیں ددعا فضیلت او اللہ پاک نہ سوال کولو۔

تریب وارد شے دے۔ کہ اللہ پاک ستا دما نہ قبولہ
نہ کوی نو ددے بدلہ پہ پہ ہنہ جہان درکری۔ حدیث
کیں راجی چہ دقیامت پہ ورج پہ سرے پہ عمل نامہ کیں
دایسے حساب اوینی چہ شناخت بہ لے نشی کولے۔ نو
ہنہ تہ بہ او ویکہ شی چہ داستا دھے دما کا نومعاوضہ
دے چہ تاہ پہ دنیا کیں خوبنتے خود نیا کیں لے قبیل
مقدار نہ و۔

داهم خہ ورا خبرہ نہ دے، چہ تہ ددعا پہ وخت
کیں خدائے یادوگے لے حکمہ چہ تہ دھنہ نہ سوال کوے
او دھنہ دغیر نہ لے نہ کوے او خیل حاجت بغیر دھنہ
نہ بل چا تہ نہ پیش کوے۔

شہ او ورج تندرستی، بیماری، اوسختی اونر می کیں
ستا دوا حالتو نہ دی۔ پورہینہ حالت دا دے چہ تہ دسوال نہ
منع شے اور سنا پہ قننا شے۔ اودخدا لے دقل سورہ دایسے
موافق شے لکہ مردہ چہ مردہ شوئے پہ لاس کیں وی یا
پے رودیگے پچہ ددائی پہ لاس کیں یا غونہ ویکے دچکان
سوار پہ تمکین چہ کوم خوائے خوار می۔ ہنہ خوائے اولی
را اولی۔ چہ تقدیر و خنکہ خوار می، ہنہ وکریوی کہ ستا
مقدار کیں نعمت دے، نو پہ ہنہ شکر اویسہ۔ اودزیات
بخشش سوال ترے کو۔ اللہ پاک فرمائی کہ تہ ستا سکر کوئی
نوزہ بہ لازیات نعمتو نہ درکرم۔ او کہ ستا تقدیر کیں

سختی وی نو صبر کو۔ حکمہ چہ اللہ پاک فرمائی۔ اللہ د
صبر کونکومل دے۔ بل خائے ارشاد دے۔ ہنہ صابرانو
تہ خوشخبری ورکے، چہ مصیبت ورتہ اورسی، نو دوائی مو
دھنہ یو۔ اودھنہ تہ راجع کیدوکی یو۔ پہ دایسے خلقو د
خدائے سلامونہ اور بحتونہ دی۔ او ہم دوی ہدایت
موندوکی دی۔ او اللہ عزوجل فرمائی کہ تاسو د
خدائے ددین مدد کوئی۔ نو اللہ پاک بہ ستا سو مدد کوئی۔
او تاسو بہ ثابت قدم کوی۔

دوئم حالت دا دے چہ تہ داللہ تعالیٰ دلوئے دپارے
دھنہ نہ پہ دما او زائے سورہ سوال کوئی۔ حکمہ چہ دھنہ
حکم دے چہ سوال دھنہ نہ کوئی۔ اللہ پاک فرمائی :-
خیل رب نہ خوارک۔ او انصاف ہم دفعہ دے۔ حکمہ چہ
ہنہ تاسو خمان تہ سوال او راجع کولو دپارے ہلی۔ ددعا او
سوال اللہ پاک ستا آرام باعث گرگولے دی۔ نو پہ دے
دواپہ حالتو نو فکر او کرے۔ اوددے نہ بھرہمہ ووجہ۔ حکمہ
چہ دخدائے دقرب حاصلو لو دپارے بل حالت نشتہ۔
پہ ہر حالت کیں داللہ پاک دایسے ذکر اور عبادت کو
چہ ہنہ کیں دغیر اللہ تصور قدرے ہم شامل نہ وی۔
حدیث قدسی دے :- تہ دخیل پروردگار عبادت پہ دایسے
یکسوئی سورہ کو، چہ گویا تہ اللہ پاک وینے۔ او کہ تہ دجد
او محویت دا درجہ نہ لے۔ نو کم نہ کم دایقین حوض صبر

ساتہ چہ اللہ پاک تادینے : نوذعبادت پہ آد اوبکین ہیڑ
نقص مہ راولہ۔
دائتہ تقالی دوحدانیت طلبکار شہ۔ اودشوک نہ پھیر
شہ۔ پہ ہیڑ حالت کین د اللہ پاک پہ بدظن کیرہ مہ۔ ہر
حالت کین د ہفہ وقادار اوسہ۔ یوانے اللہ پاک تہ یکسوئی
نہ صرف دعبادت د قبولیت باعث وی۔ بلکہ دے سرہ برکتونہ
اوبیکو کین فورہ ہم اضافہ کیری۔ خومرہ چہ ممکن امتونہ
تباہ شوی دی، ہفہ د توحید اواخلاص د فقدان پہ وجہ
تباہ شوی دی۔
اللہ پاک د ابراہم علیہ السلام د قولو نہ لوئے صفت
دا بیان کرے دے۔ چہ ہفہ بہ کامل یکسوئی سرہ د اللہ
پاک عبادت کولو۔ اوکاشا تو کین بہ ئے ہیڑ غیر ہفہ سرہ نہ
شریک کولو۔ اللہ پاک فرمائی : مونہ تاسوتہ دین ابراہم
عطا کھے دے۔ او ستاسو دے روحانی پلار ستاسو نوم
سامان اپنہ دے : نو پہ مونہ واجب دی چہ توحید
اواخلاص کین د ہفہ پیروی اختیار کړو۔ او خپل عبادت
دشوک تہ پاک کړو۔
مقالہ (۳۵) پرهیزکاری د دین بنیاد دے
پرهیزکاری پہ خان لازمی کړے۔ لکھ چہ د سامان د
ظا ہر باطن سلامتی پہ دے کین دے، چہ د دے پہ دے
پہ صراط مستقیم روان شہ لکھ چہ ہم پرهیزکاری د

دین اصل بنیاد دے۔ حدیث کین راخی : سامان لہ یوانے
د حرامو خیزونو اوحرامو افعالو نہ دہ کول نہ دی پکار۔ بلکہ
شرعی طور سرہ د حرام اشیاؤ اوافعالو د ذرا شو اواسیا ہونہ ہم
ور نہ پرهیز پکار دے۔ لکھ چہ گناہ اسبابونہ تڑسے کیدل یا ہفہ
سرہ تعلق سائل یقیناً انسان پہ گناہ کین اچوی۔ حضرت عمر
فرمائیے دی۔ چہ مونہ بہ نقتہ حصے حلال خیزونہ پہ دے شہ۔
پریستودل چہ چرتہ حرام پکین نہ وی۔ اوحضرت ابوبکر صدیق
رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ مونہ بہ د صباح خیزونو آویا دروازہ
پہ دے خیال ترک کولے چہ چرتہ گناہ کین گیر نہ شو۔ دا عرضہ
ہعزوی د حرامود پچ کید لو د پارہ کول۔
اللہ پاک فرمائی : د خپل عاقبت د پارہ د تیکو ذخیرہ راغونڈ
کړی۔ او بہرین ذریعہ پرهیزکاری دے۔ اللہ جل جلالہ
فرمائی : د اللہ پہ نزد تاسو قبول کین زیات دعوت قابل ہفہ
دے چہ زیات پرهیز کار دے۔ نو عینکو بزرگاؤ بہ ہند غیرتہ
استمال کین نہ راوستل، چہ ہفہ بہ مشکوک وو۔ اود حرام او
د ناجائز خیزونو د اسبابونہ بہ ئے ہم مکمل پرهیز کولو۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : بنہ پورہ شی،
چہ دہر بادشاہ د پارہ یور وشوی۔ اود اللہ تعالی ورسو ہفہ
حرام خیزونہ دی۔ نو کوم سرے چہ دے نہ کیرا پورہ کړی
د ہفہ د پارہ عین ممکنہ دے چہ پہ دیکین را کینوونو نو د
شریعت د حفاظت بہترینہ طریقہ داد دے چہ پرهیزکاری د

توح ۱۵۴ الغیب
لارے اختیار کړی اود گناہ د اسبابونہ پرهیز اوبکړی۔
کوم سرے چہ د امرالغیب احترام کوی۔ اوبہیزکاری
اختیار وی، نو د اللہ پاک مدد د ہفہ شامل حال وی۔ اوهفہ
د مصیبتونو اوتکلیفونو نہ محفوظ وی۔ اللہ پاک فرمائی :
"کوم خلق چہ جھونہ نزدیکت اوجھونہ پہ کلام د پھیلانو
کوشش کوی، نو مونہ خپلہ صراط مستقیم تہ د ہعزوی
رہنما ئی کولو اوشریعت د ہعزوی د پارہ اسانوو۔
ہر مسلمان لہ پکار دی، چہ د نفس د تابعداری نہ پرهیز
اوبکړی۔ او پہ راز راست د تلو کوشش کوی۔ د فاسق اوفاجر
خلقو نہ گناہ کش شی۔ اوهفہ خلقو سرہ صحبت اختیار کړی،
چہ د اللہ پاک فرمانبرداری۔ زہ تانہ دا پند وړکوم چہ دخپلو
تبرو گناہونو اولغزشونو نہ توبہ کړو۔ اوتکین د پارہ راست
بازی اختیار کړو۔ د اللہ پاک تہ دیکو توفیق طلب کړو چہ
د نفس د اتباع اودشوک د آفتونو نہ محفوظ شہ۔ اوسلامتی
بیاموے۔
مقالہ (۳۶) دین پہ دنیا مقدم کړی
د دین کار پہ دنیا مقدم کړی اود نیاوی امور د کین حکام
الغیب مہ ہیر وے۔ دین اصل مال (رأس المال) اوبکړی او
دنیا فرع اود رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د اسوۂ حسنہ
پہ تعبیل کین کوتاھی مہ کړو۔ تانہ د نفس امارۂ مغلوب
کو او د دین مطابق ہفہ تہ د تہذیب اود ادب بنو د لو حکم

توح ۱۵۵ الغیب
د کرپے شوعے دے۔ خود دے برعکس تاد نفس غلامی اختیار
کړی اوبہ خان د ظلم اوبکړی۔ پہ دے وجہ تہ د صراط مستقیم نہ
واویدے۔ اود نفس د پیروی پہ وجہ پہ عقبی کین د دلیل
اورسا خلقو نہ شوعے۔
کہ تہ د عقیل پہ لار تیلے نو دنیا اوعقیل دواو کین بہ د
عزت اوابرو خاوند وے۔ اود پیور د کار خوشودی لہ د
حاصلہ کړے وے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی :
" اللہ تعالی دنیا د آخرت پہ نیت وړکوی، خوا آخرت صرف
د دنیا پہ متابعت نہ وړکوی۔ اودا بالکل واضحہ دے چہ
د آخرت نیت د شریعت کامل اطاعت دے۔ نیت د عبادت
روح دے۔ اود اصلو د جزا فیصلہ پہ دے کیری نو کہ
تا د آخرت د طلب پہ نیت د اللہ تعالی اطاعت کولے نو د
خدائے تعالی د خاصانو نہ بہ وے۔ اوهرکله چہ تہ د
خدائے تعالی د خاصانو نہ وے، نو دکاشا تو قول اشیاہ بہ
ستا تابعدار وے۔ او کہ تہ د نیوی امور کین د مصرف کیدے
پہ وجہ د آخرت نہ اعراض اوبکړے نو پیور د کار بہ د خانہ
ناراضہ کړے۔
دنیا د خدائے تابعداری دے۔ د ہفہ نافرمانہ خواری
اود ہفہ د فرمانبرداری عزت کوی۔ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم فرمائیے دی : " دنیا او آخرت پہ مثل د دوو بونو (دو
خاوند د دوو بونو) دی۔ کہ یوہ خوشحالہ کړے، نو دویہ

بہ درجہ ناراضہ شی۔ تو کوم سرسہ چہ د اللہ تعالیٰ کامل اطا عطا
 اختیاروی۔ قول کائنات د ہنہ عزت کوی۔ اوخوک چہ ہنہ
 بافرمانی کوی، قول کائنات د ہنہ نہ بیزارہ شی۔ اللہ پاک
 فرمائی "تاسو کیں بعض داسے دی، چہ بعض ددنیہ پرتار
 دی او بعض داسے دی، چہ آخرت عواری۔ او بل
 خانے ارشاد دے۔ "خلق کیں حکمت افراست داسے
 خاوندان ہم شتہ، چہ وائی۔ اے پروردگار! مونزلہ
 دنیا کیں ہم سعادت را کرے۔ او آخرت کیں ہم سعادت
 او دوزخ داورنہم اوسائے۔ تو اوس تہ او ایچہ تہ
 دے کیں دکرے دے نہ کیدل عواریے۔

بعض دتیا کیں عوکیدل او خیل عاقبت نہ غافل کیدل
 دایمان اواسلام نہ بالکل خلاف دی۔ هرکله چہ تہ آخرت
 کیں حاضر کیرے شے۔ نو دحشر میدان کیں بہ دورہ دے
 وی۔ پودوزخیان او بل جنتیان۔ دجنتیا نو پے توی کیں د
 دا خلیل سعادت بہ تہ ہلہ حاصل کرے چہ د نفس طلعت
 پریردے، د خدائے تعالیٰ طاعت اختیار کرے۔ او د خدائی
 احکامو بہ احترام کیں دنسانی خواہشاتو نہ لاس پہ سر
 شے۔ د اللہ پاک د بارچہ د قولو نہ لوئے نعمت دے، او د
 جنت ہر قسم عیش د اللہ پاک تابعدار بند یا نو د پارہ
 دے۔ نو د عقین د پونو سعادتو حاصلولو د پارہ خیل نفس
 تہ د شفقت پہ نظر او گورے۔ او د نفس امارہ پہ خائے نفس

مطمئنہ خیال اوساتہ۔
 د نفس مطمئنہ د حاصلولو اہم ترینہ ذریعہ دادہ، چہ
 د شیطان مزاجہ خلقو او خرابو دوستا نو نہ کنارہ کش شے
 او ذکر اللہ کیں مشغول شے۔ دلخویاتو او عیشیاتو نہ
 پرهیز او کرے۔ او د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پرتو
 اختیار کرے۔ د صراط مستقیم موید لو د پارہ د کتاب اللہ
 یہ آیتونو د مسلسل غور، فکر او تدبیر ضرورت دے۔ نو پے
 کتاب او سنت خان پوہ کرئی، او پے ہنہ عمل او کہ۔ بعض
 مناظرو۔ جدال او قبیل وقال کیں مہ کیشوڑہ۔ جگہ چہ تہ
 سوہ عقل گمراہ شی۔ او د عمل لار دانسان نہ خطاشی۔

اللہ پاک فرمائی: "کوم احکام چہ خود بند رسول تاسوتہ
 بیابوی، یہ ہنہ عمل او کرئی۔ او د خٹ نہ موچہ منگ کوی۔ ہنہ
 ترک کرئی۔ او د اللہ نہ دیرہ و کرئی۔ چہ عاقبت موبہ شی
 نو د مسلمان د پارہ د توحید او سنت پیروی لازمہ دے۔ دا
 بدعت دے۔ چہ د خانہ خبریے جو پے کپے شی۔ او دین
 تہ منسوب کرے شی۔ او د ہنہ پیروی د اسلام پیروی
 او کپے شی۔ اللہ پاک فرمائی: خلقو رہبانیت (ترک دنیا)
 د خیل لاسہ یو طریق عمل جو کرے۔ او پے خانے لازم
 او کھولو، حالانکہ رہبانیت او د دنیا حلال شی جو نہ
 پرینودل۔ مونزہ پہ ہنوی نہ دی فرض کری۔ او نہ موہ
 ہنہ حکم و کرے دے۔ د غہ وجہ دے چہ دوی دے

خلاف فطرت طریق عمل پیروی او نہ کپے شوہ۔ یہ دے
 سبب ہر ہنہ عقیدہ یا عمل چہ د ہنہ آسمانی کتابونو او
 شریعت کیں خٹ سند نہ وی، بدعت دے او د ہنہ پیروی
 عین گمراہی دے۔

د بدعت شد سخت دے۔ او سنت د حضور صلی اللہ علیہ
 وسلم د حیات طیبہ ہنہ دستور العمل دے، چہ اللہ پاک د اسو
 حسنہ پہ نوم یاد کرے دے۔ حق سبحان فرمائی: "خوک چہ
 د اللہ درضا طلبکار وی او پے ورج د محشر د خلاصی ارباب
 وی، نو د ہنہ د پارہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم طریق
 عمل پو مثالی سیرت دے؛ بل خائے ارشاد دے "خوک
 نبی پے خیل خواہش ہیچ نہ وائی۔ خٹ چہ وائی ہنہ خود
 د طرفہ وی وی۔ نو د ہنہ پیروی کوی، او اللہ پاک فرمائی:
 "اے پیغمبر! دوی تہ او دایر۔ کہ تاسو د اللہ دوستی خواہی
 نو خما پیروی او کرئی، چہ خدا اے مو دوست شی۔ او د
 خدا اے دوستی د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قول اوفعل
 تابعداری دے۔

پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "کسب کول خما
 ظاہری عادت دے او توکل خما باطنی حالت دے، نو
 اے د آخرت طلبکار۔ کہ ستا ایمان کمزورے وی۔ نو
 ستا وظیفہ کسب کول دی، چہ دا د حضور صلی اللہ وسلم
 سنت دی، او کہ ستا ایمان محکم وی۔ نو ستا وظیفہ توکل دے۔

اللہ پاک فرمائی: "خوک چہ پہ اللہ تعالیٰ توکل کوی نو ہنہ
 ورلہ کافی دے: او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے
 دی: "کہ چا دا ہے کار او کوی، چہ د ہنہ پہ حقلہ شریعت
 کیں حکم موجود نہ وی۔ نو ہنہ مردود دے۔ نو ہر حالت
 کیں د قرآن او سنت تابع کیدل پکار دی۔ د محمد صلی اللہ
 علیہ وسلم نہ پس ترقیامت خود نو د پارہ بل پیغمبر نہ شے۔
 چہ د ہنہ اتباع او کرو۔ او د قرآن نہ علاوہ خود نو د پارہ
 بل آسمانی کتاب نشتہ، چہ د ہنہ پہ احکامو عمل او کرو
 نو زہ پہ تولو مسلمانانو تا کید کوم چہ ہنوی صرف د کتاب
 اللہ او سنت رسول اللہ اتباع او کرئی۔ چہ تباہ او پر باد
 شے۔ دے دوایو نہ خلاف ورنی کول د شیطان پہ پیچر
 کیں راتل دی۔ نو د عقیدے او عمل د ہر آفت نہ سلامت
 پاتے کیدل د قرآن او سنت اتباع سوہ وابستہ وی۔ او
 دا اتباع یودا ہے مقدس نعمت دے۔ چہ دے پہ ذریعہ
 بندہ ولایت، ابد الیت او دشوئیت او چت عقمانو تہ
 رسی۔

مقالہ (۳۷) د حسد صدقہ
 اے مسلمان! کہ تہ پہ اللہ، د ہنہ پہ رسول او پے
 کتاب اللہ ایمان لرے او بیاہم بل مسلمان و رور سوہ
 حسد کویے۔ نو دا نو پوہ د افسوس خبر دے او خما د باند
 دا یقین راخی چہ ستا ایمان بالکل ضعیف او توکل و کزور

دے۔ تہ دہل مسلمان خوشحالی سے برداشت کرے۔ دھنہ
بٹہ لباس، بٹہ خوراک اور اہل و عیال تہ نشے کئے۔ اور دھنہ
تک طرف پہ وجہ دا خیال کرے، چہ دھنہ بٹوں نعمتوں
د دھنہ نہ لے کرے شی، کوم چہ دھنہ خلقتی اور
رازق ہنہ لہ ورکری دی۔ داد لے شوہ چہ تہ د
خدائے پہ خدائی کیں دھنہ پہ تقسیم رزق کیں اور
دھنہ پہ اختیار کیں دخل ورکول غواپے اور اصریحاً
کفر دے۔

یاد ساتہ چہ دہنہ تعالیٰ اختیارات ستا اختیارات
کیدے ستی۔ اور دھنہ تصرفات ستا تصرفات کیدے ستی۔
اللہ تعالیٰ چہ چا تہ غنہ نعمتوں ورکول غواپری نو تہ دخیل
حسد پہ جذبہ کیں دھنہ مقابلے تہ را اوئے اور احوال
چہ کوم نعمتوں۔ اللہ پاک بل تہ ورکری دی، ہنہ پرے تہ
بند کرے۔ نو دا خرگندہ دشمنیت ایز دی سرہ مقابلہ تہ
دہ! کہ دہ، او یقیناً دہ۔ نو تہ پہ دے پوہ شہ چہ پہ دے
کیں ستا پارہ خیر نشتہ۔

حسد یو دے لعتی خیز دے چہ ستا ایمان دے کور
د خپل موئی د رحیم نہ د غور کوی۔ اور اللہ پاک د مخالف
کوی۔ قرآن حکیم کیں چہ د حضرت یوسف علیہ السلام
اور دھنہ د روبرو کومہ قصہ ذکر دہ دھنہ پہ مقصد اور
معنی لہ غور اور کوی، چہ دیوسف علیہ السلام روبرو

باوجود د سازشونو، ہنہ دھنہ اوچے مرتبے اوے حسابہ
نعمتوں نہ ہر دم نہ کرے شو، کوم چہ دھنہ پہ مقدر
کیں دہ۔ او بیباخومرہ ہنوی پہ خپلوکری وستومانہ شو۔
اور ہرکھ چہ مصرکین یوسف علیہ السلام تہ پیش شو۔
نودائے اور صلہ ۳ خونور د پہ خدائے قسم وی، چہ تالہ
بیشکہ اللہ پاک پہ مونہ فضیلت درکری دے۔ اور مونہ دخیل
ظلم زیاتی معافی غواپے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیوی دی: ۲ حسد د
مسلمانانو نیکی داسے سیزی، لکہ اور چہ لرگی ۲ اوحیث
قدسی دے، چہ اللہ پاک فرمائی: حاسدان حما او حما د
نعمتوں دشمنان دی ہ حاسدان د اللہ دشمنان پہ دشمنان
دی۔ چہ اللہ پاک دخیل مشیت ماتحت چہ خپلو بند یا نو
تہ غنہ خیز اور خومرہ ورکول غواپری، نو دوی تہ مخالفت
کوی۔ اور اللہ پاک فرمائی: ۳ پہ دنیاوی ژوند کیں مونہ د
خپلو بند یا نو رزق خپلہ تقسیم کرے دے۔ نو بیباخوک
دا جرأت کرے شی، چہ د اللہ تعالیٰ د فیصلہ شوی تقسیم
خلاف خبرہ اور کوی اور دھنہ مقابلہ تہ اور دیدی۔

یاد ساتہ چہ بل سرہ حسد کول پہ خپل ذات نظر کول
دی۔ اور اد بدین قسم حماقت اور ناروا بخل دے۔ اللہ پاک
فرمائی: ۴ مونہ خوبیہ خپلو بند یا نو ظلم نہ کوی۔ ہنوی د
خپلو بد عملو اور حسد پہ وجہ خپلہ پہ خپل ذات ظلم کوی۔

بل خائے ارشاد باری تعالیٰ دے ۲ حما احکام اور فیصلے تہ
بد لیبی، اور نہ زہ ذریہ بر یہ خپلو بند یا نو ظلم کوم۔ نو ستا
سلامت د پارہ بہترہ دادہ، چہ یوسلمان و سرورہ خوشحالی
اور اوسوہ حالی کیں اوئے، نو ہنوی کلہ ہنہ سرہ حسد مہ کوی۔
بلکہ دھنہ پہ کامیابی اور ترقی خوشحالہ شہ۔ دے طرز صلہ
پہ اللہ تعالیٰ ستا درخشاہی اور خپل قسما قسم نعمتوں پر تہ
دریا نہ دے اور کوی۔ اللہ پاک د مونہ اور تا سو د حسد نہ پہ ایمان
کری۔ اور خپلو نعمتوں د شکر توحیق د راکری۔ آمین۔

تہ خپل ذات سرہ ہم حسد مہ کوی۔ خپل ذات سرہ
حسد کول دا ک۔ چہ ستا رزق پہ خپل فضل اور کور
تا تہ کوم نعمتوں درکری دے۔ دھنہ استعمال کیں تہ د
بخل نہ کارمہ اخلہ۔ لکہ دا چہ پہ خپل خان اور اہل و عیال
د خوب مالک خبناک، چاہے اور ہائش پہ حقلہ تنگدستی
راوے۔ داسے کول خپل ذات سرہ خرگند حسد اور ظلم
کول دی۔ اور اللہ تعالیٰ د نعمتوں نو نا قدری۔

د نعمتوں نو شکر دا دے چہ دھنہ دہتولو پہ خائے ہنہ
ظاہر کرے اور پہ ارت مہا تے استعمال کرے۔ اللہ پاک
خپل رسول برحق تہ فرمائی: ۲ دخیل پروردگار د نعمتوں
اظہار اور کوی اور خلقو محبتیں تے بیان کرے ۲ اللہ تعالیٰ
د مونہ لہ د شکر نعمت عملی توحیق راکری۔
آمین

مقالہ (۳۸) دصدق اور اخلاص اجر
کوم سرہ چہ د دین برحق خدمت اور تبلیغ اور اشاعت
پہ صدق اور اخلاص سرہ اور کوی، نو د اللہ اجر دھنہ د پارہ
کافی دے۔ اور ہنہ دا چہ دنیا اومتی پہ دوارہ جہان تو کیں
بہ باعزتہ اور با آبروی۔ اللہ پاک فرمائی: ۲ تاسو د اللہ
مدد کوئی، ہنہ بہ ستا سو مدد کوی ۲ او پہ سرراط مستقیم
بہ موثبات قدم کری، نو زہ تاسو تہ دا تلقین کوم اچہ
د اللہ دکلام تبلیغ اور اشاعت کوئی۔ ہنہ سرہ شوک مہ
شر کوئی اور تسلیم اور رضا خپل شعارجور کرئی۔

کوم مسلمان چہ د اللہ دکلام اور دہی ۲ سنت د تبلیغ
اور اشاعت د پارہ خپل ژوند وقف کری نو دھنہ اجر اور
ثواب د فی سبیل اللہ جہاد کو تہ نہ ہم زیات وی اور اللہ
تعالیٰ مدد اور نصرت ہمیشہ دھنہ شاملی حال وی۔

مقالہ (۳۹) ردّ نعمت کفران نعمت کے
د حکم الہی نہ بذہر بعض د نفس پہ خواہش د یو خیز
قبول گمراہی دے۔ دے د خواہش نفس خلاف رضائے
مولیٰ پہ خاطر د یو خیز قبول اور دھنہ پہ تحویل کیں تکلیف
برداشت کول د اشیاؤ اور اولیاؤ اسوہ حسد دے اور داسے
مخلصین بہ دوی پہ دلہ کیں پوس تہ کولے شی۔
یاد ساتہ ۱ چہ ہرکھ اللہ تعالیٰ یہ تاد نعمتوں پر یونہ
کوی اور تہ ہنہ نہ قبولے۔ یاد ہنہ نہ روگردانی کرے، نو

داسرا سرکفران نعمت دے۔ اودائتہ پاک درنق او عطا تو بے قدری دے۔ نو د ائتہ تعالیٰ درنق اودھنہ د نعمتو نو پے خوشحالی سوع استقبال کوے۔ اودھنہ پے خوشحالی قبولے۔ حکمہ چہ دے سوع محکبیں دپارہ ہم درنق کبیں زیاتی اوبرکت رانی۔

مقاله (۳۰) ولایت د شریعت مکملہ پیروی دے

ترخوچہ تہ و نفس امارہ نہ ازاد نہ شے۔ اود شریعت مکملہ پیروی اختیار نہ کرے، نو د اولیاء اللہ پے نہ کہ کبیں د داخلید و کوشش مہ کوے۔ د شریعت پیروی د مطلب دے چہ ستا قول اقوال، افعال د ائتہ تعالیٰ د امر و نہی مطابق شی۔ یعنی ستا اوریدل، لیدل، تلل، اودک کیدل، وینیدل الغرض قول اعمال دینائے الہی ماتحت شی۔ اوداھر خہ ددین اولمت د حد متد پارے وی۔

ستا جسمانی خیز ونہ ستا د پارے د پیروی د کار نہ دجہب او لیسے والی باعث وی ترخوچہ تہ اصلاح باطن او ترکیب روح سوع خالص روح جو پنے شے اود جسمانی گودونونہ ویزاری تہ شے نو قریب خداوندی پے حاصل نہ کرے شے۔ وپے ہرکلمہ چہ تہ ریشت او مجاہدے سوع خالصی روح شے۔ او ہر لیسے ذکر الہی کبیں مصروف شے۔ نو پے تا پے اسرار الہی راخرگند کرے شی۔ اود کائنات حکمتونہ پے تا تہ پے نقابے شی د اذ فانی الذات مرتبہ دے۔

کلمہ چہ تہ دعائے بسفی نہ بے تعلق شے۔ اوشیاء د دیدار اوجلوئے خداوندی د پارے حجاب او کبیں بے، خنگہ چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام د لوحید د حقیقت نہ پس اوفرمائیل بے شکہ د اقول بتان د شرک پے وجہ خدا شہنا دی۔ اویو خدا ئے خبارہما اودوست دے۔ دغہ شار۔ چہ تہ ہم خیل خواہشات فسانی اومخوقات د معصیت بتان او کبیں اودھنوی د فرمانبرداری نہ لاس پے سر شے، نوزلمہ پے تہ تا د علوم لڈقی اوسرار الہی کشف شروع شی تہ پے درازارونہ شے اودولایت دجہب اوتوقوت اوصلاح پے تانہ عطا کرے شی۔ دغہ وخت پے تہ محسوسہ کرے، چہ تا یو معنوی، روحانی اوباطنی ژوند بیاموند۔ ستا قول وجود پے د قدرت الہیہ مظهر جو پشی۔ بیا پے تہ دھق پے رابطہ آورے، گورے، گورے، او خبرے، دھنہ نہ بے آرام اواطمینان بیا موے۔ د امر و نہی پیروی پے کوے۔ د حدود شرعی حفاظت پے کوے۔ اوغیر اللہ پے موجود نہ وینے۔

دولایت درجہ بیاموند لود پارے، اتباع نفس، فسق و فجور اولغوایا تہ پے پرہیز او کرے۔ او پے اخلاص د شریعت پیروی اختیار کرے۔ خیاد ساتھ۔ چہ دکوم حقیقت یا طریقت شروع تائید اونه کرے۔ ہنہ جائز اونه کوی ہنہ جائز اونه کبیں۔ ہنہ صریحا کفر دے۔

مقاله (۳۱) آزمائش نہ پس د ائتہ پاک پیروی کرے زہ تا سوتہ د ائتہ اود بندہ د تعلق تو متعلق یومثال بیانم۔ یو بادشاہ شاہ دے چہ ہنہ پے خیل رعایا کبیں یوسرے اہل اوبیتی، اودنبار حکومت ورتہ حوالہ کرے۔ پے خلعت او اعزاز کے سرفراز کرے۔ او خیل معتدے جو پ کرے۔ بیا دغہ سرے د خیل منصب د رعایت نہ یوے مودہ پوے خیل فرانس پمبہ شان سوع ادا کرے اوبادشاہ تہ د خیل پے امتدائی ہیژ موقع پے کوتو نہ وکوی۔ دنبار خلق ہم ددک د شہ انتظام پے وجہ ددک نہ خوشحال وی۔ اوشا با بے پرے وائی۔ اوبادشاہ ہم ددک پے طاعت او صلاحیت مطمئن دے۔

خہ مودہ پس دغہ سرے پے عیش و عشرت کبیں پوے خیل عہدے پے عہد کبیں د خیلو فرانسونہ بالکل بے پروا شی چہ بادشاہ تہ ددک د حالات پتہ او کئی۔ نو ہنہ پرے قہرجن شی اودعہدے نہ ئے مات کرے۔ بیا ویرے د ہنہ جرمونو محاسب راواخلی کوم چہ ددک د خیل حکومت پے دورات کبیں بادشاہ د امر و نہی خلاف کرے وی۔ د تحقیقات نہ پس دے بند یوان کرے شی۔ دے سوع، د ددک عور او کبیں زائل شی۔ اودے پے خیلو تقصیرونو او کوتاہو پنیہا نہ اوتوبہ کار شی۔ ددک د اپنیہا یوانکسار چہ د بادشاہ مشاہدہ کبیں رانی۔ نو خیل زور متعصب

دوبارے وکرے۔ اود پوے تہ زیات احسان ویرے راواخلی د حکومت اوقیادت ددک تہ دائمی وکرے شی۔ او واپس ئے ترے بیا نہ اخلی۔ دغہ مثال د ائتہ اود بندہ د تعلق ہم دے۔ ائتہ تعالیٰ چہ پرمؤمن بندہ خیل مقرب جو پ کرے، نو پے ہنہ دخیلو بے حسابہ نعمتونو پیرن وئے کوی۔ د اے پیرن وئے چہ نہ یوے سترکے لیدرے وی۔ اونه یوغوب اوریدے وی۔ لکہ باطنی نعمتونو کبیں دزکے اواسمانونو عجایب، دکائنات اسرار، کشف روحانی، ددعا قبیلیدل، تقوی، مجہوبیت قلب کبیں دکلمات حکمت نزول او ذکر و خیرہ۔ دغہ شان ظاہری نعمتونو پرے ہم تمام کرے۔ لکہ صحت اوتوانائی بنہ خوراک شہناک، حلالو خیزونو کبیں فراخی، شیکہ بی بی اوسبہ اولاد۔

پے دے باطنی اوظاہری نعمتونو تر دیرے وختہ دے بنا د وی۔ حتی چہ دومرے دے کبیں مشغول شی خہ غفلت کبیں کنبیوی۔ خیل معبود ہیر کرے، اود نفس امارہ تا بعد از راواخلی۔ فسق و فجور کبیں پریوے چہ ائتہ پاک ددک د کیفیت اوبیتی نو د اصلاح د پارے شے پے مصیبتونو کبیں راگیر کرے او سختو اوریشاو کبیں ئے اختہ کرے۔ بیا دے پے خیلو حال تو سوچ او فکر راواخلی۔ او دخیلو باطنی اوظاہری تغیراتو نہ محسوسہ کرے چہ داھر خہ ددک بمعصیت

او غفلت پہ وجہ وی نمودے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کینے توبہ کا رشی۔ اور صراط مستقیم تہ رجوع اوکری۔ اور عیناً خپل زور دستور العمل اختیار کری۔

د نفس امارہ دا تابع نہ چہ دے بیزادہ شی۔ او خپل پرورس دکار تہ راجع شی۔ نو د اللہ تعالیٰ د طرفہ دکہ تہ بشارتو (خوشخبری) اور ولس شی او تیر نعمتونہ ورتہ دو بارہ با انرا طہ ویر کرے شی۔ پہ دکہ د اللہ تعالیٰ د باطنی او ظاہری برکات و دروازے پرا نیستے شی۔ خلق خدا اور سب محبت او تعاون را واخلی۔ هر جائے دکہ تعریف او توصیف کیری۔ او بادشاہان نے مسخر شی۔

دغہ شان اللہ تعالیٰ خپل باطنی او ظاہری نعمتونہ پہ دکہ تمام کری۔ اللہ پاک فرمائی: «ہیڑ انسان تہ دانہ دکہ معلومہ چہ دکہ د تکب اعمالو پہ بد لہ کین دکہ دکہ د پارہ د زریہ دکہ خوبید و کوم کوم نعمتونہ پتا اپنودے شوے دی۔»

مقاله (۴۲) د نفس انسانی دوہ حالتونہ

د نفس انسانی دوہ حالتونہ دی۔ یوراحت او میل مصیبت۔ او د حقیقت دے چہ انسان پہ دے دو بارہ حالتون کین ازما ئیلے۔ ترکو مہجدہ چہ دے د خپل پروردگار مطیع او فرمانبردار رہے۔ اللہ پاک فرمائی: «انسان چہ راحت کین شی نو نافرمانی را واخلی او چہ مصیبت کین

شی، نو شکوہ او شکایت کوی: واضحہ دے چہ داد نفس انسانی کمزوری دے۔ چہ دراحت پہ حالت کین د تقویٰ او شکر نہ کار نہ اخلی، او مصیبت پہ حالت کین صبراً تحمل او توکل نہ اختیاروی۔ او د اللہ پاک خلاف بدگویی شروع کری۔

د نفس کارگستناخی او بے ادبی دے۔ او د مخلوقا تو اللہ پاک سرے شریک جو پول دی۔ بلہ دا چہ نفس هجکلہ د اللہ پہ ورکری شوی رزاق مطمئن او شکر گزارہ کیری نہ۔ او ہمیشہ د خواہشاتو دکیلے انسان پہ پریشانی کین ساتی بیا چہ نفس د مصیبتونو نہ خلاصے بیاموی، نو غرورہ تکبر او عیش کین کینوی۔ او د خپل پرورس دکار د اطاعت نہ روگردانی را واخلی نو بیا پہ مصیبتونو کین را گری کرے شی د پارہ دے چہ دہہ خیری او وینجی شی او د شرک اوشق نہ منع شی۔

بیا کہ نفس غفلت او مصیبت پیرید دی۔ او پہ سہ لاری۔ او اطاعت او شکرگزاری را واخلی نو احوالی پیرے د خپل نعمتونو د لاشی پیرورس وئے شروع کری او هر حالت کین دهنه معاون او مددگار وی۔ نو کوسرے چہ دنیا را واخلی کین دسلامتی خواستگار وی۔ ہنہ لہ پکار دی چہ صبر او تحمل اختیار کری او د ریشائے الہی نہ غمناک اری۔ او خپل حاجات ہمیشہ دهنه نہ طلب کوی۔ شے چہ اللہ تعالیٰ

ورکوی۔ پہ ہفے شکر او باسی۔ او د ہنہ نہ دهرخہ امید ساقی۔

تا د اللہ تعالیٰ دا ارشاد نہ دے اورید لے چہ هرکله اللہ تعالیٰ دیو خیز پہ وجود کین د راستوارادہ اوکری۔ نو ورتہ اووائی کن (دشہ)، نو ہنہ فوڑا شی (یعنی وجود کین رشی)۔ او اللہ پاک فرمائی: «مومنانو لہ خصوص پہ اللہ پاک تکلیف پکار دے: د اللہ پاک قول افعال نہ او حکمت او مصالحت نہ دک وی۔ خوہنہ خپل حکمت او مصالحت بندیانو نہ پتا سائے دے۔ بندہ لہ پکار دی چہ رضا او تسلیم اختیار کری۔ او د اللہ حکم سوا اتفاق او خپل گفتار او حرکتو سکنا تو کین د اللہ تعالیٰ خلاف دشکوے او شکایت نہ منع شی۔»

حدیث شریف دے۔ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی: چہ زہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیسے سو روپے نو حشو میلے اللہ علیہ وسلم ماتہ ارشاد او فرمایا: «اے ہنگلہ! د اللہ د حقوقو حفاظت کوہ، اللہ بہ ستا اوستا د حقوقو حفاظت کوی۔ اللہ حاضر او ناظر او گنبرہ۔ نو ہنہ نہ تہ د خپل ویرانہ موجود بیا موے۔ او چہ تہ سوال کوے۔ او مدد خواہیے، نو د اللہ نہ خواہیے: اللہ چہ د بندیانو پہ قسمت کین غنہ نیکی دی ہنہ دازل نہ مقدر شوے دی او ہجڑو لے لشی بدگوار چات۔ چہ غنہ ناگوار یا نقصان رسید وکتک دے، ہنہ بہ

ور تہ ورسا سی۔

کہ تہ پہ اللہ توکل اوکریے۔ او حکم یقین پیرے اوستے نو د پر خیر بہ بیا موے۔ او کہ یقین او توکل برقرار اوستے نو کوم خیر نہ چہ تہ بدگنرے، ہم ہنہ بہ ستا د پارہ تکلیف باعث شی۔ پہ ہنہ صبر او تحمل کول ستا د پارہ د پر غور ویز وی۔ یاد ساتے چہ د صابرا نو د پارہ د اللہ تعالیٰ مدد یقینی دے حکمہ چہ د مصیبت نہ پیر۔ راحت دے۔

مؤمن لہ پکار دی، چہ خپل قلب او دماغ صفا کری، او د نفس د وسوسونہ خان پیر کری۔ د مؤمن د پارہ عاقبت ہم دے کین دے، چہ ددغے حدیث پہ معنوبنہ غور اوکری۔ بو تل عمری پیرے عمل اوکری، چہ د دنیا او عقلی د تولو اکتونو نہ سلامت شی۔ او حقیقی اطمینان قلب بیا موے۔ او د اللہ پاک پہ رحمت پہ دوارہ چھانہ بناد شی۔

مقاله (۴۳) د مخلوق نہ سوال کول

د مخلوق نہ صرف ہنہ خلق سوال کوی۔ چہ د حقو یقین او ایمان ضعیف وی۔ صبر او توکل پکین نہ وی، او د توحید الہی معرفت نہ لری۔ د دے برعکس د غیر اللہ حکم د سوال کوانہ فقط ہنہ خلق محفوظ پاتے کیدے چہ د حق تعالیٰ د توحید معرفت لری، محکم یقین او ایمان لری د حقو طریقہ توکل علی اللہ وی۔ یہ ذکر او فکر ہمیشگی کوی د حقیقت او صداقت بصیرت لری۔ او د اقتضائے ایمانی

فتوح ۱۴۲ الغیب

پہ درجہ دے خیرہ نہ شوم اوجیا ورٹی چہ دخی وقیم
 اللہ پاک یہ موجودگی کنی مخلوق تو کنی دجا نہ سوال اوکری
مقالہ (۳۳) بعضے دعا گانے وے نہ قبلین
 دمؤمن ہرہ دعا لازمی طور سے نہ قبلین اوکوسہ
 دعا چہ قبولہ نہ شی۔ نزدھے پہ نہ قبلین دکن د خدا کے
 حکمت اور پرے پتے فائدے پرے وی۔ انسان عالم الغیب
 صرف اللہ تعالیٰ دے۔ اوھنہ نہ پوھیری۔ چہ دھنہ د
 بندہ فلاح او بھود پہ غہ خیز کنی دے۔ کہہ دیو ایسے مفہوم
 دے۔ جن ممکن دے، چہ دیو خیز خان دپارہ غوبنل موین
 بندہ گنوی، لیکن حقیقتاً ہنہ خنوی د پارہ مضروی او اللہ
 تعالیٰ کے بے غوبنیتو موین نہ عطا کری۔ بعضے وقت دعا د
 نہ قبلین دوسبب دا ہم وی چہ بندہ غافل شی۔ او خوف
 ورجا (ویہ او امید) چہ دا ایمان د لوازمات نہ دی، دھنہ نہ
 ذائل شی۔ معرفت او حقیقت پہ ہرجال کنی امید او ویہ
 لازم او ملزم خیز ورنہ دی۔ او دے مثال لکہ دمری د
 دوو پرو بغیر نشی اوتے، دھنہ شان دیو مؤمن حال ہم
 د خوف اور جا بغیر ناقص او نامکمل وی۔ دمومن حال
 او مقام دادے چہ ہنہ غیر اللہ تہ رجوع اونہ کری۔ نو د
 ہرے دعا پہ قبولیت اموار کول ہم د غیر اللہ حیثیت نری
 او دمؤمن د توحید عقیدے سے سرے بنائی۔
 دہرہ دعا نہ قبلین د دوا واضعہ سبب نہ دی۔ یوخی

فتوح ۱۴۳ الغیب

دا چہ مؤمن کنی تکبر او شرور را نشی۔ اوھنہ د اللہ پہ اکبر
 او احترام کنی غافل او گستاخ نشی۔ او دوئم سبب دے دا
 دے چہ محض د خواہش او عادت پہ بلور سوال کول زم
 جوہر کری۔ حکمہ چہ دا ہم د شرک خفی یوصورت دے۔
 او شرک خفی د شرک جلی نہ پہ دوئمہ درجہ خراب خیز
 دے۔ د اللہ تعالیٰ نہ چہ سوال خالصہ دا شیاع شریعت
 او تعمیل امر د پارہ وی۔ نوھنہ سوال دمؤمن د پارہ زیات
 د قرب اورضا کے الھی باعث وی۔ او دھنہ نور سوال چہ
 د نفس د خواہشات نہ مڑاوی نو دھے قبولیت یقینی وی۔
 دمؤمن د بعضے دعا گانہ نہ قبلین د چہ موین کوسہ
 اسباب بیان کول دھے نہ دا مطلب ہرگز نہ دے چہ
 بندہ د خیل حاجات خدا کے تہ نہ پیش کوی۔ او دھنہ
 نہ د سوال کول کون کونہ کوی۔ حکمہ چہ مؤمن د خدا کے نہ
 سوال اونہ کری۔ نو دجانہ بہ نہ کوی۔ اللہ پاک فرمائی: **حُما**
 نہ سوال کوی، چہ حاجات موتر سرہ کریم۔ او بل خاکے ارشاً
 دے۔ اے پیغمبر! چہ حُما بند یاں حُما متعلق ستانہ تیرس
 اوکری نوری۔ او واپہ۔ چہ نہ ڈوئی تہ دیر قریب یم۔ کوم
 وخت چہ حُما مانہ سوال اوکری، نو زوئے سوال قبول۔ نو
 بند یاں نہ پکار دی چہ ہنوی حُما اطاعت اختیار کری او
 پہ ما حکم ایمان اوساتی چہ پہ د پارہ جہانہ خلاصہ
 بیاموی۔

فتوح ۱۴۴ الغیب

مقالہ (۳۵) اصحاب عسرا و اصحاب یسر
 د خلق دودہ دے دی، یو اصحاب یسر او یو اصحاب یسر
 اصحاب عسرا ہنہ خلق دی۔ چہ مصیبتون او پریشانون کنی
 اختہ وی۔ او اصحاب یسر ہنہ خلق دی چہ راحت او
 آرام ژوند تیروی۔ خود یا د مسائل پکاری۔ چہ ددے
 د لوالات د باطنی اسباب او خارجی تاثرات نہ خالی نہ کری
 کوم خلق چہ پہ راحت اورام کنی دی۔ نو دا ہم دھوئی
 د پارہ یوہ ابتلا دہ۔ چہ آیا د نعمت او آسودگی پہ حالت
 کنی ہنوی ذکر او شکر اختیار وی یا سرکشی راخی۔
 ہرکلمہ چہ دوئی د ذکر او اطاعت پہ خاکے غفلت او
 فسق او فجور کنی کنبیوی۔ نو اللہ تعالیٰ دوئی پہ قسم قسم
 مصیبتون کنی واچوی۔ او دنا شکر ہی وجہ کے پہ عذاب
 کنی اختہ کری۔ کہ یو اسودہ حال سرے پہ دے پوھید
 چہ اللہ تعالیٰ **عَالَمٌ لِّمَا یُرِیدُ** دے، یعنی چہ شہ خوارگی
 ہنہ کوی۔ نو د نعمت پہ موجودگی کنی بہ کے غفلت او
 معصیت نہ اختیار وے۔ بلکہ ذکر، طاعت او شکر کنی
 بہ مشغول وے۔
 کہ دیو دنیا دار سرگی غفلت او معصیت پہ دے وجہ
 وی چہ ہنہ د حقیقت ہیر کرے دے۔ چہ دے دنیا د
 آدم نہ تزدے دمہ پورے ہیچا سرہ وفا نہ دہ کرے او د
 ہنوی یوسری حالات پہ یو کیفیت برقرار نشی پاتے کیے۔

فتوح ۱۴۵ الغیب

او د ہر سرے پہ ژوند کنی تغیرات راخی، او کہ د تغیرات او
 سنزل نہ دچا ہستی محفوظہ دے۔ او محفوظہ پاتے کیدے
 شی، نوھنہ فقط د اللہ تعالیٰ ہستی دے۔ مخلوقات د حالات د
 تغیر نہ قطعاً چر کیدے شی۔ نو دے سرے د دولت پہ نشہ
 کنی ابدی حقیقت ہیر کرے دے۔ او غفلت او معصیت کنی
 کنی اختہ دے۔ نو دا ہم سرے د اللہ د قہر او غضب نہ
 وے چر شی۔ دا د اللہ پاک قانون قدرت دے، چہ ہنہ پہ
 خیلو بند یاں د سختی نہ پس راحت راوی۔ او د نعمت پہ
 شکر پہ نعمت کنی اضافہ کوی۔ وے د راحت او آرام بیلوئی
 د پارہ سختی تیرول ضروری وی۔
 د صبر او شکر جزا ہمیشہ د رزق فراخی او سکون قلب
 دی۔ او اللہ تعالیٰ د خیل امر و نہوں د تعمیل کونکی معاون او
 مددگار دے۔ کہ د مصلحت وخت پہ بنا یو سرے پہ
 مصیبتون کنی اختہ کری، نو بیا کے پہ نعمتون او بخششون
 ہم بنا کری۔ جنور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی:
 "د اللہ پاک نعمت دیو وحشی خاںور پہ شان دے، پہ ثنا
 او شکر سرے کے قید کرے" نو د دعوت او نعمت شکر پہ دا
 دہ چہ ددے پہ وجہ سرے متکبر او خلق د پارہ مضر
 نشی۔ اسراف اونہ کری۔ د خدا فی حدود نہ تجاوز نہ
 کوی۔ فسق او فجور او حرامون کنی کنبیوی۔ دا اللہ د
 طرفہ چہ کوم حقوق العباد مقرر دی۔ ہنہ پہ خلوص

ادا کری۔ زکوٰۃ پہ مکمل دیا نسا اری سوا اوکا بی غریبانو
اومسکینانو تہ صدقہ اوخیرات ورکری۔ حاجتمندو او
مصیبت زدہ خلق سوا ہمدردی اوکری۔ اود مظلوم مدد
اوکری۔ اوخیل اعضاء د حرامونہ پچ اوساتی۔ دا اول اعمال
د نعمت د شکر او زبانی باعث دی۔ پہ دے عمل کوکے پہ
پہ جنت کین دانیانو، صدیقانو او اولیاء اللہ مکرمے وی
اودنیان کین بہ ہم دعزت او ابرو خاوند وی۔

د دے برعکس کہ بندہ د نعمت نا شکری اوکری۔ اود
دولت مند کی پہ وجہ پہ غفلت او مصیبت کین کینوی وی۔
نودھنہ دیارہ پہ دواپہ جہانہ ذلت اورسوانی دہ۔ خیر
د دے پہ دے حقیقت پوہیدل پکار دی چہ د انسان پہ
ژوند کین آفات او بلیات یوازے د غفلت او مصیبت او
د نعمت د ناشکری پہ وجہ نہ وی۔ بیکہ د دے نوراسباب
ہم وی۔ مثلاً د مصیبتونو او تکلیفونو یوسبب د دے چہ دا
د انسان د خپلو گناہونو او اہمالو نتیجہ وی اود دے پہ چہ
د انسان تہذیب او مغفرت مقصود وی۔ لکنہ چہ اللہ پاک
غوازی چہ د دے سپرے دکمراہی او نافرمانی نہ بیزارہ شی
اوپہ صراط مستقیم روان شی۔

د آقا تو بلتا تو دوئم سبب د دے چہ داد اللہ تعالیٰ
پہ مقرب او برگزیدہ بندیانو یو آزمائش وی۔ او اللہ تعالیٰ
د دے پہ ذریعہ د دوی د ایمان، یقین، صبر او توکل امتحان

اخلاقی اویا د دے آزمائش پہ وجہ دھنوی ایمان او توکل
زیات محکم کری۔ اودنیان او عقبتی کین لے درجے او جتنے
کریک اود سختو مصیبتونو پہ وجہ ورلہ لوئے اجر و پاداش
د دے قسم برگزیدہ بندیان انبیائے کرام، صدیقین
او اولیاء اللہ دی۔ دوی د حال او مقام ناوندان وی۔ د
دوی یقین، ایمان او توکل د عامو مسلمانانو نہ پہ درجو
اوجت او محکم وی۔ اوپہ دوک مصیبتونو کین ہم د
حقیقت او معرفت دروازے پرا نستے وی۔ د ابتلا پہ چہ
اللہ تعالیٰ پہ دوی د توحید اسرار واضحہ کرے وی۔
اودوی د شرک جلی او خفی پاک ساتی۔ دیارہ د دے چہ
د دوک باطن د انوار قدسیہ نہ معصورہ کریک، اودوی
مقربان بازگاہ کری۔ اویا لے پہ دیارہ جہانہ د آدم پہ اولاد
سوربند کریک۔

د مؤمن د گناہونو نہ د پاک کو ملامت د دے چہ
ہنہ لہ پہ ژوند کین صبر جمیل ورکری۔ اود لغویانو تہ
پہ ذکر او فکر کین مصروف شی۔ د مصیبتونو پہ وجہ
پریشا نہ شی۔ اونہ د مخلوقانو تکبیر د خپلو مصیبتونو
اوپریشانو ذکر کری۔ بیکہ راستباز اوسی۔ اوخیل حاجتا
د خپل پروردگار پہ حضور کین پیش کوی اود ہنہ نہ
مدد غوازی۔

د دے نہ علاوہ کومہ ابتلاء چہ درجات او مقاماتو

د اوجت وانی دیارہ دے، اود ہنہ ملامت د دے چہ تنس
مشیت اللہی سوا موافقت داواخی۔ او ذکر اللہی سوا
سکون بیاموی۔ د غیبا تہ توجہ او کوشی۔ اوفنا فی
الذات شی۔ د ابتلا د احالت د انبیاء علیہم السلام او
برگزیدہ اولیاء دیارہ خاص دے۔ اود غہ خلق د دے
تقاضا پورہ کولے شی۔ چہ تائید اللہی لے خصوصیت سوا
شامل حال وی۔ ہر سبب د دے ابتلا جو کہ کیدے
نہ شی۔

حاصل د کلام د دے، چہ اصحاب عسرو د آفتونو او
مصیبتونو پہ وجہ د خپل پروردگار نہ کولہ اوشکایت نہ
کوی، بیکہ پہ پورہ یقین د پہ ہنہ توکل ساتی او اصحاب
یسرو د دولت پہ نشہ کین سرکشی او نافرمانی نہ کوی۔
بیکہ ذکر، طاعت، شکر اوشاکت کین د مشغول اوسی۔

مقالہ (۲۶) یوحنا پیش قدسی

حدیث قدسی دے۔ چہ اللہ پاک فرمائی: "کوم سکر
چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نوزہ
بہ ہنہ تہ د سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" د دے
وجہ دا دے، چہ ہرکله اللہ پاک یومؤمن خیل محبوب کخول
اوغوازی، نوزہ ہنہ د مختلفو مصیبتونو د آزمائش نہ پس
روحانی پیروں کوکری، مثلاً ہرکله چہ پرندہ پہ مصیبتونو
اود آفتونو کین لگوشی، نوزہ خیل کمزورکی پہ وجہ د خیل حقیقی

مشکل کشا او قاضی الحاجات پہ خما لے ہنہ مخلوقانو تہ
رجوع کوی۔ او مختلف انداز کین د مخلوق تکبیر سوال کوی
خود مدد دا طریقہ د توحید خلاف دے۔ پہ دے د بندہ پریشا
ختہ نہ شی۔ آخر ہنہ د مخلوقانو تہ بیزارہ شی۔ د خیل خالق
پہ تکبیر پہ سجدہ شی د ہنہ پہ ذکر اوتنا کین جو شی۔
اوخیل حاجات ترے غوازی۔ پہ دے حالت کین دے د
غیر اللہ تصور قدرے ہم نہ کوی۔

د توحید د حقیقت دیاموند لو تہ پس اللہ پاک د دے
حافظ، ناصر، معاون او مددگار شی، اللہ پاک فرمائی:
"اے اللہ نبی! دوی تہ اویا چہ خما مولا او والی اللہ
دے، چہ قرآن لے نازل کرے دے۔ اود بولوسالخانو مل
دے۔ پہ دے وخت کین د بندہ د ذریعہ سترگے ہم پہ دے
حدیث قدسی او غریبوی دا چہ: "کوم سکر خما د ذکر
پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نوزہ بہ ہنہ د
سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" دا ہنہ توحید کل
او مھویت فی الذات دے، چہ اولیاء او اولاد الوحاصہ دے۔
دل نہ بندہ تہ ہنہ قوت ورکری شی، چہ پہ اذن اللہی د
دے پہ حکم کن۔ عجائب پہ ظہور کین راخی، دے تہ
انشراح صدر حامل وی او پہ دے دوا پر جھانوکین لے
ذکر خیر کپری۔

د اللہ پاک ارشاد دے: "اے نبی آدمہ! زہ اللہ ہم خما

ند علاوہ بل ہیچوںک معبود نشته۔ زکا چہ خہ خیرتہ اووم
چہ موجود شه، نوزنه فوژا موجود شی۔ خما پہ وحدانیت
کین فناشه چہ بیا تر ہم کوم خیرتہ اوولے چہ موجود
شه، نوزنه به خما پہ اذن فوژا موجود شی۔

مقاله (۴۸) د سلوک ابتداء او انتہاء
یو بودا سیری پہ خوب کین خما نہ تپوس اوکته۔ چہ
هنه کوم خیر دے چہ د هغه په ذریعہ بندہ دانته پاک
قرب بیا مومی۔ نو ما جواب ورکته چہ د قرب الہی بودا
ابتداء ده اولہ انتہاء۔ ددے ابتداء تقوی او پرهیزکاری
ده۔ او انتہائے تسلیم، رضا او توکل دے۔

مقاله (۴۸) د فرضو، سنتو او نفلو درجے
مومن له پکاری دی چہ د فرضو، سنتو او نفلو خیلے
خیلے درجے او پڑنی۔ او درجہ په درجہ د هغه تعیل او کړی
هڅو عبادت کین دایسے نه دی کول پکار چہ د فرضونہ
تکلیب سنت او دستونہ تکلیب نفل اختیار کړی۔ هر
مسلمان د دوقولونہ تکلیب فراموش ادا کوی، چہ د هغه
فارغ شی۔ نو سنت د ادا کوی، او بیا وپسے د نفل کوی۔
ترخو چہ یوسپسے د فراموشونہ په بنه شان فارغ نه وی
نو سنتون کین مشغولیدلے جهالت دے۔ او دستونہ
تکلیب نفل کمراھی ده، نو کوم عبادت چہ ددے قاعدے
خلاف وی هغه په درکاره خداوندی کین قبول

نه دے۔

د هغه سیری مثال چہ د فرضونہ تکلیب سنت کوی،
او دستونہ تکلیب نفل کوی دایسے دے لکه یو بادشاہ
چہ خپل یو ماتحت په خپل حضور کین طلب کړی او
هنه سرسے د بادشاہ په دربار کین د حاضرینو په خلط
د جاوین پر په خدمت کین لگیا شی۔ حضور صلی الله علیه
وسلم فرمائیله دی کوم سپسے چہ فرض پریردی او نفلو کین
مشغول شی، نو د هغه مثال لکه د هغه حملدارے پنخه دے
چہ کوم وخت د هغه د لنگون شی نوزنه حمل او غورخوی۔
نودغه هغه نه حملدارا پاتے شو۔ او نہ صاحب اولادہ۔
دغه رنگ الله پاک د جانفلونہ نه قبولی۔ ترخو چہ
فراموش ادا نه کړی۔ او د موثر گزار مثال د سوداگر دے،
چہ ترخو هغه رأس المال نه لری۔ نو کپته نشی کولے هم
دغه کیفیت د هغه سیری دے چہ فرض او سنت پریردی
او نفلو کین مشغول شی۔ حالانکه د فرضو او سنتو په
موجودگی کین نفل هیڅ اهمیت نه لری حکم چہ دایو
اختیاری عمل دے او بند ددے په ادا کولو ما مورنه
دے۔

دغه شان روژه قیاس کړی یعنی فرض روژه
پرینودل او نفل روژه نیول ضلالت دے۔ او دغه
رنگ زکوٰة چہ فرض دے هغه نه ادا کول او نفل صیتر

صدقہ او خیرات کول جهل دے چہ په درکاره دانته تعالی
منظور نه دے۔

مومن له پکاری دی چہ د فراموشی او اہمیت هیرنه
کړی۔ د شرعی عمل ما تو نه پرهیز او کړی۔ او الله پاک سوا
په مخلوقاتو کین هیچو شریک نه کړی۔ او نه د خلق د
خوشحالو د پارا د امر الہی خلاف ورزی او کړی، حضور
صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: **لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي
مَعْرِفَةِ الْخَالِقِ** یعنی په مخلوقاتو کین د هیچا دایسے تاجدایا
جائز نه ده، چہ الله تعالی نافرمانی وی۔

مقاله (۴۹) د خوب او حرام خوراک صدقات
کوم سیری چہ خوب له په بیداری او اکاھی ترجیح ورکړی
هغه په دواړو جهانہ په خسار کین دے حکم چہ خوب
د مرگ استازے دے، او خوب چہ د مناسبت اندازے نه
زیات شی، نو بیا د هغلت علامت دے۔ او د مومن ذکر الہی
او نیک عملی ته نه پریردی۔ ددے علاوہ د خوب کثرت
زیرک سخت او تاریک کوی۔ او فطری او روحانی ژوند
ترسے زائل کوی او لغویا تو ته میلان پیدا کوی۔ په کچ
وجه خوب پریرده۔ د خوب اثر قدرے هم الله تعالی
سوا خہ تعلق نه لری حکم چہ هغه د ټولو سفلی نعماتو
نہ پاک دے۔ دغه رنگ پرینتو هم خوب حرام دے
حکم چہ هغوی ته د الله پاک قربت حاصل دے او دغه

شان جنتیان به هم د خوب نه بے تعلقه وی۔ نو د یو
مومن دپارو د ضرورت نه زیات خوب د زیرک د هغتی
او د هغلت او معصیت باعث دے۔

ددے برعکس بیداری د ذکر او عبادت د مخلوق
خدا د خدمت او دنیا او عقبی د خلاصی باعث دے، نو کوی
سپسے چہ د مناسبت اندازے نه زیات خوب محض د خوراک
نفس په خاطر کوی، نو د هغه به دایسے بنو بنو نیکو او کارنامو
نه کپته او خیرتی۔ چہ د هغه کوی به هیڅو کله پورا نه کپه
شی۔ دغه وجه ده چہ ټولو انبیاء، صدیقین او اولیاء الله
پخپل ژوند کین خوب کم کړے دے۔ او وینن زیات پاتے
شوی۔ او د بیداری په وجه د ذکر او عبادت تبلیغ دین
او د مخلوق خدا د خدمت په برکت دایسے اوچتے د سچو یا مومن
دی چہ په خوب کین هیچو تکلیف نشی بیا موندے۔

کوم سپسے چہ بیدار وی، او ذکر الہی کین مشغول وی
نود هغه قلب هم همیشه بیدار او نور نه ډک وی۔ په
دے وجه په صحیح معنوکین بیدار او سیدلو د پارا د حرامو
نه هم خان ساتل پکاری دی۔ حکم چہ حرام قلب او دماغ
دواړه تاریک کوی۔ او زیرک چہ تاریک او رنگ آلود شی۔ نو
د عبادتو قبولیت هم مشتبه شی۔ نو زیرک د ژوند او معرفت
او فکر د پارا حلال زرق ویر بلازی دے۔ حرام سرتر پایہ
شردے۔ او حلال سراسر خیر دے۔ ددے په درجہ په

مؤمن ذات اوصفات الہی اسرار و اسرار کو کبریٰ۔
بیاد امر الہی نہ بظہر پہ حلال رزق کہیں ہم اسرار
کول دیکھو یہ حائے معصیت اختیارول دی۔ حکمہ چہ دے
سرخ غفلت پیدا کریں اور زیات خوب راوی اور حلال
رزق خورک ہم پہ اعتدال سر پہ کار دے چہ ہوشیور
کین معصیت ترے جوہ نشی۔ اللہ پاک فرمائی: اے
مؤمنان!، حلال رزق خوری خبی خور اسراف
مہ کریں:

**مقالہ (۱۰) د قریب الہی حصول اود
ہے آداب**

اللہ پاک سرے ستا نعلق او معاملہ پہ دوه صورتونو
کین کیدے شی۔ یوحوداچہ تہ اللہ تعالیٰ تہ قریب
اور دے لے اور دویہ داچہ تہ اللہ تعالیٰ نہ غافل
لرے لے، نو پہ تا دافروض لازمیری، چہ تہ ہنہ تہ
نزدیکت مخلصانہ کوشش راواخلے۔ اود ہے اسلمہ تحقیق
اوپر ہے چہ نادخل خالق او پروردگار نہ لرے ساقی۔
نود غفلت اوسستی نہ کارمہ اخلہ۔ اوللہ تعالیٰ تہ نزدیکت
د پارہ دا خلاص او نہ نیت کار واخلہ۔

د قریب: الہی یوہ ذریعہ دادہ، چہ تہ دلش اتارہ
دیروئی نہ لاس پہ سرشہ۔ اوہی مات او شہوات پریردے
دونہہ ذریعہ لے دادہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور کین پہ

خپلو تیرو گناہونو پینہاندے۔ ذریعہ پہ صدق تو بہ کار
اود امر الہی پیروی اختیار کپے۔ ذکر الہی او استماع
شریعت سرہ سرہ د اہل اللہ صحبت ہم د قریب الہی د
حصول دیارہ دیر مفید دے، چہ ریاضت، مجاہدہ او
تذکیہ نفس سرہ تانہ قریب خداوندی حاصل شی نو بیچہ
تہ دکوم خیز ارش وکریے، ہنہ بہ تانہ درکولے شی او
روحانیت کین بہ حکمت کریں او کرامت عظمیٰ حاصل
کریے۔ او تہ بہ د ہنہ واصل باللہ خلقونہ۔ چہ پہ
ہنوی ہر وخت د اللہ پاک د نعمتونو او بخششونو
بارات وی۔

پہ خپل ہیچ حالت مغرورہ کریہ مہ۔ او خدمت خلق
کین دھیو قسم کوتاھی مہ کوہ کین ستا پہ اعمال کین
بہ د ظلم او جہل شہہ پیداشی۔ اللہ پاک فرمائی: "مؤمن
خپل امانت یعنی دستور شریعت آسمانونو، زمکو او
غروونو، ویراندے کئ، خوهنوی ددے بوجہ اوچتو
نہ عذر لاکہ او ترے او پریدل، لیکن انسان دا امانت
سے خود اوچت کئ، بیشکہ چہ انسان د خپلو فراموشو تہ
پرسہ کولو پہ صورت کین ظالم او جاہل دے۔ نو بیکار
دی چہ کوم خواہشات نفسانی تہ درمانے الہی دیارہ
پریردے، ہنہ تہ دوبارہ مائل ہنہ۔ دھنہ نہ خپل قلب
اود ماغ محفوظ اوسات۔ فناقی اللہ شہ۔ اود امر الہی کامل

اطاعت اختیار کریہ۔
د اللہ تعالیٰ نہ بغیر خہ چہ کائنا تو کین دی، دھنہ تہ
بے پرواشہ، او خپلو مطالبات کین بغیر اللہ نہ بل چاہ تہ
رجوع مہ کوہ۔ د دنیا مسمیتونہ د اللہ د جانب نہ یو اکھی
او گنہ او عبرت ترے واخلہ، حکمہ چہ دے نہ ستا پسمہ
لاذکول مقصود دی۔ بندہ کین چہ دا خلاص او رجوع
الی اللہ جن پر موجود وی نوہ حالت کین اللہ پاک دھنہ
معاونت او مدد کاروی۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسو ما یاد کریں،
زہ بہ تاسو یاد کریم۔ او خما شکر پہ خائے راویں ناشکری
مہ کوئی۔"

مقالہ (۱۱) غیر اللہ نہ دویزارین و ثواب

کوم سرے چہ خپل ہستی د ذکر او عبادت دیارہ
وقف کریں، اود مخلوقات نو مجاز وی، او فناقی اللہ شی۔
نوفہ تہ پہ د نور مؤمنانونہ دوچند ثواب وکولے
شی۔ یوحوالصنا د رضائے الہی د پارہ د دنیا د ترک
کولو پہ وجہ، او بل خپل حات د ذکر او عبادت دیارہ
وقف کریں۔ پہ ہنہ د خدا لے تعالیٰ نعمتونہ او پریردے
وسے ہم زیاتے شی او ہنہ دا بدلہ او اولیاء اللہ پہ
د کین داخل شی۔

بیا چہ دغہ عارف باللہ د خدا لے پہ نعمتونو اود
امر الہی پہ جاری کولو کین مشغول شی او پہ ہیچ کین

ترے خہ غفلت، معصیت یا شرک اونشی۔ نو پہ دحسب
ہم ہنہ تہ دونہ ثواب وکولے شی حکمہ چہ یوحہنہ
پہ دے نعمتونو شکر اوباسی۔ او بل پرے غروں او تکر
اونہ کری۔ او بلہ داچہ ذریعہ پہ مینہ امر الہی پہ خلے
راویں۔ دلتہ کین دا سوال پیدا کریں، چہ ہر کلمہ
عارف دنیا اود ہنہ اسباب ترک کریں، او فناقی اللہ شی۔
او پہ دے بنا پہ ابدال او اور برگزیدہ اولیاء اللہ کین شمار
شی، نو بیا پہ دنیاوی مال و متاع کین د ہنہ لے مشغول
شی حالانکہ داخیز دھنہ دمراج او مذہب خلاف دے۔
نود دے جواب دادے چہ **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** (امحال
پہ نیتونو مبنی دی) پہ دے وجہ دھنہ پہ دنیاوی
نعمتونو کین مشغول د امر الہی ماتحت او د شکر نعمت
پہ وجہ دی۔ اللہ پاک فرمائی: "کہ تاسو خما پہ نعمتونو
شکر اوباسی، نو زہ بہ د زیاتو نعمتونو پریردے درسا لے
اکرم: بل خائے ارشاد دے: "لے پیغمبر اکرم نعمتونہ
چہ د اللہ پاک د طرف نہ تانہ حاصل دی، دھنہ اظہار
او کہ او شکر پرے اوباسہ۔"

دا واضعہ حقیقت دے چہ د اللہ پاک عطا کریے شوی
نعمتونہ سرے پہ غفلت او معصیت کین وانہ چوی، نو
دھنہ پہ روحانی او باطنی عظمت ہیچ اش نہ بخوہدیری۔
او اللہ تعالیٰ محض د خپل فضل او کرم پہ وجہ ہنہ تہ

اجرا و ثواب درکوی۔ او پہ خپل لطف اور کرم احسان د
ہفتہ پرورش کوی۔ حکمہ چہ ہفتہ درضا او امرالہی پہ
خاطر د خپل نفس پیروی پریشیہ دے۔ او خپل خان سہ
ذکر او فکر تہ وقف کرے دے۔

دوہ مثال د پیش رودونکی بھی دے۔ چہ نفس د تقاضا
نہ خبر نہ دے۔ اور خدا نے یہ فضل د مور پلار پر ذریعہ
د رزق پہ نعمت مطمئن دے۔ هرکله چہ دے الله پاك
د نفس د آفتو زونہ آزا دکوی۔ نود خلقو زبونہ دے نہ مائل
کری او هغوی ورسو محبت او شفقت راواخلی۔ بیا هر
سرے دے سره احسان او مروت کوی۔ اور الله درضا مند
پر دجه قول مخلوقات دوہ نہ رضامند وی او ددو خدمت
او مدد کوی۔

هر هغه سرتک نہ به دومره اجرا و ثواب ورکولے شی
چہ د غیر الله نه یو خواشی او ذکر او فکر کین مشغول شی۔
دلایه سرے به دواپه جهانہ هر وخت خداے تعالیٰ تہ
قریب وی۔ ددو به هر قسم تکلیف لیرے وی۔ اور کائنات
قول خیزونہ په خدمت کین غار به بسته لکیا وی حکمہ
چہ الله تعالیٰ په هر حالت کین دده معاون او مددگار
دے۔

په دے وجه - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْكُوفُومِ سِرًّا
چہ د الله شی، نوالله دهغه شی)۔ او الله پاك فرمائی:

۱۰ اے نبی! دوی ته او وایہ، الله خبا مددگار دے، چہ
په مانے خپل مقدس کلام نازل کپه دے۔ او هغه، هغه
خلق خوشبوی چہ صلحان وی۔

مقاله (۵۲) داو لیا، الله دا پتلا عسب
الله پاك خپل بعضے برکزیده بندیان په دے سبب
په مصیبتونو کین اچوی، چہ هغوی د مخلوق نه بیزار
شی۔ او الله پاك ته متوجه شی او دهغه نه دعا کولے
او غوازی حکمہ چہ الله تعالیٰ دعا کالے او دهغه سته
حاجتونہ غوښتل خوشبوی دپاره ددے چہ خپل فضل
اور کرم پرے اوکری۔

هرکله چہ برکزیده اولیاء د الله پاك په حضور کین
حاجات غوازی، نود الله پاك جود او کرم ورته داجابت او
قبولیت دپاره هرکله وائی خوکه بعض وخت دعا قبولیت
کین غه تاخیر راشی۔ نود ادر خاص مصلحت په بناوی او
دمؤمنانو دپاره د پریشانی خیز نه دے۔ نو پکار دی چہ د
مصیبتونو په دوران کین ذکر الہی جاری اوساتلے شی، او
د امر ونهی پوره پا بندی او کپه شی۔ او خپل حاجات
او ضرورت بات د الله پاك نه با قاعده غوښتلے شی۔

الله پاك فرمائی: "اَدْعُوْنِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ" (مانه سوال
کوی، زه به موسوال قبولم) بنده له پکار دی چہ د مصیبت
په وخت کین عجز او زاری هرگز پرے نږدی، حکمہ چہ

الله پاك فرمائی: "د یو بل مالونه اوجاندا دونه په باطله
ذرافو مه غصب کوی: نودا یو بنیا دی اصول دے چہ دد
پیش نظر د هرے ممکنه بددیانتی تردید پکار دے۔ د الله
پاك د رضاطلبکار دی چہ په ذکر و عبادت کین مکمل
اخلاص اختیار کوی او اخلاص یوازے دانه دے چہ
په عبادتو کین صرف دریا کاری نه پر هیز او کپه شی
بلکه د اخلاص یواهمه تقاضا داهم دے، چہ هیز یو
عبادت، خواه فرض وی یا نقل، د هغه په ادا کولو کین د
الله تعالیٰ نه د اجرا و ثواب یا معاوضه خه خواهش
اونه ساتی، بلکه دعبادت مقصد صرف رضا او اطاعت
الهی اولری۔

کوموا لیا، الله اوصو قیائے کرامو چہ د توحید حقیقت
او ماهیت بیاموند دے۔ هغوی هر هغه عبادت شرک
گنری چہ په هغه کین د الله تعالیٰ تہ د اجرا و معاوضه
ذی۔ نو ذکر او عبادت او د احکام الہی پیروی کین د اجرو
ثواب نیت نه بیانی گنی بیاد د توحید نه منل دی۔

قول عبادت د الله پاك د جانی نه دی، که هغه موثر
په خائے دایرو، او د الله د احکامو تعمیل اوکری۔ نوداهم
سراسر دهغه تائید او نصرت دے۔ د احکام الہی د
تعمیل دپاره چہ دکوم قوت او همت ضرورت دے، هغه
خوهم د الله پاك عطا کرده دے، نود عبادتو د اجرا و ثواب

بعضه اوقات الله د مصیبتونو په ذریعہ مؤمن دعاته
سازوی، چہ غفلت او معصیت ترے لیرے کوی، او خپل
مقرب لے جوړ کوی۔

مقاله (۵۳) د الله پاك د رضاطلب
د الله پاك د رضاطلب کوی، او دهغه د خوشنودی د
پاره د نفس اماره د خواهشاتو د اتمام نه کناره کش نشی، خو که
چہ په رضائے الہی کین فنا شو، نو حقیقی بقائے بیاموند
خپل خواهشات او ارادے د رضائے الہی تابع کپه، بلکه
چہ دنیا کین هم دغه یولوے نعمت دے او هم د ادقرب
الهی د قولونه پر هیز او بهترین ذریعہ دے۔

خو که د الله په رضاکین فنا شو او خپل خواهشات
لے دهغه د امر د امر په تعبیل کین پریشودل، نود دنیا او
عقبی هر قسم عذاب په هغه حرام شو۔ او خو که چہ د
الله د رضاطلبکار وی، نود هغه دپاره داهم لازمہ دے
چہ الله تعالیٰ د خپل مشیت ماتحت کوم نعمتونه اورزق
هغه ته عطا کوی، نو په هغه د شکر گزار شی، او دنوش
خلقو حقوق د هرگز نه غصب کوی، او نه دسپه نظم زبانی
په هغوی د نعمتونو او درزق د بند ولو کوشش کوی، کوچه
د هغوی په مقدر کین وی، بلکه چہ د حقوق العباد منسب
کول په مشیت الہی کین د خل کول دی، او صریحا شرک دے
چہ د الله تعالیٰ په نزد ناقابل عفو دے،

طلب کو بوند بہتر دادم، چہ دوسے پہ جائے بندہ زیات ثنا و شکر ادا کری۔ چہ د اللہ د جانب نہ پرے نعمتوںہ لازیات شی اودنیا اوعقبی کیں ددہ د پارہ دبرکتوںو باعش شی۔

کہ تہ د رضائے الہی طلبگارے۔ اود اللہ تعالیٰ مغضوب اومعسوب نہ جو پرے۔ نو د خلقو حقوق پہ ہیچ وجہ مہ غصب کوہ۔ حکمہ چہ کوم خلق د اللہ پاک پہ ویرا کرے شوی رزق شکر گزار شی۔ اود نور حقوق پہ ظلم زیاتی غصب کوئی، نرہنہ پہ دوارہ جہانہ پہ خسارہ کیں دے۔ اوخو کچہ غاصبان وی دھنوی تہے نیکی بر بادے دی حکمہ چہ دابد ترین خلق دی۔ اود کلام اللہ مطابق ظالمان اوجاهلان دی چہ د عقل اوبصیرت نہ بالکل خالی دی۔

کہ دوی د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو رضامندوے، دھنہ شکرے ادا کوے اود مخلوق خدا حقوقے پہ ناجائزہ نہ غصب کوے، نو یقینا دے آیت: لَنْ يَنْفَعَكُمْ كَذَبْتُمْ (کہ تاسو شکر اوباسی نوزہ بہ زیات نعمتونو درکرم) مطابق بہ دھنوی رزق زیاتید لے اودھنوی مرادونہ بہ پورے کیدل۔

اللہ پاک د موثر اوتاسو د ہنہ خلقونہ کری، چہ ذکر اطاعت کیں د اللہ پاک درضا طلبگار دی اود اللہ

تعالیٰ د نعمتونو شکر گزار دی۔ اوحسب شریعت د خلیل حال د حفاظت دیارہ د اللہ تعالیٰ د تائید اونصرت خوشکار دی۔ آمین۔

مقالہ (۵۴) د تقویٰ شرح اوضاحت

کوم سرے چہ عقبی کیں فلاح د بہبود عواری ہنہ لہ پکاری چہ د نفس اود دنیوی اسباب پرستش پریدی اود دفعہ شان کوم سرے چہ د اللہ پاک رضا عواری، ہنہ پکار دی، چہ د خیلونیکو اعمالو د جزا تصور پریدی۔ حکمہ چہ دایسے کول د توحید خلاف دی۔ اوپہ اخلاص خراب اثر عورجی۔

ترخو چہ دیوسری پہ زہد کیں دشہواتو اودنیوی لذاتو ہوس موجود وی۔ نوہنہ خیل عاقبت خاست کولے نشی۔ اوترخو چہ یوسرے د عاقبت د جنت اوماہیا خواہشمند وی۔ نوہنہ خالصتاً د دیدار اوزائے الہی طلبگار تہے۔ یہ دے بنا دایسے سری د زہد اوتقوی د حیثیت اوماہیت نہ ناخبرہ دے۔ اود ہنہ د تقاضونہ نابلدہ۔ دوسے وجہ دادہ، چہ دنیوی اشیاء ہر حالت کیں خواہش نفس اوهوس سرہ متعلق دی۔ انفس شرک تہ میلان کونیکہ دے۔ نو مؤمن لہ پکاری چہ خیل رضیت، ہوس اسی اوحبت فقط ذات خداوندی تہ دقت کری اود نفس د دایسے ترغیباتو نہ پرہیز اوکری چہ انسان غفلت اوشرک تہ

بی۔

دھنہ رنگ د نفس د ترغیباتو اولذات سفلی نہ کنارہ کشی د سری زہد اوتقوی تکیل تہ رسی۔ اوہنہ بہ درکار خداونہ کیں د عزت اوقبولیت درجہ بیاموی۔ نوہرکہ چہ یوسرے پر تقوی کیں پختہ شی۔ نو بی حقیقی معنوی ہنہ تہ اطمینان قلب حاصل شی۔ نول مصیبتونہ لے رفع شی اود اللہ تعالیٰ د چہ حسابہ نعمتونو پیریزوے پیسے شروع شی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "دنیا کیں پہ زہد د مؤمن قلب سکون اواطمینان بیاموی، اوجسم پیسے راحت نو دایو واضعہ حقیقت دے، چہ ترخودو سری پہ زہد د غیر اللہ غلبہ وی، ہنہ حقیقی خوشحالی اواطمینان قلب نشی بیاموندے۔ دفعہ شان د نفس انسانی عجاب ہم ترہف پیرتکیدے نشی، ترخو چہ ہنہ مکملہ طریقت دنیوی، علاقہ پیسے نردی۔

مؤمن لہ پکاری، چہ زہد فی الدنیا تکیل نہ پس زہد فی الاخرت اختیار کری۔ اود ہنہ تفصیل دفعہ دے کئی ظاہرہ دہ چہ دھنہ عبادت خالصتاً رضائے الہی دیارہ نہ دے۔ بلکہ دحور و غلمان خواہش اوند کری، نوہرکہ چہ مؤمن زہد فی الاخرت اختیار کری۔ نو اللہ تعالیٰ پھنہ د خیلو چششونو اونعمتونو دایسے پیریزوے راواخلی، لکہ چہ پہ خیلو انبیاء، اولیاء اوعارفانوںے کوی۔ اوخپیل

محبوب اومقرب لے جوہر کری۔

د زہد فی الدنیا اوزہد فی الاخرت پہ برکت بندہ ظاہری اوابطنی لحاظ سرہ ترقی کوی۔ اودنیا اوعقبی کیں پہ دایسے نعمتونو نیاد شی، چہ د ارشاد نبوی مطابق ہنہ نعمتونہ نہ ہوسے سترگہ لیدے وی، نہ یو خوب اوبدلے وی اونہ دیو انسان پہ زہد لے وہم و گمان راخے وی۔ اودغہ دایسے خدائی نعمتونہ دی چہ انسانی عقل پرے د پوہیدلو نہ عاجز دے۔ اوتشریح اواظہار لے پہ عبارت کیں ناممکن۔

مقالہ (۵۵) دولایت تکمیل

زہد تاسوتہ دلذات نفسانی د ترک کولو مختلے پورٹی بناشم۔ اود اہم درتہ واضعہ کوم، چہ دھواہوس اوفس اتارہ د پیر وی نہ پرہیز کولوسرہ دولایت تکیل شنگہ کیری۔ نو د نفس دلانچو اویا بندونہ د خلاصی د پارہ پہ شروع کیں انسان خیلہ د انتہائی جدوجہد اوقوت اولدی تہ کاراخی۔ دخواہشات نفسانی تہ ددہ مزاج د تکلیں نہ واقف اوعادی دے۔ نو دعادت د پیکٹی دیارہ ددہ د پارہ مجاہدہ دیرہ ضروری دہ۔ خود دہ نیت او مقصد مبارک دے۔ یہ دے وجہ اللہ تعالیٰ پہ خیل خاست تائید اوتوفیق دہ نصرت اومدد کوی۔

اللہ پاک فرمائی: "وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهَبَنَّ لَهُمْ"

فتح ۱۹۷ الغیب

سُبْحَانَ (کرم خلق چه کمونند در نما جوئی د پاره جده چهد کوی. نومونند هخوی ته د سمولارو هدايت کوی. درهنای بی اودنفس اتماره دخلاصی نه علاوه الله تعالی کے د خپلو بعضه اولیاء او برگزیده بندیان وصحبت هم نصیب کړی چه دهغه په ذریعہ په ذریعہ مؤثره طریقہ دده روحانی او باطنی تزکیه کیری.

بیا داسه مومن بنده دخپل نفس نه فانی شی. او ذات الہی کینی باقی. هغه د ټولو حرام او مشتبہ څیزو نه د ژوند ضرور یا تو کینی پرہیز کوی او صرف حلال او مباح څیزونه اختیاروی. چه دهغه په وجه دهغه د ذکر او عبادت په قبولیت کینی هیڅ شبه پاته نشی. دغه شان د شہادت نفسانی نه پرہیز کول د عمر ماتونہ پور کیدل د الله تعالی رحلال او جائز څیزونو استعمالول او ذکر او عبادت کینی د مشغولیدو په برکت هغه د ولایت مقام ته اورسی. او د اهل همت او عزیمت اولیاء الله او خواصو پر سره کینی داخل شی. دلته دے په باطن کینی د الله د جانبته دا آواز اورسی: "چه هرکله تادرنه الله تعالی د پاره فضا فی اودنیایوی خواهشات پرینودل، نودعقبن متعلق هم خپل خواهشات پرین دے. او د اخلاص او توحید د تکمیل د پاره د ټول کاسا تو او خپلو خواهشاتونہ د چا او کړه. او هغه سره د هر قسم د شرکت او بدعت د تصور او میلان

فتح ۱۹۶ الغیب

نه کناره کش شه. اوفتانی التوحید شه. بیا خاموشی اودب سره ځموند د قرب اوصدق مقام کینی داخل شه چه هغه به ستا د پاره د انبی خوشحالی او اطینان وی. او هڅ قسم غم او تشویش به نه وی. نوتہ دخپل خالق او پروردگار د رضا او خوشنودی د پاره د ټولو مخلوقاتو اولذات نفسانی نه روگردانی اختیار کړه.

یومعلمی او موحد سړی ته چه دادرجه حاصله شی. یو پهنه د الله تعالی د طرفه د علوم او معارف کشف اود فضل وکرم انوار شروع شی. د غیبانه هغه ته خلعت الہی اغوستلے شی. بیا هغه ته د اتلین کولے شی، چه د الله تعالی د دے خاص نعمتونو او عطیایو هر وخت شکر په ځایه راوړه. ځکه چه د دے نافرمانی کول د دے د عطا کوونکی سپکاوی دے. دغه وخت د ذکر او شکر په وجه په بنده د الله تعالی درضا، فضل وکرم او قربا خاص پیوسته وی.

بیا د الله تعالی د نعمتونو او عطیایو د قبولولوم مختلف حالتونہ وی. یو خود چه بنده بعض خپل خواهش سره هڅ قبول کړی اودا مکروه اونا جا بزوی. اود دوئم صورت دا دے، چه هغه د شریعت د حکم ماتحت قبول کړی. او دامباح او حلال وی. د دے نه د پاسه صورت دا دے چه غیبی اشارے او باطنی حکم سره قبول کړی. بیا د دے

فتح ۱۹۸ الغیب

هم اوچته درجه داد چه د الله تعالی ټول نعمتونو نعمتیان دخپل خواهش او ارادے مطابق نه بلکه د مشیت الہی موافق قبول کړی. دا د مرید د مراد موندلو. د ابد الیت د حاصلولو اود فعل خداوندی کامل متابعت دے، چه د ولایت استناد دے.

کوم سره چه د ابد الیت د دے درجه ته اورسی، نو دے دارشاد الہی مستحق او کړی. "اے نبی! دوی ته اووایر چه ځما حافظ او معاون الله تعالی دے. چچپل مقدس کلام لے په مانازل کړی دے. او د ټولو صالحانو مل دے. په دے بنامستی اوصالح هغه سره دے، چه د الله پاک د امر او نهی مکمل اطاعت کوی. اود عمر ماتو او مشتبهاونہ پرہیز کوی. الله تعالی خپل د داسے سړی مدد، حفاظت او پرورشی کوی. داسے سره د قبض اویسقطت کیفتات او د حالاتو نشیب اوفزادته څه اهمیت نه ورکوی او د مشیت الہی ماتحت هر وخت خوشحاله او مطمین اوجا اوافعال الہی سره موافقت کوی.

دا هغه بلندترین مقام دے، چه دلته د اولیاء او ابدالو باطنی احوال انتہا ته رسی. او ولایت پر دے تکمیل بیامومی. او دلته په بنده هر وخت دانوارو اوسرکاتو نزول وی.

فتح ۱۹۹ الغیب

مقاله (۵۶) د باقی بالله مطلب

هرکله چه یومومن بنده د مخلوقاتو او خواهشات نفسانی نه، خواه هغه دنیاوی وی یا اخروی، بے تعلقی شی او د الله پاک په ذات واحد کینی جوړشی. اود ضمیر الله تصورات دخپل قلب اودماغ نه بهر کړی. نوهغه یقینا فانی بغیر الله او باقی بالله شی. او هم داد توحید انتہا دے. دایستد د الله پاک محبوب او مقرب وی. اود مخلوقاتو په زیرو کینی هم دهغه د پاره محبت او عزت وی. دے د الله ذکر او حمد له په ټولو څیزونو ترجیح ورکوی اود هغه په فضل او کرم صاحب نعمت اود دولت شی. د الله پاک د جانبته هغه ته خوشخبری ورکولے شی، چه ځموند نعمتونہ اوجششونہ به تل په تا فراوان وی. اود نریق به د فراخه.

دے حالت کینی بنده د الله تعالی کامل اطاعت گزار وی. دده اراده اوتدبیر د الله پاک په مرضی وی. اوله چه د الله رضای، په هغه د دے رضای، دے د الله نه سوا غیر الله نه وجودی وی. اونه فعلد بیا الله پاک په خپل قدرت کامله خپل ظاهری اوباطنی نعمتونہ په بنده داسے فراوانه کړی، چه دهغه وهم وگان کینی هم نه راځی. ځکه چه د دے ذاتی اراده د خدا دے په اراده کینی فضا شی اود توحید برکات پر دے شروع شی.

اوس دے بذات خود د الله پاک اراده، بلکه دهغه

دھنہ مراد جوہر شی۔ حکمہ چہ د ارادے او خواہش ددہ
ذات سرخہ خٹہ تعلق پاتے نہ شو۔ بلکہ دے سراسر ذات
خداوندی سرخہ منسوب کرے شو۔ د اللہ تعالیٰ ارادہ سرخہ
خبر دے۔ او ہفتہ کیں شریہ ہیجہ دخل نشتہ۔ ہفتہ ہر
لصہ دارتقا نشان لری۔ او د بندہ ظاہری او باطنی احوال
بتدریج ارتقا بیاموی۔
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ہم د معنوی اور
عروج د درجہ حکمہ عطا شوے و، چہ دوی د ذاتی ارادے
او خواہش نہ پاک کرے شوے و۔ او خانے دھرا لحاظ
نہ د مشیت الہی تابع کرے و۔ دوی یوازے د اللہ پاک
محبوب او مقرب نہ و۔ بلکہ د مراد درجہ کے ہم یا موندے
و، چہ فانی اللہ کید و سرخہ حاصلیری۔
واضحہ دہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم افعال پہ
حقیقت کیں د اللہ پاک افعال و او کو مو صاحبو چہ بہ د
حضور صلی اللہ علیہ وسلم پہ لاس بیعت کرلو۔ ہفتہ د
د اللہ پاک پہ لاس بیعت کرلو و۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشادات د تقدیرات الہی ظہور و۔ اکر کہ کفار و او
منافقین تہ د داعیج خبرے بنکاری دے۔
د دین د حقیقت او حکمت طلبکار لہ یاد سا تل پکار
چہ دیو ولی دیارہ روحانی او باطنی عواملو انتہا دیو نی د
روحانی او باطنی عواملو ابتداء د۔ او د ولایت او ابد الیت

د انتہائی درجے نہ پس د نبوت تہ سوا بلہ درجہ نشتہ۔
نو کوم چہ د خیل باطن ترکیبہ کول خواری۔ او د نفس امارہ
د شریہ د خلاصی خواہش مند وی۔ ہفتہ لہ پکار وی چہ
د دا سے خلق صحبت اختیار کری۔ چہ فانی بغیر اللہ
حکمہ چہ د حیات ابدی رہن ہم دغہ دے۔
مقالہ (۵۷) اولیاء اللہ اوقیض و بسط
اولیاء اللہ خیلو باطنی احوال کیں کلہ قبض کیں وی،
کلہ بسط کیں۔ د تصوف پہ اصطلاح کیں قبض ہفتہ باطنی
کیفیت تہ وائی چہ پہ قلب روحانی حجاب او غفلت خور
او دھنے پہ دوران کیں د کشف او مشاہدے د لذت نخل
وی۔ دا حالت باطنی او ذہنی لحاظ سرخہ انتہائی پریشانی
پہا کوی۔ خود دے کیفیت لازمی نتیجہ بسط و کشاد وی۔
چہ د قبض ضد دے، د دے وچہ نہ اولیاء اللہ د قبض
درد انگیز تاثرات پہ خوشحالی برداشت کوی۔
د اثر او نتیجہ پہ لحاظ سرخہ د قبض کیفیت ہر حالت کیں
د روحانی ترقی سکون او اطمینان باعث وی۔ د دے وچہ
نہ د دے نہ د مکلفے فائدے اہستلو تلقین شوے دے۔
او پہ دے بنا مشیت الہی سرخہ موافقت کول سراسر بسط
دے۔ نو د ولی اللہ دیارہ لازم دی چہ ہفتہ د تقدیر پہ
امور کیں ہیجہ قسم جگرہ نہ کوی۔ او د قبض او بسط
دوران کیں د حالاتو تغیراتو سرخہ موافقت او کوی حکمہ چہ

د واقعات او حالاتو قول حکمتو نہ صرف اللہ تعالیٰ پیرنی
چہ عالم الغیب دے او د افعال او تقدیراتو خٹہ اشتہا
نشتہ۔
پہ دے ضمن کیں دا خبرہ ہم یاد سا تل پکار وی چہ
یومون بند و خورمہ دلالت نفسانی نہ دوزا کومب،
ہفومرہ پہ د قبض د حالت نہ خلاصی بیاموی۔ او د بسط
حالت پہ حاصلوی۔ حکمہ چہ د بسط کیفیت سراسر نفس
اتارہ د لاجب نہ پہ خلاصی محض وے۔ ہر کل چہ د یو
ولی اللہ باطن د نفس د خیا شو تو نہ با لکل پاک شی۔ او ہفتہ
کیں د خیل خالق او پرور د کار نہ سوا خہ باقی پاتے نشی۔
نو د بسط کیفیت پرے مکمل طور سرخہ ظاہر شی۔ او کلمات
تہ ظاہریری۔ نو د خواہشات نفسانی نہ خلاصی موندی
د بسط علامت دے۔ چہ د بسط د حصول بہترینہ ذریعہ
دے۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ اللہ تعالیٰ بغیر د بند د سوال
نہ خیلہ ہفتہ حاجت روائی او مشکل کشائی کوی۔
ہر کل چہ یو ولی اللہ د نفس اتارہ د پیروی نہ کئی
خاور سرخہ خلاصی بیاموی۔ او پہ ہر لحاظ رشتے الہی
کیں فنا شی۔ نو ہفتہ ہذا اب خود مشیت خداوندی جوہر
شی مجاہد او غراب تہ سرخہ غرگندییری۔ او د ہفتہ احکام پر
کائناتو کیں جاری کیری۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ د حدیث
قدسی مطابق اللہ پاک ددہ نور شی، چہ چہ اوریدہ کرا

او ددہ سرگتے شی، چہ پے لیدہ کوی۔ او ددہ ڈ بہ شی
چہ پرے وکیل کوی۔ اللہ پاک تہ خیل ولی د پیر دے وک
او ددہ د اللہ پاک شان کریم نہ دے، چہ ہفتہ خیل ولی پہ
گمراہی کیں اچوی۔ بلکہ اللہ پاک د ہفتہ د ظاہرا و باطن
حفاظت کوی۔ او د ہفتہ د سلامتی دیا راکہ ہفتہ تہ د حد و
شرعیہ د حفاظت او متابعت توفیق عطا کوی او د تولد
لوہ خبرہ دا چہ د اس الہی اطاعت اونہی نہ پرہیز ہفتہ
دا حوالو د سلامتی ضامن وی۔ او پہ ہفتہ د بسط و کشاد او
قرب خداوندی پیر وے وی۔
اللہ پاک فرمائی: " دہ رنگ موندی یوسف علیہ السلام
پہ خیل حفاظت او مدد د بدراہہ کید و نہ محفوظ کٹ۔ بیشک
ہفتہ جوہر د مخلص بند یا تو نہ و۔ بل خائے ارشاد دے
۱۰ اے ابلیس! خما پہ مخلص او برگزیدہ بند یا تو بہ نہ ہرگز
غلبہ بیانہ مے۔ حکمہ چہ ہفتہ خما توحید خیل قلب او
روح کیں خائے کرے دے: " او اللہ پاک حضور صلی اللہ
علیہ وسلم تہ خطاب فرمائی: " خما مخلص بند یا تو بہ
ہیچکل شیطان گمراہ نہ کرے شی۔ حکمہ چہ زہ خیلہ د
ہفتہ حفاظت کوم۔ (اللہ پاک د موند ہم د مخلص بند یا تو
نہ کیری او د شیطان د گمراہی نہ مود پہ حفاظت کیں کوی۔
آمین)
ہر کل چہ دیو ولی اللہ خدا کے تعالیٰ خیلہ محافظ او

مددگار رہی۔ نبی شیطان پہ ہفہ خہ اڑکے شی۔ اوپہ
ہر ماتو کیں ہفہ خرنک غورخید لے شی۔ اللہ و موئز تلو
مؤمنانو لہ دامرد تمیل او دھنی نہ دپہیز کولو توفیتی
راکری۔ او دھنی خلتور و حانی صحبت مور نصیب کری، چہ
د قبض دپہیزان کن نکلیونونہ لے خلاصہ بیامونہ
دے، اوپہ بسط و کشاد بناد شوے دی، نو ذکر او
عبادت انتہا، تزکیہ نفس، سکون قلب او بسط چلو دانی
لذات دی۔

مقاله (۵۸) توحید او فنلے نفس

خیلہ ظاہری او باطنی سترکے دغیر اللہ نہ وارہ، او
صرف دباری تعالیٰ پہ ہستی لے نیجے کری۔ مخلوقا تو نہ
مہ گورہ۔ بلکہ خالق او پروردگار تہ او گورہ۔ کہ مخلوقات
مشاہدہ کول غورہ، نو ستاد نظر منتہا و د مخلوقات
خالق او صانع وی دپارہ ددے چہ دہفہ د عظمت او
صنعت عرفان حاصل کریے۔ او دہفہ پہ توحید پورا
دے۔

زہ پہ تا دا تاکید کوم چہ ددے کا ثبات جھوتو
دظرفونو تہ ہم مہ گورہ۔ بلکہ دھظ غیر فانی او ابدی
ذات مشاہدہ او کری چہ دزمان و مکان او دجہات د
قید و بند نہ بالکل آزاد او بالا تر دے ترخو چہ ستانور
صرف پہ مخلوقات تو بیخ دی نوپہ تا د اللہ تعالیٰ د ذات و

صفات د اسرار و کشف نشی کیدے۔ د توحید دجہت پہ
خاطر د فورہ تو او جھوتو نہ روگردانہ شہ۔ نو دہفہ وخت
بہ ستاد زہ پہ سترکہ د اللہ پاک د لوئے فضل جہت پرا
شی۔ او تہ بہ ازلی او ابدی حقائق د نور ایمانی پہ رسنا
کین خرنکند او بیجے۔

بیاد توحید نوریہ ستا د باطن نہ ستا پہ ظاہر ہم
اشارند از شی۔ او ستانہ بہ کرامات ظاہریہ۔ خویہ اللہ
یوخل د نظر بنخولونہ پس کہہ بیا پہ غیر اللہ او مخلوقا تو
نظر بنخوے تو تہ بہ د شرک مرتکب لے۔ ستا د زہ پہ
سترکہ بہ پردہ راشی، چہ دھظ پہ نتیجہ کین بہ تہ د
قبض پہ کیفیت کین اختہ لے۔ او د اسزابہ د دھظ شرک
او غیر اللہ کین دھو کید و پہ وجہ وی۔

بیاجہ تہ اللہ تعالیٰ پہ ذات او صفات کین یکتا
او کنرے۔ او دخیل توجہ مرکز ہفہ او گرخوے۔ دہفہ پہ
فضل و کرم نظر او ساتے۔ خیل نول امیدونہ او توقعات
ہفہ سرہ وابستہ کریے۔ او خیل خان دغیر اللہ تہ بیگانہ
کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ د خان تہ نور ہم قریب کری۔ او تا
تہ بہ مقام صدق کین خانہ د رکری۔ پہ خیلو قما اقسام
نعمتونہ بہ بناد کری۔ ہر مشکل کین بہ ستا مدد او اعانت
کوی۔ او ہیشہ بہ ستا حافظ او ناصر وی۔

نود اللہ پاک ذات دخیلہ توجہ د مرکز کولو نہ پس تہ

فانی بغیر اللہ او باقی باللہ شہ، او دہفہ د مؤمن د پاک لرونہ
مقصود دے۔

مقاله (۵۹) صبر او شکر

انسان تہ پہ ڈوند کین دوہ مختلف قسمہ حالتونہ
پہنچری۔ یا خود دے مصیبتونو کین اختہ وی یا راحت کین
ڈوند تیروی۔ او د کیفیات د زمانے د حالاتو د تغیرا تو
پہ سبب وی۔ پہ دے وجہ ہر مؤمن تہ کلام اللہ او احاطہ
نبوی کین تاکید شوے دے۔ چہ د مصیبتونو پہ دوران
کین صبر او توکل خیل دستور جو رکری او پہ اللہ پاک خیلہ
تکیہ او ساتی۔ او ہفہ تہ دخیلہ مشکل کشایی زاری کوی۔ او
پہ صبر اورضا ترے مدد او غواری۔ دہفہ خلاف شکوہ
شکایت نہ کوی او نہ د مخلوقا تو تہ خائے پہ خائے خیل
حاجات پیش کوی۔

کہ راحت وی، نو د اے حالت کین اللہ پاک تاتہ
حکما فرمائی چہ - ہر وخت خما شکر پہ خائے راویہ۔ او
خما ناشکری مہ کوہ - د نعمت شکر صرف ترے پہ محدود
نہ دی ساتل پکار، بلکہ د نعمت شکر پہ زہ او اعضاؤ
ہم ادا کول پکار دی۔ د زہ شکر د اے چہ دغیر اللہ تسوا
ہم اونہ کوی او پہ ذات الہی کین جو شی۔ او پہ خیلہ
خاموشہ ژہ ہر وخت د حد و شکر کلمات وظیفہ کری۔
بیا داعضاؤ شکر د اے، چہ دنتھیا تونہ لے پچر اوساتی۔

او د اللہ تعالیٰ د احکامو تعیل پیرے او کری۔
تولے ذریعہ او وسیلہ د اللہ پاک پیدا کردہ دی۔ او ہفہ
خالق کل دے۔ ددے وجہ نہ دہفہ حقیقی شکر پہ خائے
راورل پکاری۔ لکہ چہ خوک تعذر راوریکی تہ نظر نہ کوی،
بلکہ د تحفہ دوستونکی یعنی مالک خیال ساتی۔ او دہفہ شکر پہ
ادا کوی۔ نو کوم سہری چہ ظاہر سبب تہ او کتل۔ او حقیقی سبب
الاسباب او قاضی الحاجات تہ لے توجہ اونہ کری، نو دہفہ
علم او معرفت ناقص دے۔ او د ایمان حقیقت تہ لے رسائی
نشستہ۔ د قلبی شکر ہم دا تقاضی دے، چہ حرکات سکنت،
ظاہر او باطن، منافع اولنات خورہ خیزونہ چہ انسان تہ
حاصل دی، ہفہ قول د اللہ پاک د جانب تہ او کزی۔ او پہ
ہفہ شکر اوباسی۔

اللہ پاک فرمائی: ہر ہفہ خیز چہ تاسوسہ دے، د
اللہ پاک عطا کردہ دے۔ اوحق سبحانہ فرمائی: اللہ پاک
تاسوتہ خیل ظاہری او باطنی نعمتونہ مکمل طور سہ د رکری،
د پارچ ددے، چہ پہ ہفہ شکر اوباسی: اوحق تعالیٰ فرمائی
کہ تاسو د اللہ پاک نعمتونہ شمیرل او غواری، نو پورہ بہ
لے نہ کہے شی۔ نو بیا دہفہ ناشکری ولے کوئی۔ نو پہ
مؤمن واجب دی، چہ پہ ژہ د شکر ادا کولو نہ علاوہ پہ
اعضاؤ ہم دخدا لے تعالیٰ شکر ادا کری۔ او داعضاؤ شکر
دادے، چہ پہ ہفہ د خالق اطاعت او کری۔ او پہ ہفہ د

مخلوق تازو دایے اطاعت اونہ کری۔ چہ دھنے نہ دخالقی نافرمانی ظاہر پیری۔ حکمہ چہ کوم خیر کین د الله نافرمانی وی، ہنہ جائز نہ دے مواصل خیر د الله پاک اطاعت کون اوددے نہ عداوہ نورقول خیروند د تابع حیثیت لری۔ کہ مؤمن ددے خلاف کوی۔ نو دصراط مستقیم بہ خاکے بہ گمراہی کین کینبوی۔

الله پاک فرمائی: «خوگ چہ د الله پاک نازل شوی آیتونو او حکما مو مطابق حکم اونہ کری، نو ہنہ خلق کافر دی۔ بل خاکے ارشاد دے: «خوگ چہ د الله تعالی نازل شوی آیتونو سزا حکم اونہ کری، ہنہ فاسق، ظالم او گمراہ خلق دی۔ نو ہر مسلمان لہ پکاری۔ کہ مصیبت وی۔ اوکے راحت، ہنہ لہ دینی آداب ہیرون نہ دی پکار۔ کہ مصیبت وی، نو پہ صبر او توکل د قائم اوسی۔ اوکے راحت اونعمت وی، نو فسق او مصیبت نہ د جان پیر کری۔ او پہ ژبہ او اعضا د دخداکے تعالی شکر پہ خاکے راوری۔ مصیبت کین د دخلقو مخکین د شکایت اظهار نہ کوی او پہ صبر اورضا د مشیت الہی سزا موافقت اوکری۔ دہنہ پہ فضل و کرم و کاملہ تکبہ ساقی۔ او ہنہ تہ د دخپہ حاجت روا بی خواست کوی۔ الله تعالی پہ دے طریقہ دخپو انبیا و اولیا و اوریکز یدہ نہ مصیبت نہ لری کوی۔ او دهنوی مشکل کشائی کوی۔ حکمہ چہ شپے

پسے ورج او خزان پسے بہار رانی۔ دقانون قدرت ماتحت دهرخیز دپارہ ضد اوانتہا وی۔ دہنہ رنگ دستخی نہ پس آسانی اود مصیبت نہ پس راحت لازمی وی۔ خو پہ شرط ددے چہ د الله پاک بہ ذات واحد کامل توکل او پند عقیدہ لری۔ یوحنا پش کین رانی چہ صبر کامل ایمان دے۔ او توکل دصبر روح دے۔ او الله پاک فرمائی: «الله پاک د صابرا نو ملکر دے»

د احقیقت ہیرون نہ دی پکار، چہ انبیا لے کرامو او اولیا لے عطا موتہ لوکے لری د صبر او توکل پہ برکت حاصلے شوی دی۔ اود شکر پہ وجہ پہ زیانعت بناد شوی دی۔

نو تہ ہم اخلاص اوصداقت سزا دهنوی اتباع اوکری چہ صراط مستقیم د نصیب شی۔

مقالہ (۶۰) د کتاب الله او سنت رسول الله اتباع

دیو مؤمن خپل طبعی مادات پوینودل اود شریعت اتباع (پیروی) کول د سلوک ابتداء دے۔ ددے پس مقدمات الہیہ سزا موافقت کول د سلوک او چنہ درجہ دے۔ او بیا د شریعت او حدود د الله متابعت سزا سزا د بشریت تقاضا پہ حلالہ او جائزہ طریقہ پورہ کول د انسانیت د صفاتو

انتہادہ او دسیرت او کردار تکمیل۔ حضور صلی الله علیہ وسلم د بشریت د حلالو او جائزو و تقاضو پورہ کولو باوجود د احکام الہی اتباع کین د امت دپارہ دیوے کا لے نونے حیثیت لری۔ دا سے کاملہ نمونہ (اسوہ حسنہ) چہ دهنوی الله پاک فرمائی: «کوم خلق چہ د الله درضا طیبکاری او پہ ورج د قیامت ایمان لری، نو دهنوی دپارہ خموند د نبی و نونو بہترین مثال دے»

نو دسیرت د تکمیل دپارہ چہ د بشری تقاضو مشلا خوراک، خنیاک، لباس، حرکات و سکنات او نکاح پہ حائل نہ خہ کوسے ہنہ دستن رسول الله د اتباع بہ نیت کوسے۔ الله پاک فرمائی: «خموند پیغمبر چہ پہ کومو خیرونو تاسو تہ د عمل کولو تلقین کوی، ہنہ کوی او د خہ نہ موجد منع کوی نہ ہنہ نہ منع شی۔ او حق سبحانہ فرمائی: «اسے نبی! دوی تہ او واید، کہ تاسو الله پاک سزا محبت کوئی نو خا تیری کوی۔ خما پہ پیروی بہ حق تعالی تاسو سزا محبت کوئی»

یاد ساتہ، چہ د سنت پہ پیروی کین بہ ستا پہ باطن کین د الله پاک د توحید او معرفت نور او خلیبی۔ اونہ بہ دخالقی خدا دپارہ د عمل او تقوی پورہ نمونہ شی، ظاہر او باطن کین بہ ستا قول احوال د شریعت ترجمانی کوی، او خلقی بہ ستا د مصیبت آرزو و مندی وی۔ بیا بہ ستا دسیرت

او باطنی امور تعلق براو راست الله پاک سزا لری۔ اود کشف، حکمت او معرفت مرکز بہ شی، چہ تہ دے درجہ تہ اور سے نونہ بہ د حدود شرعی نگہبان لے۔ او افعال الہی سزا بہ تاتہ موافقت حاصل وی او تاتہ بہ د اتباع سنت نبوی و توفیق عطا کرے شی۔

الله پاک فرمائی: «موند خپل کلام نازل کہ، او ہم موند ددے د حفاظت ضامن یو» نو الله پاک بہ دگنا ہونونہ ستا حفاظت کوی۔ اود احکام الہی احترام کوئی۔ نو د الله پاک تائید او نصرت بہ ہمیشہ ستا شامل حال دی خو د طریقہ پہ سیر او سلوک کین تالہ د بشریت د دنیاوی او ظاہری تقاضو نہ نفرت نہ دے پکار۔ حکمہ چہ د انسان سزا تری دی۔ اوددے نہ گویز کول رہبانیت۔

انسان کول دی، چہ ہنہ پہ اسلام کین حرام دے۔ د جسمانی او بشری تقاضو نہ کہ خوگ پاک دی، نو ہنہ ملائکہ دی۔ نہ چہ انسان۔ نو پہ دے سوچ کول پکار کہ چہ د بشریت تقاضی د شریعت ماتحت وی حکمہ چہ داد دعا او سوال پہ صورت کین بندہ بارگاہ الہی تہ لازمیات نزد کوی۔ او الله پاک سزا د مؤمن تعلق نہ مضبوطی ولے کہ د بشریت تقاضی د سزا نہ زائلی شی، نو ہنہ بہ فرشتو کین داخل شی۔ او دنیا نظام بہ درہم برہم شی۔ نو د انسان جائزے تقاضے پہ باطنی امور دیکر، ہرگز

ظہر رسالے نہ دی۔ اور اللہ پاک دھکت ماتحت و بشریت
تقاضے پہ تاسو کیں پہ دے موجود دی۔ چہد اللہ پاک و نوری
نہ پہ بندہ طریقہ فائدے و اخلاقی اور دنیا کیں دحق تعالیٰ پہ
نعمتونو بنا دے۔

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے « ستامود
دنیا نہ خوشیوں او غمخما زمرہ تہ زیاتے تزدے دی۔ اور
دنیا آرام او اطمینان پہ مانجھہ کیں دے۔ نوہی علیہ السلام
تہ د سیرالی اللہ او احکام الہی اتباع سڑسڑ د بشریت
خوشحالی ہم دس کرے۔ شوے۔ اور دے دیوی نعمتونو قبولو
کیں ہونی؟ اللہ پاک د حکم مطابق د شکر اظہار او فرمایہ
نوشانیہ اللہ او اولیاء اللہ روحانی نعمتونو سرہ سرہ پہ پشری
نعمتونو ہم بناد وی۔ حکم چہ ہونی دانمیتونہ پہ جائزہ طریقہ
استمالوی۔ او ہم پہ دے سیرت انسانی تکمیل بیاموی۔ چہ
د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پیروی او کرے شو۔

مقالہ (۶۱) د اشیاؤ پہ استعمال کیں دمؤمن
احتیاط

د اللہ پاک د امر او نہی ماتحت مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو
او استعالو لو کیں احتیاط کوی۔ چہ دا ہے نہ چرتہ یو آدم
او مشکوک شے استعمال کوی۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشاد دے: « مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو کیں احتیاط کوئکے
وی۔ او منافق لے ہے احتیاط اخستوئکے وی۔ اور دینی

کرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے: « کوم شے چہ تاسو پہ
شک کیں غور کوی، ہنہ پروردی۔ او چہ کوم کیں شک
نہ وی، ہنہ اختیار کریں۔ نو مومن د شریعت پہ اتباع
کیں د استعمال قبولو کیں د توقف او تحقیق نہ
کارا خلی۔ اور لغوی خلاف ہیچ چیز نہ خوبوی۔ ترخو
چہ امر باطن د ہنہ د جواز او قبولیت حکم ورنہ کری۔

کہ مؤمن د ولایت او ابد الیت پہ حالت کیں وی۔ نو
مشیت الہی براہ راست ہنہ تہ دھر خیز د قبولو یارہ کولو
حکم و رکوی۔ اور ابد الیت حالت د فنا لے محض حالت
دے۔ چہ ہنہ صرف د اللہ پاک مشیت د ہر خہ د پارہ
حکم و رکوی۔ کہ مشیت الہی بو مومن د بو خیز د قبولو نہ
منع نہ کری، نو واسے خلی۔ او کہ منع لے کری، نو ترک
لے کری۔ اور کیفیت د رمبہی حالت ضد دے۔ حکم چہ
ہنہ حالت کیں توقف غالب وو۔ او چہ ارادے لے ہم پکین
دخل وو۔ لیکن دے حالت کیں سراسر امر الہی غالب دے
او مومن پہ دے حالت کیں د قبولو کنا ہونو نہ محفوظ وی۔
نکہ چہ اللہ پاک فرمائی: « مؤمنو یوسف علیہ السلام دھر
قسم گناہ نہ محفوظ کہ حکم چہ ہنہ د مخلص بندگان نو نہ
وو۔»

مؤمن د حرام او مشکوک چیزونو نہ منع کرے شوے
دے۔ او صراط مستقیم د پارہ آسان کرے شوے دے،

دے د اللہ رضا او دہنہ احکاموسرہ موافقت کوی۔ او پہ
ہر حالت کیں د اللہ تعالیٰ رضا جوئی او خوشنودی د دہ
منتھائے مقصود وی۔ د دے نہ اوچت بل حالت نشہ۔ او
دا ولایت انتھادہ۔

د حالت د ہنہ اولیاء اللہ او اصحاب کرام وی، چہ
دانبیائے کرام پہ نقش و قدم روان وی۔ او دھونکے
سنت او طریقت کاملہ اتباع کوی۔ اللہ پاک د پہ موندو
تاسو ہم دے پاکو یزناکانو د پیروی پیرنہ ورنہ او کریں۔
آمین۔

مقالہ (۶۲) محبت او محبوب حقیقی

تہ د ژوند د مشکلات او مصیبتونو پہ وخت کیں ہیشہ
د اللہ پاک خلاف کولہ او شکایت کوے۔ او دہنہ پہ ربوبیت
پہ قسم قسم تورنگوے۔ حالانکہ ہنہ پہ خیلو بند یا نو ذرا
برہم ظلم زیاتے نہ کوی۔ کوم مصیبتونہ او مشکلات چہ
بندہ تہ پینچیری، ہنہ د دہ د خیلو مشرکانہ عقائد و بدو
اعمالو۔ او شریعت د حدود د ماتولو پہ وجہ وی۔ تہ
پہ دے نہ پوہیے، چہ اللہ تعالیٰ وحدہ لا شریک دے۔
عبادت کیں د شرک نہ کولو سرہ سرہ ہنہ دا ہم غواری،
چہ کوم عشق او محبت دہنہ د پارہ خاص دے۔ ہنہ د غیر
سرہ اوئہ کرے شی۔

اللہ پاک فرمائی: « مشرکینو خیل دیوتاگان خیل حاجت

روا جو کرے دی، او ہونوی سرہ دا ہے قوس محبت ساقی،
چہ ہنہ صرف اللہ تعالیٰ سرہ پکار دے۔ نو کوم محبت،
رغبت او د فدائیت جذبہ چہ د محبوب حقیقی د پارہ خاص
دے او ہنہ د غیر اللہ او دنیوی مخلوق د پارہ وقف کرے شی
نزدہ نہ ساد مصیبتونو لوئے سبب دے۔ نو کولہ او شکایت
تالہ د خیل مشرکانہ طرز عمل نہ پکار دے، نہ چہ د اللہ
تعالیٰ نہ۔

مصیبتونہ تانہ پہ دے پینچیری، چہ تہ د خیلو عقائد
او اعمالو اصلاح او کرے۔ او د مشرکانہ طرز روش نہ منع
شے۔ اللہ پاک غواری چہ تہ خیل قلب، دماغ ظاہر او باطن
خالص دہنہ د ذات د پارہ وقف کرے۔ او غیر اللہ د خیل
محبت او رغبت مرکز اونہ کرکے۔

د خدا کے د رضاد پارہ د نفس انارہ او مخلوقاتو پیروی
پروردہ، چہ تہ دا ہے او کرے، نو اللہ تعالیٰ بدو پہ خیلو
نعمتونو او بخششونو بناد کری۔ خلق بہ ستا پہ تشریف
شروع شی۔ او اللہ پاک بدو دوار وجہانو پہ خوشحالو سرفراز
کری۔ نو تہ خیل محبت د مخلوقاتو پہ خائے خیل محبوب
حقیقی سرہ اوساتہ۔ حکم دا محبت جاودانی (ہمیشہ) دے
او ہنہ ہستی بل رغبت او توجہ او کرے۔ چہ ساطرف تہ لے
توجہ دے۔ او د ہنچا ہوسنی اختیار کرے، چہ تاسرہ دوستی
کوی۔ او ہنچا سہ ہم کلام شہ، چہ نابلی۔ او د ہنچ

چالاس کین خپل لاس ورکړه چه تا دکمراه کید ونه چرکوی او پصرط مستقیم ورسوی.

خپل زبړه او دماغ هغه مقدسه هستی طرف ته کړه ، چه ستا باطن د شرک اوفسق نږیا کوی. ستانفس او ستا جاهل اوسانق دوستان هغه شیطان دی چه تا دسے لاری نه بد راه کوی. نو ته به ترکومه د مخلوقاتو په پکې توری تیروولگے. او دنفس په اتباع کین به ترکومه د محبوب حققی نه لریه اوسے. خپل خالق او معبود ته نزدے شه اویرسانه چه الله پاک هم اول دے. هم اخر دے. هم ظاهر دے، هم باطن دے. د ټولو مخلوقاتو مشکل گشا اورازق صرف هغه دے. ټول احسان بخشش اوسخا دهنه درجانب نه ده. او د زبړو اوطیبان دهنه په محبت اودهنه په ذکر اوفکر کین دے.

الله پاک فرمائی: مشرکان خپلو دیوتاگانو سره داسے محبت کوی، چه هغه صرف الله سره کول پکار دی. خو کوم خلق چه په سچا ایمانداردی ، هغوی خوصرف دالله تعالی سره کلک محبت ساتی. اوحق سبحانہ فرمائی: دایماندارو زبړ ونه صرف په ذکر الہی آرام بیاموی. اویا دلری چه د زبړ نواطمینان، سکون اوتوانائی دالله په ذکر حاصلیری.

مقاله (۲۱۳) د معرفت یوکه نکته ما خوب اوبید، چه زه چا تروایم. اے انسان! اے

په ظاهر کین دالله دهنه مخلوق هغه سره شریک کونکیه. اواسے مشیت الہی کین خپله ارادے له دخل ورکونکیه. اواسے په باطن کین خپل نفس اماره خپل پروس دکار سره برابروکونکیه. پ زبړ کین توحید اواخلاص پیدا کړه. چه داسے اودیدل، نو یوسرے چه ماسره موجود وو، وکے ویل. "دا کوم کلام دے، اوددے مقصد خه دے؟" نو ما جواب ورکړه. چه دا د توحید او شرک میخو کین فرق کول دی. او د معرفت یوکه نکته ده.

مقاله (۲۱۳) د الہی مرگ اود الہی ژوند خه خیز دے؟

یوکه ویرج ماته یوکه باریکه مسئلہ پینه شوه. اوفنس م ددے پریشانی نه خلاصے غوښته. غیبی طورجانہ دریافت اوشو چه "ته دے وخت د خپل سکون اوطیبان دپاره خه غواړے؟" نو ما ورسا ته اوییل چه زه داسے شریک غواړم، چه هغه کین ژوند نشته. او داسے ژوند غواړم چه هغه مرگ نه لری.

بیامانه ټپوس اوشو، "هغه کوم مرگ دے چه هغه کین ژوند نشته، او هغه کوم ژوند دے چه هغه مرگ نه لری؟" ما جواب ورکړه. هغه مرگ هغه کین ژوند نشته، هغه کما د خپلو هم جنسومخلوقاتو نه به تعلقه کیدل دی، چه د هغه مطلب فنا ئی الله کیدل، دغیر الله نه خپل

آسید ونه قطع کول او دباری تعالی هستی سره تہل دی.

خا مرگ دنفس اماره خواهشات دی چه زه دالله تعالی درضا اودهنه داراوتابع شم. اویا داسے ژوند چه هغه کس مرگ نشته، هغه خا د خپل دالم ژوندی اولذواله پروس دکار د فعل اومشیت سره ژوندے پالته کیدل ری. په داشان چه کماوجود دهنه وجود سره ژوندے او قائم شی. اوحما ارادے دهنه دارادے تابع شی. چه ذاتی طور سره نه کما خه وجود پالته شی اونه م خه ارادے دا هغه ژوند دے چه مرگ له دے کین دخل نشته. اوزه دداسے ژوند خواستکاریم.

خما دا یخبین دے چه کما دغه خواهش دژوند د ټولو خواهشونو نه زیات قیمتی اوعوریز دے.

مقاله (۲۱۵) الله پاک ته دظلم نسبت کول کفر دے

ته بعضے اوقات دناموافقہ حالاتو نه تنگدھے، نو د الله تعالی نه د خفگان اظهار کوی. اواوای، چه الله پاک خما سوال نه قبلیوی. اومصیبتونه رانه نه دفع کوی. نو زه نا. دا ټپویس کوم، چه ته دالله تعالی دریمان لاندے آزاد ے. وکه غلام؟ که ته دا اووای چه زه آزادیم. نو کافر شوے، خکه چه دا دشریعت نه انکار دے. اوکے دا

دا اووای چه غلام یم. اوهم دامؤمن بندے له ویل پکار دی. نویا تانه دا تقاضا کیدے شی چه ایمان اوتوکل سره په الله تعالی کامله تکیه اوسا ته. اوبوله پیسے هغه ته د حاجت روابی خواست کوی.

الله پاک فرمائی: "خما په درگاه کین خپل حاجات اوضروریات پیش کوی. زه به ستا دعا گانے قبولم نو تا له ندی پکار، چه هروخت دالله تعالی په فضل ورکم او مدد کین شک شپ کوی اومه داکو چه د مصیبت اوظلم په وخت کین ظلم اوزیاتوی دالله پاک مقدس ذات ته منسوب کړے. کله چه داسے اوشی، چه دنده دحاجاتو پورے کولو کین تاخبر راشی، نو دے کین دالله تعالی خه مصلحت وی. تاله نه دی پکار، چه بے قراره شه اوبه الله پاک الزام اونگوسے. خکه چه دے عقیدے سره الله پاک ته دظلم نسبت راخی، اوداسرکما کفر دے حالانکه هغه په خپلو بندیانو همیشه مهربانه دے. او ذرک برظلم زیاتے هم پرے نه کوی.

د تیر دنیا شوی قومونو په حقله الله پاک فرمائی: مونږ په هغوی ظلم نه کوو. بلکه هغوی پخپله دشرک او کفر په وجه په خپلو خا نو ظلم اوزیاتے کول. اوهغوی ته چه کوم عذاب ورکړے شو، دا د هغوی دخپلو بندانو نتیجه وه." نو تاسو دالله تعالی دناراضه کیدو اودهنه

۱۱۰ الغیب

خلاف شکایت کو لو نہ پریھیز اوکری۔ او دھنہ پہ اضاو
 هرگز اعتراض مہ کوئی۔ دھنہ پہ نعمت شکر او باسی او
 دھنہ رضا سے موافقت اختیار کری۔ او دھنہ خواہشات
 نفسانی پروری پرین دگی۔ چہ د خداے د خفگان او غضب
 باعث وی۔ بلکہ صدق او خلوص سے د اللہ پاک پہ حضور
 کن حواست کوئی۔ او پہ صبر دھنہ د فضل و کرم امید او
 اوسو۔

پہ ہر حالت کن د نفس د اطاعت نہ پریھیز کوئی۔
 حکم چہ نفس ستا او د اللہ دشمن دے۔ نو د ظلم او زیاتی
 اللہ پاک تہ د منسوب کولو پہ جائے بہتر د ادا، چہ تہ
 دا خیل نفس تہ منسوب کرے او بیا د خیلو بہ اعتدالو پہ
 اصلاح کنی کوشش دا واغلے، نو تقوی اختیار کرے۔ او د اللہ
 تعالیٰ د امر فرمانبردارشہ۔ د شریعت د حدود و احترام او کرے
 توکل علی اللہ ہیج کلمہ مہ پریردہ او نفس تہ د اللہ پاک دا
 ارشاد دیدیا کرے چہ اللہ تعالیٰ پہ وے تاسولہ عذاب برکے
 کہ تاسو پہ ہنہ بقین اوسانی، او دھنہ شکر پہ جائے راویا:
 اللہ پاک فرمائی: "کوم عذاب چہ پہ بندیاں راوی، دھنہ
 وجہ دھنوی خیلہ بد عملی وی۔ بیشک چہ اللہ تعالیٰ پہ
 خیلو بندیاں نو زور زیاتی نہ کوئی۔ نو د اللہ پاک درسامندی
 دپارہ د خیل نفس مخالف شہ او د خرابو ترغیباً نو نہ کرے
 او کرے۔ حکم چہ د اللہ تعالیٰ پہ دشمنان کنی د شیطان تہ

فتوح ۲۲۱ الغیب

پس نفس د انسان لوئے دشمن دے چہ ہنہ بنی آدم د
 صراط مستقیم تہ بد راہہ کوئی۔

اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابو کنی بقولوا نبیا ئے کرامو
 تہ ارشاد فرمائیلے دے چہ ہنوی خیل امتونہ د نفس اتارہ
 د اتباع تہ منع کری۔ حکم چہ د ا د شرک خفی او کومراہی
 بد توین محک دے۔ اللہ پاک و موین او تاسو د نفس او شیطان
 د قتل نہ پہ امان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۲) اللہ پاک نہ د دُعا غوبنتلو تا کیل
 دا سے ہیکلمہ مہ واپہ، چہ زہ بہ د اللہ پاک نہ سوال نہ
 کوم، حکم کہ سوال کول عیب ناک دی، نو مخلوقا تو نہ چہ
 د خالی او پروردگار تہ۔ د اللہ تعالیٰ تہ د خیلو پتو لوچا چو تو
 سوال کوہ۔ او پرلہ سے سوال کول د بندہ دپارہ د سعادت او
 نیک بختی باعث دے۔ او د توحید او ایمان او اخو ثبوت
 دے۔ نو د خیل ہر ضرورت دپارہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور
 کنی سوال کوہ، حکم چہ د دنیا او عقبی سعادت پہ دے
 کنی دے۔

کہ ستا غوبنتلے شوے خیر د اللہ تعالیٰ پہ علم کنی
 ستا دپارہ فائدہ مند وی۔ او د راحت او ترقی باعث وی
 نو ہنہ بہ ضرورت تہ رہی او کہ پہ ہنہ کنی د علم الہی
 مطابق ستا دپارہ نقصان وی نو ہنہ بہ تانت حاصل شہ
 بہر حال تالہ نہ دی پکار چہ د فضل الہی خلاف دشکایت

فتوح ۲۲۲ الغیب

حرف پہ ژبہ راویے۔ نو د خیل ہر حاجت دپارہ د اللہ پاک
 پہ حمنوس کنی پہ دے چہ سوال کوہ چہ اللہ پاک د سوال
 کو لو حکم کرے دے۔ او بندہ تہ لے د پرلہ سے دُعا کولو تا کیل
 فرمائیلے دے۔ حق سبحانہ فرمائی: "خما پہ بارگاہ کنی دُعا
 کوئی زہ بہ ستا دُعا قبولم و او اللہ پاک فرمائی: "د اللہ تم
 نہ دھنہ فضل غوارگی۔ بل جائے ارشاد دے "زہ خیلو
 بندیاں تہ د پر قریب یم۔ کہ چہ خوک سوال کرے ما یادیوی
 نو زہ دھنہ دُعا قبولم۔"

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیلے دی: "پہ اللہ پاک
 دُعا د قبولید یقین لری۔ او سوال ترے کوئی۔" او د اہم
 مہ واپہ چہ زہ د اللہ پاک تہ سوال کوم، خو ہنہ لے قبولی
 نہ۔ نو بیا بہ ترے سوال نہ کوم۔ حکم چہ د سے وئیل
 کفر دے۔ د بندہ بعضے وخت دُعا نہ قبولید و وجہ ہم
 ما بیان کرے دے۔ چہ یا خود بندہ دپارہ ہنہ حرام کرے
 یا پکشی دھنہ دپارہ خہ ضرر پریت وی۔ حقیقت حال
 صرف عالم الغیب اللہ تعالیٰ پیڑنی۔ د دے وچہ نہ کفر
 او انکار کلمات پہ ژبہ راویں نہ دی پکار۔ کہ ستا بعضے
 سوالونہ سمدستی قبول نشی نو دنیا او عقبی دواوی کنی
 پہ دھنہ لوئے اجر بیاموے۔

پہ عامو او رو کنی بہ ستا دپارہ آسانی پیدا کرے
 شی۔ کہ تہ قرض دارے۔ نو قرض خواہ بہ درنہ پہ سختی

فتوح ۲۲۳ الغیب

سرخ د مطالعہ نہ منع کرے شی۔ او ستا دپارہ بہ دھر
 قسم رعایت پیدا کرے شی۔ حکم چہ رحیم، کریم، مہی او
 مغنی د اللہ پاک صفاتی نومونہ دی۔ نو د خیل فضل او کرم۔
 نہ ہنہ خوک نا امیدہ کوئی نہ۔ او یاد ستا بل بگاردی چہ د
 درگاہ الہی نہ بندہ تہ د سوال کولو اجر ضروری رہی۔ او
 کہ بعضے اوقات د فائدہ دنیا کنی ورنہ کہے شی۔ نو
 دے بدلہ بہ آخرت کنی ضرور و رکولے شی۔

حدیث شریف دے، چہ، د قیامت پہ ورخ پہ مومن
 پہ خیل عملنا مہ کنی دا سے نیکی اوویں، چہ ہنہ بہ دنیا
 کنی نہ کرے وی او نہ بہ لے پیڑنی۔ دھنہ تہ بہ تپوس
 اوشی، چہ تہ د نیکی پیڑنے؟ نو مومن بہ اووانی چہ
 نہ۔ د نیکی خما دپارہ دکوم جائے نہ راویے شوی
 دی بیا بہ ہنہ تہ او نبودے شی۔ چہ د نیکی ستا دھنہ
 سوالونو او دُعا کانو جزا دے۔ چہ تاد دنیا کنی غوبنتلے دے۔
 او د خہ مصلحت پہ بنا قبولے شوے نہ وے۔"

دومرغہ لویہ جزا بہ مومن تہ بہ دے وجہ ورکیدے
 شی، چہ ہنہ د اللہ تعالیٰ تہ د سوال کولو کامل یقین لری۔
 او د خیل ہر حاجت مرکزے صرف ذات الہی کنی
 او دا د سیرت انسانی ہنہ اوچت صفات دی، چہ
 د دے پہ وجہ بہ ہنہ تہ نہ صرف پہ دنیا کنی بلکہ
 عقبی کنی ہم اجر عظیم ورکیدے شی۔

مقالہ (۶۷) د نفس مجاہدہ

قرآن اوحیٰ پڑھنے د نفس د مجاہدے د پیرتائید راغیلے دے۔ کہ تہ د نفس خلاف جہاد اوکریے او مغلوبے تہ ہم کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ پہ بوجھے ذریعہ نفس لہ دوبارہ پہ تاغلبہ او او اقتدار ویرکری۔ د پارہ ددے چہ ریاضت او مجاہدے تہ ستا مخد شی، او خپل نفس سرچ پہ جنگ تہ چہ متاعزم او ایمان د پریمی تہ زیات قوی شی۔ او محکمش دپارہ د شیطان دپارہ ستاپہ گمراہ کولو کنبں خہ گنجائش پاتے تھی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: تہ موبن ددوہکی جہاد تہ لوئے جہاد تہ راغلو۔ گویا د نفس جہاد تہ لوئے جہاد او فرمایہ۔ او دتورے جہاد تہ دے پہ مقابلہ کنبں ویرکے اوکریے۔ نو دلوئے جہاد تہ مراد د نفس مجاہدہ، عبادت او ریاضت دے۔ اللہ پاک حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ فرمائی: ۱۰۰ پیغمبر! د خپل پرور دکار عبادت تراخری دمه کوئے تہ کنبں د عبادت د ہمیشگی حکم دے۔ او ددے عبادت بہترین صورت د نفس مجاہدہ دے۔ حکم چہ نفس لذتوں کنبں آختہ شی، نو د عبادتو تہ غفلت اختیار کری۔ کہ خوک دا اعتراض اوکری او وائی۔ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم پاک نفس خنگہ د عبادتو تہ غفلت اختیار وے شی۔

چہ ہنوی تہ د نفس د مجاہدے د تاکید کولو ضرورت پینن شو۔ حکم چہ صل خو خہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہیچ ارشاد ہم دمنشائی الہی خلاف تہ وو۔ کہ چہ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ جنون نبی د خپل خواہش تہ ہیچ تہ وائی۔ بلکہ د ہنہ ہرہ خبرہ وئی وی چہ ہنہ تہ لبر لے شوے وی۔ نو ددے اعتراض جواب دادے چہ د ایسے خطاب د شریعت د تعلیم و تدریس پورہ طریقہ دے۔ کہنی خطاب حقیقت کنبں دومرہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات تہ تہ دے۔ خود مرچ چہ د ائت افراد تہ دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ چہ کوم احکام صادر شوی دی۔ د ہنہ حقیقی مدعا امت مخاطب کول او د امور شرعیہ تاکید کول دی۔ کہنی حقیقت دادے، چہ اللہ پاک نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ پہ نفس او خواہش مکملہ غلبہ ویرکریے وے۔ او د اسکا افراد ہر وقت د نفس د مجاہدہ حاجت مند دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ د نفس د مجاہدہ ضرورت تہ وو۔ نو مؤمن چہ د نفس مجاہدہ راواخلی۔ او د شریعت پہ اتباع کنبں نفس مغلوب کری۔ نو اللہ تعالیٰ ہنہ د دوار چھا تو پہ بنو نعمتو نو بناد کری۔ او پہ جنت کنبں اوچتے دیرے ویرکری۔

اللہ پاک فرمائی: ۱۰ کوم سرے چہ د حشر پہ ورخ د خپل پرور دکار د پیشی تہ او ویریدہ۔ او نفس تہ د خلاف شریعت

خراہشا تو د پیروی تہ محفوظ کہ۔ نو د ہنہ تکا و نرہ یقیناً جنت دے۔ نو ہرکے چہ د مؤمن د قدری خائے جنت دے چہ ہنہ تہ د خدا تہ پہ دیدار بناد شی۔ نو بیا ہنہ غیرت تہ د رجوع کولو او دنیا تہ د میلان کولو تہ پرا دے۔ او خنگہ چہ دنیا کنبں د احکام الہی پہ پیروی کنبں ہنہ د نفس امارہ د خواہشاتو تہ پرہیز کری۔ دغہ رنگ بہ اللہ تعالیٰ پجنت کنبں د ہنہ د تقویٰ پہ خاطر جزا ویرکلو کنبں ہم ہنہ پرتماؤتم او بہ حسابہ نعمتو نو مور کری۔

د دے برعکس کافران او مشرکان چہ دنیا کنبں فسق و فجور کنبں آختہ وی۔ نو د نفس د اتباع پہ وجہ بہ ہنوی د دوزخ پہ سخت عذاب کنبں گیر وی۔ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ مسلمانو! تا سود ہنہ اور تہ خان بچ کری۔ کوم چہ د کافرو دپارہ تیار شوے دے۔ او ہمیشہ بہ پہ ہنہ کنبں سوزی۔ نو د حشر پہ ورخ بہ د کافرو او فاسق فاجر مخلوق دپارہ قسم قسم عذابونہ وی، حکم چہ دوی دنیا کنبں د احکام الہی د اتباع تہ چہ کوی۔ او د نفس د خواہشاتو پہ پیوستر کو پیروی کری۔ نو حکم اللہ پاک فرمائی: ۱۰ لے نبی! تا ہنہ خلق اور تہ لیدہ، چہ ہنوی خپل نفس خپل معبود جوہ کریے ویر۔

اللہ پاک بہ مجاہدہ کونکو مؤمنانو تہ جنت کنبں ہر وخت لوئے لوئے او تازہ تازہ نعمتو تہ ویرکری۔ او د خاطر

او عزت بہ د دوی پہ دے وجہ کولے شی، چہ دنیا کنبں دوی د نفس خلاف جہاد کولو۔ او ہنہ د احکام الہی تابع کریے وے۔ او ددے ارشاد نبوی چہ د دنیا د آخرت پتہ دے۔ ہم دہنہ معنی دی۔

مقالہ (۶۸) اللہ پاک ہرہ ورخ پہ بنوی شان کنبں دے

د پر عالمان او مطالب قرآن کنبں فکر کونکی ددے آیت: ۱۰ لکن یدوم ہونوی شای ۱۰ (ہرہ ورخ ہنہ پہ بنوی شان کنبں دے) پہ حقیقی معنی پورہ تہ دی۔ ددے اصل مفہوم دادے، چہ بول مخلوقات خواہ ہنہ ہر نوح سرے تعلق لگا، پہ ہر حالت کنبں فانی او زوال موند وکی دے۔ او پر عارضی او ہنگامی ژوند لری۔ لیکن د مخلوقات برعکس د خالق کائنات داشان دے، چہ ہنہ حق و قیوم دے۔ دانشی او ابدی دے۔ او تہ صرف ذات سرہ، بلکہ خیلوصفا تہ سرہ ہم ہمیشہ باقی او پائندہ دے۔ د ہنہ حیاتی قوت او اختیار ہرہ ورخ پہ ترقی دے لیکن زوال او تزلزل ورلہ ہرگز نشنہ دغہ رنگ دانہ پاک احکام او ارادے ورخ پہ ورخ پہ قوت او اشکین زیادتے کوی، لیکن ضعف (کمزورک) ورلہ ہیچ کھ نشنہ۔

ہرکے چہ اللہ تعالیٰ د بندہ دعا قبولی او د ہنہ ہونے خیزونہ ہنہ تہ عطا کوی۔ نو ہنہ سرہ د اللہ تعالیٰ ارادہ

ما تیری نہ۔ اور نہ دھنڈ دھنڈ خدایہ ورنہ کی کہی۔
مخلوق تو دپارے چہ کوم مقدرات دازل نہ مقصدی نودعلم
الہی مطابق پہ خپل وخت ہنہ حاجات اورادونہ پورے
کہی۔ بہرحال ددعا کو نکو ضروریات پورے کیدل ہم د
احکام الہی ماتحت وی۔ او پہ دے ہم پوہیدل پکاری
چہ عقیل کیں جنت دا خلیل ہم دعلم اوکرم الہی ماتحت
دی۔

حدیث شریف دے تچہ بی عائشہ رضی اللہ عنہا د
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نہ تیوس اوکے چہ جنت
کیں بہ خلق بعض دخپلو تیکو اعمال وچہ داخیری اوکے
نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ او فرمائیل چہ نہ۔
بلکہ د اللہ پاک بہ رحمت او بخشش بہ جنت کیں داخیری
نو حضرت عائشہ ۳۰ تریے تیوس اوکرو چہ یارسول اللہ!
تاسو بہ ہم نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ
او فرمائیل چہ ہو زہ بہ ہم نہ، مگر خدا نے پر رحمت
دغہ وخت حضور صلی اللہ علیہ وسلم خپل لاس مبارک پہ
خپل سر پہ بیکہ او داد دے دپارے چہ اللہ پاک خپلو حکام
اورادو کیں د مخلوقات تا ج نہ دے۔ ہنہ چہ خدایہ
ہنہ کوئی۔ دھنہ نہ خپلوک تیوس کوکے نشتہ۔ او دیکھو
نہ بہ احکام الہی تیوس کوکے شی۔
د عرش نہ داخلہ تر تخت العزیز پورے ہوں مخلوقات

دھنہ پیدا کردہ دی۔ او پہ خوبہ او نا خوبہ ہر حالت کیں
دھنڈ فرمائیل دی۔ اللہ پاک ذمائی۔ د اللہ نہ سوا دکائنات
خوگ خالق او مختار شہتہ؟ (یعنی نشتہ) اوحق سبحان فرمائی
د اللہ نہ سوا خوگ معبود او مسجود شہتہ؟ او اللہ نہ وکیل
فرمائی۔ تہ د اللہ برابر او ہنام خوگ بیڑے؟
اللہ پاک فرمائی: ۱۰۱ ہے پیغمبر! تہ او ابہ چہ اے مالک
الملک تہ چہ خوگ غواہے، ہنڈ تہ ملک او سلطنت عطا
کوس، او دچا نہ چہ غواہے، سلطنت اخڈ۔ تہ چہ چا تخراب
عزت وکروسے۔ او خوگ چہ غواہے ذلیل کوسے۔ عزت
اوسرورازی صرف ستا پہ لاس کیں دہ۔ تہ بیشکہ پہ
ہر خیز حاکم او مختارے۔ تہ چہ چا تخرابے عہد
رضی عطا کوسے۔ پہ مخلوق تو حقیقی او مستقل حکومت
صرف تانہ حاصل دے۔

مقالہ (۶۹) د اللہ پاک نہ دکو موخیز نو
غوبتل پکاری؟

کہ تہ د اللہ پاک پہ حضور کیں سوال کوسے۔ نو دخپلو
تیر وکتا ہونو دپارے د مغفرت او دراتلونگی وخت گناہوں
نہ دچہ کیدو سوال کوسے۔ او دھنہ نہ دطاعت او عبادت د
ہیشکے، د امر و نہی د تعمیل، پہ مشیت خداوندی د
رضامندی، پہ مصیبتوں د سہم کولو، د خللو نعمتون او د
رضی دزیاتی، پہ نعمتون د شکر، د ایمان د سلامتی سکا د

مرہ او پہ وریخ د قیامت د انبیاء، صدیقینو، شہداء
صالحینو او اولیاء اللہ پہ ولہ کیں د پاسد و دعا غواہے۔
لکہ چہ دایولوسے سعادت دے۔ خپل قول معاملات سزا
اللہ نقلی تہ او سپارے۔ او خپلہ ہنہ کیں ہیچ قسم دخل
مہ کوسے۔

د حضرت عمر رضی اللہ عنہ متعلق روایت دے۔ چہ
ہوئی فرمائیلے دی: ماتہ پہ دے خبرے پروانستہ، چہ
پہ ماصا پہ کوم حالت کیں راخی۔ آیا داسے حالت بہ وی؟
چہ زہ بہ نے نہ گنہم، یاد اسے حالت بہ وی، چہ
زہ بہ نے خونیم لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی
ماتحت خما دپارے بہتری پہ کوم حالت بہ وی، چہ زہ بہ
نے خوبوم۔ لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی ماتحت
خما دپارے بہتری پہ کوم حالت کیں دے۔ نو ما خپل
موجودہ او راتلونگی معاملات اللہ پاک تہ او سپارے، چہ
ہنہ بہترین دوست او بہترین حافظ او ناصر دے۔
دا الفاظ حضرت عمر ۳۰ د اللہ پاک پہ تدبیر رضامندی
او دھنہ پہ حکم د کامل اطمینان پہ بناہ ارشاد او فرمائیل:
دنبلیانود ناقص او محدود علم او پہ معمول واقعاتود
پیشاند کیدو۔ پہ باعث اللہ پاک تنبیہ فرمائی: مسلمانانو
جہاد پہ تاسو فرض شونے دے۔ حالانکہ ہنہ تاسو نہ
آرام طلبی پہ وجہ نہ نہ پکاری۔ عین ممکنہ دے، چہ

کوم خیز تاسو بنہ نہ کترئی، ہنہ کیں ستاسود سپارے
بے خبری وی۔ نو دخیر او شر حقیقت عالم الغیب اللہ
پاک پڑی۔ تاسو نہ پڑی۔ نو تہ دھنہ وخت د تسلیم
او رضا طریقہ اختیار کرسے، ترخو چہ د نفس امارہ دلاخونہ
ازاد نہ شے۔ اورضائے الہی سرے موافقت اختیار نہ کرے
بیا بہ ستا ذاتی خواہشات او ارادے بھوشی۔ او دبتول
کائنات نہ بہ ستا تعلق قطع شی۔ او صرف پوخدا اے سرے
بہ باقی پلے شی۔ او ہم د، د توحید مقام دے۔ چمستا
زرے د اللہ پاک پہ محبت معمورہ شی۔ او د اللہ طلب او وکیل
ستا نصب العین شی۔

دے حالت کیں بہ پروس دکار تا پہ دنیاوی نعمتون
بناہ کری۔ او تہ بہ دھنہ شکر گزار شے۔ او دھنہ شیت
سورے موافقت پہ وجہ بہ دھنہ د عطا کرے شوی رزق
عملا احترام کوسے۔ بیا کہ دیوی ژوند کیں پہ تاخہ تنگ
حالی راخی۔ نو تہ بہ دخپل پروس دکار نہ ناراض نہ نے۔
او پہ ہنہ بہ د رزق نہ وکولو الزام نہ لکوسے۔ لکہ چہ
د یومؤمن او مؤحد پہ حیثیت بہ تہ دخپل خواہش او
ارادے نہ کنارے کش نے۔ او خپل معاملات بہ د اللہ پاک
تہ سپارے وی او د: وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ. تاسو
بہ ہنہ نہ غواہی مگر ہنہ چہ اللہ پاک غواہی ماتحت
ستا دعا او سوال صرف د امر الہی اطاعت کول وی۔

مقالہ (۷۰) پہ خیلو نیکو غور نہ دے پکار
 ستا پہ خیلو نیکو غور کول او دھف خیل نفس متہ
 نسبت کول او پہ خلق خدا کین پہ خیلہ راستبازی فن کول
 ظاہر شرک او کمرایہ ۷۰ - حالانکہ داخر کندہ حقیقت
 دے چہ پہ صراط مستقیم تلل او دیکئی توفیق موندل د
 اللہ پاک پہ تائید او فضل او کم مخصوصی - دے دے عین
 کہ یو سہے د کفر او شرک او قسما تم کنا ہونہ پچ کپری
 بزغفہ ہم سراسر د اللہ پاک د تائید او امداد پہ وجہ وی -
 نو بیاتہ د اللہ تعالیٰ د تائید او مدد پہ اقرار کول کین ولے د
 بخل نہ کارا اخلہ - او نیکی کول او دبدئی نہ پچ کیدل ولے
 خیل نفس تہ منسوب کولے - حالانکہ لو لے جلیل القدر انبیاء
 او اولیاء اللہ بہ ہم ہمیشہ داوئیل چہ : لا کؤل و لا کؤل
 الا باللہ العلی العظیم - یعنی د اللہ تعالیٰ دا حکا مو د تعیل
 او د منہیا تو نہ پچ کیدو توفیق صرف د اللہ پاک پہ تائید
 او نصرت دے -
 نو تالہ پکار دی ، چہ نیکی ، تقویٰ اور استبازی د
 اللہ پاک د جانبانہ او گتہ - او بدی او کناہ خیل نفس
 اتارہ تہ منسوب کرے - حکمہ چہ کنا ہونو چرہ ہمد غہ
 دہ - د حضور صلے اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « نیک عمل
 کوئی او نیک عملی توفیق د اللہ پاک نہ غواپری - کنا ہونو
 نہ پچ اوسی - او کنا ہونو نہ پچ کیدو د پارہ نفس اتارہ

مغلوب کرے - د خیل پرور د کار نزدیکت طلب کپری - او د
 اللہ پاک فرمان بردار اور راست باز چرہ شی -
 نو کم سہے چہ پہ مشیتا اللہ کین دکوم دستوری
 عمل دیارہ پیدا شوے دے ، ہم ہفہ عمل دھنہ دیارہ آسان
 کرے شوے دے - او ہفہ د ہفہ پہ پیروی مامور دے -
مقالہ (۷۱) د پیر او مرید راترو نیاز
 طریقت او حقیقت کین ستا دوہ حالتونہ ممکن کیدے
 شی - یا بہ تہ مرید کے یا صاحب مراد - کہ تہ مرید کے
 نو یا خو پہ تا یو دروند بار او دشمنیتا دیرہ لویہ ذمہ واری
 پر تہ ۷۱ - حکمہ چہ تہ لا اوس صد اقت او حقیقت دلارے
 طالب او محتاج کے - او طالب لہ دیر محتاج ، مشقت ، ریاست
 او مجاہدہ کول وی - حتی چہ ہفہ خیل مقصود او مطالب
 تہ اوری -
 د طریقت پہ لا کین تالہ مناسب نہ دی چہ پہ مصیبت
 او مشکلات تو داویلا شروع کرے - او د اللہ پاک خلاف شکایت
 او فریاد راواخلے - تہ بہ دصبرا او تحمل نہ کارا خیلے او استقلال
 سرہ بہ پہ صراط مستقیم قائم اوسے - تردے چہ مصیبتونہ
 تانہ رفع کرے شی - او خیل مقصود تہ اوریسے - نو د طریقت
 پہ لا کین مصیبتونہ او مشکلات پہ حقیقت کین ستا
 باطن تزکیہ روحانی درجا تو بلندی او دخلتو دا احتیاج نہ
 خلاصی دے -

او کہ تہ صاحب مراد کے - او پہ تا اقات وارد کپری
 نو دھف اما تو خلاف ہم پہ اللہ تعالیٰ تہمت مہ نکوی
 او شکایت مہ کرے حکمہ چہ اللہ پاک پہ ما مراد اولیاء اللہ کلہ پہ دے
 وجہ ہم مصیبتونہ نازلوی چہ دھنوی دیجہ او چہ کپری
 اور روحانی قوت کے زیات کپری - نو د صاحب مراد کیدو پہ
 صورت کین ہم ستا د مصیبتونہ د اللہ تعالیٰ دا منشاوی
 چہ ہفہ ستا درجہ اولیاؤ او اہل اوسو یو کپری - او تا خیل
 خان تہ نور ہم قریب کپری -
 آیا تہ دا خوبنوی ، چہ تا دا اولیاء اللہ او اہل الو نہ
 بے تعلق کپری ، او د فاسق او غافل خلقو پہ دلہ کین د
 شامل کپری - کہ تہ دا چنو درجونہ غفلت ہم او کپری ، نو
 اللہ تعالیٰ ہرگز دانہ خوبنوی ، چہ تہ دھنہ نہ محروم
 کپری ، اللہ پاک فرمائی : « ستاسو پہ بہترنگ او فلاح و بہبود
 اللہ تعالیٰ نہ پوہیری - او تاسونہ پوہیری » -
 بیا کہ تہ دا اووا تہ چہ ابتلاء خود طالب او مرید د
 پارہ پکاروی - چہ د طریقت د لاومبتدی وی ، نہ چہ د
 صاحب مراد دیارہ چہ صاحب مقصود دے - نو دے
 جواب دادے - چہ د صاحب مراد ابتلاء خہ کلہ نہ دے
 بلکہ نادرا وقت شے دے - دے کین دھیا اختلاف نشت
 چہ د قولونہ زیاتہ ابتلاء پہ برگزیدہ انبیاء را اخلہ دہ د ابراہیم
 علیہ السلام واقعات او گورگی - بیا د حضور صلی اللہ علیہ وسلم

پہ مصیبتونہ نظر او کپری چہ دھنوی ابتلا خومرکا
 بختہ ۷۲ -
 حضور صلے اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « خومرچہ
 زہ د اللہ پاک پہ دین کین ویرولے شوے ہم - دومرچہ ہجورک
 نہ دے ویرولے شوے - او خومرچہ چہ ماد اللہ پاک پہ اطاعت
 او امر کین د کفارونہ تکلیف بیا موندے دے ، دومرچہ ہیا
 نہ دے بیا موندے - بیشکہ دین پہ خدمت کین مسلسل
 دیرش ویسے او شے پہ ماد ایسے تیرے شوے دی چہ دھف
 دوران کین ما تہ دومرچہ طعام را کپے شوے دے چہ د
 بدل رہن پہ ترخ کین بہ پستیدے شو - او دہہ حالت کما د
 نورو منکرہ ہم وو -
 دینی اکرم صلے اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « د انبیاء
 پہ دلہ زیات مصیبتونہ او ازما نشونہ نازلیری - بیا د غصہ د
 پہ درجہ پہ نورو بندگان خدا ابتلاء راچی - او رسول اللہ
 صلے اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « زہ ستاسو تولونہ زیات
 د اللہ پاک پتیرندونکے ہم او دھنہ ویریدونکے - دے
 نہ معلومہ شوہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د صاحب
 مراد کیدو باوجود پہ ابتلاء کین اچولے شوے وو - او دا
 ابتلاء او د اللہ پاک نہ دیرہ ، د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 د وجود او چتولو او د قرب خداوندی پہ فرض وہ - حکمہ چہ
 دنیا د آخرت پچے دے - او د انبیاء او اولیاء اللہ کار پہ

ابتلاء صبر کول، مشیت الہی سرخ موافقت کولی اود تسلیم اور متا ادر اختیارول وی۔ بیا تے تے مصیبت لرے کرے شی، پر دیدا الہی بنا د کرے شی۔ اوعقبی کیں پہ درجات عالیہ سرخرا ز کرے شی۔

نودا صغہ شوہ، چہ دُنیا کیں دھر صاحب مراد د پارہ ابتلاء لازمی نہ دہ۔ اونہ داغہ کلّیہ گر کیدے شی۔ بکد اللہ پاک د خیل حکمت بالغہ ما تحت چاسوہ چہ عواری، دا معاملہ کوی۔

مقاله (۷۲) بازارونہ اود خداے دیندیاؤ قسمونہ

دخدائے پہ مخلوق کیں دینی، روحانی او باطنی لحاظ سرہ د بنیاد مو مختلفہ درجے وی۔ نو خلق چہ کم عمل کوی، ہنہ دخیل روحانی او باطنی کیفیت او صلاحیت مطابق کوی، او پہ ہر عمل کیں د ہنوی نیت، خواہش او نقطہ نظر جدا جدا وی، چہ د ہنہ پہ بنا ہنوی تہ اجر و ثواب یا عذاب و رکولے شی۔

کوم خلق چہ بازارونہ تہ شی، د ہنوی ارادے او تمسرات جدا جدا وی، پہ دے لحاظ سرہ د ہنوی خو قسمونہ دی۔ دے کیں یو قسم ہنہ دی، چہ ہرکد بازار کیں داخل شی۔ او لذت او شہوت کیں اختہ کونکی خیزونہ اویں، نو پہ ہنہ کیں ورکبیوی اود دے اشیاء و کشش او جاذبیت پہ وجہ

پہ ہنہ کیں محوشی۔ نودا خلق دے خیزونہ سرہ د ہنہ ذریعہ اوتری، چہ جائز او ناجائز نہ گوری۔ خود ہنہ پہ حاصل کول کیں مصروف شی۔ اوفت کیں پر یوگی۔ دوسے لذت تاناکو اوشہوت تاناکو خیزونہ نظارہ د ہنوی دیارہ گمراہ کن اود دین اوعبادت نہ ددوی لرے کونکی وی۔ نودہ شان د نفس امارہ پہ پیرہ کیں د اللہ تعالیٰ د اطاعت نہ لرے شی۔ مگر دچہ اللہ پاک د تہ پہ خیل فضل و کرم د نفس دشمنونہ اود لذتونونہ د پریہز توشیح و رکری۔ اوسلامت پاتے شی۔

بازارت تلوک کیں دویم قسم خلق ہنہ دی چہ ہنوی د لذت او شہوت خیزونہ اویں، نو ہنہ د غفلت او گمراہی موجب کنری۔ دا عقل د عقل او شعور خاوندان دی۔ اودین پلہ رجوع کونکی دی۔ د شریعت اتباع صبر او تحمل سرہ کوی۔ داخل دجا دیو پہ شان دی چہ پہ نفس اوشہوت تو غلبہ حاصل کول کیں د اللہ پاک مدد لے شامل حال وی۔ اونس سرہ ددوی دا جہاد د نورو نیکو نہ د زیات ثواب باعث وی۔ حنور صلی اللہ علیہ وسلم فرما کیے دی: ہرکد چہ پیومون پہ بعضے لذتونو د نفس پہ شہوتونو اختیار بیاموی اود خداے دویرے نہ سہ پریہزی، نو ہنہ تہ بہ د ہنہ بیکی پہ بدلہ کیں اوتیا چند زیات ثواب ورکولے شی۔

دریم قسم خلق ہنہ دی۔ چہ د لذت او شہوت خیزونہ فوراً حاصل کوی۔ اود ہنوی سرہ واصل شی۔ دا خلق حجاب

دیارہ د غفلت او گمراہی سامان خیلہ پیداکوی۔ اوشلوم قسم ہنہ خلق دی، چہ بازار تہ شی۔ نو خیل خوا اوشہوت، صرف د اللہ پاک جائز او حلالو خیزونہ پویہ محمد سانی۔ او چہ کوم خیزونہ حاصل کوی نو پہ جائزہ طریقہ د ہنہ استعمال کوی۔ اود اللہ پاک د نصرتونہ ہر دم شکر پہ خائے راوی۔ دا خلق برکت او خلاصی موندونکی دی۔ بازار تلوک کیں پیغم قسم دخدائے بندیاں دا سے کد، چہ د لذت او شہوت خیزونہ نہ گوری، اونہ ورتہ توجہ کوی۔ ددوی ددے نہ بالکل بے خبری وی اود ماسوا اللہ نہ بغیر بل ہیچ نہ ویں۔ دوی غیر اللہ نہ ویں اونہ لے اوری۔ اونہ لے موجود کنری۔ ہنوی خیلہ پوئلہ توجہ ہر دخت خیل خداے تہ گر کولے وی۔ پہ دے وجہ ہنوی دکنہ پیرے نہم د ہنہ تنہائی لطف اخی چہ د ذکر او فکر نہ معمول وی۔ چہ تہ دوی بازار کیں بیاموسے۔ اوتوس ترے اوکرے چہ۔ بازار کیں تاسوخہ اولیدل، نو ہنوی پہ درتہ اوائی چہ دیو ایدی ذات نہ موسوا ہیچ اونہ لیدل او دھنوی داوینا بالکل درستہ دہ۔ حکمہ چہ ہنوی شہ لیدلے وی ہنہ لے دسویہ سترگونہ بکد۔ ذریعہ پہ سترگو لیدلی وی۔ خواہش او ارتنوسہ لے نہ وی لیدلی، محض صورت کیں لے لیدلی وی، معنی کیں لے نہ وی لیدلی ظاہری لے لیدلی وی، باطنی لے نہ وی لیدلی۔ اوبیا چہ

خومرہ اوشہ لے لیدلے دی۔ پہ ہنہ کیں لے ہم خیل خلق اوصاح لیدلے وی۔ دوی د مخلوق تو یہ یو ابرح کیں د اللہ تعالیٰ د جمال مشاہدہ کوی۔ او پہ بل ابرح کیں دھنہ د جلال۔

بازارت تلوک دخدائے برگزیدہ بندیاں شہیم قسم ہنہ دی۔ چہ ہرکد ہنوی عوام پہ گفتار او کردار او پہ گمراہی کیں اویں۔ نوددوی زہر دھنوی دیارہ دھنری رحیم اوشفتت نہ د کئی اود ہنوی نہ د نفرت کولویا پہ ہنوی دلعت او ملامت پہ خائے بازار کیں د داخلیدونہ دوتوپورے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کیں د ہنوی دیارہ دشفا عنت او مغزرت دھا کوی۔ او اللہ پاک تہ زاری کوی، چہ اے پرور دکارہ دے خلقتونہ ہدایت اوکرے اویہمہ لارے روان کرے۔ چہ ستا دنا فریانی اود شریعت د خلاف ورزی نہ میر شی۔

نود اللہ پاک دا سے مجلس بندیاں دینارونو اواباد و محافظ دی۔ او ہم دغہ خلق دی چہ دا ولیا و اللہ، ابدانو، زاہدانو، متقیانو، او پہ زمکہ دخدائے دانا نیا و خلقاؤ، خوش اخلاقو، شیرین زبانو، ہادی اوسعدی مرشد اور ہنا پہ نومونویلے شی۔ دا سے خلق کسیرا عظم اونا در الوجود دی۔ اوتنہا یں اوکنہ کیں ددوی د دھا اوسعبت برکات د پرخوش نصیبہ خلقتونہ حاصل وی۔

پہ دہائی دے دے اللہ پاک رحمتوں ہی اور نوح اساقی نے
ہدایت اور سعادت دیا ہے اور اللہ تعالیٰ کوئی سلامت اور
قوت لری۔ اللہ پاک دے مومن ہم دے ایسے مخلوق فیض نہ فیض
نیاب کری۔ آمین۔

**مقالہ (۷۳) اولیاء اللہ پہ کومہ طریقہ فاسقانو
تہ ہدایت کوی؟**

بعض اوقات اللہ پاک خیل یوں اور بزرگ ہیں بندہ
دبعض فاسق اور فاجر خلق پہ ظاہری اور باطنی عیبوں کا
کری اور دے اکھلی مقصد دوی، چہ دا بزرگ دے گورہ
او بد کردار خلق تہ دشریعت د امور تبلیغ او کری او کلام
اللہ پہ رنیا کیں د حق او باطل فرق ہونے تہ واضحہ کری۔
ولے دغوی اللہ د تبلیغ د آرا او ماتحت د یو مشرک او فاسق
سوی د خلق مجتنب سپاوی نہ کری۔

اللہ پاک فرمائی: "تہ دخیل پروردگار نیچے لارے تہ
خلق پہ حکمت عملی، محبت، نرمی او شیرین کلامی بلکہ او
کہ ہونے سوا محبت و مباحثہ کرے نو پہ خوش اخلاق سوا
کوہ دیا دے چہ ہونے سوا مستقیم تہ مائل ہی۔ نو
د خدا دے دغہ نیک بندہ چہ فاسقانو تہ ہدایت کوی، نو پہ
تہنایی کیں او پہ مینہ او محبت سوا لے ورتہ کوی۔ او پہ دے
معقولہ طریقہ ہونے تہ پہ توحید او شکر، اوستی او
بدنی کیں فرق بنکارہ کوی، چہ دشریعت احکام او تعلیمات

نبوی ۴ ہونے پہ زبرد تو کیں کئے اونیس، او ہونے دشرک
اوستی پہ تخریبی تاثراتو دا سے بنے پورہ شی چہ دامر اللہ اعلا
تہ دترک پہ مینہ آمادہ ہی۔

دغہ ولی اللہ کوئی تہ بنائی چہ ترکتا سوا دشرک اوستی نہ
دخیل باطن مکمل ترکیبہ اونے کری نو ترہفہ بہ تاسوتہ د اسلام
او ایمان یقین حاصل ہی او د اسلام او ایمان دپارہ دشریعت
اتباع لازمی دے۔ آیت شریف دے: "اللہ پاک دشرک ہرگز
نہ معاف کوی۔ اور دے نہ علاوہ چہ کومہ گناہ معاف کول
او غوازی، ہفہ معاف کوی۔" بل کئے ارشاد دے: "لے
مسلمان نو! دخیل عاقبت بنا آستہ کولو دپارہ خان سوا د
تقوی تو بنہ واخلی، حکمہ چہ د آخرت د سفر دپارہ بہ تہ
توبہ تقوی دے۔"

دخلق خدا دے مشفق او ہمدرد بزرگ چہ د فاسق
او مشرکانو پہ عیبوں کا لای، نو د ہونے سپاوی نہ کری
بلکہ خوش اخلاق او شیرین کلامی سوا ہونے سوا مستقیم
تہ مائل کوی۔ دغہ بزرگ دچا عیب او بد گوئی ہم نہ کری
حکمہ چہ دے کول دیوولی اللہ د پاکیزہ سیرت او نیک عمل
نہ دیرا لے خیرہ دے۔ چہ ہفہ د خلق پیسے مٹی شا خیرہ
او کری۔ او بدے دے د ورپسے اووائی، یا د ہونے پتا
عیبونہ د نور خلق تہ پہ د آگہ بیان کری۔ ہفہ خود خدا
نور مخلوق دغیبت او بد عادت نہ منع کوی۔ نو پہ خیل بہ

بیا حکمہ غیبت او کری۔ کہ تنہایی کیں وی یا مجلس کیں
ہفہ د مشرک او فاسق خلق پہ طرز عمل و تہ نہ بدی،
بلکہ پہ آسنہ طریقہ ورتہ ہدایت کوی۔

دغہ ولی اللہ تبلیغ چہ دگمراہانو پہ ظاہری اور باطنی
عیبوں کا لای کرے شوے دے، سر اسرد اللہ پاک دا ذلت
ماتحت وی۔ اور غہ تبلیغ پہ دا سے خوش اخلاق او شیرین
زبانی سوا وی، چہ اکثر مشرک او فاسق خلق دشرک اوستی
نہ بیزار ہی، او د توحید او تقوی لار اختیار کری۔
قرآن پاک وائی: "د اللہ پاک چہ چا تہ رضا او ہی، نو
صراط مستقیم پالے رہنمائی کوی۔" رزمونہ د اللہ پاک
نہ خواست دے، چہ مومن ہم پہ صراط مستقیم روان
کری۔ آمین)

مقالہ (۷۴) کائنا تو کیں د توحید آثار

اللہ پاک فرمائی: "خما پہ زمکہ کیں دیقین او ایمان
راورونکو دپارہ دیرے تجنیے دی۔ او دا تجنیے ستا سو پہ
خیلو خان تو کیں ہم موجود دی۔ تاسو لے نہ ویی؟"
دے حقیقت کیں ہیجے شک نشتنہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ ذات
صفات او وحدانیت یقین او ایمان راورونکو دپارہ زمکہ
دہفہ د صنعت د عجا ئباتو نہ دے دے۔ نو ہر صاحب عقل
لہ پکار دی چہ ہفہ د عرفان او ایمان حاصل لو دپارہ
غورا و مشاہدہ دخیل ذات نہ شروع کری۔ او دخیل

وجود ظاہری اور باطنی ترکیب تہ دغورا و فکر پہ نظر او کری
او ہرکے چہ دیکو نفس عرفان او علم ابدان کیں بصیرت
حاصل ہی نو بیا دے د نور و کائنا تو او د اشیا و پہ حکمت
غورا و تدبیر کوی۔

پہ مخلوقانو دغورا و فکر کولو نہ بہ پہ دے دخالق عظمت
او کبریائی واضحہ کیری۔ او چہ مصنوع اتو تہ لے او کری
نودا تہ بہ دصانع ذات او صفاتو اندازہ نکیری، او غہ
شان د توحید او معرفت حقائق دے تہ د قلب پہ سترگو
خرگند پیری۔ حکمہ چہ دا پورہ کلیتہ قاعدہ دے۔ چہ صنعت
دخیل صانع دکمال فن ترجمانی کوی۔ او فعل دخیل فاعل
پہ قدرت او صلاحیت دلالت کوی۔

قرآن پاک کیں وائی: "اللہ پاک دزمکہ او آسمانو نو
پول خیزو تہ ستا سو دپارہ مسفر کری دی۔ رحضرت ابن
عباس دے آیت تفسیر دے فرمائیے دے چہ: "د
کائنا تو ہر چیز د اسمائے الہی نہ یو اسم دے۔ او دہر
خیز نوم د اللہ پاک دغہ نہ خہ اسم علامت دے۔ حتی
چہ لے انسانہ! تہ خیل ہم بذات خود ہیجے نہ لے،
مگر دہفہ د اسم، صفت او فعل یو عکس لے۔ دہفہ
قدرت سوا پتا او دہفہ حکمت سوا خرگند لے۔ اللہ
تعالیٰ کائنا تو کیں خیل صفات ظاہر کرے دی او خیل
ذات لے پتا کرے دے۔ سوا دے چہ ذات عیبت

کین او صفت کے فعل کین ظاہر کر کے دے۔ او خپل علم کے ارادے سرے، اور ارادے کے حرکت اور اتنا اور سرے بنکار کر کے دے۔ اور اللہ پاک خپل امور غیب کین باطن او خپل قدرت او حکمت کین ظاہر دے۔ سرے دے دے چہ د کاشا تو بول اشیا و ہنہ د صنعت او قدرت ترجمہ کوئی! خوب وجود دے ہیڑے د ہنہ پہ مثل نشہ۔ ہنہ مالوم الغیب، سبب او بصیر، د زمان و مکان د حد و دورہ بالانز او ہمیشہ ژوندے او باقی دے۔

دے کین شک نشہ۔ چہ د حضرت ابن عباس اذقہ کلام د اسرار معرفت نہ معبور دے۔ او د ہنہ نکات او بعض ہم دولے ہیڑے نہ خرگند پیری، چہ ہنہ ژوندے اور پیا قلب لری۔ او حکمت او معرفت کین د حضرت ابن عباس دا درجہ پہ دے پنا و، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د ہنوی پہ حق کین دادعا فرمایک وہ، چہ یا اللہ! دگہ تہ دین کین حکمت او پوہہ ورکے۔ او دا آیتونود معنوعلم لدنی کے نصیب کرے۔ اللہ پاک پوہونہ ہم د کتاب اللہ پہ اسرار و پوہید و برکات کیر دی۔ او پورخ د محشر دے موزن د ہنوی دہلے تہ کیری۔ آمین

مقالہ (۷۵) د تصوف بنا پہ او خصلتون دے
ر؛ تا تہ دا وصیت کوم، چہ د اللہ پاک نہ ویرا او کیر دہنہ فرما نورد اری او د ظاہر شریعت یا بندی کو خپلہ

سینہ د شریک او فسق د رنگ نہ پاکہ کرے۔ د خپل تہ یچ اوسہ، او سخا اختیار کرے۔ د خلق حقوق پہ ہیڑو چہ مہ عصب کوہ۔ خوش اخلاقی اختیار کرے۔ او خپل تندگی پرانستے اور ونر سائے۔ د خرچ کو لو جائز او مباح خیرت خرچ کوہ۔ د خدا کے مخلوق تہ ضرر مہ رسوہ۔ پہ فقر او بخلت کین چہ کوم مصیبتونہ در پین شی، نو پدھے صبر کوہ۔ او یقین او خلوص سرے د اللہ پاک نہ مدد غوازی۔ د او بیاء اللہ او مشائخو عزت کوہ، مسلمان رور سرے بنہ سلوک سائے، او یہ دیانت دارئی ورسوہ چلیوہ۔ د مشرانو آدب کوہ۔ او کشرانو تہ د نیکو کارونو نصیحت کوہ۔ دغم کچلو او خوارانو حاجت روائی کوہ۔ د خوراک خبناک خیزونہ مان سرے مہ ذخیرہ کوہ۔ دے سرے خلق خدا تہ تکلیف رسی۔ کوم خلق چہ فاسقان دی او د او بیاء اللہ عزت نہ کوی۔ د ہنوی مصعب ترک کرے۔ او دینی او دنیاوی امور و کین د بندگان خدا مدد کوہ۔ د فقر حقیقت د اداے چہ تہ د خپلو ہم جنسوتیا اونگہ کرے، او خپل ضرورت صرف د اللہ پاک پہ حضور کین پیش کرے۔ او غنادادہ چہ د ارشاد نبوی ص؛ تا تہ عنای نفس حاصل شی او تہ مخلوقا توتہ د رجوع کو لو پد خائے یوزب خپل قاضی الحاجات او کترے۔ او یاد سائے چہ تصوف محض پہ قیل و قال او بحث مباحثونہ حاصل پیری۔

بلکہ دلذونو او شہوتونو پرینور او ذکر اللہی سرے پہ وابستہ کیدو یا موندے شی او فقیر سرے د محبت او محبت اختیار و لو اصول دادی چہ ہنہ سرے د محبت نہ علمی مسائل مہ چیمو، حکمہ چہ ابتدا کین دے سرے نفرت پیدا کیری۔ بلکہ شی او محبت سرے د ہنہ پوہونہ د ذکر او معرفت خیرے کوہ، ولے چہ دے خیزونو سرے ہنہ طبعاً بلد دے۔

یاد سائے چہ د تصوف بنا پہ دے او خصلتونو دے۔ خوک چہ د اخصلتونہ نہ لری، ہنہ صوفی نہ دے۔

- (۱) د حضرت ابراہیم علیہ السلام پہ شان سخا۔
- (۲) د حضرت اسحاق علیہ السلام پہ شان رضا پہ قضا۔
- (۳) د حضرت ایوب علیہ السلام پہ شان صبر۔
- (۴) د حضرت زکریا علیہ السلام پہ شان مناجات۔
- (۵) د حضرت یحییٰ علیہ السلام پہ شان ذکر او وجد۔
- (۶) د حضرت موسیٰ علیہ السلام پہ شان ساد و جامہ۔
- (۷) د حضرت عیسیٰ علیہ السلام پہ شان سیر فی الارض۔
- (۸) د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ شان فقر او توکل۔

پہ دے قولوا نبیا و علیہم السلام د د خدا کے تعالیٰ

رحمتونہ وی، او خچونو سلامونہ۔ د تصوف د بنیادی اصولو خپلو د پارہ ددھے اتہ خصلتونو پیری بے کہ ضروری دے۔

مقالہ (۷۶) مسلمان تہ یوخو وصیتونہ
زہ تا تہ د پو خچونو وصیت کوم، او پدھے پہ اخلاقی سرے عمل او کیر او ہنہ دا چہ امیرانو سرے یوخائے کیرے۔ د ہنوی سرے د خود دارئی نہ کارا خلد۔ او چہ فقیرانو سرے یوخائے کیرے د ہنوی سرے تواضع او عاجزی اختیار کوہ۔ پہ عمل کین خلوص بین اکول پہ تا لازم دی او خلوص دادے چہ پہ تولو ذکر و نو او عبادتو کین صرف اللہ تعالیٰ تہ توجہ لری۔ او مخلوق د خیلے توجہ مرکز مدد کوہ د خپلو مسلمانانو سرے و حقوق پہ کچی توری مہ وہہ۔ او د فقیرانو محبت، آدب او احترام، او کیرے او سخا و زہ اختیار کرے۔

د نفس امارہ د تابع دارئی نہ پریزا کوہ، چہ پہ معنوی ژوند مویشے۔ او خپل اخلاق بنہ سائے۔ حکمہ چہ د چا اخلاق بنہ وی۔ ہنہ اللہ پاک تہ زیات نر دے وی۔ او خپل باطن ماسوی اللہ تہ د مائل کیدو نہ پو کرے، حکمہ چہ ہم د رحید او افضل الاعمال دے کوم خلق چہ شریک او فسق کین اختہ وی۔ ہنوں تہ د حق تبلیغ کوہ۔ حکمہ چہ تبلیغ پہ ہر مسلمان فرض دے۔

ترشحوجہ درتہ کیدے شی، دربتنی فقیرا ولی اللہ خدمت کو، دکان نہ پہ کمزوری حملہ مہ کوہ، حکمہ چہ دا نامردی دہ۔ او دکان نہ پہ باندے ہم حملہ مہ کوہ حکمہ دا بد تہذیبی او بد خلقی دہ۔

ہمیشہ پہ ہر حال کیں د اللہ تعالیٰ ذکر کوہ، یہ دے چہ ذکر د بولو نیکو او سعادت تو جو جہ دہ۔ د اللہ پاک پہ عہد و پیمان پہ عیسیٰ طور احترام کوہ۔ حکمہ چہ راخیز مسلمان دہر قسم ضرر نہ محفوظ ساتی۔ پہ دے عقیدہ پوخ ایمان سانہ چہ ستا د بولو حرکہ تو او سکنا تو او کفتار۔ او کردار بہ د اللہ پہ حضور کیں تہو سہ بیہی، نو گناہوں نہ ویزارہ شہ، او پہ نیک کار و نیکیں مشغول شہ۔ خپل اعشاء د حرام او ممنوع خیزونہ نہ بچ کرہ او د اللہ پاک د برحق نبی اطاعت پہ خان لازم کرہ۔ حکمہ چہ دروگ اطاعت د صراط مستقیم سامن دے، او اللہ پاک چہ ٹوک د ملک او حکومت واکر رکبے وی۔ دہنہ فرما نبرداری کوہ۔ او دہنہ حقوق ادا کوہ۔ او د خداے پہ زمکہ کیں دامن نہ پس فساد مہ پید کوہ۔ پہ مسلمانا تو دیکیں گمان کوہ۔ او ہنوی سرہ د نیک نیقی سلوک کوہ۔

خپلہ شہہ د غیبت، تہمت او بد گوئی نہ اوسانہ، پہ خپل زبہ کیں ہنچر یو مسلمان رو د تہدب خواہی، کیند او عداوت مہ ساتھ۔ او پہ خپلو الفاظو یا حرکاتو دہنچر یو

مسلمان زبہ ازاروہ۔ حلالہ زبہ کتہ۔ او داہل و عیال خدمت کوہ حکمہ چہ دا ہم عبادت دے۔ د شریعت کوہے مسئلہ چہ درتہ نہ وی معلومے۔ ہنہ دعائے دین نہ پوینتہ۔ او محض پہ قیاس پیسہ مہ خہ۔ اللہ پاک سرہ باطنی ربط او تعلق ساتھ۔ او مخلوقاتو سرہ د خدا فی تعلق پہ خیال پوخاے کیرہ۔

ہر سحر د خپل خان او مال د جاندا د صدقہ و زکوہ د غریبانو او مسکینا نو مدد کوہ۔ او د خپل ذکر او عبادت پہ او قاتو کیں د خپلو مرجوہ لو احقینو او بقولہ مؤمنانو مسلمانا نوہ پارہ د مغفرت دما خواہے۔ او ہر سحر اومانیا د خپلو مرد او ژوند و دیار دا دما ہم خواہے۔ اَللّٰهُمَّ اغْنِنِيْ لِحَيَاتِيْ وَ مَيِّتِيْ نَا وَ شَهِدْنَا وَ غَايِبِيْ نَا وَ كَبِيْرِيْ نَا وَ ذِكْرِيْ نَا اِنَّكَ اَللّٰهُمَّ مِنْ اَحْسَنِيْ نَا مَسَا فَ اَحْسَبِيْ عَنكَ الْاِسْلَامَ وَ مَنْ تَوَكَّلِيْ تَهْ مَيَّا فَتَوَكَّلْ عَلَيَّ الْاِيْمَانِ ط او د تلاوت قرآن او درود شریف پہ طویل دہنوی دیارہ د خداے نہ بخشنہ خواہے۔

او ہر سحر مانہام دا دما اوہ کلمہ لولہ (۱) اَللّٰهُمَّ اجْنُبْنَا مِنَ النَّارِ (۲) اَعُوْذُ بِاللّٰهِ السَّمِيْعِ الْعَلِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ (۳) هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّاهِدِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدِيْسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُعْتَمِدُ الْعَزِيْزُ الْبِتَارُ الْمُنْتَهِي

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ هُوَ اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْبَارِيُّ الْمُبْدِيُّ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى كُنِيَ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (سورہ حشر)

اللہ پاک د مونہر بولو لہ ذکر او عبادت توفیق را کوی او اللہ پاک د مونہر نہ راضی شی، مونہر ترے راضی یو۔ آمین۔

مقالہ (۷۷) خالق او مخلوق سرہ خنکہ روش پکار دے؟

د اللہ پاک پہ ذکر او عبادت کیں داسے اوگشہ چہ مخلوق ہدو موجود نہ ویسے۔ او مخلوق سرہ داسے روش اختیار کرے، چہ ستا نفس ہدو وی نہ۔ چہ تہ د مخلوق نہ بے تعلقہ شے۔ او اللہ تعالیٰ سرہ کامل ربط پیدا کرے۔ نو تہ بہ حقیقی معنوں دہنہ قرب حاصل کرے۔ او چہ تہ بغیر د نفس د پیروی نہ مخلوق سرہ شے۔ نو تہ بہ عدل کرے او پہ حق او صداقت بہ قائم شے۔ او دا روش بہ تا دہر قسم نقصان او تباہی نہ محفوظ ساتی۔ او چہ تہ خلوت اختیار کرے۔ نو د ذکر او فکر پہ برکت، پہ خپل حقیقی دوست د باطن پہ ستر کو او دینے او دہنہ تجلیات بہ مشاہد کرے د غلتہ بہ پہ تاد نفس امارہ غلبہ نہ وی۔ او دہنہ پہ خائے بہ د اللہ پاک عشق تانہ حاصل وی دہنہ وخت بہ ستا جہل بہ علم او ستا لرے والے پہ قرب بدل شی۔ او دہنہ وخت

بہ ستا خاموشی وجد او سرور وی۔ ستا گفتار بہ ذکر وی اوستا مستی بہ د اللہ تعالیٰ محبت وی۔

یاد راستہ چہ د عبودیت پہ مقام کیں محبت حق لازمی خیز دے۔ او دل نہ چہ د چا توجہ گدوہ دہ دہ۔ نو ہنہ پہ شرک کیں اختہ دے۔ کہ تاخالق اختیار کرے وی، نو د مخلوق دا بے متابعت مہ کوہ۔ چہ رضائے الہی خلاف وی۔ کوم سری چہ د عشق الہی مزہ او خنکہ۔ نو ہنہ خپل اللہ او پیژند لو۔ چہ دا ارشاد یوسرگوارویں نو د حضرت پیرانو پیر صاحب نہ شے تپوس او کہ چہ بہ کوم سری صغرا غالبہ وی، نو ہنہ د خوب والی خوستا خنکہ اختلے شی؟ نو حضرت محبوب سبحانی عبد القادر جیلانی ؒ ورثہ او فرمایاں چہ ہنہ د ترحیل و سہ ریاضت او مجاہدہ کوی۔ او پہ تکلف او قصد د نفس د خواہشاتو نہ پریز کوی۔ بیا بہ دہنہ ذوق درست شی، او ہنہ تہ بہ ذات او صفات خداوندی عرفان حاصل شی۔

اے مومن! یاد ساتھ۔ چہ واردات قلبی او عقل و شعور کیں تضاد او تضاد دے۔ (یعنی خپلو کیں شے سرہ رنگی او دا تضاد او تضاد ہنہ وخت رفیع شی۔ چہ مؤمن د معرفت پہ مقام کیں د توحید الہی پہ نشہ کیں سرشار شی۔ بیا د ہنہ قلب د ماغ شی۔ او د ماغ قلب۔ او

دغه شان بیا دواړو کتب کامل یکا کت او هم (هنکی پیدایش) اے مؤمنه! مخلوق دخپل طبیعت نه سر او نا بود کول دا سے دی، نکه د انسانی طبیعت د ملائکو طبیعت کتب بد لیدل. او چه تہ د ملائکو د خصلتونو نه هم بالاتر شے. نوبیا سنا د - اَلْکَلْبُ بِرَبِّکُمْ قَالُوا بَلَىٰ (زہ سلسو رب نہ یم خہ؟ نواړوا خو نو او وئیل چه بیشکه ئے) په عهد کتب فنا کیدل د ائمی بقا بیا موندل دی. دغه وخت په سنا گفتار، اوستا ټول حرکات سکانات اذن (کھی سره) وی. که تہ دغه اوچت مقام خواهان ئے. نو په تادا خبره لازمی ده چه د نفس اماره نه کناره کش شے. او د الله پاک د امر و نهی فرمانبردار شے. بیا به تا ته دیوونکي د معرفت علم لکائی حاصل شی. ته به د هر شی نه فانی شے. او حق تعالی سره به باقی شے.

هرکله چه ستا هستی حق تعالی سره باقی شی. نوستا هرڅه به د هغه درسا او خوشنودی د پاره وی (نه چه د خپله رضا او خوشنودی د پاره). که تہ د زهد، تقوی او معرفت، معنی او باطنی فرق معلومول غواپه نو پوه ش. چه د زهد عمل دا سے دے لکه یوساعت او د تقوی عمل دا سے دے لکه دوه ساعت، او د حق تعالی معرفت دا سے دے، نکه یو د ائمی او ابدي عمل. (الله پاک وموئ) دخپل معرفت په ابدي عمل بنیاد کړی. آمین.

مقاله (۷۷) د اهل مجاهد کا لس خصلتونو د نفس د مجاهد کا کوونکو او عباد کوونکو اهل طریقت خلقوس بیکه خصلتونو وی. چه په هغه هیئت هجری عمل کونکی وی. هرکله چه هغوی د الله د حکم او دست نبوی په اتباع کتب په دے خصلتو لقا ئم پاتے شی، نو د معرفت او روحانیت اوچت درجه بیا موی.

روجه خصلت دا دے. چه بند کا قصد یا سهوا په دروغه یا په ربتیا هرگز قسم نه خوری. او خان په قسم نه عادتوی. خواجه هغه قسم د الله په نوم وی. د هغه دکلام پاک په نوم، د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په نوم یا دیل چا په نوم. حکم چه خوک په قسم خوړلو عادت شی نو د هغه په نزد قسم هیڅ عظمت یا اہمیت پاتے نشی. او هغه دانسته یا نادانسته د هغه خلاف ورزی کوی. د دے نه علاوه د خدا ئے تعالی په قہر او غضب کتب هم راشی. خو کله چه انسان خان د قسم نه خوړلو عادت کړی. او د سخت ضرورت په وخت کتب هم قسم اونہ خوری، نو الله تعالی په هغه خپل انوار او برکات نازل کړی چه په هغه د هغه په ظاہری او باطنی نعمتو نو کتب اصفافه کیری او د هغه درجات پدے اوچتیری. په خلق کتب ئے تعریف او توصیف (صفت) شروع شی. او خلق ئے خان د پاره یو بیکه

نمونہ گنوی. او بیروئ ئے کوی. او خوک ئے چه وینی. د هغه نه مضروب او هیبت زده کیری.

دویم خصلت دا دے چه بند کا ارادت یا توقه تعالی کتب هم د دروغ وئیلو نه پرہیز او کړی. په دے چه دروغ انسان بیریدونکے کوی. او د هغه قلب او دماغ زنگ آوړ کوی. او د دے سره خلق خدا کتب د هغه آثار او امتیاز وړک شی. د دے نه علاوه کوم سرے چه د خلق مخکې دروغ وائی، هغه په الله پاک هم د دروغ وئیلو نه گریز نه کوی. د دے برعکس که دے خپله ژبه په ربتیا وینا عادت کړی. نو الله پاک به د ئے ته شرح صدر عطا کړی. او د هغه سینہ به د علوم و معارف اسلامیه د سپارځه پرازی، هرکله چه دے د نورو نه دروغ اوری نو پخپله ژبه او عمل به هغوی ته درشتیا وئیلو تبلیغ کوی. او د دروغ وئیلو د دروغو د عادت رفع کولو د پاره به دعا کوی. غرض دا چه دروغ د کمزورے عقیدے او د فاسق او فاجر خلقو روش دے. او ربتیا او حق کوئی د ایماندارو، اولیاء و صلحاء او صدیقینو دستور عمل دے.

دریم خصلت دا دے، چه هرکله بند کا سره عهد و پیمان او کړی. نو دخپله وعدے هرگز خلاف ورزی نه کوی. په قرآن او حدیث کتب د وعدے د پابندی ډیر تاکید راغله دے. او دا د ایمان یو لومے علامت کتلے

شی. الله پاک فرمائی ۱۰ مسلمانانو! تاسو دخپلو عهدو تعویل کوی. حکم چه تاسو نه به ستا سو د وعدو باز پرس کیری. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی دی: کوم سرے چه د خپله وعدے پابندی نه کوی، هغه کتب هېڅ ایمان نشته. نو یاد ساته چه چا سره د وعدے کولو او د هغه د ماتولو نه دا خبره زیاته بهتره ده، چه هېڅ و وعده ویر سره اونہ کړے. د داسے وعدے کولو نه، چه د هغه تعویل اونہ شی، یا د تعویل نیت پکب ئے وی، د هغه نه کول مبارک او خلاصی باعث دی. په دے چه د وعدے خلاف ورزی هم د دروغو یو بدترین قسم دے. او د قوت ارادی او د حسن سلوک او خوش معاملگی برپادی دلا او خلق خدا کتب بد عهدی کونکے سرے هېڅکله عزت نشی موندے. او کوم سرے چه صداقت او ذمه داری سره دخپل عهد و پیمان پابندی کوی. هغه هیڅه او هرڅه د خلق په نظر کتب وړخ په وړخ زیات عزت او اعتماد حاصلوی. الله پاک هم دے محبوب ساتی. او دنیا او عقبی کتب هم دے ترقی او کامرانی حاصلوی.

څلورم خصلت دا دے. چه انسان په چا بنی آدم یا څه څیز لعنت اونہ کړی. حکم چه د لعنت کولو حق صرف الله پاک ته حاصل دے او د هغه د عالم الغیب کید و په لحاظ سره هغه ښه پوهیږی، چه کوم سرے یا څیز د لعنت کولو قابل

دے ، اور معنوب او معضوب کہیں مستحق دے ، نولعت
نہ کول ، او مخلوق خدا تہ ضرر نہ رسول دا ولیاء اللہ ابرہ
اوسد یقینوسف دے ، او پہ دے وجہ ددوی داساع کوکو
ہم پہ دنیا اومقہیں کہیں اوچتے درجے دی ، اواللہ تعالیٰ د
ہغوی دایمان بحافظ وی ، نومن لہ پکاری چہ خائے پہ
خائے لعنت کولو سرہ د اللہ پاک علم اوفعل کہیں دخل
ور نہ کریں ، او پہ نور خلق و لعنت پہ خائے دخل
سیرت او عمل اصلاح او کریں .

پنجم خصلت دادے چہ د مسلمان دپارہ دبد دعا
کولونہ پریہیز او کریں ، کہ پہ دہ دیوجانب نہ خہ زیاق
اوظلم شوے وی ، نودھے دپارہ د بد دعا پہ خائے
دھدا بیت دعا او کریں ، اود صبر او تحمل نہ د کار داخل
دا خصلت د سرکی درجے پور تہ کریں ، اودھر کہ چہ بندہ
پہ دے صفت خائستہ شی ، نوهفہ کہیں دسیرت پختگی
پیدا شی ، او پہ مخلوق کہیں دھفہ دپارہ د محبت اومقبولیت
جد بات پیدا شی ، اود مؤمنانو پہ زہونو کہیں عزت اومقام
بیامومی ، کلام اللہ کہیں د بد دعا جواز ہم موجود دے ، او
انبیاء چہ کلمہ بعض قومونہ یا افراد یقینی طور سرہ د بد
دعا مستحق بیاموندی دی ، نودھغوی دپارہ لے پختلانو
موقعو بد دعا گائے کرے دی ، خو کہ چہ یوسپے بد دعا
ہم کوئی ، نو کونہ دبیان مطابق روچے ہنہ لہ دھر لحاظ

اودر حیشینہ نہ دایقین او اطہیان و رکول پکاری اچہ
دبد دعیان دپارہ یوسرے واقعی مستحق دے او کہ نہ ،
شیرم خصلت دادے ، چہ پہ مؤمنانو اواہل قبلہ
کہیں د پہ ہیچ یوسری پہ یقین او وثوق سوہ دکافر ،
مشرك یا منافق حکم نہ لکوی ، تیغچہ بیخ او واضع ثبوت
بیانہ مومی ، پہ چا دکفر حکم کول دیر یونازک اود ذمہ دارگی
فعل دے ، اوبخیر سوچ او فکر اوتحقیق نہ دایسے کول نہ دی
پکار ، ددے برخلاف پہ چا دکفر حکم نہ کول پہ علم الہی
کہیں دخل و رکول نہ پچر کیدل دی ، او سنت نبوی اتباع
دہ ، د مؤمن دپارہ بنہ طریقہ دادہ ، چہ احتیاط او کریں ،
دا خصلت د اللہ پاک رحمت اورضامندی تہ دیر فریب
دے ، پہ بل مسلمان دکفر د فتویٰ کولو پہ خائے دس
دخل ایمان حفاظت او کریں چہ دخل اے تعالیٰ د
غضب نہ پہ امن شی .

اوم خصلت دادے چہ انسان دپہ گناہ اومعصیت
کہیں دحرامو اونا جائزہ خیزو دکتانوںہ یا ہفے تہ دہ
کیدونہ پریہیز او کریں او خپل اعشاء د اللہ پاک د ممنوع
کرے شوی خیزونہ پچر اوساق ، دا د احکام الہی احترام
دے ، چہ دھے دپارہ اللہ پاک خیل بندہ تہ پہ دنیا او
عقبی کہیں عزت اوسرفرازی عطا کوئی .
اشم خصلت دادے ، چہ مخلوقا تو کہیں پہ ہیچا دے

خواہ ہنہ مشروئی ، یا کشر ، خپل ناجائزہ بوج نہ اچوی ،
اوپہ ہنہ د ظلم زیاقی نہ کوی ، دا خصلت ددیندارو دذکر
اوعابد او مخلوق عزت دے ، اوددے پہ تعبیل سوہ ہنہ
پہ مؤثرہ طریقہ دامر بال معروف اونیہ عن السنکوقوت
بیامومی ، ہر کہ چہ د مؤمن دا روش وی چہ ہنہ د
خپل حاجات اود ضرور ، یا تو دپارہ د اللہ پاک نہ علاوہ تو
مخلوقات تہ توجہ نہ کوی اونہ دھغوی پہ صدقا تو نظر
غور کوی ، نواللہ پاک ہنہ د توکل اواستغنا پے مٹلہ
صفا نو بنا د کریں ، دا خصلت د توحید اواخلاص دا چہ
درجے بیاموندی دپارہ دتولونہ اہم اوفائدہ مند صفت
دے .

نہم خصلت دادے ، چہ مسلمان دحرص اوهوس پہ
دام کہیں کیر نہ شی ، د اللہ پاک پہ ور کرے شوی نعمتونو
شکر اوباسی اومخلوقات د خیلو حاجاتو مرجع اونہ
گر کوی ، دا د توکل روح دے ، اود اعتماد علی اللہ اصول
اوداد ہفے برکزیبہ بندکان حق تعالیٰ اواولیاء اللہ د
علاماتو نہ دے ، چہ ہغوی مخلوقا تو سوہ ربط قطع کہ او
اللہ پاک سرے لے خپل روحانی اومعوی تعلق محکم کہے
اودنیا اوعقبی کہیں ورتہ سعادت اواخلاصی حاصل شوہ
لم خصلت دادے ، چہ تواضع اختیار کریں ، اوچیز
او انکساری خپل شعار جوہ کریں ، تواضع سوہ دمسلمان

درجہ پور تہ کیری ، اود خالق اومخلوق پہ نزد ہنہ د
عزت او وقار خاوند شی ، دھنہ پہ دعا اوسنا جا تو کہیں
دا آثر پیدا شی ، چہ ہنہ د دنیا او آخرت دکوم خیزارادہ
او کریں ، اللہ تعالیٰ ہنہ پورہ کوی ، دا خصلت دتولعبادتو
اصل دے ، اود ایمان اواخلاقو قول نیچے صفتونہ ددے
نہ پیدا کیری ، دے خصلت سوہ مؤمن دھے اولیاء اللہ
سیرت بیامومی ، چہ راحت یا تکلیف اوحوشحالی یا ضم
ہرحالت کہیں د اللہ تعالیٰ نہ راضی وی ، اوم دا خصلت
پہ حقیقت کہیں کمال فتویٰ دہ ، اود تواضع تشریف دا
دے چہ انسان ہیچو کسب اودانی اونہ کتری ، اوچا
سوہ چہ پوچائے شی ، نوداے د او کتری ، چہ ممکنہ
دہ ، علم الہی کہیں داسرے درجہ اوصفا تو کہیں خاناہ
زیات وی ، نو کہ ہنہ ددہ نہ ور کو تے ہم وی ، نو پورہ
د شی ، چہ ہنہ بہ د اللہ پاک دومرہ نافرمانی نہ رک
کری ، خومرہ چہ ما کرے دہ ، او پہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بہتر دے ، او کہ ہنہ ددہ نہ لوئے وی ، نوداے د او کتری
چہ ہنہ خمانہ تکبیں عبادت شروع کرے دے ، اوچا
نہ زیاتے نیکی لے کرے دی ، پہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بانڈ دے ، او کہ ہنہ عالم وی نو پورہ د شی ، چہ ہنہ
تہ ہنہ نعمت اوفضیلت ور کرے شوے دے ، چہ ہنہ
تہ خمار سائی نشتہ ، ہنہ خو ہنہ خہ زدہ کیری اومعلوم

کری دی، چہ خُدا دطاقت نہ پھر دی۔ بد دا چہ ہفتہ
 عام پہ کالی پناشتہ دے، اوردھے پہ وجہ دخیلے عقیدے
 او عمل دا صلاح فائدہ ترے ہم اخیلے۔ نو دھتہ فضیلت
 او برتری پہ ما ثابتہ دے۔ اوکھ ہفتہ جاہل وی، نو داے
 د اوداں چہ ہفتہ ہرغورہ د اللہ پاک نافرمانی کرے
 دے، ہفتہ کے دے علم ہی پہ وجہ کرے دے پہ دے جنت
 پہ مادہ ہفتہ برتری ظاہرہ دے۔ اوکھ کافر وی، نو داے
 د اوداں، چہ زک نہ پوہیریم۔ کیدے شی چہ ہفتہ
 مسلمان شی او اللہ تعالیٰ دخیل فضل اونسرت
 پہ وجہ ہفتہ نہ حق لارہ اونبائی۔ او بیاد ہفتہ خاتمہ
 پہ اسلام او ایمان اوشی، نو مالہ دھتہ سپکاوے نہ
 دے پکاس۔
 نو تواضع د دیرو بشکلو صفو نوجریہ دے۔ او پہ دے
 انسانی طبیعت کین دکتور فہرہ خاکے خلق خدا سہ
 د ہمدردی، محبت او شفقت جدبات پیدا کیری۔ دے
 نہ علاوہ چہ سہے متواضع شی، نو اللہ پاک کے دنس د
 آقا نو محفوظ ساتی۔ او د خلقت پہ زہر نو کین دھتہ د
 پارہ عزت پیدا کیری۔ او پہ خیلو مقبول او محبوب بنکوانو
 کین کے شمار کیری۔
 حدیث شریف دے ! تواضع د عبادت مغز دے
 د متقانا او راستا باز، د خلقتو بہ دے کیری۔ بل ہفتہ

د دے نہ افضل نہ دے پہ برکت دمؤمن ژہر نو تواتو
 او زہر آزارو نو کخبرونہ محفوظ وی۔ او ہفتہ پہ ظاہرہ او
 باطن کین یکساں وی۔ ہفتہ نہ خیلہ دچاہیت کوی نہ
 د بل چاہ نہ دچاہیت اور بدل خواہی، حکمہ چہ قرآن او
 حدیث کین دغیبت دیرمذمت رابطے دے۔
 اللہ پاک د موبن او تاسوقول د تواضع پہ بشکل صفت
 بنا د کیری۔ آمین۔
**مقالہ (۷۹) د حضرت پیرانو پیر مرض الموت
 او وصیت**
 پہ مرض الموت کین شیخ عبد الوہاب صاحب دخیل
 پلا حضرت پیرانو پیر رحمۃ اللہ علیہ پہ خدمت کین مرض
 اوکھ چہ ماتہ داے وصیت او فرمایا، چہ زکہ پرے تاسو
 نہ پس عمل کوم۔ نو حضرت اور تر ارشاد او فرمایا: ”پہ
 تا لازم دی، چہ ہیشہ د اللہ تعالیٰ نہ ویرہ کوے۔ او
 دھتہ پہ مخلوقا نو کین دھیچا نہ خوف اونہ کرے۔ د
 اللہ پاک نہ سوا بل ہیچا سرہ خیل امیدونہ او حاجات
 مہ وابستہ کوے۔ خیل قول کارونہ اللہ تعالیٰ تہ او سپارہ۔
 او اللہ پاک نہ سوا پہ ہیچا تکیہ مہ کوہا حکمہ چہ دانہ
 دے۔ او اللہ پاک دذات او صفاتو متعلق پہ کلکہ توجہ
 اختیار کرے، چہ دباری تعالیٰ پہ توحید د بتولو
 اجما دے۔“

ہرکھ چہ دمؤمن زہر اللہ تعالیٰ سہ خیل تعلق
 درست او مضبوط کیری، نو عقیدے او عمل ہیچو یونہ
 صفت دھتہ نہ خارج نہ وی۔ حضرت پیرانو پیر صاحب
 او فرمایا: ” زکہ بوداے مغز ہم چہ ہفتہ پوست نہ لگا
 یائے خیل اولاد تہ خطاب او فرمایا: ” تاسو خدا دخوانہ
 پہ دے شی۔ حکمہ چہ پہ ظاہرہ زک تاسو سہ ہم۔ او پہ
 باطن کین بل چا سہ۔ ستاسو نہ علاوہ نو خلق ہم
 شتہ، چہ مالہ رابطے دی۔ ہفتی لہ خاکے ورکری۔ او د
 ہفتی ادب او کیری۔ دھتوی د پارہ دا خاکے وسیع
 کرگی۔ دے خاکے کین د خدا کے تعالیٰ د رحمتو نوزول
 کیری۔ حضرت محبوب سبحانی ” بہ پہ دے حالت کین
 اکثر د ” وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ” او
 ” اللہ پاک د خُموں او ستا سو مغفرت نمیب کیری۔“
 ارشاد او فرمایلو۔
 دے دوران کین بہ بعض اوقات دوگی فرمایلو
 ” زکہ دا شہ پاک نہ ماروا مخلوقا نو کین دھیچا نہ نہ ویرہ
 حتی چہ د ملک الموت نہ ہم ویرہ نشتہ۔ اے ملک
 الموت ! زکہ ستا دخالق او پرورس دکار نہ ویریم، تانہ
 ہرگز ویریم۔“ داے او فرمایلو اورچ مبارک کے دا
 بدن نہ پیرواز او کرلو۔ پہ دوگی د د خدا کے تعالیٰ جنتو
 وی او سلامونہ۔“

د حضرت پیرانو پیر صاحب د دھا نو حضرت عبد
 الرزاق ” او حضرت موسیٰ صاحب ” خیل دوا رہ لاسونہ
 د مصالحتی (چوہ تازہ) پہ طور او چنول او خورول۔ او
 بہ کے دا ارشاد او فرمایلو: ” وعلیہم السلام ورحمۃ اللہ
 وبرکاتہ۔“ توبہ کوئی۔ او خیل صفا کین داخل شی۔ زک
 اوس تاسو بلہ راکم۔ ” دے نہ پس پہ دوئی ” د مراد
 کیفیت خورشو۔ او ذکر الہی کین واصل باللہ شو۔ رضی
 اللہ عنہم ورضوانہ۔ ” اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُونَ ہ
مقالہ (۸۰) د حضرت محبوب سبحانی بقیہ کلام
 د باطنی تا اثرات او کشف او مشاہدے پہ لحاظ خا
 او ستاسو او دنور مخلوق پہ میخ کین دزکے او آسمان
 فرق دے۔ نو تاسو ما پہ بل سہی او بل پہ مامہ قیاس
 کوئی۔ یا ترے د دوئی جو کے عبد الرزاق صاحب دمرض
 کیفیت او پونستہ۔ نو ہفتہ کے او فرمایلو۔ ” لحانہ دھتوک
 درے تپوس نہ کوئی۔ حکمہ چہ زکہ د اللہ پاک د علم مطابق
 دیو حال نہ بل تہ منتقل کیریم۔ دے وخت کین ہیچو برائتا
 یا فرشتہ خا پہ مرض نہ پوہیری۔ دا شہ حکم سہ دا شہ
 علم نہ ساقط کیری۔ حکم بدلیری۔ لیکن دھتہ علم
 نہ بدلیری۔ حکم منسوخ کیدے شی، مگر دھتہ علم
 منسوخ کیدے نشی۔
 اللہ پاک چہ کوم خیز خواہی، ہفتہ فنا کوی۔ او چہ

قصیدہ بردہ

مُصَنَّفٌ د قصیدہ بردے د مصنف نوم شیخ شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بوسیری دے۔ شیخ شرف الدین صاحب پہ بوسیری وجہ دشوال ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) د ملک یمن پہ بوسیر نوے علاقہ کنیں پیدا شوے وو۔ دودہ ڈ ژوند حالات ویرنہ دی معلوم، خود و مرگہ قہر معلومہ دہ چہ دے دخیل وختہ یو ہونیا خوش نویں، متبرع عالم اویولوئے بزماک وو۔ دودہ و وفات متعلق ہم مختلف روایات دی۔ خود مقریری او ابن شاکر د تحقیق مطابق دے پہ ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) کنیں وفات شوے دے (پہ حوالہ دانسائیکلو پیڈیا ان اسلام جلد اول ص ۱۱۸) او پہ مصر کنیں امام شافعی صاحب مزار سورہ نزدے دفن شوے دے۔ ددہ د برے قصیدے لیکل دی۔ خوبہ ہفتے کنیں چہ کوم شہرت قصیدہ بردے تہ حاصل دے۔ دیلے قصیدے نہ دے نصیب شوے۔

وجه تسمیہ د قصیدہ بردے اصل نوم **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ الْبَشِيرُ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ الْكَافِرِيُّ الْمُدْحِخُ الْبَرِيكِيُّ** دے۔ پہ دیکنیں قول دودہ شپتہ دیاسہ یوسل شعرونہ دی دے تہ قصیدہ بردہ جگہ وائی، چہ کوم وختہ ددے ناظم یعنی لے قصیدہ ہفتے اشعار تہ وائی چہ یو شاعر دخیل مدوح پہ صلتا اومدح کنیں بیان کرے وی۔

کوم خیر عواری، ہفتہ قائم ساتی، ہفتہ سرہ لوج محفوظ دے دہفتہ دکار نو دہفتہ نہخوک تپوس نشی کرے۔ او دہند یا نو نہ بہ دہفتی د معلو نو تپوس کرے شی۔ اوصفا الہی پہ بارے کنیں چہ کوم خبر ونہ موزن تہ پہ کلام الہی کنیں رارسید لی دی۔ ہفتہ ہم ہفتہ شان پہ دنیا کنیں ظہور دیا موی۔

حضرت کوئے عبد المجتہار صاحب ددوی نہ تپوس اوگہ، چہ سناسو بدن مبارک کنیں کوم اندام دے وخت درد محسوسوی۔ نو حضرت ورتہ او فرما ئیل **عَمَّا قَوْلِ اَعْضَاءِ دے وخت درد مند دی۔ لیکن الحمد للہ خمازہ درد مند نہ دے۔ دہفتہ تعلق اللہ تعالیٰ سرہ بالکل درست دے۔** پہ مرین الموت کنیں بہ حضرت فرما ئیل۔ **د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔** ہفتہ پاک برقا و زندہ وخت د مرگہ اوفنا نہ بے خوفہ دے۔ او پہ خیل قدرت کاملہ پہ تہ لوکا ساتو حاکم او غالب دے۔ **تول مخلوقات کے پہ مرگہ مخلوب کری دی۔** د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ او محمد صلی اللہ علیہ وسلم دہفتہ رسول دے۔ **زہ بید کلمہ توحید و خدا کے تعالیٰ نہ مد عوارم۔**

حضرت کوئی موسیٰ صاحب فرمائی چہ دو قات کید و پہ وخت حضرت دے **در صخلہ او فرما ئیل: اللہ اللہ اللہ اللہ** اور وچ صدارت کے اد اذ انہ کلمہ۔

د اہفتہ خطبات او مقالات دی، چہ حضرت محبوب سبحانی بہ دہفتہ اد پہ جامع مسجد کنیں خپلو عقیدت مند و اورید و نکو او خپلو مرید انوتہ ارشاد فرما ئیلو۔ **اللہ پاک د موزن قول د حضرت د ذات پابرات او ددے خطبا کہ پہ برکت پہ باطنی اور جانی اسرار و معمورہ کری او فلاح دارین مو د نصیب کری۔** او پہ ایمان او اسلام مو د ثابت قدم اوساتی۔ او پہ دے مقالاتو د عمل کولو او ددے د تبلیغ او اشاعت توفیق د را کری۔ **آمین بجزمت سید المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و علی جمیع الانبیاء و الأولیاء**
يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ط

کتاب فتوح الغیب ختم شو۔
الحمد لله

شیخ شرف الدین صاحب کوزن (فالج) او وہ - نوے پر
 تھے تنگ شو. ارادہ ہے وکریلہ - چہ وقت صیدۃ بہ یہ صلح
 د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کیں اولیگی -
 اور ہفتہ بہ وسیلہ بہ دیورس دکار نہ صحت او غواری - ہر کہہ
 چہ قصیدہ ہے تیاری کرے ، نونیت ہے اوکے ، چہ محمد مصطفیٰ
 صلی اللہ علیہ وسلم بہ زیارت مشرف شی - او قصیدہ ہلتہ
 اور سوی - ناگہانہ د شیے کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ خوب
 کیں اولیدلو - خپل حال ہے ورتہ عرض کہہ - نونہی اکرم صلی
 اللہ علیہ وسلم پرے لاس مبارک رانیکل - او بخادیر کے پرے د
 پاس خورکہ : او ورتہ ہے او فرمایا ، چہ خک پاسہ چور پتور
 چہ صحن مید ارشود نو حکم چور او تندرست وو - قصیدہ
 نہ قصیدہ بردہ حکمہ وائی چہ دمراض بہ حالت کیں بہہ
 شیخ صاحب ، حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د شفا
 خاد رخور کرے وو - دوسے وجہ نہ دا قصیدہ بہ قصیدہ بردہ
 مشہورہ شوہ وائی چہ صبا سحر شیخ شرف الدین د کورنہ
 اورت نو بہ دروازہ کیں ورتہ بوقر ولانرؤ - ہفتہ ورتہ
 عرض او کہ چہ کہہ قصیدہ تا سو د رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم بہ صفت کیں چورہ کرے دہ - ہفتہ ماتہ عنایت کرے -
 بہ دے وجہ بہ خلق کیں د دے قصیدے نوم خورشو چہ
 دمکک الظاہر وزیر بہاء الدین نہ دا خیرہ اوریدہ نو
 ہفتہ دا قصیدہ بہ سرو زر اولیکلہ - دادب دیارہ ورتہ

سرتور سر اوریدہ - دا کے واوریدہ - او قول عمر کے دے
 د برکات عظیمہ نہ فیض حاصلوو - یہ تولد اسلامی دنیا
 کیں دا قصیدہ دیورہ مقبولہ دہ - ددے ویرے شرے لیکلے
 شوے دی - او مختار شاعرانو پرے شعروہ ویشی دی - ددے
 نہ د تبرک حاصلوو دیارہ بہ شمارہ قیسے مشہورہ دی -
 د قصیدہ بردہ نہ شعر بہ مصرکین بہ مصطفیٰ الباقی
 صطیح کیں بہ دے شعر کیں چاپ شوے دہ - او دا سلامہ کالج
 پینور (پینور یونیورسٹی) بہ علوم شرقیہ لائبریری کیں بو
 خود غہ چاپ شوے شیخ د علامہ لاندہ نہ ہم موجود
 دی - پینتو اکیدہی چہ د ناہ شیخ او کتا بو مرکز دے - د
 قصیدہ بردے حقوقی او بیگلے شیخ دلتہ ہم موجود دی -
 د قصیدہ بردے د فضیلت
فضیلت او خصوصیت او خصوصیت بہ حقل کتابوں
 دیرشہ راویہ - بلکہ مشائخو دھر بو شعر جدا جدا تاثیر
 بنو دے دے تکہ د مثال بہ طور چہ عاملان د قصیدہ
 بردے دا شعر ہے
 هُوَ الْوَجِيهُ الَّذِي تَرَجَى شِعَاعُهُ
 لِكُلِّ هَدَلٍ مِنَ الْاَهْوَالِ مُنْتَجِمٌ
 د ہر مراد دیارہ آکسیر گزی خود دے ویرے نہ چہ د
 ہر بو شعر تفصیل لہ د بیگلے پکار دے مونہ د اختصار
 نہ کار اخلو -

قصیدہ بردہ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَخْتَارَ لَنَا مُحَمَّدًا
 ۱- مَدْرَسَةَ السَّلْوَةِ عَلٰی الْخَطِّارِ فِي الْقَدَمِ
 اَنْ كُنَّا كَمَا جِئْنَا مِنْ مَدِيْنَةِ
 ۲- مَدِيْنَتِكَ دَعْمًا جَزِيًّا مِنْ مَدِيْنَةِ بَدَا
 اَمْ هَدَيْتَ الرَّيْضَ مِنْ بَلَدِنَا كَاظِمَةً
 ۳- دَاوَمْتَ الرَّيْضَ فِي الْكَلْبَاءِ وَمِنْ اِيْهِمْ
 فَمَا لِيْ بِمَدِيْنَتِكَ اِنْ كُنْتُ اَلْمَدِيْنَةَ
 ۴- وَ مَا لِيْ بِمَدِيْنَتِكَ اِنْ كُنْتُ اَسْتَقِيْبُ اِيْهِمْ
 اَيُّسُبُ الْقَسْبِ اِنَّ الْحُبَّ مُسْتَكِيْمٌ
 ۵- مَا بَيْنَ مُسْتَحِمٍّ وَمَشْطُوْمٍ
 لَوْ لَا اَلْهَوَايَ لَمْ يَكُنْ دُعَاؤُكَ عَلٰی
 ۶- وَ لَا اَوْفَقْتَ لِيْ كَرِيْمًا اِيْمًا وَ الْعَسْكَرُ
 فَكَيْفَ تُنْكِرُوْا حُبًّا بَيْنَكَ مَا سَهَدَتْ
 ۷- بِهٖ عَيْنُكَ عَدُوْلُ الدَّمِيْعِ وَ السَّقَمِ
 وَ اَنْتَ الْوَجْدُ حَكِيْمِيْ عَسِيْرِيْ وَ حَسْبِيْ
 ۸- وَ نَحْلُ الْبِقَاوِ عَلٰی مَدِيْنَتِكَ وَ الْعَسْكَرِ
 نَعَسُوْا سَلٰى طَيْفٌ مِّنْ اَهْوَايَ فَاَرَقَّنِيْ
 ۹- وَ الْحُبُّ يَغْتَرُّمُ الْاَسَدَ اِيْمًا يَأْتِيْ لَسْمَ

۱- چہ نام د بیگلے دہ دیکہ او معنی بہ بیگلے کیں -
 حقل جات نوم دیورہ چہ قد دعشو نہ دے ورتہ ورتہ ورتہ

مظلوم پینتو ترجمہ
 (لہ عبدالقادر خان خٹک)
 ۱- ثنا د اللہ پاک چہ ہے پیدا کرو لہ عدم
 بیا درو بہ بیغمہ چہ دے مختار د کل قدر
 ۲- نہ پوہیزم نہ ذریہ دریا د کرہ بیا یاران د کسہ
 چہ مردم لہ دوو سترگو او بیٹھی ورسو دم
 ۳- باد دیار د کوشے خاور بہ خوش شیم درلہ رات
 باپ غرہ دیا ولہ لوریہ بریننا شو لہ پہ تو رہم
 ۴- دا د سترگو حال د خک د شہرہ او بیٹہ نہ او چیری
 بل د صبر ہوش لہ دلہ دروس و لہ دم پر ہر
 ۵- د آگاہ لہ نہی او پاسہ چہ بہ راز د بیض بہا کرے
 یورسہ او بیٹہ دی روا ہے بل د زہرہ دے مضطر
 ۶- نہ بہ تا دیار د خنبو بہ لیدہ ڈرا خریاد کرے
 نہ بہ خوب لہ تاند تل بہ یاد دیان بود عسل
 ۷- ہیڈ انکار د بیض مہ کرے دوہ گواہان د باہنہ
 ۸- د داریہ ستا پرخ گواہ دی بو او بیٹہ نسل نسیم
 اوس بہ تا با ندے اثبات د خپل میں د بیض اوشہ
 ۹- ع و زینک زہر کھل دے تن و اوج شہ بہ پریشم
 ہم دیار د سترگو خیال م پر و خوب لہ دوا د سترگو
 د تمام جہان لذت لہ سوئی وری د عشق اکم

لہ علم - معنی نیزہ - ع - نسیم ، ناروغشیا ، بیماری

۱۰ یَا لَئِي فِي الْهَمِّ الْمُذْرِعِ مَعْدِيَةٌ
 ۱۱ مَيِّئَاتِكَ وَكَذَلِكَ أَنْصَفْتَ لَمْ تَلْمِ
 ۱۲ عَذَابُكَ خَالِي لَأَسْرِي بِمُسْتَحْتَبِي
 ۱۳ عَنِ الْوَسَاةِ وَكَذَلِكَ دَائِي مَسْحَمِي
 ۱۴ مَحْمَدِي الصُّمُوحِ لَكِنِّي لَسْتُ أَشْعَمُهُ
 ۱۵ إِنَّ الْمَجِيئَ عَنِ الْمُدَّالِ فِي صَمَمِهِ
 ۱۶ إِنَّ الشَّهِيئَةَ تَمِيغُ الْقَيْبِ فِي عَدَائِي
 ۱۷ وَالشَّيْبُ أَبَدٌ فِي نَضَعِ عَيْنِ التَّهْمِ
 ۱۸ فَإِنَّ أَمَارَتِي بِالشُّؤْمِ مَا تَعَطَّشْتِ
 ۱۹ مِنْ جَهْلِيهَا بِتَذْيِيرِ الْقَيْبِ وَالْهَمِّ
 ۲۰ وَلَا أَعْدَاكَ مِنَ الْفِعْلِ الْجَبِيلِ قَدْرِي
 ۲۱ ضَيْبُ اللَّحْمِ بِرَأْسِي مَكْرُومِي مَحْتَمِي
 ۲۲ لَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ أَنَّ مَا أَوْقَرْتُ
 ۲۳ كُنْتُ سِدًّا بَدَائِي مِنْهُ بِالْكُنْمِ
 ۲۴ مَتَى لِي بِرَدِّ جَمَاعٍ مِنْ عَوَائِيهَا
 ۲۵ كَمَا يُرَدُّ جَمَاعُ الْغَسِيلِ بِالْحَجْمِ
 ۲۶ فَلَا تَدْرِي بِالْمَعَانِي كَسْرَ شَهْوَانِي
 ۲۷ إِنَّ التَّلْطَامَ يَقْوِي شَهْوَةَ التَّهْمِ
 ۲۸ وَالنَّفْسُ كَالْقَلْبِ لِيَنْ تَهْلِيهِ نَيْبُ مَنِي
 ۲۹ حَيْبُ التَّرْسِخِ وَإِنْ كَذَّبْتَهُ يَنْقَطِعِي

۱۰-۱۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم
 ۲۰-۲۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم

عاشق شوے چہ عنده گنگہ کرے پہ عاشقان
 ۱۰ ملامت ملامت کی وینہ ہرچہ وہا شہ گم
 ۱۱ محبت بہرہ ترکومہ دیار پت لرم ساقتہ
 ۱۲ پہ نعرہ نعرہ یار عوام دیرہ نہ کرکرم لہ عالم
 ۱۳ نصیحت دنا صاحبان کو کہ نہا پہ غور و اور سر
 ۱۴ چہ عاشق پہ عاشق کین لہ نامصوری اصم
 ۱۵ ما تہمت پہ عاشق کین دیرہ پہ نامع و کویہ
 ۱۶ کدھر شو بہ بند و یلو پیمان نہ دی متوہم
 ۱۷ اثارہ نفس دے چہ ماتہ امر تل کہ بہ بدئی
 ۱۸ زکا ددہ بہ ویل کار کرم ویرہ نہ کرکرم لہ ہم
 ۱۹ دحرمت لائق استازہ ہم پکوریہ آمیلہ شو
 ۲۰ ما لے ہیتر اکرام اونہ کویہ لکہ کہ اہل کرم
 ۲۱ کلام زدہ کچہ دہینو دہینو حق بہ پخا لے نہ کرکرم
 ۲۲ ما بہ تل بہ وسہ نور لزل لہ خیلہ عمر سم
 ۲۳ خیا نفس یوسو کین اس دے ترکو لرم پریسی
 ۲۴ یوشہ سوار حصے پیدا شوے چہ لے ساز کرکرم
 ۲۵ پہ احسان غلام خیلہ نفس یوشہ بد غلام دے
 ۲۶ پہ احسان سیرہ لار دی دعیمان پہ لور کلام
 ۲۷ نفس پہ مثل دھلک دے دینو بہ عدوت اعلیٰ
 ۲۸ درضاع عدوت لے و رک شہ چہ لری شہ منظم
 ۲۹ لے جدا بیل - پر پکرتے

۱۰-۱۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم
 ۲۰-۲۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم

۲۰ قَا ضَرِبْتَ هَوَايَا وَمَا تَوَدُّ أَنْ تُوقِلِيَهُ
 ۲۱ إِنَّ الْهَوَىٰ مَا تَوَدَّى يُمُوسُ أَدِيمِي
 ۲۲ وَتَأْيِسًا وَهِيَ فِي الْأَعْيَالِ سَائِيَةٌ
 ۲۳ وَإِنْ هِيَ اسْتَحْبَتِ الْمَرْغَىٰ فَلَا تَسِي
 ۲۴ كَمْ حَسْبَتْ لَدَا بَلْمُؤِي قَائِلَةٌ
 ۲۵ مِنْ حَيْثُ كَرُمٌ يَبْدُرُ أَنَّ التَّمَّ فِي الدَّيْمِ
 ۲۶ وَاحْشِ الدَّ سَائِسٌ مِنْ جُوجٍ وَمِنْ تَبِيحِ
 ۲۷ قُرْبِ تَحْمَمَةِ تَمْرٍ وَسِنِّ السُّحْمِ
 ۲۸ وَاسْتَفْرِجِ السُّمُوعَ مِنْ عَيْنِي وَدَائِمَتَكَ
 ۲۹ مِنْ الْمُحَارِبِ وَالسَّرْمُوحِيَّةِ الْهَدْمِ
 ۳۰ وَخَالِيبِ النَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ وَأَعْيَسِيهَا
 ۳۱ وَإِنْ هُمَا مَحْمَاكُ الصُّمُوحِ قَاتِلِيهِمَا
 ۳۲ وَكَذَلِكَ تَطِيغُ مِنْهُمَا حَصْمًا وَلَا حَكْمًا
 ۳۳ فَأَنْتِ تَعْرِفِي كَيْدَ الْغَضَمِ وَالْحَكْمِ
 ۳۴ اسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنْ قَوْلِي يَدَا سَهْلِي
 ۳۵ لَعَلَّ نَسِيئِي بِهِ تَسْلُدُ لِي ذِي عُمِّي
 ۳۶ أَمْرًا تَكُنُّ الْغَيْمُ لَكِنِّي مَا أَسْمُرُكَ بِهِ
 ۳۷ وَ مَا شَقَقْتُكَ كَمَا قَوْلِي لَكِ اسْتَعْمِ
 ۳۸ وَلَا تَزِدْ قَوْلِي قَبْلَ الْبُؤْتِ تَائِيْلَةٌ
 ۳۹ وَلَمْ أَسَلِ يَوْمِي قُرْبِي وَلَا أَسْمِ

۲۰-۲۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم
 ۳۰-۳۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم

آرزویمہ و رکوعہ دولہ چہ غالب دریا کد نشی
 ۲۰ دصورت بنہرے خراب کہ چہ ڈش پانڈ حکم
 ۲۱ تدا نفس لہ معور کہ دستا پہ رضا دروسی
 ۲۲ کہ لہ مرادہ ستا خلاف کہ نور بہ عدال کاسم
 ۲۳ نفس مہلک لذت بیگتہ و بیگتہ کہ بہنہ صورت کہ
 ۲۴ لکہ و دگلوک غلام پہ لڈین طہا مکنس سم
 ۲۵ لا پہ لورہ کین مکرونہ تر مورہالی ددہ ویرہ
 ۲۶ ترے خذ کرکہ کہ ہر شوے ریاست کین پہ ملامت
 ۲۷ دغہ ستر کہ چہ و کہ دی دو پر و گنا ہونو
 ۲۸ نوزیوہ و رکھے اوشہ کرکہ لازم پہ شان ندم
 ۲۹ نفس شیطان حائی دشمن دے پہ ویل لے فل مکروہ
 ۳۰ لہ جنتہ ہم دوی دوا پر دا ویسلے دے آدم
 ۳۱ اطاعت لے ہرگز مہ کرکہ غلیبان کلہ خیلیری
 ۳۲ ترا اڈا لے ورا تگہ ورتہ کمرہ دوارہ مار لرم
 ۳۳ ہر سہ پہچہ کر کردارہ دکفتار نتیجہ غواری
 ۳۴ ذفر نند امیدواری کا پہ معنی لہ ذی عم
 ۳۵ نصیحت بہ حکا پہ مشکل پہ تابا نندہ اشرا
 ۳۶ چہ زہ نہ نیمہ سم شوے تاتہ وائم اسم
 ۳۷ ما تر مرگہ لادغلو ہیتر طاعت توبنہ اونہ کرکہ
 ۳۸ بے لہ فرضو کہ حق دے ادائہ شول ہفتہ دم
 ۳۹ لہ غلام - دشمن - لہ سم - زہر

۲۰-۲۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم
 ۳۰-۳۹: کوہدائے شہ قرم، شعری، کمزوری، شہ لہجہ، وائے قیوم

ظَلَمْتُ سَكَّةَ مِنْ أَخِي الْقَلْبَةَ إِلَى
 ۳۰ أَنْ اشْتَكَيْتُ قَدَّمَ مَاءُ الْقَمَرِ مِنْ دَرَمٍ
 ۳۱ وَشَدَّ مِنْ سَعْبِ أَحْسَادِهِ وَكَلَمِي
 ۳۲ نَحْتُ الْجَارِيَةِ كَشْحًا مَرُوفَ الْأَكْمِ
 ۳۳ ذَرَاوَدَتْهُ الْجِبَالُ الشَّمَّ مِنْ ذَهَبٍ
 ۳۴ عَنْ نَفْسِهِ فَأَرَاهَا أَنْبِيَاءَ سَكَمٍ
 ۳۵ وَآكِدَاتُ هُنَّ فِيهَا مَسْمُورَاتُهُ
 ۳۶ لَأَنَّ الْمَسْرُورَةَ لَمْ تَكُنْ عَلَى الْوَسْمِ
 ۳۷ وَكَيْفَ تَدْعُو لِي الدُّنْيَا مَسْمُورَةً مِنْ
 ۳۸ لَوْلَا لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْمَدَامِ
 ۳۹ مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْكَبِينَ وَالسَّعْدَيْنِ
 ۴۰ وَالْعُرَيْقِينَ مِنْ مَسُوبٍ وَمِنْ عَمَمٍ
 ۴۱ نَسِيْنَا الْأَمْرَ السَّاحِي فَكَلَا أَحَدٌ
 ۴۲ أَسْبَرَ فِي قَوْلٍ لَمْ يَشْفَ وَلَا تَمَمِ
 ۴۳ هُوَ الْعَيْبِيُّ الَّذِي كُرِّجِلَ شَقَاعَتُهُ
 ۴۴ لِسْكَنِ هَذَلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَدِمِ
 ۴۵ دَمَائِي اللَّهُ فَا لِمُتَمَنِّكُونَ بِمِ
 ۴۶ مُتَمَنِّكَوْتِ جِبِلِّ حَمِيرٍ مُتَمَنِّصِمِ
 ۴۷ فَاتَى السَّيِّئِينَ فَا خَلَقِي فِي لَيْلِي
 ۴۸ وَتَمَرِيكَ الْكَوْبَ فِي عَيْبِي وَلَا كَوْبِي

۴۰ تا ۴۸ پر معصوم تجاوری نے لکھے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نوح
تجاوری نے لکھے۔

لہ ما پاتے شوست دھنہ چاہیہ پہلعت کین
 ۳۰ یہ ڈیر ڈیر ولایہ اوشو دنا زکوینو ورم
 ۳۱ خان کے موہنہ کہہ بیگنہ داویشوپہ ڈوینہ
 ۳۲ تل بہ دہ ڈیرے لورے تول کانری پہ شکم
 ۳۳ لوئے لوئے غونہ ورشوہج نظرے پے ونہ کرو
 ۳۴ نرا ودہ نہ بنکاری لوہیشہ تر خاورو کم
 ۳۵ د حضرت زریہ بہ مفیوط وکد بہ ویر ضرورتہ
 ۳۶ ہیجہ یوضرومات لے لا تعدو علی العصم
 ۳۷ پہ دنیا کے خہ حاجت دے چہ زینا او افلاکونہ
 ۳۸ کہ دے نہ وے ، پیدا شوے بہ شوک نہ لوک لعدم
 ۳۹ محمد رسول اللہ چہ دے ہوئے بادشاہ دے
 ۴۰ دسویو دپیرویو دسویو دسویو دسویو
 ۴۱ حوین ہسے رنگ نیما دے امرکونہ نہی کرکے
 ۴۲ چہ ریشینے تردہ نہ ووخوک یہ لا اویہ نعم
 ۴۳ بیگانہ بہ ہم لہ دہ نہ دتغییب امیدواری کرکے
 ۴۴ نشتہ غم ددہ دخیلو چہ کاوار لہ هول وغم
 ۴۵ ددہ دین حیل التین کے غم اندوہ دھنہ نہ کا
 ۴۶ چہ دا حیل لے نیوے پہ لاسونردے حکم
 ۴۷ پہ صورت او پہ سیرت کین بہترین کے دنیا تو
 ۴۸ ہم کریم و ترہمہ وک لہ وارو وک اعلم

دَلَّمَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ مَلَمَسَ
 ۳۰ عَدَاً مِنَ الْجَوْرِ أَوْشَقًا مِنَ اللَّيْمِ
 ۳۱ وَدَاؤَعُونَ لَدَيْهِ عِنْدَ حَرِّهِمْ
 ۳۲ مِنْ نَعْلَةِ الْعُلَمِ أَدْوِينَ شَلَقَ الْحَكَمِ
 ۳۳ فَهُوَ الَّذِي نَدَّ مَعْنَاهُ وَصَوَّرَتْهُ
 ۳۴ لَعْنَةُ مَلَكُوتِ حَبِيبِ بَارِعِ النَّسَمِ
 ۳۵ مَنَّكَ عَنْ شَرِّ نَبِيٍّ فِي مَعَا سِنِهِ
 ۳۶ فَجَوَّهَرُ الْحَسَنِ فِيهِ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ
 ۳۷ دَعَى مَا أَدْعَاهُ التَّمَارِي فِي تَيْبِهِمْ
 ۳۸ وَاحْكُمْ بِمَا شِئْتَ مَدَّ حَافِيهِ وَاحْكُمِ
 ۳۹ فَالْتَمَسَ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرِّ
 ۴۰ وَالْتَمَسَ إِلَى قَدِيرِهِ مَا شِئْتَ مِنْ عَيْبِ
 ۴۱ فَارَى فَسَلَّ رَسُولُ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ
 ۴۲ حَدٌّ فَيُعَوِّبُ عَشَّةَ نَاطِقٍ بِقَمِ
 ۴۳ لَوْ تَأَسَّبَتْ قَدْرُهُ إِنِّي أَنَا عِلْمًا
 ۴۴ أَخِي انْمُهْ جِيْنِ بُدْعِي دَارِيْنَ الرَّيْمِ
 ۴۵ لَمْ يَمْتَحِنَا بِمَا نَعَى الْعَمُولِ بِمِ
 ۴۶ جِرْمًا عَكَيْتَا فَلَمْ تَرْتَبْ وَلَمْ تَنْهَمِ
 ۴۷ أَعْنِي الْوَرْدِي فَهَمَّ مَعْنَاهُ فَلَيْسَ يَرِي
 ۴۸ لِلْفَرْبِ وَالْبُعْدِي مِنْهُ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ

ہمکی وارہ نبیان لے لہ علومو مستغیب وک
 ۳۰ ددہ علم لکہ بحر وو تر بحرہ ہم اعظم
 ۳۱ کہہ ظہورے پہ ظاہر کین ترہ وارو آخرود
 ۳۲ خو پہ علم او حکمت کین ترہمہ وومستقدم
 ۳۳ ہم دے دے چہ کامل ووپہ معنی اوپہ ہوت کین
 ۳۴ بیائے خود پہ دوستی کرکے لہ اولاد د آد مر
 ۳۵ د حضرت خوبی واپہ بل شریک ورسول وور
 ۳۶ جوہر دحسن بناشت پہ دک کین وور غیر منقسم
 ۳۷ پہ ہر شان عہد ستاہ حد کے نشنہ دستاینے
 ۳۸ خوترساؤ غونداے مہ شہ خدا کے کھوکے وور
 ۳۹ پہ نسبت کرکے تہ ذات دیغیر تہ دشراف او برکتی
 ۴۰ ہم نسبت کے کرکے و قدرتہ ما ششت من عینکم
 ۴۱ ودانا تہ لہ ادراک عاجزی عین ادراک دے
 ۴۲ ددہ فضل ہومرہ نہ دے چہ ادائے کرکے یہ ہم
 ۴۳ کہہ انظار دمعجزاتو کے موافق د مورتو دے
 ۴۴ خو چہ واخصتے نامہ شی برے ژ وک بشیر ہم
 ۴۵ پہ اندازہ پہ کے ہرچا تہ د عقل کرکے و تسخیر
 ۴۶ لوئے، ہلک کے فیض مومنی لہ حدیثہ لاجوم
 ۴۷ حقیقت کے لہ خدا پہ نور ہیچا موند لے نہ دے
 ۴۸ دے کار کین نزد سے لڑے سرہ دوار کرکے ہم

۴۰ تا ۴۸ پر - داستان ہوگی - شہ یورگ عاجز ویر کمزورے

فتوح ۲۸۷ الغیب

۵۰ کہے نمرچہ دے لہ لہے نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۵۱ کہے نردے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی تورم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ ددہ قدر بنکارنہ شو
 ۵۲ دقیامت پہ ورچ بہ وینہ احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۵۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء ددہ لہ نور
 ۵۴ ہر نبی د نور قطرہ وہ ددہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل درین ہرور، نور پہ مثل درین سوز
 ۵۵ چہ خیل نورے را بنکارہ کہ دخورشید نور شورتیم
 خلق او خلق وودنی پہ خلافت کین افضل
 ۵۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وونکہ بدرینہ صوت
 ۵۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریشتے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۵۸ خویو دے پکین بادشاہ دے نور ہمد و ہمتشم
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۵۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدیم
 چہ پہ خلود ددے سے قول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

فتوح ۲۸۸ الغیب

۶۰ آبارت مؤیدہ عن طیب عنصیرہ
 ۶۱ یا طیب مبتدأ مسئمہ و محکم
 ۶۲ یومر قنرس دینہ الفریس انکسہ
 ۶۳ قد اشد ذفا محکول البؤس والتقم
 ۶۴ و نابت ایوان کسلی و هو مستدع
 ۶۵ کسلی آضتا ب کسلی غیر ملتئم
 ۶۶ و الارتا قایدہ الالناس من استی
 ۶۷ علیہ و التہم ساجی العین من سکام
 ۶۸ و ساء ساوۃ ان غاظت بجزوتھا
 ۶۹ و رذ و ارد ہا بالغیظ جین قلیوی
 ۷۰ کات بالثار ما بالماہ منی کلل
 ۷۱ حرمنا و بالماہ ما بالثار جین حرم
 ۷۲ و اللہ کتہمت و الذنوار سا طعہ
 ۷۳ و الحق بکلمہ من معنی و من کلیم
 ۷۴ عموا و صغوا قرا علات البثار کرم
 ۷۵ تسع و بارقہ الازدایر لکم لکم
 ۷۶ من نجد ما آخبر الازواء کا ہشہم
 ۷۷ یا ت دینہم المعوج لکم یکم
 ۷۸ و بعد ما عابنوا فی الافق من شہ
 ۷۹ مستقیم و فوق ما فی الادیب من صم

۱۔ ہمتیم - ۲۔ حائے و احتشام - انتہا - احتشام - ۳۔ اہل فارس
 ۴۔ خوشامای - ۵۔ عنہ -

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ خرگندہ دیا کہ اصلہ وو حکمونزہ بیغیر
 ۶۱ ہم پاک پہ اہتہ ا کین ہم ووریاک پہ ہمتیم
 ۶۲ چہ فرس د قنرس سے دیقین پہ میدان رائے
 ۶۳ حکمہ رائے پہ فارسود نغم پہ حائے نغم
 ۶۴ چہ پہ فتح د جہان سے یوقدم پہ نرک کین
 ۶۵ ہلتہ کسرفہ دم شہ کسری پہ قصروض
 ۶۶ ہم سے اورد زرا کالوشولومرد ویرہ عمہ
 ۶۷ ہم سے ہسے دا ندوہہ دچینونہ لار شوزیم
 ۶۸ پہغم دوب دساوہ خلق شوچہ سیند شوہے وچ
 ۶۹ تشکان پہ بیوتہ راغلہ وچ شوہی زراہہ پڑغم
 ۷۰ گویا اورتہ پاک اللہ کربہ د او بوعطا صفت
 ۷۱ پہ دا شان سے کربہ او بو تہ ہم عطا اور ضرر
 ۷۲ کہے وحوش وو کٹھپور وو کہ بیان وو کہ دیوانہ
 ۷۳ ہمہ واریہ خوش وقتی کربہ مبشر شو پہ مقصد مر
 ۷۴ کور کر وو کافران د بشارت سنہ پہ پروا
 ۷۵ اند ارد بوق وودوی تہ پہ نظر کین مععدم
 ۷۶ کا ہنا نو بجو میا نو خیل خیل قوم تہ کربہ عیان
 ۷۷ چہ حق دین پہ جہان را غلو باطل دین شو منعد
 ۷۸ ہم پہ ہفتہ شہر شوہ کربہ نزلہ پہ بختنا نو کین
 ۷۹ غم پہ نور و خاوس ویرہ پراتنہ وو دارہ صم

۱۔ شہم - بیوست
 ۲۔ د سوز و لطافت

فتوح ۲۹۰ الغیب

۴۰ حَتَّىٰ عَدَا عَنْ كَلْبِي أَوْحَىٰ مُنْهَرِي
 ۴۱ مِنَ السَّاطِئِينَ بَلَّغُوا إِثْرَ مُنْهَرِي
 ۴۲ كَأَنَّكُمْ هَرَبًا أَبْطَالًا أَبْرَهِي
 ۴۳ أَوْ تَكْرَرًا بِالْمَعْلَىٰ مِنْ رَا حَتْبِي رَمِي
 ۴۴ كَيْدًا أَيْهَ بَعْدَ تَشْبِيحٍ بِسَطَبِهِمَا
 ۴۵ ذَيْدًا الْمَشْتَبِهِ أَحْسَاؤُكُمْ لَقَمِ
 ۴۶ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الْأَشْجَارُ سَالِحَةً
 ۴۷ تَمْشِي إِيَّاهُ عَلَىٰ سَاقِي بِلَا قَدَمِ
 ۴۸ عَاثِمًا سَقَلَتْ سَطْلًا لِسَاكِنَتْ
 ۴۹ قُرُوعَهَا مِنْ بَدَائِعِ اللَّحْلِ فِي اللَّحْمِ
 ۵۰ سَأَلَ الْعِمَامَةَ أَيْ سَاءَ سَائِرًا
 ۵۱ لِقِيهِ حَذْرًا وَبَيْسًا بِالْهَجْرِ حَسَمِ
 ۵۲ أَقْسَمْتُ بِالْقَمَرِ الْمُتَّقِي إِيَّكَ لَمْ
 ۵۳ مِنْ قَلْبِهِ شَيْبَةٌ مَبْرُورَةً الْقَسَمِ
 ۵۴ وَمَا حَوَىٰ الْعَارُ مِنْ خَيْرٍ وَمِنْ كَرَمِ
 ۵۵ وَكُلُّ كَلْبِيٍّ مِنَ الْكُفَّارِ عَشْمُ عَيْ
 ۵۶ قَالِ بَدَائِعِي فِي الْفَارِ وَالْمَتَدَائِعِ لَمْ يَرِي
 ۵۷ وَهُوَ يَقُولُ لَدُنَّ مَا بِالْعَارِ مِنْ آيَمِ
 ۵۸ ظَلَمُوا الْمُحَامَ وَظَلَمُوا الْعُنُكُوتَ عَلَىٰ
 ۵۹ حَيْرِ الْبَرِيَّةِ لَمْ تَنْسَجْ لَمْ تَحْمِ

۱۰۰ مسیح : حضرت یونس علیہ السلام کے مینا دار

فتوح ۲۹۱ الغیب

۴۰ لا یخو بہ شیطانا نو تجسس دفرینو کرے
 ۴۱ شول ددہ پہ راتلو جانہ لہ اسمانہ منہزم
 ۴۲ ہسے تبتیدہ بہ دوی د ابطال دا برہ پشان
 ۴۳ یا لکہ مکی لیکرچہ شول پہ مولیٰ ذہن بدل
 ۴۴ دا ارقول دکا نروچہ ہریو تسبیح کو بیان د
 ۴۵ مانند داستول د مسیو دکب لہ قم
 ۴۶ ہنہ اونے چہ پرے حکم حبیب اوکریو بدللو
 ۴۷ راتلے بہ لہ عینے پہ پندو سبلا قدر
 ۴۸ لکہ اونو بہ سجدا کرے لہ بناخونہ لہ عینے
 ۴۹ ہسے بنا کریدہ بہ لکہ نہ بنا لہ چہ لہ قم
 ۵۰ ہمیشہ لے سائبان وہ سپینہ وریو سرد پاسہ
 ۵۱ کلہ بل نبی پر دارنگ عزت حرمت و محترم
 ۵۲ لکہ شق لے دقمر و ہسے شق لے دحیر
 ۵۳ ور لے کرے ودہ تہ جانہ کون و پاس حکم حکم
 ۵۴ ہم سوگندم پر ہنہ چہ یو خیر و بل کریم
 ۵۵ جوندون لے ووپہ غار کین و کفار انا شویو
 ۵۶ ہم ددہ لہ برکتہ د صدیق من د صدقاتہ
 ۵۷ کافران پدوی باندا شولو پرے باغ شورام
 ۵۸ جال کینو کہ عکبوت چہ دا اوہن بیوت یاد بری
 ۵۹ داد دوی اوکافرانو ترمینہ حد شو مستحکم

۱۰۰ لہ قم - مینا دار

فتوح ۲۹۲ الغیب

۸۰ وَقَايَةَ اللَّهِ أَغْنَتْ مَنِ مَضَاعَتِهِ
 ۸۱ مِنَ الدُّرُوعِ وَعَنْ عَالٍ مِنَ الْأَطْمِ
 ۸۲ مَا سَأَلِي الدَّهْرُ قِيَمًا وَاسْتَجْرِيكَ بِهِ
 ۸۳ إِلَّا وَبَيْتٍ جَوَارًا مِنْهُ لَمْ يُعْمِ
 ۸۴ وَلَا الْكَيْفَ عَنِ الدَّارِئِينَ مِنْ كِبَرِ
 ۸۵ إِلَّا اسْتَلَيْتُ السَّادَىٰ مِنْ خَيْرِ مُنْظَمِ
 ۸۶ لَا تَكْفُرُ أَوْحَىٰ مِنْهُ دُوَيْبَاؤُكَ إِيَّكَ لَمْ
 ۸۷ قَلْبًا إِذَا تَأَمَّتِ الْعَيْنَاتُ لَمْ يَنْسَمِ
 ۸۸ وَذَاكَ جِئْتِ بِلُذُجٍ مِنْهُ مُسَوِّتِهِ
 ۸۹ فَلَيْسَ يُسْتَكْرَفُ فِيهَا جَالُ مُجْتَلِمِ
 ۹۰ تَبَارَكَ اللَّهُ مَا وَجَّهَ بِمُكْتَسَبِ
 ۹۱ وَكَذَلِكَ عَلَىٰ غَيْبِ بِمُسْتَكْمِ
 ۹۲ كَمْ أَبْرَأْتُكَ وَصَبَا بِاللَّيْلِ رَاكِبِ
 ۹۳ وَ أَظَلَقْتُ أَرْبَابًا مِنْ رَيْبِ النَّسَمِ
 ۹۴ وَ أَحْيَيْتُ السَّنَةَ الشُّهُبَاءَ دَعْوَتُهُ
 ۹۵ حَقًّا حَكَّتْ لَمْ تَرَىٰ فِي الْأَعْمُرِ الدَّمِ
 ۹۶ بِعَارِضِ جَاءَ أَوْ خَلَّتِ السَّلَاحُ بِهَا
 ۹۷ سَيِّمًا مِنَ السَّيِّمِ أَوْ سَيِّدًا مِنَ التَّرِيمِ
 ۹۸ وَحَرَفًا وَوَضَعِي آيَاتٍ لَمْ تَلْهَرَتْ
 ۹۹ فَلَوْ دَكَرَ الْقُرَىٰ لَيْلًا عَلَىٰ عِلْمِ

۱۰۰ لہ لمیم - د اور کیدو کہ - بیدار

فتوح ۲۹۳ الغیب

۸۰ کہ ہر غروب آفت وی چہ اللہ لے ساندو عشی
 ۸۱ ہیج اندوہ ورتہ نہ رسیبری کہ پ غرہ وی کہ پیم
 ۸۲ ہرستم چہ زمائے ووپہ ما کی لہ اوہا تبتید کرین
 ۸۳ آمان بہ ووما موندے لہ کل رتخہ لہ کل ضم
 ۸۴ کلہ بہ مجرم دروی سائل ددہ لہ درہ
 ۸۵ چہ کل جود او سغا ددہ پہ ذات وہ ستم
 ۸۶ خوب لے لکہ وحی سرا صدق و صواب و
 ۸۷ کہ سترگہ ہسے خوب کرے نو قلب لے لم یسم
 ۸۸ دا خوب دوی دے دنیوت دمرتہ نہ
 ۸۹ اون دسے ہنہ خوب لکہ چہ وی د محتام
 ۹۰ کل گفتار کردار لے موافق لہ وحی و
 ۹۱ نہ پہ سحر نہ پہ شعر کہانت و متہم
 ۹۲ خرگک بہ عاقل ورتہ نسبت د جنوں او کہ
 ۹۳ چہ پہ مس لے دلا سونو رفیدل اہل لم
 ۹۴ اوج کال د پاک نبی پہ دما ترکرہ رب کریم
 ۹۵ ہم شولو پر رحمت ددہ تازہ جوارض من
 ۹۶ ہم ددہ پہ دما قحط مبدل پہ فراخ شہ
 ۹۷ ہم وریجے وریدے بہ لکہ سیل وی دعوم
 ۹۸ ما پریرودہ چہ صفت د پاک نبی بیان کریم کہ
 ۹۹ مانند داورچہ بل وی د شیپہ پہ لوئے عالم

۱۰۰ لہ لمیم - بوی

صوح ۲۹۱

۹۰ كَالْعَدُوِّ يَزِيدُ دَاوُدَ مُسْتَنَادًا وَهُوَ مُسْتَكْتَبٌ
 ۹۱ وَكَيْفَ يَنْقُصُ قُدْرًا حَتَّىٰ مَسْكُوكِهِمْ
 ۹۲ فَمَا كَيْفًا قَوْلَ اِمْرَالِ الْمَدِينِ اِلَى
 ۹۳ مَا هِيَ مِنْ حَرَمِ الْاَخْلَاقِ وَالسَّيِّئِ
 ۹۴ اِيَارِكُ حَتَّىٰ مَرَّتِ الرَّحْمٰنُ مَحْمَدًا كَنَىٰ
 ۹۵ قَدِيْمَةً صِغَةً الْمَوْصُوْفِ بِاَلْقَدَمِ
 ۹۶ لَمْ تُفَرِّقْ بِيَمَانٍ وَهِيَ تَحْمُرُ نَا
 ۹۷ عَيْنَ الْمَعَادِ وَعَيْنَ عَسَاوٍ وَعَيْنَ اِرْمِ
 ۹۸ ذَا مَتِّ لَدَىٰ نَا فَمَا تَشْتَكِلُ كُلُّ مَعْجُوْرَةٍ
 ۹۹ مِنَ السَّكِيْتِيْتِ اِذْ جَاءَتْ وَكَمْ تَكْتُمُ
 ۱۰۰ مُخْتَلِمًا كَمَا تَكْتُمِيْنِ مِنْ سَكَبَةٍ
 ۱۰۱ لِذِي شِقَاقٍ وَكَذَّبِعِيْنِ مِنْ حَكَمِ
 ۱۰۲ مَا حُوْرِيْتُ قَطُّ اِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبِ
 ۱۰۳ اَعْدَى الْاَعَادَى اِيْهَا مَلِيْنِ السَّلْمِ
 ۱۰۴ وَذَكَ بَدَعْتُمَا دَعُوْىَ مَعَاوِيْضِهَا
 ۱۰۵ رَدَّ الْعَبُوْرِيْنَ بِيَدِ الْجَبَابِيْغِ عَنِ الْحَرَمِ
 ۱۰۶ لَهَا مَعَارِبُ كَمَوْجِ الْبَحْرِ فِيْ مَدِيْنِ
 ۱۰۷ وَتَوَقَّ جَوْهَرِيْ فِي الْحُسَيْنِ وَالرَّيْمِ
 ۱۰۸ فَمَا تَكْتُمُ وَكَذَّبِعِيْنِ عَجَابُهَا
 ۱۰۹ وَلَا تُسَامِ عَلَى الْاِكْتَارِ بِالسَّامِ

منظوم چه در به تارده هنوی جمال کدی
 ۹۰ کم هیچ نه وی له قدره که هم وی نیستظم
 ۹۱ دارم توان نشسته چه بیان وصف تو زور یونگم
 ۹۲ دیرے دی اخلاق له حد تزیقات بنشی کم
 ۹۳ مکتوب چه دی آیات دال ددص حدیث لری
 ۹۴ مدلول لری قدیم چه صفت دے ذوالقدم
 ۹۵ اقتران کے هرگز نشسته په ماشی، حال، استقبال
 ۹۶ او خبر، آوی موند ته له قیامت هم له عاده ارم
 ۹۷ دنور انبیاء په معجزو سباند لے بالاشو
 ۹۸ لری اصحاب ذقران دادے چه پخاکے په کلام
 ۹۹ آیاتونہ کے حکم دی شک تیبہ و مخالفین کر لری
 ۱۰۰ طالب ند دے دے امر چه شوک قاضی که یا حکم
 ۱۰۱ چا چه په هر یو کین لائے دفصاحت کس لے
 ۱۰۲ پیسه بدوت قرآن ته په تسلیم اوپه مسلم
 ۱۰۳ قرآن په فصاحت خپل هسه رد که دتو د مخالفو
 ۱۰۴ که غیرتی سپه جانی له خپل حدم
 ۱۰۵ دا قرآن لعلیم در باب ذواوړه د لک د ملغلرو
 ۱۰۶ ول په یو یو خواص بوید چه گدی بری به د اتم
 ۱۰۷ لذت د هر کلام په تکرار دروی بے قران
 ۱۰۸ لاتازه تازه چه لے لری دے بے سام
 ۱۰۹ بے سام - ملاشیا

صوح ۲۹۹

۱۰۰ قَدَرْتُ بِمَا عَيْنِي قَارِعَهَا فَعَلْتُ لَهَا
 ۱۰۱ لَقْدَ تَلَوَّرْتُ بِحَيْلِ اللَّهِ فَاغْتَصِمُ
 ۱۰۲ اِنْ تَنَمَّأَتْ خَيْبَةً مِنْ حَرِّ نَارٍ لَطْفِي
 ۱۰۳ اَلطَّافَاتِ حَرِّ لَطْفِي مِنْ وَرْدِهَا الشَّيْمِ
 ۱۰۴ كَانَتْهَا الْخَوْضُ مِنْ تَبِيْعِي الْوَجُوْدُ بِهِ
 ۱۰۵ مِنَ الْعَمَاقِ وَكُنَّا جَاوُزُهُ كَالْحَمَمِ
 ۱۰۶ وَالصَّوَابِ وَكَالْبِيْزَانِ مَعْدُوْلَةٍ
 ۱۰۷ فَالْقِسْطُ مِنْ عَسِيْرِهِا فِي النَّاسِ كَمْ يَقُمُ
 ۱۰۸ لَا تَجِيْنُ بِحُسُوْدٍ رَاحٍ يُشْكِرُهَا
 ۱۰۹ نَجْمًا هَلْدًا وَهُوَ عَيْنُ الْعَاقِبِ اَلْفَهْمِ
 ۱۱۰ قَدْ تُشْكِرُ الْعَيْنُ مَوَدَّ السَّمِيِّ مِنْ رِيْدِ
 ۱۱۱ وَيُشْكِرُ الْعَيْنُ طَعْمَ السَّمَاءِ مِنْ سَقَمِ
 ۱۱۲ يَا حَارًا مَنْ يَتَمَّ الْعَاقُوْرَتِ سَاحَتْ
 ۱۱۳ سَعِيْبًا وَفَوْرًا مَتَوَابِ اَلذِي يُشْقِ الرَّيْمِ
 ۱۱۴ وَمَنْ هُوَ اَلذِيْبَةُ اَلْكُيُوْبِ لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۵ وَمَنْ هُوَ الْبَيْعَةُ الْعَظْمَى لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۶ سَدَرْتِ مِنْ حَرَمِ لَيْسَلًا اِلَى حَرَمِ
 ۱۱۷ كَمَا سَرَى السُّبْدُ فِي دَاجٍ مِنْ الْكَلَمِ
 ۱۱۸ وَبِئْسَ سَرَقَى اِلَى اَنْ نَلِكُ مَتَوَابِ
 ۱۱۹ مِنْ غَابَ قَوْسِيْنِ لَمْ تَدْرِكْ وَكَلِمَةُ حَرَمِ

صوح ۲۹۴ الغیب

۱۰۰ په لوستل کین دواړه سترگه نوروصافی موی
 ۱۰۱ هم بے زړه د سکندر تر آینه صفا د جام ترجم
 ۱۰۲ تحقیق داوړ له ویرے تلاوت که نه کړی دیر
 ۱۰۳ دا او به یز په تاشی لکه یز چه وی دیم
 ۱۰۴ نور د معصیت په تلاوت دره سپینیری
 ۱۰۵ سپینه وی حوس کو تر بخونه تور لکه حوس
 ۱۰۶ هم صراط المستقیم دے هم میزان عدالت
 ۱۰۷ که د لے ثاب قدیم نورو نشته هلته هم
 ۱۰۸ هیچ تعجب مه کړی په انکار د منکرانو
 ۱۰۹ حاسد که جهالت که نه دے دے لوفهم
 ۱۱۰ دغر له روینایی وی دلچین سترگه منکرے
 ۱۱۱ کله لذت موی داو بو اهل سقم
 ۱۱۲ اے په وجود کین خلاصه د موجودات لے
 ۱۱۳ د باریته رجوع دکل مخلوق دة که په بیان کاکه آدم
 ۱۱۴ اے بترین دکل چه دلیل دے معتبر
 ۱۱۵ هم بهترین دکل چه نعمت دے د مقتنم
 ۱۱۶ لارے لکه میاشت د غوار لسه له میکه نه
 ۱۱۷ میاشت وچ درجبه په تاریخ شپه داووه وشم
 ۱۱۸ ور بے په خور د روینا دے مسجد اقصی ته
 ۱۱۹ درست لے متور کړو په نور غولخه د حدم
 بک حدم - تورسکاره

صُوح ۲۹۸ العیوب

۱۱۰ وَكَذَلِكَ جَاءُوكَ مِنَ الْإِسْبَاطِ بِهَا
 ۱۱۱ وَالرَّسُلَ نَفِيًا بِمَعْدُومٍ عَلَى خَدَمِ
 ۱۱۲ وَأَنْتَ تَحْتَرِقُ الشَّجْعَ التَّيْبَانَ بِهَمِّ
 ۱۱۳ فِي مَوْكِبٍ كُنْتَ فِيهِ صَاحِبَ الْعَسْكَرِ
 ۱۱۴ حَتَّى إِذَا لَوَّى رُكْبًا لَمْ يَأْتِ لِيُسْتَسْتَقِ
 ۱۱۵ مِنَ الْبُحْرَانِ وَلَا مَسْرُوقٍ لِمُسْتَكْبِحِ
 ۱۱۶ حَضَمْتَ كُلَّ مَقَامٍ بِالْإِصْطِفَاءِ إِذْ
 ۱۱۷ نَزِدْتَ بِالرَّكْبِ فِي مِثْلِ الْمَعْرَةِ الْعَلَمِ
 ۱۱۸ كَلِمًا تَعُودُ بِوَهْلِ أَيْ مَسْتَكْبِحِ
 ۱۱۹ عَنِ الْمُبْرَبِ وَبِزِيَارَةِ مَكْتَبِكِ
 ۱۲۰ لِحَارَاتِ كُلِّ حَقَّارٍ عَسِيرٍ مُشْتَرِكِ
 ۱۲۱ وَجُرْتَ كُلَّ مَقَامٍ بِسَيْرٍ مُرْدَحِمِ
 ۱۲۲ وَحَلَّ مَقْدَارُ مَا لَوَّيْتَ مِنْ رُكْبِ
 ۱۲۳ وَعَدَّ إِذْ ذَاكَ مَا أَوْلَيْتَ مِثْلَ نَعْمِ
 ۱۲۴ بُشْرَى نَنَا مَقْضَى الْإِسْلَامِ إِنَّ لَنَا
 ۱۲۵ مِنَ الْبُنَابِيَةِ وَكَلِمًا كَبِيرًا مَنَهَلًا
 ۱۲۶ لَمَّا دَعَى اللَّهُ دَاعِيَةً لِيَلْعَابَهَا
 ۱۲۷ يَا كَرِيمَ السُّؤْلِ كَلِمًا أَكْرَمَ الْأَنْبِيَاءِ
 ۱۲۸ رَأَيْتَ قُلُوبَ الْعَالَمِ أَيْبَانًا يَفْتَنِينَ
 ۱۲۹ كَسْبًا أَجْفَلَتْ حُفْلًا مِنَ الْعَمَلِ

۰ - ۰ - ۰ یا ساختو کی

صُوح ۲۹۹ العیوب

۱۱۰ واپہ انبیاء اقتدا درپے اوکسر لہ
 ۱۱۱ تہ ددوئی امام شوے مؤذن روح اعظم
 ۱۱۲ تیر تراسانو شوے ہے مقام تہ لہرے
 ۱۱۳ چہ براق لہ اند بیضہ وراکتا نہ بری نوقدا
 ۱۱۴ واپہ فریستہ پہ استقبال درلہ راعلے
 ۱۱۵ ستا ملاقات واروکیو ترہرشدہ معتم
 ۱۱۶ واپہ مقامونہ درخپیل مقامہ پست کرل
 ۱۱۷ موسیٰ فو کہ عیسیٰ ویکہ خلیل کہ نوح آدم
 ۱۱۸ تا پہ شبہ حاصل کرہ ہرچہ نورے صافو
 ۱۱۹ پائے لہ تانہ شوہمہ واپہ کل رازونہ مکتہ
 ۱۲۰ ہرچہ تاسوال لوکرہ ہمہ واپہ کے قبول کرہ
 ۱۲۱ خدا کے تاونہ لا سوال کین نوصہ ہمع
 ۱۲۲ پائے نعمت نہ شولوچہ تانہ کے درنہ کرلو
 ۱۲۳ پہ ہمہ کے تہ منعم کرے چغہ وودخراہم
 ۱۲۴ بشارت تہ بہ امتیاز دربول شکرہ کا ندر
 ۱۲۵ چہ دے اکر الرسول دے لارہ اکرہ الامم
 ۱۲۶ چہ افضل درمسلانوں رابیرہ ومونہ ستہ
 ۱۲۷ بیشکہ مونہ کے ہم کرلو بہتر دوسراہم
 ۱۲۸ پہ تنہائے وجہان تہ دہمت تورہ ترملا کرہ
 ۱۲۹ دحسین کاہر پہ یوسر حضرت کرہ درہم برہم

صُوح ۳۰۰ العیوب

۱۲۰ مَا ذَاكَ يَلْقَاهُمْ فِي كُلِّ مَعْرَكَةٍ
 ۱۲۱ حَتَّىٰ خَدَا بِالْقَمَانِ لِحَاغِلٍ وَمَنْعَةٍ
 ۱۲۲ وَوَدَّ الْغِيَارَ فَكَادُوا يَفْسُقُونَ بِهِ
 ۱۲۳ أَشْدَّ شَانَتْ مَعَ الْوَقْبَانِ وَالرَّكْبِ
 ۱۲۴ فَمَنْعِي النَّسَائِلِ وَلَا يَكْدُرُونَ عَدَا كَهَا
 ۱۲۵ مَالَهُ لَكُنَّ مِنَ كِبَالِي الْأَشْهُرِ الْمُرْمِ
 ۱۲۶ كَأَمَّا السَّيْفُ صَبِيحَتِ حَلِّ سَأَحْتَهُمْ
 ۱۲۷ بِكُلِّ قَسْرٍ مِنَ الْعَدَى قَدِيمِ
 ۱۲۸ يَجْرُ بِحَرْ حَيْثُ فَوْقَ سَاحِلِيَّةِ
 ۱۲۹ نَدَى فِي يَمُودٍ مِنَ الْأَبْطَالِ مَلْتَلِيمِ
 ۱۳۰ مِنْ كُلِّ مُنْكَدِبٍ بِشَوِّ مُنْتَسِبِ
 ۱۳۱ يَسْلُو بِمَشَائِئِلِ بِنَكْرِ مَسْطَلِمِ
 ۱۳۲ حَتَّىٰ عَدَتْ مِنْكَ الْإِسْلَامَ وَهِيَ بِهَمِّ
 ۱۳۳ مِنْ أَعْيُنِ عَرَبِيَّتِهَا مَوْمُوْلَةَ الرَّجَمِ
 ۱۳۴ مَكْفُولَةَ أَيْدِائِهِمْ بِحَيْرِ أَبِي
 ۱۳۵ وَحَيْرِ بَيْتِ كَلِمِ كَيْبِمْ وَسَدْرِيَمْ
 ۱۳۶ هُمْ الْجِبَالُ فَسَلَّ عَنْهُمْ مَسَادِمْ
 ۱۳۷ مَا دَرَأَى مِنْهُمْ فِي كُلِّ مُضْطَلِمِ
 ۱۳۸ وَسَلَّ حَبِيْبًا وَسَلَّ بَدْرًا وَسَلَّ أَحَدًا
 ۱۳۹ فَمَسْؤُلٌ حَتْفِ لَهْمِ آذْهِ مِنَ الْوَحْمِ

لہ وکتم - تحت کورہا چہ غویہ پرے تاکہ لہ دقہہ شی

صُوح ۳۰۱ العیوب

۱۲۰ پہ یوازے بہ اصحابو کافران ہمہ دیکھ کرہ
 ۱۲۱ لکہ کری بوتی بوتی قصاب چہ خوبہ پیوم
 ۱۲۲ غازیان بہ ہمہ واپہ بہ الجوسرہ مارہ شو
 ۱۲۳ ہم عقاب بہ کے پہ غویو پہ ہدیونے وحم
 ۱۲۴ تیرے بہ پرے شپے شوے ہیو خیرلہ شمارہ ورو
 ۱۲۵ ترھے چہ ہراے پہ دوئی اشہر الحسرم
 ۱۲۶ گو یا دین د پاک نبی اوویہ یا رانومیلہ شوے
 ۱۲۷ چہ غویہ دکا فرغویتے پرے ووخوش وخرم
 ۱۲۸ د حضرت لیکر سیلاب ووکافران لکہ خسر
 ۱۲۹ پہ چوہے ہر لور تہ غورخول ہرم ہرم
 ۱۳۰ دین کے ترمشوقہ تر مغربہ جہان او نیو
 ۱۳۱ کہ حق ویکہ باطل ورو نور وینونہ شوہداتم
 ۱۳۲ خیل بہ کے ہغہ ووجہ خپلوی کے وہ لخدایہ
 ۱۳۳ بلال حبشی سرود ابو لہب کے ذورجم
 ۱۳۴ ضامن کرلو دوئی خدا کے پہ سائنہ دویں ہسے
 ۱۳۵ لکہ پلار اوخینن چہ دخیل عیال سائنہ کا حکم
 ۱۳۶ دوئی وولکہ غرون پس پشتنے دحال اوکولہ کدارو
 ۱۳۷ خد کے اولیدہ لہ دوئی دلا سپہر چکنا و مصفا
 ۱۳۸ پہ زرگونو کافران ورباند سے راغلل دحسین
 ۱۳۹ تنہائے پہ یوحائے کرہ ہمکی درہم برہم

سہ مضطرم : میدان جنگ

فتوح ۳۰۲ الغیب

۱۳۰ اَلْمُعْتَدِي السَّبِيحِ حُمُرُ بَدَا مَا وَتَرَدَتْ
 ۱۳۱ مِنَ الْوَيْدَى كُلُّ مُسَوِّدٍ مِنَ السَّحَابِ
 وَالْكَاتِبِينَ بِسُورِ الْحَطِّ مَا تَرَكْتَ
 ۱۳۲ اِذَا مَهْمٌ حَوَّفَ جَنَمٌ غَيْرَ مُنْجِمٍ
 شَأْنِي السَّلَاحَ لَهُمْ سِيْمًا لَمْ يُعْجَمِ
 ۱۳۳ وَالْوَدُّ يُنْتَابُ بِالْبَيْتِ مِنَ النَّعَمِ
 تُهْدِي إِلَيْكَ رِيَاحُ النَّعْمِ نَشْرَهُمْ
 ۱۳۴ فَحَسِبَ الرَّهْدُ فِي الْأَكْبَامِ كُلِّ كَيْسٍ
 كَأَنَّهُمْ فِي طُهُورِ الْخَيْلِ كُنْتُ رَبًّا
 ۱۳۵ مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ
 كَارَتْ قَلْبُ الْعَيْدَى مِنْ بَابٍ فَرَقًا
 ۱۳۶ فَمَا كَفَرْتُ بِبَيْنِ النَّهْمِ وَالْبَيْهَمِ
 وَمَنْ تَكُنْ بِرِشْوَلِ اللَّهِ تُصْرَعُهُ
 ۱۳۷ إِنْ تَلَقَّه الْأَهْدَى فِي الْجَا مَهَا حَجْمٍ
 وَلَنْ تَرَى بَيْنَ قَلْبِ غَيْرِ مُتَّعِدٍ
 ۱۳۸ بِهِ وَلَا مِنْ عَدُوِّ حَيْبٍ مُتَّعِدٍ
 أَحَلَّ أَمْتَهُ فِي حِزْبِي مَلَسِيهَا
 ۱۳۹ كَأَنَّيْفَ حَلَّ مَعَ الْأَشْبَالِ فِي أَجْمِ
 كَمْ جَدُّ لَكَ كَلِمَاتُ اللَّهِ مِنْ جَدَلٍ
 فِيهِ وَكَمْ حَمَتَمَ الْبُرْهَانَ مِنْ حَجْمِ

۱۔ نقطہ - دلت مراد زخم بہار۔

فتوح ۳۰۳ الغیب

۱۳۰ پر جنگ کہیں بہتے تورا لعطش بفرسے و
 ۱۳۱ کہ ہر خوبہ نے نوش کر کے دغلیم کردین دم
 اصحابو یہ یہ جنگ کہیں دست چڑو بہ قلمون
 ۱۳۲ دکفار وکل جسمونہ کسول حرفونہ منعجم
 یہ وینو بہتے تل دغلبانو میدان سورشہ
 ۱۳۳ تا بہ وے چہ لا لا اوشول دکلونو شوموسم
 خوشبوئی ددوئی دبا دہ دضرمت چہ تانترمی
 ۱۳۴ گویا چہ شکوفہ وہ بہ غضہ کہیں پت پشتم
 بنکارید نہ بہ پہ آسورہ سے مشبوط لکہ چہ ونہ
 ۱۳۵ وی ولا رگہ دغرفہ دیاسہ نہ مشبوط او حکم
 زہر وند دکفارو الوت سے شان لہ خوف
 ۱۳۶ فرقے نے نہ شوکے چہ سے دے یا بہم
 ہنو چہ لہ نہ خدا لے وی درسول پاری موندک
 ۱۳۷ مزہ سے کہ یہے شی پیش ترے بہ او سنتی ہنہ دم
 دوستان بہ دنی ہنکھلہ نہ وی سے مددہ
 ۱۳۸ دشمن بہ کے ہم تل تر تلہ وی مقهور او مقم
 داخل کے خیل امت کہہ بہ حصار کہیں دخیل
 ۱۳۹ مانند د امزی چہ لہ پوسر داخل شی پسہ اجم
 دیر بہ زمکہ پرستی وی قرآن چہ مکران دو
 دیرخلہ غالب شود ابرہان بہ ہنہ چاہچہ وخصم

۱۔ شامہ - جارہ - شکل - غار۔

فتوح ۳۰۴ الغیب

۱۳۰ كَمَا لَكَ بِالْعُلَمِ فِي الْأَنْفِ مُعْجَزَةٌ
 ۱۳۱ فِي الْفِيهِ حَلِيَّةٌ وَالْقَادِيَةُ فِي السُّمِّ
 حَذْمٌ مَشْفَى يَكْفِي أَسْتَجِيلُ سِهَا
 ۱۳۲ دُؤُوبٌ عُمُو مَعْنَى فِي الشُّعْرِ وَالْحَدَمِ
 إِذْ قَلَّدَ الْإِنَّمَا تَحْتَلِي عَوَاقِبُهُ
 ۱۳۳ تَاكْفِي بِيَهْمًا هَذَا مِنْ الْعَجْمِ
 أَلْطَفَتْ عَنِّي الرِّبَا فِي الْمَالِئِينَ وَمَا
 ۱۳۴ حَسَلَتْ الْأَعْلَى الْأَشَارُ وَالسَّكْرُ
 قَبَا حَسَارَةٌ كَفَيْتُ فِي بَحَارِيهَا
 ۱۳۵ لَمْ تَنْشُرِ السَّيْبِينَ بِاللَّيْلَةِ لَمْ تَكُنْ
 وَمَنْ يَبِيعُ اجْتِلًا مِثْلَهُ يَسْأَلُهُ
 ۱۳۶ بَيْنَ لَهُ النَّعِينَ فِي بَيْعٍ وَفِي سَلَمِ
 إِنْ أَيْتَ دُنْبًا فَمَا عَهْدِي بِمُسْتَقْبَلِ
 ۱۳۷ مِنَ السَّيْبِيِّ وَلَا حَسْبِي بِمُسْتَكْرَبِ
 كَانَتْ لِي ذِمَّةٌ مِثْلَهُ يَكْتُمِي سِحْرِي
 ۱۳۸ مَحْتَدًا وَهُوَ أَذْفَى الْعَلْبِيِّ بِالْيَمَمِ
 إِنْ لَمْ تَكُنْ فِي مَعَادِي الْجَدِّ ابْدَعِي
 ۱۳۹ فَضْلًا وَإِلَّا فَعَلَّ يَأْذَلَةُ الْعَدَّ بِ
 حَاشَاةٍ أَنْ يُحْوِمَ الرَّاحِمُ مَكَارِمَهُ
 ۱۴۰ أَوْ حَيَّرَ الْجَارُ مِثْلَهُ عَجْرُ مُحْتَرَمِ

۱۔ بستم، بستم وکے - غیر منصرم - نشلید وکے

فتوح ۳۰۵ الغیب

۱۳۰ لوی معجزہ دہ دواعلم ددہ بہ زمانہ دجاہلیت کہیں
 ۱۳۱ اوہم سے آدب ددہ گورہ پھالت کہیں دیتم
 خدمت کے کوم بہ مثل دے د پارہ چہ رابعافش
 ۱۳۲ گناہونہ چہ کم کرے وی یہ شعرو بہ خدم
 دوی کرہ خما بہ غارہ دعقلی دلا رے خوف
 ۱۳۳ گویا چہ یوغار دے ہم مذبح تہ روان شوم
 تابع شوم دخواہش بہ خلعتوب او پیری کہیں
 ۱۳۴ حاصل م خنے نہ کرے گناہ او دندم
 دیرہ کم بخت خما د نفس دہ چہ وہ بہتار
 ۱۳۵ دین کے یہ دنیا اونہ کہتہ اونہ نہتے کرہ و رسم
 چاہے کہ دین خیل بیع یہ دا فانی دنیا
 ۱۳۶ نہ بہ وریشکارہ شی زبان د بیع او سلم
 گناہونہ کہم دیرلہ لاسہ شوے و محمد م حکم
 ۱۳۷ یہ ایمان داور لو پہ پیغمبر چہ رسی دغیر منصرم
 بل عہد م دادے چہ پہ نامہ ددہ نامزدیم
 ۱۳۸ بہتر تر بقول و خلق دے ہم اونی دے پہ ذمم
 کہ حضرت م لاس پہ قیامت اونہ نبی ایضاً
 ۱۳۹ پس وایہ تہ چہ دیر شوے سخت لغزش کہ دقتم
 پاک دے لگتا نہ چہ امید وار بہ ترے عہد شی
 یا جارے بیوتہ لار شی لہ دہ غیر محترم

۱۔ غیر منصرم - نشلید وکے۔

فتوح ۲۰۶ الغیب

۱۵۰ وَ مِمَّنْ أَلَمَّتْ أَفْكَارُهُ مَسَدًا مَجْحُودًا
 وَ جَدَّتْهُ لِحَاكِيهِ حَايِرٌ مُلْتَمِزٌ
 ۱۵۱ وَلَكِنْ يَقُولُ الْغَيْبِيُّ مِنْهُ يَدَا تَرِيثِ
 إِرْتِ الْمَعْيَا يَنْبُتُ الْأَذْهَارُ فِي الْأَذْكَمِ
 ۱۵۲ وَ كَلِمَةُ دَهْرَةٍ الدُّنْيَا الَّتِي أَقْطَعْتَ
 يَدَا دَهْرِيهَا أَقْضَى عَلَى هَرَمِ
 ۱۵۳ يَا أَكْرَمَ الْخَلْقِ مَا لِي مِنْ أَلْوَدِّ بِهِ
 سِوَالِكِ عِنْدَ كَلْوَلِ الْغَادِثِ الْعَمِيمِ
 ۱۵۴ وَلَنْ يَضْبِقَ رَسُولُ اللَّهِ جَاهَكَ إِذْ
 إِذَا الْكُرَيْمُ تَحَلَّى بِاسْمِ مَسْتَقِيمِ
 ۱۵۵ قَارِبٌ مِنْ جُودِكَ الدُّنْيَا وَ مَسْرُوتَهَا
 وَ مِنْ عُلُوِّ مَلِكِ عَالَمِ اللُّوْجِ وَ الْعَلَمِ
 ۱۵۶ يَا نَفْسِي لَا تَقْطِطِي مِنْ ذِكْرِ عَظَمَتِ
 إِنَّ الْكِبَارِيَّ فِي الْعُفْرَانِ كَاللَّسَمِ
 ۱۵۷ لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّي حَيْثُ يُقْبَلُهَا
 تَأْتِي عَلَى حَسْبِ الْعِشْيَانِ فِي الْفَيْمِ
 ۱۵۸ يَا رَبِّ وَ اجْعَلْ رَجَائِي غَيْرَ مُتَعَكِّسِ
 لَدَيْكَ وَ اجْعَلْ حِسَابِي غَيْرَ مُتَعَدِّمِ
 ۱۵۹ وَ اَلطَّفُ بِعَبْدِكَ فِي الدُّارِ يُرِيدَانِ لَهُ
 صَبْرًا مَعَى تَدَاوُلِ الْأَهْوَالِ يَسْتَهْرِمِ

سکے علم - وارثہ کتنا ہونے -

فتوح ۳۰۷ الغیب

۱۵۰ خود فکر خپل لازم کہ پہ مدح و پاک نبی ۳
 خلاصی م دے موندے لے کل درد لہ کل غم
 ۱۵۱ ہسے مکثرہ چہ محتاج کے تردد ورشی غشی غشی
 بازان دسپری دیکھو نہ رضوانی پہ غرہ بہ سم
 ۱۵۲ ماچہ ثنا ویلہ دینی ۳ نور مراد م نہ و
 خود اچہ در سول ۳ برکتہ شہہ خلاص دکل کم
 یا رسول اللہ متوجہ نماہ حال شد کہ تلمیذ ہونے
 ۱۵۳ یہ بندم نفس شیطان بیانی پہ لور د جہنم
 ہنہ و رخ چہ پاک اللہ بہ قہر کاندی بے عسار
 ۱۵۴ شفاعت م چرے اوشی ہیڑ بہ جاہ نشی ستاکم
 دنیا او غیبی دوا رہ ستالہ معہ پیدا شوی
 ۱۵۵ یو خاک کے ستا د خوا دے علم اللوح والقلم
 ہیڑ اندوہ و نہ کہ مرتکب دکب اسرو
 ۱۵۶ کبیرہ کے دامت بہ مثال لکہ لسم
 قسمت چہ حق کریم کہ درحمت پہ کوم زمان
 ۱۵۷ شائد چہ بتول دگنا ہونے ف القسم
 ویر امید لرمہ ربہ لا تقنطوا و یلی تادی
 ۱۵۸ آسان رات حساب کرہ چہ وی امید غیر مخترم
 رحم او کرہ اے مالکہ پہ بندہ پہ دوا رہ کونہ
 ۱۵۹ ویر ناتوان دے ہم بے صبرہ نطق تیری درد اورالم
 لہ غیر مخترم ۱۵۸ بہ کہ شوق۔

فتوح ۳۰۸ الغیب

۱۶۰ وَأَذِّنْ لِجُحُبِ صَلَوةٍ مِنْكَ دَارِ سَمَةٍ
 عَلَى النَّجِيِّ يَمْشِي وَ مُتَّجِمِ
 ۱۶۰ امر او کرہ اے خاوندہ دکرم پور جو بانہ
 چہ پنبی و تل دیرنی شبہ اوریخ اودم بہ دمر
 ۱۶۱ وَالْأُولَى وَالسَّخِيْبَةُ شَمُّ النَّارِ وَ بَيْنَ لُحْمِ
 أَهْلِ النَّعْتِ وَ النَّعْتِ وَالْمُجَلِّمِ وَ الْكَلِمِ
 ۱۶۱ ہم رحمت کہ تیری پیر و انو محسبانو
 ۱۶۱ بیاب کل اهل تعلق چہ لری حام ہم کرم
 مَا رَحَّتْ عَسَدٌ بَابِ الْبَابِ رَجَّ صَبَا
 ۱۶۲ وَ الْوَلَبُ الْعَيْسُ حَادِي الْعَيْسِ يَا لَتَكُمِ
 ۱۶۲ خود شنووی خا نیکہ د سحر نرم بادونہ
 خود چہ سار و انان خوشحالی اوبن پہ نعم

قصیدہ سردا ختم شوق

اللہ پاک و دا قصیدہ پہ دنیا کیں خوبتر بہت
 او پہ آخرت کیں د شفاعت سبب او کر کوی۔
 آمین
 فقیر محمد عباس قادری۔

وصیت نامه جناب سیدنا سید محمد تقی صاحب پانی پتی
قدس سره

کتاب احسان

بدان اسعدک الله تعالی انهمه که گفت شد صورت ایمان و

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان بایدست
 و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن جعل
 کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
 قلب از تعلق علمی و حسی که با سواهی الله داشت پاک شود و زائل
 نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص هم رساند شریعت در حق
 او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر بجز سانه دور کعبت او بهتر از
 یک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
 صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زور راه خدا نرج کنید باریک
 سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص شایسته نور باطن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را
 از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
 باید کرد تا خبری بر و شریف است صحیح دریافت شود و لے در
 قرآن مستقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

کتاب احسان
 در بیان احسان
 احسان در لغت معنی
 بخشیدن است
 و در حدیث آمده است
 احسان در حق خدا
 است که در راه او
 جان و مال و نفس
 خود را فدا کند
 و احسان در حق
 خلق است که در
 راه حق با او
 کفر نکند و با او
 دشمنی نداشته
 باشد و احسان در
 حق خود است که
 در راه حق با
 خود کفر نکند
 و با خود دشمنی
 نداشته باشد
 و احسان در حق
 خود است که در
 راه حق با خود
 کفر نکند و با
 خود دشمنی
 نداشته باشد

که در صحبت او خدا یاد آید یعنی محبت دنیا در صحبت او کم شود و محبت
حق زیاد گردد و او را الله اعلم کسی که مستقی نباشد اولی نه باشد ^{مشکو}
ای بسا البیس آدم روی هست پس بهرستی نشاید او دست
حضرت عزیزان علی را مستثنی قدس سده می فرمایند ^{ای بیست نباید کرد} رباعی

با هر که نشستی و نشد جمع دلالت	وز تو ز سید صحبت آب و گلت
ز نهار صحبتش گریزان پیشش	ورنه کند روح عزیزان کجالت

ترجمه باب کلمات الکفر از فتاوی بر مانی

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر
باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود
از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز
تفصیل علی رضی الله عنه بر آنست که بدست مسئله از محال دستن یاید
خدا کافر شود مسئله خدا را هم گفتن دوست و پادرو گفتن کفر مسئله
اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آنند

Handwritten marginal notes in Persian script, written vertically along the left side of the page. The text is dense and appears to be commentary or additional legal rulings related to the main text.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, continuing the commentary or providing further details on the legal points discussed.

و این حدیث در فضیلت کافر است
که گوید خداوند بر زبان او دروغ کافرشود
مسلّم

که کافر شود معذور نباشد و اگر تقصید بر زبان رود کافر شود مسلّم
اگر اراده کفر کرد اگر چه بعد متی مدیدی نور کافر شود مسلّم
اگر حرام قطعی را حلال گوید یا حلال قطعی را حرام یا فرض را فرض نداند
کافر شود مسلّم اگر گوشت مردار میفروشد و گوید که این مردار نیست
از حلال است کافر شود مسلّم مردی دیگری را گفت که از خدای بیرون
گفت نه کافر شود و نزد محمد بن فضیل اگر در معصیت باشد کافر شود
والا نه مسلّم اگر گفت که دی اگر خدا شود من حق خود از وی بیسالم
کافر شود مسلّم اگر گوید که خدا با تو بس نیاید پس چگونه با تو بس آیم کافر
شود مسلّم اگر گوید که مرا آسمان خداست و بر زمین تو کافر شود مسلّم
اگر پس کسی مرد گفت که خدا را با یسته بود کافر شود و اگر دیگری گفت که خدا
بر تو ظلم کرد کافر شود مسلّم اگر شخصی بر دیگری ظلم کرد و مظلوم گفت
ای خدا تو از وی میپذیری اگر تو از وی بپذیری من نه پذیرم کافر
شود مسلّم اگر گوید من از ثواب و عذاب بیزم کافر گردد

که در حدیث آمده است که اگر کافر بود و دروغ گوید
و اگر کافر شود و دروغ گوید خداوند بر زبان او دروغ کافرشود
مسلّم
و این حدیث در فضیلت کافر است
که گوید خداوند بر زبان او دروغ کافرشود
مسلّم

درمان زکرات مالک
و این حدیث در فضیلت کافر است
که گوید خداوند بر زبان او دروغ کافرشود
مسلّم
و این حدیث در فضیلت کافر است
که گوید خداوند بر زبان او دروغ کافرشود
مسلّم

و این حدیث در فضیلت کافر است
که گوید خداوند بر زبان او دروغ کافرشود
مسلّم

۱۳۴
مسئله اگر کسی بدون شهود نکاح کرد و گفت که خدا و رسول خدا را
گواه کردم یا فرشته را گواه کردم کافر شود مسئله و از مجمع النوازل آورده
که اگر گفت که فرشته دست راست و دست چپ را گواه کردم کافر
نشود و اگر چه نکاح صحیح نباشد مسئله اگر جانوری آواز کرد پس گفت که
بیمار بیدار یا غله گران شود یا جانور را از کرد و از سفر بازگشت در کفر او
اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا
میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو
چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته که کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و
بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود
مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر
از خداست لیکن از بنده است بن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر
باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنماز کند نماز ترا هم گفت
اگر قبسه باین سو باشد نماز ترا هم کافر شود مسئله اگر

از جمله این است که اگر کسی بگوید که خدا و رسول خدا را گواه کردم یا فرشته را گواه کردم کافر شود مسئله و از مجمع النوازل آورده که اگر گفت که فرشته دست راست و دست چپ را گواه کردم کافر نشود و اگر چه نکاح صحیح نباشد مسئله اگر جانوری آواز کرد پس گفت که بیمار بیدار یا غله گران شود یا جانور را از کرد و از سفر بازگشت در کفر او اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته که کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر از خداست لیکن از بنده است بن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنماز کند نماز ترا هم گفت اگر قبسه باین سو باشد نماز ترا هم کافر شود مسئله اگر

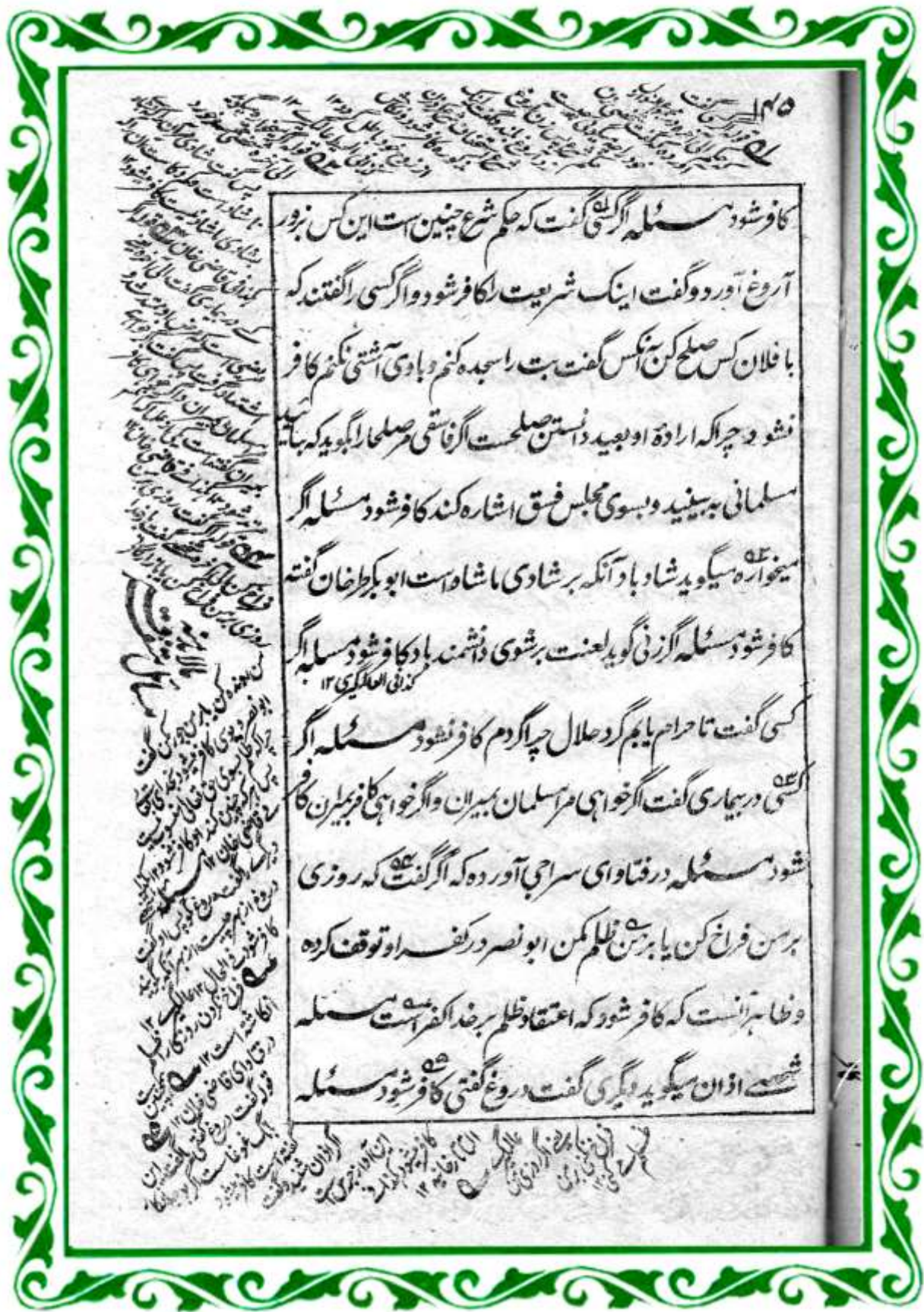
مسئله اگر کسی بگوید که خدا و رسول خدا را گواه کردم یا فرشته را گواه کردم کافر شود مسئله و از مجمع النوازل آورده که اگر گفت که فرشته دست راست و دست چپ را گواه کردم کافر نشود و اگر چه نکاح صحیح نباشد مسئله اگر جانوری آواز کرد پس گفت که بیمار بیدار یا غله گران شود یا جانور را از کرد و از سفر بازگشت در کفر او اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که نمیی و شادی تو چنانم که نمیی و شادی خود بعضی گفته که کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پسای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر از خداست لیکن از بنده است بن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنماز کند نماز ترا هم گفت اگر قبسه باین سو باشد نماز ترا هم کافر شود مسئله اگر

ابن تيمية ... كافر ...
 اينست کسی از پیغمبر آن کرد کافر شود مسئله اگر کسی گفت آدم علیه السلام
 پا رچی یافت دیگری گفت پس ماهمه جولا بگایم کافر شود این دوم
 مسئله اگر گوید آدم اگر کنیم نیخورد ما به بخت نمی شیم کافر شود مسئله
 مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری
 گفت که این بی ادبی است کافر شود مسئله اگر کسی گفته تا من
 ترا شیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میکیم کافر
 شود اگر گوید سنت چه کار آید کافر شود مسئله اگر کسی امر معروف
 کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن بر وجه رو گفت کافر شود
 و در قق و ای سراحی گفته طالب دین اگر خدای جهان است
 استا نم کافر شود اگر گفت که اگر پیغمبر است کافر شود مسئله اگر
 کسی گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من
 چه دانم کافر شود مسئله اگر بشوی فتوی دید و گفت که این
 چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک دانی گفت

مهری است این که در کلام است مسئله اگر کسی گفت آدم علیه السلام
 کافر شد مسئله اگر گوید آدم اگر کنیم نیخورد ما به بخت نمی شیم کافر شود مسئله
 مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری
 گفت که این بی ادبی است کافر شود مسئله اگر کسی گفته تا من
 ترا شیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میکیم کافر
 شود اگر گوید سنت چه کار آید کافر شود مسئله اگر کسی امر معروف
 کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن بر وجه رو گفت کافر شود
 و در قق و ای سراحی گفته طالب دین اگر خدای جهان است
 استا نم کافر شود اگر گفت که اگر پیغمبر است کافر شود مسئله اگر
 کسی گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من
 چه دانم کافر شود مسئله اگر بشوی فتوی دید و گفت که این
 چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک دانی گفت

اگر کسی گفت آدم علیه السلام کافر شد مسئله اگر گوید آدم اگر کنیم نیخورد ما به بخت نمی شیم کافر شود مسئله
 مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری گفت که این بی ادبی است کافر شود مسئله
 اگر کسی گفته تا من ترا شیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میکیم کافر شود اگر گوید سنت
 چه کار آید کافر شود مسئله اگر کسی امر معروف کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن بر وجه رو
 گفت کافر شود و در قق و ای سراحی گفته طالب دین اگر خدای جهان است استا نم کافر شود اگر گفت که
 اگر پیغمبر است کافر شود مسئله اگر کسی گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من چه
 دانم کافر شود مسئله اگر بشوی فتوی دید و گفت که این چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک
 دانی گفت

۱۲۵
 کافر شود مسئله اگر کسی گفت که حکم شرع چنین است این کس بزور
 آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فروشود و اگر کسی را گفتند که
 با فلان کس صلح کن یا کس گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر
 نشود و چرکه اراده او بعید دانستن صلحت اگر فاسق صلح را بگوید که بتای
 مسلمانی بیسینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
 میخواره میگویی شاد باد آنکه بر شادی ماشاواست ابو بکر طرخان گفته
 کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
 کسی گفت تا حرامم یا بجم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر
 کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
 شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
 بر من فراخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده
 و ظاهراست که کافر شود که اعتقاد ظلم بر ضد کفر است مسئله
 شخصی از آن میگویی دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

اگر کسی گفت که حکم شرع چنین است این کس بزور آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فروشود و اگر کسی را گفتند که با فلان کس صلح کن یا کس گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر نشود و چرکه اراده او بعید دانستن صلحت اگر فاسق صلح را بگوید که بتای مسلمانی بیسینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر میخواره میگویی شاد باد آنکه بر شادی ماشاواست ابو بکر طرخان گفته کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر کسی گفت تا حرامم یا بجم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی بر من فراخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده و ظاهراست که کافر شود که اعتقاد ظلم بر ضد کفر است مسئله شخصی از آن میگویی دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

اگر کسی گفت که حکم شرع چنین است این کس بزور آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فروشود و اگر کسی را گفتند که با فلان کس صلح کن یا کس گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر نشود و چرکه اراده او بعید دانستن صلحت اگر فاسق صلح را بگوید که بتای مسلمانی بیسینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر میخواره میگویی شاد باد آنکه بر شادی ماشاواست ابو بکر طرخان گفته کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر کسی گفت تا حرامم یا بجم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی بر من فراخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده و ظاهراست که کافر شود که اعتقاد ظلم بر ضد کفر است مسئله شخصی از آن میگویی دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

اگر پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم عیب کرد یا سوی سبش راهی گشت
 کافر شود مسئله اگر کسی پادشاه ظالم را عادل گوید امام ابی منصور رحمه الله
 ما تیری گفته کافر شود و امام ابوالقاسم گفته کافر نشود چه که البته گاهی
 عدل کرده باشد مسئله در حمادیه و سراجی گفته اگر کسی اعتقاد کند که
 خراج و غیره خزانه پادشاهی ملک پادشاه است کافر شود مسئله در
 سراجی گفته اگر کسی گفت که تو عالم غیب داری گفت دام کافر شود
 مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امری تو در پشت بر تو می رود رفت صح
 آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
 بر تو و بر مسلمانان تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده اظهر آنست که
 کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شیطان یا پیغمبر ان گواهی دهند
 که ایمان من با او نزد ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
 گفت اگر این چنین نبی بودم با تو صحبت می کردم بعضی گویند کافر شود و بعضی
 گویند مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود
 در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر خدا امری تو در پشت بر تو می رود رفت صح
 آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
 بر تو و بر مسلمانان تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده اظهر آنست که
 کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شیطان یا پیغمبر ان گواهی دهند
 که ایمان من با او نزد ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
 گفت اگر این چنین نبی بودم با تو صحبت می کردم بعضی گویند کافر شود و بعضی
 گویند مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر خدا امری تو در پشت بر تو می رود رفت صح
 آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
 بر تو و بر مسلمانان تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده اظهر آنست که
 کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شیطان یا پیغمبر ان گواهی دهند
 که ایمان من با او نزد ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
 گفت اگر این چنین نبی بودم با تو صحبت می کردم بعضی گویند کافر شود و بعضی
 گویند مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

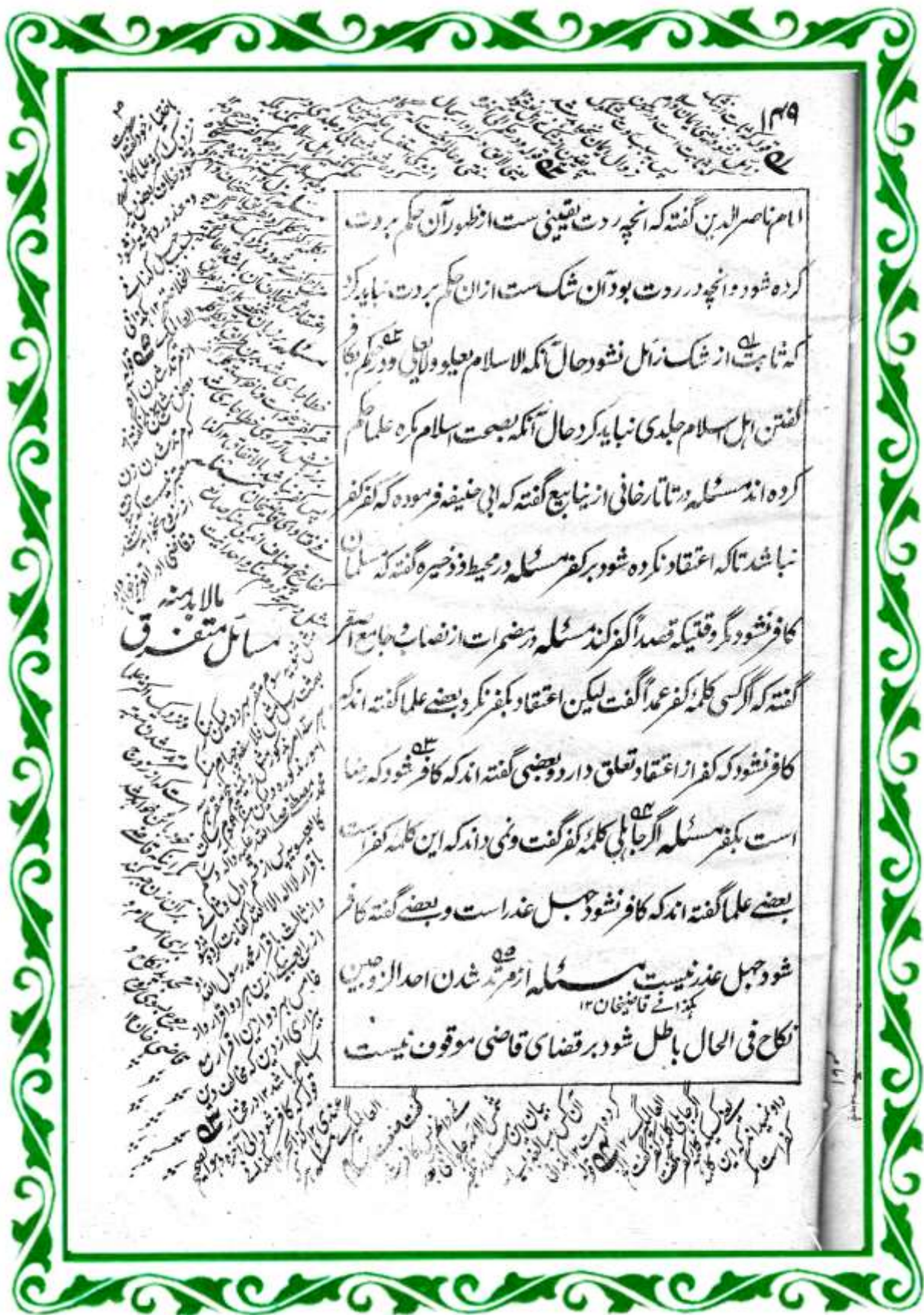
پراگمه مراد دوری جستن است مسئله اگر شخصی دیگری را گفت که نماز
کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین
نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر کسی دیگری را گفت که تو کافر
شدی او جواب داد که کافر شده گیر کافر شد مسئله اگر گفت مرا زن است
محبوب تراست کافر شود او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیرند کفار
باید کرد مسئله اگر کافری سلمانی را گفت که سلمانی مرا بیا سوزانند تو
مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر او بسوزان عالم یا قاضی او را
آسوزد آن زمان مسلمان شود زیرا در صحیح آنست که کافر نشود اگر او اعطاء گفت باشد
بنا فلان روز و پنجشنبه من سلام از کوفی بر آنست که کافر شود مسئله اگر
گفت مرا بازی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید
تو چند گاه نماز کن تا حد اوت بنی نازی می کافر شود مسئله اگر گفت
دانشمند آن همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن
عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این در حجت خود

مسئله اگر کسی را گفت که نماز کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر کسی دیگری را گفت که تو کافر شدی او جواب داد که کافر شده گیر کافر شد مسئله اگر گفت مرا زن است محبوب تراست کافر شود او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیرند کفار باید کرد مسئله اگر کافری سلمانی را گفت که سلمانی مرا بیا سوزانند تو مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر او بسوزان عالم یا قاضی او را آسوزد آن زمان مسلمان شود زیرا در صحیح آنست که کافر نشود اگر او اعطاء گفت باشد بنا فلان روز و پنجشنبه من سلام از کوفی بر آنست که کافر شود مسئله اگر گفت مرا بازی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید تو چند گاه نماز کن تا حد اوت بنی نازی می کافر شود مسئله اگر گفت دانشمند آن همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این در حجت خود

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی اوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

اگر چنین از شوهر کافر شود
باید بداند که کفر است
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی
گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است
و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود
کیس ازین رضا کافر نشود مسئله
اگر مجلس شهر خواری بر یکانی
مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن
خندگی بگویند و آن محل از آن بجنده
همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند
و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال
بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید
کاشکی غیر حلال بودی یا روزه ماه
رمضان فرض نبودی کافر نشود
اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن
قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله
لماطی اوی گفته که از ایمان خارج
کنند مگر چیزی که او کار باشد بد
آنچه ایمان آوردن بدان واجب است
مسئله

مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند که من این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی اوی گفته که از ایمان خارج کنند مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

امام ناصر الدین گفته که آنچه ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست نباید کرد
 که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم بجا
 گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم
 کرده اند مسئله در آثار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر
 نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان
 کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در مضمرات از فصاحت جامع آخر
 گفته که اگر کسی کلمه کفر عدا گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر شود که کفر
 است بکفر مسئله اگر جایی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود جمل عداست و بعضی گفته کافر
 شود جمل عدا نیست مسئله از مرتبه شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

مسائل متفرق
 در ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست
 نباید کرد که تا جایی از شک زایل نشود
 حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم
 بجا گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد
 حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم کرده
 اند مسئله در آثار خانی از نیابج گفته
 که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر نباشد
 تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله
 در محیط ذمیره گفته که مسلمان کافر
 نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله
 در مضمرات از فصاحت جامع آخر گفته
 که اگر کسی کلمه کفر عدا گفت لیکن
 اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته
 اند که کافر نشود که کفر از اعتقاد و
 تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر
 شود که کفر است بکفر مسئله اگر جایی
 کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه
 کفر است بعضی علماء گفته اند که کافر
 نشود جمل عداست و بعضی گفته کافر
 شود جمل عدا نیست مسئله از مرتبه
 شدن احد الزوین نکاح فی الحال باطل
 شود بر قضای قاضی موقوف نیست

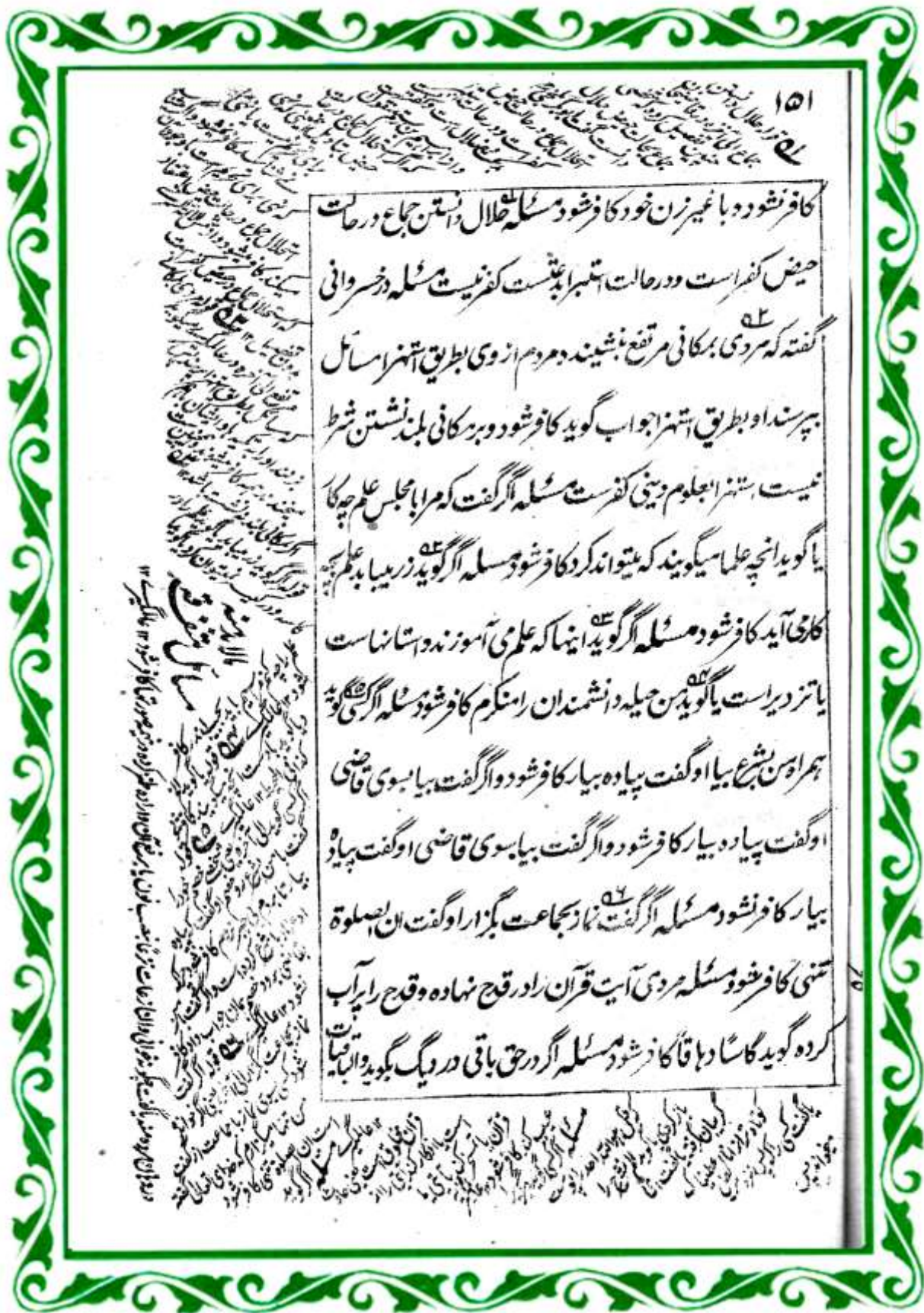
۱۴۹

۱۵۰
 در این روایت نقل شده است که اگر کسی کلاه مشق آتش پرستان یا جامه
 مشق منهدود پوشد بعضی علما گفته اند که کافر شود و بعضی گفته اند که کافر نشود
 و بعضی متاخرین گفته اند که اگر ضرورت پوشد کافر نشود مسئله اگر کسی زنا
 بست قاضی ابی حفص گفته که اگر برای خلاصی از دست کفار کرده باشد
 کافر نشود و اگر برای فائده در تجارت کرده باشد کافر نشود مسئله محسوس
 روز نوروز جمع شوند یا نه در روز جمعی یا دیوالی شادی نمایند و مسلمانان
 گوید چه خوب سیرت نموده اند کافر نشود مسئله از جمیع التوازی آورده
 مردی از تکاب گناه صغیره کرد پس گفت مرا و مردی که توبه کن گفت
 که من چه کرده ام که توبه کنم کافر نشود مسئله اگر صدقه کرد از مال حرام
 امیدواری ثواب کرد کافر نشود مسئله اگر خشمی رسید اندک از حرام داده است
 و برای او دعا کرده و صدقه دهند و این گفت کافر نشود مسئله فاسق
 شراب میخورد و اقربای او آمده برود و هم نشا کردند یا مبارکباد او دادند
 هر دو صورت همان کافر نشود مسئله از حلال نهستن لواطت با زن خود

این روایت نقل شده است که اگر کسی کلاه مشق آتش پرستان یا جامه
 مشق منهدود پوشد بعضی علما گفته اند که کافر شود و بعضی گفته اند که کافر نشود
 و بعضی متاخرین گفته اند که اگر ضرورت پوشد کافر نشود مسئله اگر کسی زنا
 بست قاضی ابی حفص گفته که اگر برای خلاصی از دست کفار کرده باشد
 کافر نشود و اگر برای فائده در تجارت کرده باشد کافر نشود مسئله محسوس
 روز نوروز جمع شوند یا نه در روز جمعی یا دیوالی شادی نمایند و مسلمانان
 گوید چه خوب سیرت نموده اند کافر نشود مسئله از جمیع التوازی آورده
 مردی از تکاب گناه صغیره کرد پس گفت مرا و مردی که توبه کن گفت
 که من چه کرده ام که توبه کنم کافر نشود مسئله اگر صدقه کرد از مال حرام
 امیدواری ثواب کرد کافر نشود مسئله اگر خشمی رسید اندک از حرام داده است
 و برای او دعا کرده و صدقه دهند و این گفت کافر نشود مسئله فاسق
 شراب میخورد و اقربای او آمده برود و هم نشا کردند یا مبارکباد او دادند
 هر دو صورت همان کافر نشود مسئله از حلال نهستن لواطت با زن خود

و در این روایت نقل شده است که اگر کسی کلاه مشق آتش پرستان یا جامه
 مشق منهدود پوشد بعضی علما گفته اند که کافر شود و بعضی گفته اند که کافر نشود
 و بعضی متاخرین گفته اند که اگر ضرورت پوشد کافر نشود مسئله اگر کسی زنا
 بست قاضی ابی حفص گفته که اگر برای خلاصی از دست کفار کرده باشد
 کافر نشود و اگر برای فائده در تجارت کرده باشد کافر نشود مسئله محسوس
 روز نوروز جمع شوند یا نه در روز جمعی یا دیوالی شادی نمایند و مسلمانان
 گوید چه خوب سیرت نموده اند کافر نشود مسئله از جمیع التوازی آورده
 مردی از تکاب گناه صغیره کرد پس گفت مرا و مردی که توبه کن گفت
 که من چه کرده ام که توبه کنم کافر نشود مسئله اگر صدقه کرد از مال حرام
 امیدواری ثواب کرد کافر نشود مسئله اگر خشمی رسید اندک از حرام داده است
 و برای او دعا کرده و صدقه دهند و این گفت کافر نشود مسئله فاسق
 شراب میخورد و اقربای او آمده برود و هم نشا کردند یا مبارکباد او دادند
 هر دو صورت همان کافر نشود مسئله از حلال نهستن لواطت با زن خود

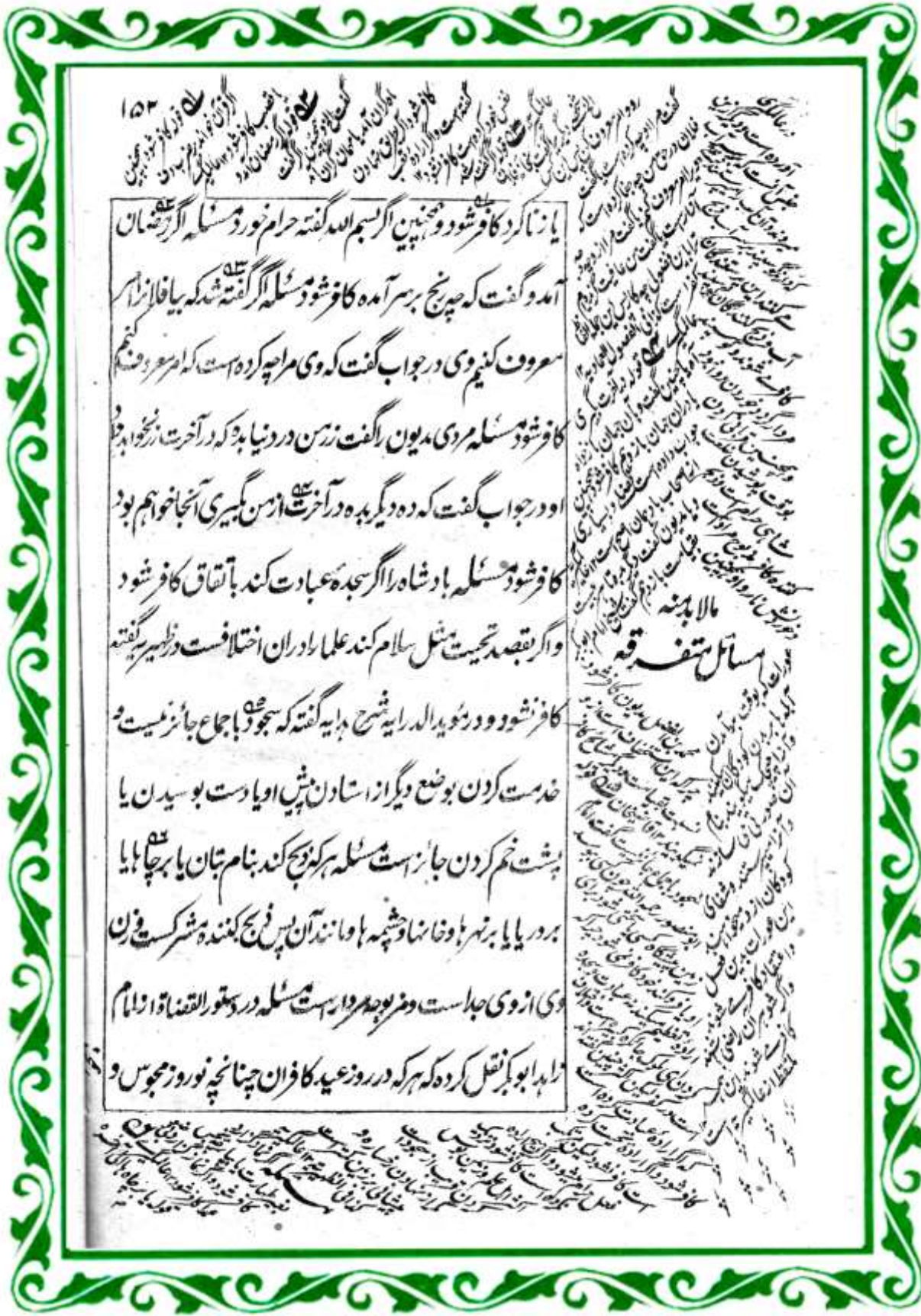
کافر نشود مسئله اگر کسی کلاه مشق آتش پرستان یا جامه
 مشق منهدود پوشد بعضی علما گفته اند که کافر شود و بعضی گفته اند که کافر نشود
 و بعضی متاخرین گفته اند که اگر ضرورت پوشد کافر نشود مسئله اگر کسی زنا
 بست قاضی ابی حفص گفته که اگر برای خلاصی از دست کفار کرده باشد
 کافر نشود و اگر برای فائده در تجارت کرده باشد کافر نشود مسئله محسوس
 روز نوروز جمع شوند یا نه در روز جمعی یا دیوالی شادی نمایند و مسلمانان
 گوید چه خوب سیرت نموده اند کافر نشود مسئله از جمیع التوازی آورده
 مردی از تکاب گناه صغیره کرد پس گفت مرا و مردی که توبه کن گفت
 که من چه کرده ام که توبه کنم کافر نشود مسئله اگر صدقه کرد از مال حرام
 امیدواری ثواب کرد کافر نشود مسئله اگر خشمی رسید اندک از حرام داده است
 و برای او دعا کرده و صدقه دهند و این گفت کافر نشود مسئله فاسق
 شراب میخورد و اقربای او آمده برود و هم نشا کردند یا مبارکباد او دادند
 هر دو صورت همان کافر نشود مسئله از حلال نهستن لواطت با زن خود

کافر نشود و با غیر زن خود کافر شود مسئله طلال در متن جماع در حالت
 حیض کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی
 گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل
 بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط
 نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار
 یا گوید آنچه علمای سیویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زربیا به علم چه
 کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست
 یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی
 او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده
 بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة
 استنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب
 کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیس

در بیان هر دو مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة استنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیس

بگویند که اگر کسی در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیس

باز آنکه در کافرش و همچنین اگر بسم الله گفته حرام خورد مسئله اگر در مسلمان
 آمد و گفت که چیزی بر سر آمده کافرش و مسئله اگر گفته شد که بیافا از راه
 معروف کنیز وی در جواب گفت که وی مرا چه کرده است که امر معروف و نهی
 کافرش و مسئله مردی مدیون را گفت ز زمین در دنیا بد که در آخرت زنجو بد
 او در جواب گفت که ده دیگری بد در آخرت از من گیری آنجا نخواهم بود
 کافرش و مسئله با دوشاه را اگر سجده عبادت کند با تفاق کافر شود
 و اگر بقصد تحسین مثل سلام کند علما را در آن اختلافست در رای هر کس گفته
 کافرش و در رویه الد رایه شیخ براهیه گفته که سجود با جماع جائز نیست و
 خدمت کردن بوضع دیگر از استادان پیش او یا دست بوسیدن یا
 پشت خرم کردن جائز است مسئله هر که بچ کند نام بتان یا بر چاه یا
 بر دریا یا بر نهر یا در خانها و چشمه ها و مانند آن پس فرج کننده مشرکست و زن
 وی از وی جداست و فر بوجه و راه است مسئله در سقور القضاة ازامام
 زاهد ابو بکر نقل کرده که هر که در روز عید کافران چنانچه نوروز مجوس و

کافرش و مسئله اگر بسم الله گفته حرام خورد مسئله اگر در مسلمان
 آمد و گفت که چیزی بر سر آمده کافرش و مسئله اگر گفته شد که بیافا از راه
 معروف کنیز وی در جواب گفت که وی مرا چه کرده است که امر معروف و نهی
 کافرش و مسئله مردی مدیون را گفت ز زمین در دنیا بد که در آخرت زنجو بد
 او در جواب گفت که ده دیگری بد در آخرت از من گیری آنجا نخواهم بود
 کافرش و مسئله با دوشاه را اگر سجده عبادت کند با تفاق کافر شود
 و اگر بقصد تحسین مثل سلام کند علما را در آن اختلافست در رای هر کس گفته
 کافرش و در رویه الد رایه شیخ براهیه گفته که سجود با جماع جائز نیست و
 خدمت کردن بوضع دیگر از استادان پیش او یا دست بوسیدن یا
 پشت خرم کردن جائز است مسئله هر که بچ کند نام بتان یا بر چاه یا
 بر دریا یا بر نهر یا در خانها و چشمه ها و مانند آن پس فرج کننده مشرکست و زن
 وی از وی جداست و فر بوجه و راه است مسئله در سقور القضاة ازامام
 زاهد ابو بکر نقل کرده که هر که در روز عید کافران چنانچه نوروز مجوس و

مسائل متفرقه
 مالا بدیده
 مسائل متفرقه
 مالا بدیده

کافرش و مسئله اگر بسم الله گفته حرام خورد مسئله اگر در مسلمان
 آمد و گفت که چیزی بر سر آمده کافرش و مسئله اگر گفته شد که بیافا از راه
 معروف کنیز وی در جواب گفت که وی مرا چه کرده است که امر معروف و نهی
 کافرش و مسئله مردی مدیون را گفت ز زمین در دنیا بد که در آخرت زنجو بد
 او در جواب گفت که ده دیگری بد در آخرت از من گیری آنجا نخواهم بود
 کافرش و مسئله با دوشاه را اگر سجده عبادت کند با تفاق کافر شود
 و اگر بقصد تحسین مثل سلام کند علما را در آن اختلافست در رای هر کس گفته
 کافرش و در رویه الد رایه شیخ براهیه گفته که سجود با جماع جائز نیست و
 خدمت کردن بوضع دیگر از استادان پیش او یا دست بوسیدن یا
 پشت خرم کردن جائز است مسئله هر که بچ کند نام بتان یا بر چاه یا
 بر دریا یا بر نهر یا در خانها و چشمه ها و مانند آن پس فرج کننده مشرکست و زن
 وی از وی جداست و فر بوجه و راه است مسئله در سقور القضاة ازامام
 زاهد ابو بکر نقل کرده که هر که در روز عید کافران چنانچه نوروز مجوس و

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**